Бекітемін:
ЖШС «Болашақ ұрпақ» бөбекжай
бағабақшасының меңгерушісі:
Ж.Н.Бакимбаева

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық

ЖОСПАРЫ

Ересек «Қарлағаш» тобы

2022-2023 оқу жылы

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2023 - 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жас.
Жоспардың құрылу кезеңі: Қыркүйек айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Менің балабақшам

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Қыркүйек	Дене шынықтыру	- балалардың қимыл әрекеттерін ұйымдастырудың түрлі нысандарында қимылдарды дұрыс орындау біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; - дене қасиеттерін қалыптастыру: ептілік, қозғалыстарды үйлестіру, шыдамдылық, тепе-теңдікті сақтау, икемділік; - түрлі қимыл біліктері мен дағдылары арқылы тәрбиеленушілердің шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жүру мен жүгіруде, секіру мен лақтыруда, қағып алуда, еңбектеу мен өрмелеуде негізгі қимыл түрлерін, жеке гигиена дағдыларын және денсаулықты сақтау негіздерін жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу, - түрлі қимылды ұлттық ойындарды, жарыс сипатындағы ойындарды өткізу. 1) жүру. Сапта бір-бірден, екеуден, аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, қысқа және алшақ адымдап жүру. Қозғалыс бағытын өзгертіп жүру, "жыланша" ирелеңдеп жүру, бытырап, қосымша қадаммен алға, шет жағына жүру. Жүруді жүгірумен, секірумен кезектестіріп, бағытты, қарқынды өзгертіп жүру. Жүруді басқа қимылдармен кезектестіріп, белгі бойынша тоқтап жүру. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық сүйемелдеуге сәйкес түрлі қарқында әртүрлі таныс дене жаттығуларын орындау. Спорттық жаттығулар: 1) шанамен сырғанау, төбешіктен сырғанау, бір-бірін сырғанату; 2) сырғанау, мұзды жолдармен өздігінен сырғанау; 3) велосипед, самокат тебу, үш дөңгелекті велосипед және самокат тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; 4) Жүзуге дайындық. Суға түсу, суда ойнау. Суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп, қимылдар орындау. Судан шығу. Спорттық ойын элементтері: 1) кегли. Дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, түрлі бағытта қойылған доптарды лақтыру;	1)Қатар түзеп сапқа тұру 2)Ұйымшыл балалар 3)Достар жұптары 4)Бір-бірден қатарға тұру 5)Қатардан қалма 6)Қатарда жүріс түрлері 7)Бір орнынан биікке секіру 8)Шынықсаң - шымыр болсасың 9)Біз алғырмыз 10)Бөренемен тағандап жүру 11)Кедергіден өту амалдары 12)Кедергіден өту ойындары 13)Сарышұнақтай жылдам болайық 14)Күз қызықтары

		2) футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты қақпаға домалату; 3) хоккей. Берілген бағытта шайбаны таяқпен домалату, оны қақпаға домалатып кіргізу. Дербес қимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, құрсаулармен, ойыншықтармен ойындарын жетілдіру, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындар үшін атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға ынталандыру. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін жалғастыру. Жалпы және жергілікті су шараларын жүргізуді жалғастыру: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, сауықтыруға арналған жүгіру. Тыныс алу жолдарын шынықтыру, жалаң аяқ жүру. Мәдени-гигиеналық дағдылар. Бұрын игерген біліктерін бекіту және олардың орындалу сапасын жоғарылату. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру. Гигиеналық шараларды орындау: жуыну, шашын тарау, қолды сабынмен жуу, қол орамалды қолдану.	
	Сөйлеуді дамыту	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, үнді және ызың дыбыстарды анық айтуды үйрету. Фонематикалық қабылдау дағдыларын қалыптастыру. Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрбиелеуге арналған дидактикалық ойындарды қолдану.	1)Біздің балабақша 2.Ата-әжемнің әндері
	Көркем әдебиет	1) оқу, әңгімелеу. Көркем шығармаларды эмоционалды қабылдай білуді дамыту. Балаларды түрлі тақырыптағы көркем шығармалармен таныстыру. Кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету; әдеби шығармаларда бейнеленген қоғамдық өмір, табиғат, қоршаған орта оқиғалары, Қазақстан халқының өмірі мен тұрмысының ерекшеліктері туралы түсініктерін қалыптастыру;	1.Тәрбиеші 2.Атай
	Қазақ тілі	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: 1) қазақ тілінде айтылған сөздерді мұқият тыңдауды, сондай-ақ осы сөздерді дұрыс айтуды және еске сақтауды; қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айтуды үйрету; 2) сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту. Сөздік қор: 1) қоршаған ортада жиі қолданылатын сөздер туралы білімді кеңейту; 2) таныс сөздерді күнделікті өмірде қолдануды үйрету. Сөйлеудің грамматикалық құрылымы: 1) 2-3 сөзден тұратын қарапайым сөйлемдерді түсінуді және сөз тіркестерін құруды үйрету;	

		2) сөйлеуде зат есімдердің жекеше және көпше түрін қолдану дағдысын қалыптастыру; Байланыстыра сөйлеу. Сұрақтарға қарапайым сөйлемдермен жауап беруді үйрету. Қысқа шығармаларды тыңдауды, түсінуді, тақпақтар оқуды үйрету.	
	Математика негіздері	Жиын: 1) әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттардың жиыны туралы түсініктерді қалыптастыру; 2) заттарды салыстырып қою арқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстыру; салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету.	1.Ойыншықтармен танысайықта санайық 2.Шкафта не жиналғанын санайық
	Қоршаған ортамен таныстыру	Тірі және өлі табиғат құбылыстары мен заттары: өлі табиғат нысандары - су, жер, ауа, күннің көзі туралы білімдерін кеңейту; табиғат құбылыстары: жел, жаңбыр, тұман туралы түсініктерін қалыптастыру.	1.Күз келді бақшама 2.Тазы 3.Отбасы шежіресі
	Құрастыру	Құрылыс материалдарынан құрастыру. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру; 2) сызбаны қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру; 3) үлгі бойынша құрастыру; 4) умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру.	1.Балабақша біздің үйіміз
	Сурет салу	Заттық сурет салу. Балалардың дербес тәжірибелік әрекеттерімен байланысты эстетикалық қабылдауын дамыту. Бояулар, қарындаштар, борлармен дәстүрлі және дәстүрден тыс тәсілдермен сурет салудың техникасын жетілдіру. Келесі біліктерді қалыптастыру. Әртүрлі бағыттағы тура сызықтар мен олардың қиылысуын жүргізе білуді үйрету. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) көгөністер мен жемістерді, ыдыстар, ойыншықтар, жануарларды бейнелеу; 2) дөңгелек пішінді заттарды салу; 3) техникалық дағдылар мен біліктерді игеру.	1.Балабақша 2.Әжем пісірген піспе нанды безендірейік
	Мүсіндеу	Заттық мүсіндеу. Ермексаздың, сазбалшықтың, қамырдың кесектерінен мүсіндеудің келесі дағдыларын қалыптастыру: 1) түрлі тәсілдерді қолданып бейнелеу; 2) түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау;	1.Асқар ата келді

	Жапсыру	Заттық жапсыру: 1) қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызықпен алдымен қысқа содан соң ұзын жолақтарды қиюды үйрету. 2) текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақ пішін қиюға, ересектердің көмегімен бөліктерді желімдеуге, желімді, сүлгіні қолдануды үйрету.	1.Менің әжем
	Музыка	Музыка тыңдау. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау, музыкаға деген өзіндік қатынасын, ол туралы пікірін айту. Ән айту. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) әртүрлі сипаттағы әндерді қабылдау, әуенді дұрыс, нақты интонациялау, сөздерді дәл айту дағдыларын қалыптастыру; Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру. Билер. Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, содан кейін қимылды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарын, билерді, ойындарды есте сақтау. Ойындар, хороводтар. Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен сүйемелдей отырып, әнді көңілді және емін-еркін әндету, хор айтуды шеңбер бойымен жүргізу, музыкалық фразаларға сәйкес қимылдарды өзгерту; шапшаңдық пен икемділік таныту, пьесаның соңын белгілеу, халық ойындарының көңілді сипатын беру, дыбыстарды жоғарылығы бойынша ажырату, үлкен шеңберге және шашырап тұру. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнауы. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) фортепиано сүйемелдеуіндегі балалар музыкалық аспаптарында ересектердің орындауындағы би әуенін тыңдау;	1.Көңілді балалар 2.Балабақша әніміз 3.Біздің балабақшада

Мектепкедейінгітәрбие мен оқытудыңүлгілікоқужоспарыжәнеМектепкедейінгітәрбие мен оқытудыңүлгілікоқубағдарламасынегізінде
2022 - 2023 оқужылынаарналғанұйымдастырылғаніс-әрекеттіңперспективалықжоспары

Білім беру ұйымы: «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақша
Топ: «Қарлығаш » ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жас.
Жоспардың құрылу кезеңі: Қазан айы 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Менің отбасым

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттіңміндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Қазан	Денешынықтыру	-балалардыңқимыләрекеттерінұйымдастырудыңтүрлінысандарындақимылдардыдұрысорындау біліктері мен дағдыларынқалыптастыру; - денеқасиеттерінқалыптастыру: ептілік, қозғалыстардыүйлестіру, шыдамдылық, тепе-теңдіктісақтау, икемділік; - түрліқимылбіліктері мен дағдыларыарқылытәрбиеленушілердіңшығармашылыққабілеттеріндамыту; - жүру мен жүгіруде, секіру мен лақтыруда, қағыпалуда, еңбектеу мен өрмелеуденегізгіқимылтүрлерін, жеке гигиена дағдыларынжәнеденсаулықтысақтаунегіздерінжетілдіру; - денешынықтыружаттығуларынорындауғақызығушылықты, саламаттыөмірсалтынұстануғатәрбиелеу, - түрліұлттыққимылдыойындарды, жарыссипатындағыойындардыөткізу. 2) жүгіру. Қалыпты, аяқтыңұшымен, тізеніжоғарыкөтеріп; ұсақжәнеалшақадыммен, саптабір-бірденжәнежұппен, түрлібағытта, бытырапжүгіру. Жетекшініңауысуымен, қарқындыжылдамдатыпжәнеақырынжүгіру. Жайқарқындаүздіксіжүгіру; 50–60 метргежүгіру. 5 метрден 3 ретжүгіру. Түрлібағыттажүгіру, қағыпалыпжүгіру; 3) секіру. Бірорындатұрыпекіаяқпенсекіру, алғаұмтыласекіру, бірорындатұрыпоңға, солғабұрылыпсекіру, аяқтыбірге, алшаққойып, біреуін – алға, екіншісін – артқақойып, бірорындатұрыпсекіру. Заттыжанауарқылыорнынанжоғарысекіру; биіктігі 5–10 см 2–3 заттыңүстіненкезектесесекіру; 20–25 см биіктіктенсекіру; бірорындатұрып, ұзындыққа 4–6 сызықтыңүстіненсекіру (сызықтардыңарақашықтығы 40–50 см);	1.Күзгі жолдар үстіндегі ойындар 2.Еңкіс тақтайдың үстімен жүрелеп жүру 3.Тақтайдың үстімен қалай жүреміз 4.Баланс сақтай аламыз 5.Допты қақпаға дәлдеп домалату 6.Епті баламыз 7.Мергендер жарысы 8.Алға жүрелеп жылжу 9.Арақашықтықты сақтау амалдары 10.Саптарда кім бар 11.Кедергілерден секіру 12.Кедергілерден сүрінбей өтіп көр
	Сөйлеудідамыту	Сөздікқор. Балалардыңсөздікқорынадамдардыңмамандықтарыныңатауларымен, заттардың	1.Күз туралы тақпақты құрастыру

		бөліктерімен, заттардыңсапалары мен қасиеттерінбілдіретінзатесімдерменбайыту. Келесідағдылардықалыптастыру: 1) тұрмыстықзаттаржәнеқоршаған орта заттарыныңқолданылумаңыздылығынтүсінудағдыларынқалыптастыру; 2) сөздікқорынжалпылаушымағыналысөздерменбайыту; 3) заттардыжәнеолардыңтұрғанорнынанықтаудағдыларынжетілдіру; 4) ойындардықолдануарқылысөздергеқызығушылығы мен зейініндамыту. Тілдіңграмматикалыққұрылымы. Келесідағдылардыжетілдіру: 1) байланыстырыпсөйлеу; 2) жануарларжәнеолардыңтөлдерініңатауларынбілдіретінсөздерді, сөздердіңтүрлітәсілдерменжасалуын, затесімдердіжекешежәнекөпшетүрдеқолдану; 3) әртүрлітәсілдерменжаңасөздеркұру; 4) сан есімдердіретіменатауға, олардызатесімдерменбіргеқолдану; 5) тілдіңграмматикалыққұрылымынқалыптастырудаойындардықолдану. Байланыстырыпсөйлеу. Әңгімегеқатысужәнетілдітүсіну, тыңдаубіліктерін, көлемішағынтақпақтардыжатқаайту, суретбойыншазаттаржәнеойыншықтартуралыәңгіме, үлгібойыншаәңгімеқұрастыру, шағынәңгімелер мен ертегілердіайтыпберугеүйретудағдыларынқалыптастыру. Ұсынылғанмазмұнбойыншасахналаудыүйрету.	2.Көкөністермен жемістер дауы әңгімесін мәнерлеп оқу
	Көркемәдебиет	2) мәнерлепоқу. Балалардытақпақтар мен өлеңдердітүсініп, естесақтауға, өлеңніңмазмұнынаөзкөзқарасынбілдіругеүйрету. 3) мазмұндау. Танысертегілердіңмазмұнынайтудамазмұнныңжүйелілігінсақтауға, диалогтіксөйлеуге, кейіпкерлердіңмінезінсипаттауғаүйрету.	1.Алтын күз 2.Алма 3.Таба нан 4.Мысық, қораз және түлкі ертегісі
	Қазақтілі	Сөйлеудідыбыстықмәдениеті: 1) қазақтіліндеайтылғансөздердімұқияттыңдауды, сондай-ақ, осы сөздердідұрысайтудыжәнеескесақтауды; қазақтіліңтөлдыбыстарындұрысайтудыүйрету; 2) сөйлеужәнеартикуляциялықаппаратты, тынысалудыдамыту. Сөздікқоры: 1) қоршағанортадажиіқолданылатынтұрмыстықзаттар, жемістер, көкөністер, құстар, табиғиқұбылыстартуралыбілімдерінкеңейту; 2) заттардың сын-сипатын, санын, қимылынбілдіретінсөздердіайтудыүйрету; 3) таныссөздердіөмірдекүнделіктіқолданудыүйрету.	1.Күз мезгілі алтын күз 2.Көкөністер мен жемістерді жинаймыз 3.Сиқырлы бауырсақтар

		Сөйлеудіңграмматикалыққұрылымы: 1) 2-3 сөздентұратынжайсөйлемдердітүсінудіжәнесөзтіркестерінқұраудыүйрету; 2) сөйлеудезатесімніңжекешежәнекөпшетүрінжасаубілігінқалыптастыру. Байланыстырасөйлеу. Шағыншығармаларды, өлеңдердітыңдауды, түсінудіжәнемазмұндаудыүйрету.	
	Математика негіздері	Сан, санау: 1) 5 көлеміндесанау, заттардыүлгісібойыншажәнеаталған саны бойыншасанау дағдысынқалыптастыру. Сандардыретібойыншаатауғажәнеқорытындысандыатауға, «Барлығықанша?» сұрағынажауапберугеүйрету. Бірініңастынабірі 2 қатардаорналасқанзаттардыңекітобынсалыстырудыүйрету; 2) теңдікжәнетеңсіздіктуралыұғымдардықалыптастыру. Салыстырылатынтоптар: біркөп, біржәнеекі, екіжәнеүшжәнетөрт, төртжәне бес; 3) теңді кем топқаүстемелейотырыпнемесеартықтоптанбірзаттыалыптастайотырып, екітәсілменорнатуға, «Қаншаеді?», «Қаншасықалды?» сұрақтарынажауапберугеүйрету; 4) 5-ке дейінреттіксанаудағдыларындамыту, реттік сан есімдердіатау, «Нешінші?», «Саны бойыншақайсысы?» сұрақтарынажауап беру дағдыларындамыту; 5) сандықтоптыбелгілейотырып, 5-ке дейінгісандарментаныстыру. Әртүрлісезіммүшелерініңкөмегіменсанаудағдысындамыту (көру, есту, иіссезу). Тура жәнекерібағытта 5 көлеміндесанатыпжаттықтыру. Шама. Заттаршамасыбойыншаәртүрліболатындығыжайлытүсінік беру. Келесідағдылардықалыптастыру: 1) ұзындығыжәнеенібойыншабірдейжәнеекітүрлізаттардысалыстыру; 2) биіктігіжәнежуандығыбойыншабірдейжәнеекітүрлізаттардысалыстыру; 3) шаманы салыстырудабеттестіружәнетұстастырутәсілдерінқолдану.	1.Күзгі жапырақтар шоқтары 2.Кірпілерге жеміс бер 3.Сарқытты тең бөлейік 4.Көлдерге қонған үйректерді санайық
	Қоршағанортаментаныстыру	Табиғаттағымаусымдықөзгерістер: күзгі, қысқытабиғатты, олардыңқарапайымөзгерістерінбақылаудағдыларындамыту; адамдардыңкүзгі, қысқыәрекеттерінебалалардыңзейінаударудағдыларынқалыптастыру.	1.Алтын жапырақ 2.Жапырақтар әлемі 3.Тыраулайды тырналар 4.Бұлбұл
	Құрастыру	Қағазданқұрастыру.	1.Саңырауқұлақтар

		Қағазданқұрастырудыүйрету: қағаздытікбұрыштыпарағынжартысынанбүктеп, бұрыштардыжәнеқырлардыбіріктіру, детальдіңнегізгітүрінежелімдеу. Қағазпарағынкөлемдіпішіндергеқайтакелтіру, қағаздыкесекке, орамдарға, ілмеккеайналдырабілудағдыларынбекіту.	әлеміне саяхат
	Сурет салу	Сюжеттіксурет салу: 1) қоршағанортаныңәсемдігіне, өнертуындыларына, тұрмыстықзаттарға, қазақжәнебасқахалықтардыңойыншықтарынаэмоционалды-эстетикалықталғамдағдыларынқалыптастыру. 2) қарапайымтабиғатқұбылыстарын, ертегікейіпкерлерінбейнелеугемашықтандыру.	1.Күзгі жапырақтар 2.Жемістер 3.Үйрек
	Мүсіндеу	3) пропорциялардысақтап, саусақ пен алақанқозғалыстарынпайдаланаотырыпекі бөліктентұратынзаттарды; 4) адамныңпішінін; 5) заттардытолықпішініалынғанғадейіннемесежайылғанпішіннің жиектеріиілгенгедейінсығымдау.	1.Саңырауқұлақтар
	Жапсыру	Сюжеттікжапсыру: 1) барыншакүрделізаттарды, жануарларпішінінбейнелеу, заттардықағазбетінде орналастырудағдыларынқалыптастыру. Композициянықұрастырукезіндезаттар мен нысандардыңкөлемібойыншаарақатынасынескеру; 2) дөңгелектердіжәнесопақшапішіндердіқиюдағдыларынжетілдіру. Тар жолақтардыкөлденеңіненқию, шаршыдағыбұрыштардықиюдыбекіту.	1.Көлшіктегі торғайлар
	Музыка	Музыка тыңдау. Келесідағдылардықалыптастыру: 2) әуендердінемесемузыкалықшығармалардыорындаукезіндепьесалардытанужәнеатау. Әнайту. Келесідағдылардықалыптастыру: 2) дауыс пен естуқабілетіндамытуғаарналғанжаттығулардықысқаәндерайту арқылыдағдыныжетілдіру, дауыстапжәнетөмендауыспенән салу, қолқозғалысыменкөрсету. Музыкалық-ырғақтықкимылдар. Келесідағдылардықалыптастыру: 2) марш сипатынырғақтыжүріспен беру, музыканыңкимылдықсипатынжеңіл, ырғақтыжүгірумен беру. Билер. Әуенніңкөңілдібисипатынқабылдауғаүйрету, музыканыңкіріспесінажырату,	1.Күз 2Күзге ән арнайық 3.Күз жомарт 4.Күз жомарт (қайталау) 5.Адам еңбегіне жыр 6.Тәтті нан 7.Көгершіндер әні

		соданкейінқимылдыбастау, музыканыңсипатынасәйкесқимылдардыауыстыру, биқимылдарын, билерді, ойындардыестесақтау. Ойындар, хороводтар. Әнніңмәтінінесәйкесойынқимылдарыменсүйемелдейотырып, әндікөңілдіжәне емін-еркінәндету, хор айтудышеңбербойыменжүргізу, музыкалықфразаларғасәйкесқимылдардыөзгерту; шапшаңдық пен икемділіктаныту, пьесаныңсоңынбелгілеу, халықойындарыныңкөңілдісипатын беру, дыбыстардыжоғарылығыбойыншаажырату, үлкеншеңбергежәнешашыраптұру. Балалардыңмузыкалықаспаптарындаойнау. Келесідағылардықалыптастыру: 1) фортепиано сүйемелдеуіндегібалалармузыкалықаспаптарындаересектердіңорындауындағыбиәуенінтыңдау;	

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ:«Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жасар.
Жоспардың құрылу кезеңі: Қараша айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Арайлы –алтын күз

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Қараша	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Жүгіру:** аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру, сапта бір- бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру, 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру, орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.*** Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеуде тұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарын бүгіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу, қолдың білектерін айналдыру. Қолды кеуденің алдына қою, желкеге қою, иықтарды түзеп, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар	1.Кедергілерден секіру 2.Кедергілерден сүрінбей өтіп көр 3.Озамын десең зерек бол 4.Пингвин сияқты секіру 5.Сан түрлі секіре аламыз 6.Ойын шартын ұстанайық 7.Бір жанымен шапшаң қадаммен жүру 8.Аңдардың жүрістеріне еліктейік 9.Ойын жүргізушісі 10.Арқан астынан еңбектеу 11.Ілгіш боламыз 12.Қимылдарды қалай танимыз 13. Еңіс тақтайдың үстәмен жүру 14. Тепе теңдікті сақтайық 15. Досқа нені үйретемін

		орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгөністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру. «Денсаулық - зор байлық» сөзінің мәнін түсіну, өзінің жасаған іс- әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын- алуға болатынын түсіну. Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды кеңейту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	

	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.	1.Балалардың қолынан қорек іздеген тйынның суреті бойынша әңгіме құрастыру. 2.Жол ережелері 3..Зообақ тұрғындары 4..Ойыншықтар фабрикасына саяхат 5. Қыс келді тақпағын жаттау
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу.	1.Кішкентай бағбан 2.Көлік жүргізушісі 3.Батпан құйрық 4. Боран
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.**	1.Не қалай дыбысталады 2.Көліктер.Қала мен ауыл. Көп аз. 3.Жабайы аңдар және

		Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым-қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу. Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегімен байланыстылығын түсіндіру. Төрт түлік иелерінің төлдерді қалай шақыратынын балалардың өздеріне айтқызу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	балалары 4.Үш аю 5. Қыс мезгілі , қысқы табиғат құбылыстары
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру;	1.Күзгі орманның ғажайыптары 2. Көліктер жүретін ұзын және ұысұа жолдар 3. Аю циркте қандай өнер көрсетеді 4..Қояндар отбасы қысқа

		- сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Сан, санау.** Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру.	дайындалады 5.Еркежан әже қонаққа келді .Түрлі пішіндерге толған көлік шаршы дөңгелек үш бұрыш 6. Сыңарлы және сыңарсыз киімдер
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа.	1.Жүк машинасы 2.Алманы тапқан қоян 3.Ғажайып әлемнің шамдары 4. Аулаға қар жауды
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану.	1.Жүк көлігі 2..Ағаштарды қар басты
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету.	1. Аққала 2. Аю бауырсақпен кездесті.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.**	1.Күз әуені 2.Жомарт күз 3.Ойыншықтар 4.Ойыншықтар (қайталау)

		Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сылдырмақтармен әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу.	5.Кірпі 6.Аңдардан нені үйренеміз 7.Қоңыраулар сыңғыры 8.Қоңыраулар сыңғыры 9. Қыс әні 10. Қыс бояулары
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.	1.Жолдағы серігің 2.Күзгі ағаш 3.Түлкі деген қу болады 4.Зәулім сарай 5.Бәйтерек 6.Ақтөске үйшік құрастырамыз
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу;	1.Бақшадағы мол өнім 2. Күзгі ағаш. 3.Кім көп атайды 4.Асқабақ тиелген трактор 5..Көліктер

		- туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Байланыс және қозғалыс құралдары.** Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын қалыптастыру. Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.	5.Мыршай 6.Өсімдіктер күтімі 7.Сиқырлы кемпірқосақ 8.Алтын құс 9. Аппақ қыс

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: Желтоқсан айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Менің Отаным

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Желтоқсан	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Еңбектеу, өрмелеу:** 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөрене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі	1.Төрт тағандап еңбектеу. 2. Сапты бұзбай еңбектейміз 3. Озаттар эстафеталары 4. Тепе теңдікті сақтап журу 5. шырша ойыншығын қолға ұстап. 6. Шеңбердегі қызықтар. 7. Гимнастикалық қабырға ға өрмелеу. 8. Аяз ата сыйлығына жетейік. 9. аяз атамен ойындар жарысы. 10. Ұзындыққа секіру. 11. Қысқы ойындар. 12. Қысқы эстафеталар.

		аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Шанамен сырғанау:*** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол	

		орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.**	1. Қазақстан картасы бойынша әңгңмелеу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. С З дыбыстары. 2. Шырша туралы әңгңме құрастыру. 3. Аққаламен сөздік жаттығыулар тізбегі. 4. 4. Қысқы аулада.

		Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу.	1.Көк тудың желбірегені. 2. Шыршаның басынан өткізген кихаялары. 3. Жаңа жыл қарсаңында. 4. Сырғақ.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды,	1.Беске дейін сану. Беске дейін санау керә санау. 2. Киімдер , аяқ киім , бас киім. 3. Жаңа жылдық сыйлықтар. 4. Әігімені мәнерлеп оқу.

		үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан- жіңішке сын есімдермен белгілеу. Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру.	1. Әжемнің құрақ көрпесі. Шаршы мен тік төртбұрыш. 2. Ең биік шыршаны іздегенде. 3. Қапқа жасырынған сыйлықтар. 4. Қыстың жуан және жіңішке жолақтары.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «бүршік», «қызғалдақ», «қошқар мүйіз», «қой ізі», «құс тұмсық», «бота мойын», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау.	1. Әдемі көйлек киген ару 2. Шырша 3. Қос қолғап.

	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету.	1. Тостағанды әшекелейміз. 2. Шырша ойыншықтары
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру.	1. Аяз ата 2. Жылқы.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Домбыра әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату,	1. Қысты сағындық. 2. Жаса , елім.! 3. Жаңа жыл. 4. Жаңа жыл сыйлықтары. 5. Жасыл шырша 6. Шырша жыры. 7. Дала аппақ. 8. Аққаламен достасайық.

		кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдардауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану.	
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	1. Жаңа жылдық сыйлық 2. Қыс қызығы аққала. 3. Қыс қызығы.
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Менің Отаным – Қазақстан.** Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу. Отан қорғаушылар, Қазақстан Республикасының әскері туралы ұғымдарын кеңейту. Отанды сүюге, патриотизмге тәрбиелеу. Қазақстан Республикасының бас қаласы – Астана қаласы, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.	1. Мұхит Арал. 2. Қазақстан қалалары. 3. Қырау. 4. Жасыл шырша сыйлығы. 5. Жасанған шырша. 6. Ақ аю.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ:« Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: қаңтар айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Табиғат әлемі

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Қаңтар	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5 сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.**	1.Жыланша жорғалау. 2. Қар үстіндегі жолдар. 3.Қар атысайық. 4Аңдардан епті міз. 5. Аңдарға еліктеп жүреміз , секіреміз, жорғалаймыз. 6. Аңдар туралы ойындар. 7. Құстардай қайраттымыз 8.Жылдам және епті құстар 9. Қамқоршылар.

		Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен	1.Қарды бақылау. Тілдің дыбыстық мәдениеті. Р дыбыс. 2.Көзі қорқақ Қоян ертегісін мәнерлеп оқу. 3.Құстарға жеп шашар.

		кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру.	1. Аппақ қар 2. Апандағы аю. 3. Бұл бұлмен тоқылдақ.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.**	1. Қар жауады. Қатты – жұмсақ. Суық ыстық. 2. Үш торай. 3. Қыстайтын құстар. Көп аз тең.

		Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	1. Алыс және жақын жатқан қар. 2. Аңдардың іздерін зерттейік. 3. Дорбадағы құмалақтар.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру).	1. Оюлар салынған қарлы жолақ. 2. Аю мен қонжық апанда ұйықтап жатыр. 3. Сары шымшық.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.	1. Қуыршақ театыры шымылдығын әшекейлейміз.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту;	1. Қонжықтың

		- өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру.	достары.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.	1.Аппақ қар 2.Қыс 3. Қасқыр үнін тыңдайық 4. Аңдар туралы не білеміз. 5. Құстар әні 6.Тауықтар.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге,	1. Аю мен қасқыр.

		орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Жануарлар әлемі.** Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.	1. Аққала қалай пайда болды? 2. Қар жауғанда. 3. Жабайы жануарларға қамқорлық. 4. 4 Аялалайық құстарды

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: Ақпан айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Бізді қоршаған әлем

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс- ірекеттің тақырыбы.
Ақпан	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Лақтыру, домалату, қағып алу:** заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес), оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан), 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.**	1. Допты екі қолмен лақтыру 2. Доппен жаттығулар түрлері 3. Доппен ойындар 4. Доғадан өрмелеу. 5. Жұптасып шынығайық 6. Мықтылар жарысы. 7. Велетренажер велосипед 8. Аяқпен жасалатын қимылдардың түрлерң 9. Жүгірушілердің жарыстары. 10. Гимнасникалық қабырғамен өрмелеу. 11. Қолмен аяқтарымыз шымыр 12. Қанатпен тару ойыны

		Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.**	1. Ауыл мен қала туралы әңгімелеу. Тілдің дыбыстық мәдениеті. Л дыбысы. 2. Кімнің қолынан не келеді. 3. Тұрмыстық техника жөнінде не күшті, әігімесін мазмундау. 4. Жеті ағайын тақпағын мәнерлеп оқу.

		Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама- қарсы антоним сөздермен байыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.	1. Бақша ағаштары. 2. Мен дәрігер боламын 3. Поез. 4. Аурудан айыққан күштірек.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.**	1. Жиһаздар. Балықты бақылау. 2. Мамандықтар диалотарг 3. Тұрмыстық техника. Жеңіл-ауыр суық –ыстық. 4. Кел жаттығайық!

		Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	1. Түрлы пішінді балықтар. 2. Аспаздың кесу тақталары. 3. Ғажайып сандық. 4. Үйді жинаудың әдебі. 5. Қатарға тұрайық.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау.	1. Аквариум балықтары 2. Есікшінің жаңа қос етігі. 3. Қанекей сапқа тұр.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.	1. Абзал жан дәрәгер. 2. Дәрумендер.

	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.	1. Тиын жаңғақ кеміріп отыр.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.	1. Мысығым. 2. Мысықтың жасырған құпиялары. 3. Көңілді арбакеш. Қайталау. 4. Ойыншықтар 5. Ойыншық аспаптар 6. Зылылдайды шанамыз 7. Зырылдайды шанамыз. Қайталау.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге,	1. Мысығым менің мысығым. 2. Бағдаршам 3. Тазалық денсаулық кепілі.

		орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	4. Аққу құсы әдемі.
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.** Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну. Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру.	1. Терраиумдағы тасбақа. 2. Мамандықтың бәрі жақсы. 3. Жануарлар емшісі. 4. Ауа баптағыш . 5. Жалбыз өсімдігі. 6. Денсаулығыс байлығым

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: Наурыз айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Салт-дәстүрлер

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-ірекеттің тақырыбы.
Наурыз	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру.** Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы	1.Арқан үстімен адымдап жүру. 2. Цирк атлеттерінің сайыс 3. Түрлі жолдормен. 4. Қапшаларды нысанаға лақтыру. 5. Қақпашы бола аламызба.? 6. Фудбол ойыны. 7. Аю сиақты алақан мен табанды тіреп еңбектеу. 8. Тауға шыққан альпинисттер. 9. Қапшықты көлденең лақтыру. 10. Кімді мерген деп санаймыз.? 11.Топқа ұпай жинайық.

		түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру.	1. Тілдің дыбыстық мәдениеті. У лыбысы. Тырналар жыры әңгімесін оқу. 2. Көктем туралы. 3. Тақпақты жаттау.

		Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.	4. Жеті ата тақпағын мәнерлеп оқу. 5. Дастарханды жайайық дидактикалық ойыны.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.	1. Баланы қырқынан шығару.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.**	1. Көктем мезгілі 2. Көктемгі табигат құбылысьары. 3. Ертегі оқу. Торғай мен тышқан. 4. Наурыз көже дайындаймыз. Музыкалық аспаптар шеберханасы. Наурыз мерекесі.

		Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	1.Көктемгі ғажайыптар. 2.Геометриялық денелер мен геометриялық пәшіндер. 3.Тамшыларды қалай санаймыз? 4.Алдар көсенің мерекелік сыйлары. 5.Жихазға арналған қалың жіне жұқа тақтайшалар.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту.	1. Құмыраға салынған гүлдер. 2. Торғай ұшып келеді. 3. Тұмарша. 4.Кебежені безендіру.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржынмен таныстыру. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып,	1. Көктем белгісі.

		жапсыру дағдыларын қалыптастыру.	
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу.	1. Аққуды мүсіндейсіз. 2.Ұлттық әшекейлер.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пенептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.	1. Анаға сәлем. 2. Анаға сәлем. Қайталау. 3. Әніміз сыйлық болсын 4. Нұрлы көктем. 5. Бесік жыры 6. Әжемнің әні тамаша. 7. Домбыра. 8.Домбыра пысықтау.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1. Үй жихаздары.

		Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.	
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту.	1. Бәйшешек. 2. Шеберлер елі. 3.Төлдер.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: Сәуір айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Біз еңбекқор баламыз

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Сәуір	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру.** Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.**	1.Қапшаны көлденең лақтыру 2. Кімді мерген деп санаймыз? 3. Топқа ұпай жинайық 4. Еңкіс тақтайдың үстімен жоғары-төмен жүру 5. Денеміздің тепе-теңдігін сақтайық 6. Цирк шатыры астында 7. Құрсауға кіру 8. Құрсаумен жаттығулар 9. Құрсаумен жарыстар 10. Жермен еңбектеу 11. Жүру, еңбектеу және секіру жаттығулары 12. Қимылдар тізбегін үзбе

		Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік,ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету.	1.Дастарханды жаяйық дидактикалық ойыны 2. Ғарышқа саяхат. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-к], [-ғ] дыбыстары. 3. Төрт түлік мал туралы тақпақ жаттау 4 Тиіннің арманы әңгімесін мәнерлеп оқу

		Сөздік қор. Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама- қарсы антоним сөздермен байыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру.	1. Ай мен Күн 2. Өнер алды - қызыл тіл 3. Ақылды егінші 4. Өгіз
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және	1.Музыкалық аспаптар шеберханасы. Наурыз мерекесі. 2.Ғарышкер боламыз. Адамның дене мүшелері. 10

		оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	дейін тура және кері санау. 3. Ағаш түрлері. Тақпақты мәнерлеп оқу "Аққайын". 4. Достық жайлы ән. Жазықтықта бағдарлау: оң жақта, сол жақта, жоғары, төмен, ортасы.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).	1. Жиһазға арналған қалың және жұқа тақтайшалар 2. Зымыранның түрлі құрылысы 3. Бес төлді жарыстырайық 4. Биіктігі әртүрлі ағаштар саябағы
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір	1.Кебежені безендіру 2.Құлыншақ шауып келеді. 3.Ғарыштың түрлі

		бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу.	планеталары 4.Гүлденген өрік бұтағы
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту.	1. Оюлы текемет 2.Аквариумдағы балықтар
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру.	1.Байқоңыр 2.Қайық
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тыңдату. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Металлофонмен әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды	1.Домбыра 2. Домбыра. (пысықтау) 3. Ғарыштағы қоңыраулар 4. Ғарышкерлер 5. Туған жер 6. Туған жер. (қайталау) 7. Көктем келді 8. Көктем шақырады

		бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.	
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.	1 Ғаламшарға зымыран жібереміз 2.Қызғалдақ гүлін құрастырамыз
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Жануарлар әлемі.** Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылықтауы, шиқылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоңыздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау. Жәндіктер туралы (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа), қыстап қалатын және жыл құстары туралы ұғымдарын кеңейту. **Өсімдіктер әлемі.** Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік	1.Шеберлер елі. 2.Төлдер 3.Әуе кемесі 4.Туған жерім тамаша 5.Көктемде жер бусанды 6.Ағаштар бүршік жарды

		тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылудың қажеттілігін анықтау. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кеңейту: жемістер, көгөністер, жидектер (орман, бақша), гүлдер (бөлме, бақша, шабындық), бұталар және ағаштар (бақша, орман). Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау, адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру.	

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: мамыр айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Әрқашан күн сөнбесін

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Мамыр	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.	1.Секіртпеден секіру 2. Секіртпені игерейік 3. Бірігіп шеңбер құрайық 4. Допты қабырғаға лақтыру 5. Доппен жаттығулар 6. Допты ұстай алған кім? 7. Ұзындыққа екпінмен секіру 8. Бақалар ойыны 9. Кенгурудың қимылдарын қызықтайық 10. Түрлі жазықтықтарда бүйірлеп адымдау 11. Кімнің адымы нық? 12. Орындықта бүйірлік адыммен жүру 13. Етпетімен еңбектеу

		Дербес қимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен	1."Сарғыш марғау – қонақжай " тақпағы бойынша әңгіме құру. 2. Жауынгерлер маршы. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-ң] дыбысы 3. Жұмбақ жасырмақ жаттығулары 4. Арманшыл сарғыш марғау" тақпағы негізінде түстер туралы әңгімелеу

		байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру.	1.Әке мен бала 2. Көгершін 3. Көктем келді гүл алып. 4. Апалы-сіңлілі үш қыз 5. Өсімдіктер мен кемпірқосақ
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдануға, түрлі балалар әрекеттерінде өзінің және құрдастарының әрекетін түсіндіруге және дәлелдеуге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і, ғ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс- әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша	1.«Сарбаздар! Адымда!". Өзіне қатысты кеңістікті бағдарлау: алға, артқа, оңға, солға. 2. Гүлдер. Алыс-жақын 3. Егістікке арбамен барамыз". Еркелетіп ата. 4. Жайдары жаз келді! Жыл мезгілдері. Жаз. Кемпірқосақ түстері

		әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.	1.Алан мен Дананың мерекеге дайындалуы. Геометриялық пішіндер. 2. Әскери көліктерге арналған ені әртүрлі жолдар 3. Даладағы гүлдерді санайық. Жиын сандар 4. Тышқандарды санаймыз. Жиын сандар
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.	1.Біздің көше 2. Тіқұшақ 3. Әдемі шәйнек 4. Жайлаудағы гүлдер. 5. Өз қалауы бойынша
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту.	1.Алан мен Данаға сыйлық 2. Мақта табақшаларынан гүлді жапсырамыз 3. Судағы ғажап балық
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.	1.Көлшіктегі үйректің балапандары 2. Көбелек
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары	1.Дос болайық бәріміз 2. Дос болайық бәріміз. (пысықтау) 3. Жеңіс күнін тойлаймыз 4. Жауынгерлер маршы 5. Біз өмірдің гүліміз 6. Кемпірқосақ жолақтары

		дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.	7. Жау, жау, жаңбыр 8. Кел, билейік! 9. Кел, билейік! (пысықтау)
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.	1.Отан қорғаушыларға сыйлық 2. Ғажайып орман тұрғындарына үйшік құрастырамыз
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу;	1.Көктемгі ауа райын бақылау 2. Ұлттар достығы 3. Алтын күн аспаны 4. Нәркес

		- туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту. Қоршаған ортада және табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтау, қарапайым экологиялық білімдерін қалыптастыру және жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасауға (өсімдіктерді қорғау, қыстап қалған құстарға жем беру) баулу. Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау); қоршаған ортада, табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін білу (қоқыс тастамау, өздігінен от жақпау).	5.Таңғажайып табиғат 6. Жау, жау, жаңбыр 7. Күн сәулесі

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған жазғы сауықтыру негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: маусым айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Жайдары жаз келді!

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Маусым	Дене шынықтыру	- дене жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту; - негізгі қимыл түрлері: домалату, лақтыру, қағып алу дағдыларын жетілдіру; - мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; - қимылдарды белсенді орындауды дамыту және қимылдарды үйлестіру, - дене жаттығуларына қызығушылыққа баулу; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын:ептілік пен шапшаңдықты дамыту; - құрдастарымен қимылды ойындарды бірге ойнауға, өзара оң қарым-қатынас жасауға баулу; - спорттық жабдықтарды қолдануда қауіпсіздікті қамтамасыз ету. **Спорттық жаттығулар.** Жүзу және гидроаэробика элементтері. Суға түсу, жүгіру, ойнау, суда билеу. Жүзуді үйрету (тиісті жағдайлар болған кезде). **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, «салауатты өмір салты» және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету.	1.Жәндіктерді бақылаймыз, еңбектейміз, жорғалаймыз 2. Жайдары жаздың ойындары 3. Қос кемпірқосақ 4. Жаз да келді пейілді 5. Бұл балапан қандай мықты 6. Күлімдеп тұр нұрлы күн

		Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; - шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - артикуляциялық және дауыс аппаратының, есту қабілетінің дамуына ықпал ету; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту. **Сөздік қор** Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту. **Байланыстырып сөйлеу.** Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру.	1.Жазғы кемпірқосақ 2. Нұрлы күн
	Көркем әдебиет	- шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.	1.Ақымақ қасқыр"ертегісі 2. Жұмбақтар әлеміне саяхат 3. Т. Тойбазарұлы "Қайтпай қалған қарлығаш" (әңгімесі) 4. Әңгімелеп үйренеміз. А. Осеева "Тәтті тоқаш
	Қазақ тілі	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту. **Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауызекі сөйлесуге, бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге, сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға, өзінің алған әсері мен қалауын білдіруге, сәлемдесуде, өтінішін, ырзашылығын білдіруде сыпайы сөйлеу әдебін сақтауға, құрдастарын есімімен толық,	1. Жайдары жаз келді! Жыл мезгілдері. Жаз. Кемпірқосақ түстері. (пысықтау)

		дұрыс атауға баулу. **Сөздік қор.** Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен табиғат нысандарының атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануға үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Ойыншықтар мен заттарды қарастыра отырып, сұрақтарға жауап беруге, оларды жай сөйлемдермен сипаттап айтып беруге баулу.	
	Математика негіздері	- қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру; - бақылау арқылы қоршаған орта заттарының санын, пішінін, шамасын, олардың кеңістікте орналасуын ажыратуға үйрету; - заттарды зерттеуге қызығушылықты ояту, жаңаны тануға, өзіне сенімділікке баулу; - командада жұмыс істей білуге дағдыландыру; - көрнекі-қимылдық ойлауды және шығармашылық қиялдауды дамыту.	1. Әсем қала
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; - отбасына, туған өлкесіне, Отанға деген сүйіспеншілікке, ересектерге құрмет көрсете білуге, кішілерге жанашыр болуға тәрбиелеу; - еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін байыту; - табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); - құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); - табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.	1.Түрлі-түсті ертегі әлеміне саяхат 2. Таңқаларлық құм 3. Құстар 4. Әрқашан күн сөнбесін!
	Құрастыру	- балалардың қалауы бойынша материалдарды, бейнелеу техникасын (саусақпен, алақанмен, мақтамен, сазбалшықпен, ермексазбен, қағазбен) таңдауға мүмкіндік беру; - өнер туындыларына, қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына қызығушылықты тәрбиелеу; - бейнелеу әрекеті барысында қауіпсіздікті сақтауға және еңбекқорлыққа, ұқыптылыққа баулу. Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу.	1. Балапандарға арналған ұялар
	Сурет салу	- қарапайым заттарды, құбылыстарды, пішіндерді, түстерді, бөліктердің орналасуын бере отырып, бейнелеу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру.	1.Қала аспанындағы кемпірқосақ 2. Аспандағы ғажайып құс

		Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды пысықтау. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді пысықтау.	
	Мүсіндеу	- бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар).	1. Үйдің құрылысы
	Жапсыру	- бейнелеу әрекеті мен оның нәтижесіне эмоционалды жағымды қарым қатынас орнату; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру.	1. Ертегі құс
	Музыка	- музыкаға, бейнелеу өнеріне қызығушылықты қалыптастыру, шығармашылық ойлауы мен қиялдауын дамыту; Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпен таныстыру. **Музыка тыңдау.** Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (музыкалық балға, сылдырмақ) дыбысталуын ажырата білуді пысықтау. **Ән айту.** Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету: ре (ми) — ля (си) диапазонында, барлығымен бір қарқында әнді таза айту, сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді, созып, ойнақы айту). **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.	1.Қош келдің, жаз! 2. Біздің қала 3. Гүлдерайым 4. Әсем табиғат

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған жазғы сауықтыру негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Қарлығаш» ересек тобы
Балалардың жасы: 4-5 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: шілде айы, 2022-2023 оқу жылы.
Өтпелі тақырып: Жабайы және бақша гүлдерінің әлемі

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Шілде	Дене шынықтыру	- дене жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту; - негізгі қимыл түрлері: ырғақты жаттығулар дағдыларын жетілдіру; - мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; - қимылдарды белсенді орындауды дамыту және қимылдарды үйлестіру, - дене жаттығуларына қызығушылыққа баулу; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын:ептілік пен шапшаңдықты дамыту; - құрдастарымен қимылды ойындарды бірге ойнауға, өзара оң қарым-қатынас жасауға баулу; - спорттық жабдықтарды қолдануда қауіпсіздікті қамтамасыз ету. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу.	1.Құлпынайдан жасалған тосап 2. Көңілді ойындар 3. Пайдалы көгөністер 4. Емдік гүл 5. Доғаның астынан еңбектейміз

		Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; - шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - артикуляциялық және дауыс аппаратының, есту қабілетінің дамуына ықпал ету; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. **Сөздік қор** Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (бейбітшілік қорғанында, табиғаттың гүлденуі, көктемгі егістік, жаз мезгілі) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту.	1.Балалар күні 2. Жазғы гүлдер
	Қазақ тілі	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту. **Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауызекі сөйлесуге, бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге, сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға, өзінің алған әсері мен қалауын білдіруге, сәлемдесуде, өтінішін, ырзашылығын білдіруде сыпайы сөйлеу әдебін сақтауға, құрдастарын есімімен толық,	

		дұрыс атауға баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту. Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдау және түсінуді дамыту. **Сөздік қор.** Баланың сөздік қорын дамытуда, санамақтар, тақпақтар, жаңылтпаштарды жаттауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді байланыстырып, сөз тіркестерін құрастыруға (зат есім және сын есім, зат есім және етістік) үйрету. Зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдануды үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қоршаған ортаға қатысты әртүрлі сұрақтарға жауап беруді үйретеді.	
	Көркем әдебиет	- шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.	1. Ы. Алтынсарин "Аурудан аяған күштірек" (әңгімесін оқу, мазмұны бойынша әңгімелеу) 2. Әдеби шығармалар әлемінде 3. Жабайы аңдар, түлкі туралы ертегілер әлеміне саяхат 4. Мақал-мәтелдер 5. "Орман-дәрігері" ертегісі
	Математика негіздері	- қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру; - бақылау арқылы қоршаған орта заттарының санын, пішінін, шамасын, - олардың кеңістікте орналасуын ажыратуға үйрету; - заттарды зерттеуге қызығушылықты ояту, жаңаны тануға, өзіне - сенімділікке баулу; - командада жұмыс істей білуге дағдыландыру; - көрнекі-қимылдық ойлауды және шығармашылық қиялдауды дамыту. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.	1.«Лунтик пен оның достарының саяхаты 2. Мысыққа қонаққа барамы
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету;	1. Жидектер 2. Табиғат патшалығына

		- отбасына, туған өлкесіне, Отанға деген сүйіспеншілікке, ересектерге құрмет көрсете білуге, кішілерге жанашыр болуға тәрбиелеу; - еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін байыту; - табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); - құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); - табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.	саяхат 3. Көгөністер 4. Жабайы және бақша гүлдерінің әлемі 5. Қонжыққа көмектесейік
	Құрастыру	- балалардың қалауы бойынша материалдарды, бейнелеу техникасын (саусақпен, алақанмен, мақтамен, сазбалшықпен, ермексазбен, қағазбен) таңдауға мүмкіндік беру; - өнер туындыларына, қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына қызығушылықты тәрбиелеу; - бейнелеу әрекеті барысында қауіпсіздікті сақтауға және еңбекқорлыққа, ұқыптылыққа баулу. Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулуды пысықтау.	1. Көгөністерге арналған себет
	Сурет салу	- қарапайым заттарды, құбылыстарды, пішіндерді, түстерді, бөліктердің орналасуын бере отырып, бейнелеу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулуды пысықтау.	1.Батпырауық 2. Гүлденген жаз
	Мүсіндеу	- бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулуды пысықтау.	1.Ертегідегідей гжель 2. Махаон көбелегі
	Жапсыру	- бейнелеу әрекеті мен оның нәтижесіне эмоционалды жағымды қарым қатынас орнату; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыпты болуға баулуды пысықтау.	1.Көгөністер мен жемістер
	Музыка	- музыкаға, бейнелеу өнеріне қызығушылықты қалыптастыру, шығармашылық ойлауы мен қиялдауын дамыту; Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпен таныстыру. **Музыка тыңдау.** Ересектердің орындауындағы және аудио-бейнежазбадан музыка тыңдауға үйретуді пысықтау. Музыкалық шығарманың көркем құралдарын: дауысы (ақырын-қатты), қарқыны (жылдам-баяу), көңіл-күйі (мұңды, көңілді) байқауды пысықтау. **Ән айту.**	1.Маусымжан 2. Би билейміз баршамыз 3. Жаңбыр 4. Көңілді арбакеш әні 5. Ертегілер елі

		Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән айту, әнді бірге бастап, бірге аяқтауды пысықтау. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Балаларды музыкалық аспаптармен: сыбызғы, металлафон, қоңырау, сылдырмақ, маракас және барабанмен, сондай-ақ олардың дыбысталуымен таныстыру. Балаларға арналған музыкалық аспаптарда және металлофонда (бір пластинада) ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.	

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде

2022 - 2023 оқу жылына арналған жақғы сауықтыру негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы

Топ: «Қарлығаш» ересек топбы

Балалардың жасы: 4-5 жастан.

Жоспардың құрылу кезеңі: тамыз айы, 2022-2023 жыл.

Өтпелі тақырып: Аулада ойнайтын жазғы ойындар

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы
Тамыз	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық,	1. Доғаның астынан еңбектейміз 2.Аралықтан аралыққа өрмелейміз 3. Менің сүйікті үй жануарым 4. Достық біздің туымыз

		дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.	
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар	1.Жазғы ойындар 2. Біз татумыз

		қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.	
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.	1. Еріншек егінші мен еңбекқор құмырсқалар 2. Қасқыр мен қоян 3. «Масақ" украин халық ертегісі 4. Орман дәрәгері ертегісі.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті,	

		бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.	
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	1. Мысыққа қонаққа барамыз.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау.	1.Аулада ойнайтын жазғы ойындардың спорттық құрал-жабдықтары 2. Достық ғаламшары
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.	1.Менің қалаған үй жануарым.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.	1. Махаон көбелегі.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.**	1.Біз өмірдің гүліміз 2. Қасқыр 3. Дос болайық бәріміз! 4.Ертегілер елі

		Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.	
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	1. Мысық
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін	1.Епті, мықты, батылмыз 2. Тотықұс

		кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.** Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну. Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру.	3. Достығымыз жарасқан 4. Қонжыққа көмектесейік

Бекітемін:

ЖШС «Болашақ бөбек» бөбекжай

балабақшасының меңгерушісі:

Ж.Н.Бакимбаева

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің циклограммасы

Ересек «Қарлығаш» тобы

2022-2023 оқу жылы

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	« Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4-5 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**29, 31.08, 01,02..09.2022 ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	29. 08. 2023	30,08, 2023	31,08, 2023	01,09, 2023	02.09. 2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Әңгімелесу: "Балалардың балабақшаға қалыптасу ерекшеліктері", "Балалардың ең сүйікті ойыншығы мен заты туралы", "Баланың қандай тағамға аллергиясы бар болғаны жөнінде".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	"Оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз". Мақсаты: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды		"Орындықтарды жуу". Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды дағдыландыру; жұмыс	Балабақшадағы еңбек жұмыстарына қатысу, ұжымдық еңбекке үйрету. Ертегі, әңгімелердің кейіпкерлерлерінің сөздері арқылы «Еңбек түбі – зейнет» ұғымын түсіндіру. Үлкендер еңбегін құрметтеуге баулу. Мысалы: «Бір уыс	Балабақшадағы арнайы жабдықтарды дұрыс пайдалану, қадірлеу, қайта орнына қою, бір-біріне көмек көрсетуге тәрбиелеу. Үлкендердің еңбегінің және еңбектің қажеттілігі жөнінде түсінік беріп отырамыз. Сонымен қатар

	тиянақты жинай білуді дағдыландыру.		жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін жетілдіру; ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.	мақта», «Бұзау бақтым», «Қайдан келдің бауырсақ?» деген әңгіме, ертегілер арқылы балаларға барлық заттардың еңбекпен келетіндігін түсіндіру. *"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку"*. Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балаларға жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.	балаларды алдына мақсат қоя білуге, оған жетуге үйрету жұмыс істеу мәдениетін қалыптастыру. Мақсаты: балаларды жабық өсімдіктердің жағдайына қарай, оларға күтім жасау үшін қандай әрекеттер қажет екенін анықтауға үйрету (суару, тазарту, қопсыту, үстіңгі киім), тиісті еңбек операцияларын дұрыс орындау, балаларға әрқайсысының мақсаты туралы айтуды ұсыну.
	"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. Мақсаты: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер		**"Лото" үстел үсті ойыны.** Мақсаты: балалардың зейіндерін дамыту. Заттарды топтастыруды үйрету. Байқағыштыққа үйрету.	**Дидактикалық ойын «Зат неге ұқсайды?»** Мақсаты: балаларды бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуге үйрету.	**Саусақ ойыны «Бақшадағы қызанақ пен қияр».** Мақсаты: бақша туралы түсінік бере отырып қызанақ пен қияр көкөніс екенін ажырата білуге

	жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс ататқызып, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.		Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді. **"Жапырақ" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсаты: балаларды мәтін сөздерінің ырғағына, мәніне сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны жетілдіру. Тақ-тақ-тақ (қолдарын оңға-солға сермейді), Біз айтамыз тақпақ (қол білезіктерін айналдырады). Рақ-рақ-рақ (орындарында тұрып айналады). Күзде түсер жапырақ (саусақ бастарын қимылдатады), Қол-қол-қол (қолдарын жан-жаққа жібереді). Күзде егін мол (қолдарымен үлкен шеңбер жасайды). Тоқ-тоқ-тоқ (саусақ бастарын бүгеді), Шыбын-шіркей жоқ	**Құрастырудан ойын-жаттығу.** "Балабақша біздің үйіміз". Мақсаты: балаларды құрамында: текше, білеу, үшбұрыш, цилиндр, тақтайша бар құрылыс материалдар жинағынан екі қабатты балабақшаны құрастыруға үйрету.	үйрету. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Біздің балабақша" тақырыбына суреттер сериясы бойынша әңгімелеу". Мақсаты: балаларға, балабақшадағы күн тәртібіндегі топтастармен біріккен әрекеттерін "балабақша" жалпылауыш сөзіне, ұғымына байланысты екенін түсіндіру; бірнеше суретті қабылдап, "Біздің балабақша" ортақ тақырыбына әңгімелеу амалын көрсету. Пантомима жаттығуы. "Ретімен қайтала".

			(қолдарын жандарына жібереді). Г. Кожагулова.		
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады.				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын - бір жолдас,				

	Жоймас олар кір қоймас!				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	**Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді".** Мақсаты: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар		**"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.** Мақсаты: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама бере**ді.**	Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Күлімдеп күн шықты, Жадырап нұр төкті. Қайырлы күн, достарым! Балабақшадағы оқу қызметтері жайлы әңгімелесу.	«Ақ тілек». Адал жақсы ниетпен, Бар адамға бақ тілеп, Жарып шыққан жүректен, Сөздің бәрі - Ақ тілек. Барлығы шеңбер құрып, қайталады. Балабақшаның ережелері жайлы әңгімелесу.

	қызарған.("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасырынып жатқаны, Көзге түспей, тәп-тәтті! Еңкейіп кеп, ерінбей, (Қалған балалар ортаға шығып, сұқ саусақтарын қозғалтады) Теріп салам себетке. Кіп-кішкене, моншақтай, Әсер етер тәбетке. Аударған А. Көкенова.				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Жазғы ойын-сауықтар**		**Жазғы ойын-сауықтар**	**Дене шынықтыру** "Қатар түзеп сапқа тұру" Мақсаты: балаларды қатар түзеп сапқа бір-бірден және бірінің артынан бірі тұрып жүру, жүгіру жаттығуларын жасауға үйрету. "Кенгуру" қимылды ойыны.	**Дене шынықтыру** "Ұйымшыл балалар". Мақсаты: балаларды сапта бір-бірлеп жүру; заттар арасымен доптарды домалатуға үйрету. "Заттар арасымен" қимылды ойыны.
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен:10.40-12.20	**Мысықты бақылау.** Мақсаты: мысықтың сыртқы келбетін бақылауға дағдыландыру; мысықтың тіршілігін тануға деген ынтасын		**Ауа-райын бақылау.** Мақсаты. Өсімдіктер тіршілігіне мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту.	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімім мен бәтеңкесін

	дамыту. Көркем сөзді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова.ысықты Еңбек әрекеті: бақшадағы піскен көкөністерді жинау. Мақсаты: көкөністерді қазып алуды үйрету; топпен бірге жұмыс жасау ұмтылысын тәрбиелеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай		Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек. Мақсаты: ұжымдық жұмысқа үйрету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестере білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына	реттілікпен киюін қадағалау. *Желдің соғуын бақылау* Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел) Бақылау: балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желден ағаштардың жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады; тым нашар, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Тәжірибе. Желге қарсы жүгіру. Қорытынды. Желге қарсы жүгіру қиын. Қимылды ойын: «Желбезекпен жүгіру». Желбезекті қолға алып жарысу, кім бірінші мәреге жетеді, сол жеңімпаз болады. Еңбек: тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет	реттілікпен киюін қадағалау. *Күздің ерте, кеш келуін бақылау* Тақпақтар «Күз» Н. Әлімқұлов Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді. Жемістерін жинауға Шақырады біздерді. «Күз» Қ.Ыдырысов Күзім-ау, күзім-ау, Мінезін бұзық-ау, Жаңбырын сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Бақылау: Табиғаттағы өзгерістерді бақылауға үйрету: жапырақтардың түсінің өзгерістері, құстардың жылы жаққа ұшуы, жаңбырлы болуы, күзгі өзгерістерді ажырата білуі. Қимылды ойын: «Егінді тасымалдау» Дабыл бойынша арбамен «егін» тасу, бір шеттен, екінші шетке тасу. Шыдамдылық пен шапшаңдыққа баулу. Еңбек: Гүлзарда жұмыс. Гүлдерді гүл ыдысына

	ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртынды бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды"		бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын	көрсету. Ауланы тазартуға қатыстыру, жапырақтарды жинау. Өз бетімен ойындар ойнау: «Желбезекпен ойын». Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл-күйде болу.	отырғызу. Жұмыстың ыңғайын білу. Гүлге деген сүйіспеншілікті арттыру. Өз бетімен ойындар: «Құмда сурет салу» Балаларды құмда сурет салуға үйрету. Атқарған жұмыстарын атап, мадақтап өту. Бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.

	қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуалыспағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Допты түсіріп алма" ойын-жаттығуы. Мақсаты: допты қағып алу біліктілігін жетілдіру; сөздік қорды байыту; заттардың топтастыра білу қабілетін, ой шапшаңдығын дамыту. Балалар шеңберде тұрады, кімнің қолына доп түссе, оны түсіріп алмай, келісілген		барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. Белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; қимыл координациясын пысықтау, лақтыруға күш бағыттауға машықтандыру. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.		

	топтамаға жататын заттың бірін атау керек. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: жүгіру техникасын жетілдіру. Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.		Мақсаты: қызығушылы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.		
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулу. - Аспазымыз не дайындапты?				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. "Сылдыр, сылдыр, сылдыр су" ойын жаттығулары.				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; тамақтану мәдениетіне баулу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**"Тергеушілер" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді.		**"Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз" дамытушылық ойын.** Мақсаты: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** "Тәрбиеші". Мақсаты: балаларды "Тәрбиеші" өлеңімен таныстыра отырып, өлеңді мұқият тыңдап, жаттап алуға үйрету. Дидактикалық ойын: "Өз тәрбиешіңді тап".	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу.** "Асқар ата келді". Мақсаты: балаларды сәндік қолданбалы өнермен таныстыруды жалғастыру, түрлі әдістерді қолданып, ыдыс-аяқ жасауды және бұйымның сыртын дымқыл шуберекпен

	Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".** Мақсаты: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда		Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Дәріхана".** Мақсаты: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен	**Музыкадан ойын-жаттығу.** "Көңілді балалар". Мақсаты: балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Сиқырлы ноталар". **Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Ойыншықтармен танысайық та, санайық". Мақсаты: балаларға әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттар жиынын үйрету. Дамытушы жаттығу "Саны сонша допты көрсет."	өңдей отырып, пішіннің бетін тегістеуді үйрету. **Сурет салудан ойын-жаттығу.** "Балабақша". Мақсаты: балаларды екі параллельді сызықтың ұштарын көлденең қосып, төртбұрышты пішінді, үшбұрышты шатырды салып, балабақшаның қарапайым ғимарат бейнесіне біріктіруге үйрету. Зейінге жаттығу. "Сипатталған ғимаратты тауып ал". **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Күз келді бақшама". Мақсаты: балабақша маңайында ауа-райын бақылауда күзгі құбылыстарды байқап, ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Күз құбылыстарын ата".

	қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.		жетондар. Барысы. Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді мамандардың міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады.		
Балалармен жеке	**"Ал одан кейін не?"**		**"Жоғалған зат" үстел**	**«Ғажайып дорба»**	**Жыл мезгілі жайлы**

жұмыс:16.15-16.30	**дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту, логикалық ойлауларын дамыту.		**үсті ойыны.** Мақсаты: қабылдау, зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Педагог үстел үстіне бірнеше заттар қояды. Балалар мұқият қарап алғаннан кейін, артқа бұрылады. Үстел үстінен бір затты алып тастайды. Бала жоғалған затты табу керек. Жоғалатын заттар санын біртіндеп көбейтуге болады.	**дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөздік қорларын ойыншық атауларымен толықтыру.	**мнемокестемен жұмыс істеу немесе әңгімелесу.** Мақсаты: мнемокестеге қарап жыл ерекшеліктерін айтып, толық сөйлем құруға үйрету.
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен:16.50-18.00	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	Әңгімелесу. «Айына бір рет отбасы күнін өткізу». Кеңес беру: «Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».				

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	« Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4-5 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**05.09-09.09.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	05. 09. 2022.	06. 09. 2022.	07. 09. 2022.	08. 09. 2022.	09. 09. 2022.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау".** Мақсаты: өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балаларға сыртқы түріне, құрылымына назар аудара отырып,	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** Мақсаты: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту	**"Өсімдіктерді тамақтандыру".** Мақсаты: балаларға өсімдіктердің қорек көзі топырақ екендігі туралы, біртіндеп өсімдіктерге қоректік заттар бере отырып, топырақ таусылатындығы туралы	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуыңыз, кезекшінің киімін киіңіз, үстелді дұрыс қойыңыз.	**"Оқу қызметіне дайындық".** Мақсаты: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; қажет

	өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауға үйрету.	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	балалардың біліміне сүйене отырып, өсімдіктерді тамақтандыру қажеттілігі туралы айту. Өсімдіктерді қалай тамақтандыру керектігін көрсетіңіз.	Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтауда тәртіпсіздікті көре білу. Адал ниетпен еңбектену керектігін түсіндіру.	болса, оларды сабақтан кейін орнына жинау.
	Үстел үсті ойыны: «Ойық ішіндегі заттарды орналастыру». Мақсаты: балалардың танымын, зейінін, қабілетін дамыту. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Ата-әжемнің әндері. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [а], [ә] дыбыстары. Мақсаты: балаларды ауылдағы еңбек туралы тақпақпен таныстыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болу қасиеттерін түсіндіру, [А], [Ә] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру.	**Ойын: «Көліктер».** Мақсаты: көлік түрлерін ажырата білуге үйрету. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Тазы". Мақсаты: үй жануарларының өмір сүру ерекшеліктеріне сай бір-бірінен ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Иттің тамағын тап".	**Құрылыс ойындары «Үй құрастырамыз».** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, отбасына сүйіспеншілігін арттырып дамытады. Ойын атрибуттары: "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Педагог өз үйлерін құрастыруға ұсынады.	**«Жұбын тап».** Мақсаты: Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жеміс-көкеніске байланысты текшелер. Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді.	**Үстел үсті ойыны – пазл: «Қайсысы отбасы мүшесі?»** Балалармен отбасы туралы әңгімелесу.

	Артикуляциялық жаттығулар. [А], [Ә] дауысты дыбыстары.				
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады.				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Біз ақылды баламыз, Айтқан тілді аламыз. Тамақ ішер алдында Тып-тыныш боп отырамыз!				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Аспанда күн ыстық. Ал жерде кім ыстық? Әке мен шешеміз	Атамнан басталар, Әжеммен қосталар. Отбасым мыналар:	Сәлем! Сәлем! Сәлем! Қалын қалай? Сәлем! Арайлап таң атты,	«Амансың, алтын күн!» Амансың ба, Алтын күн! Амансың ба, Жер - Ана!	«Қайырлы таң!» Қайырлы таң, құсқа да , аңға да,

	Бәрінен тым ыстық! Жасасын туыстық, Достық пен тыныштық. Күз мезгілі және ерекшеліктері жайлы әңгімелесу.	Ең жақын адамдар. Әкем мен анам бар, Бір туған ағам бар, Бір туған апам бар ... Бәрін жақсы көремін. Еркелеймін, еремін! Отбасы мүшелері жайлы, отбасымен өткізген демалыс туралы әңгімелесу.	Алтын сәуле таратты. Жарқырайды күніміз, Жарқырайды даламыз, Біз бақытты баламыз. (Барлығы жарты шеңбер жасап отырады, қайталайды). Әкесі мен анасы қандай қызметте, олар немен айналысатындары жайлы, қалай еркелететіндері жайлы, не үйретететіндері жайлы әңгімелесу.	Амансың ба, достарым! Сендерді көрсем қуанам! Дөңгелене кілемге жайғасады, бәрі бірге қайталайды. Аталары мен әжелері немен айналысатынын, олар қалай еркелететіні жайлы әңгімелесу.	Қайырлы таң, жайдары жанға да. Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын! Бауыры мен апайы, іні мен қарындастары бір-біріне қалай қолғанат болатындары жайлы әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Достар жұптары". Мақсаты: балаларды допты жоғары лақтыруға үйрету. "Баскетбол" қимылды ойыны.	**Музыка** "Балабақша әніміз". Мақсаты: балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** "Бір-бірден қатарға тұру". Мақсаты: балаларды бір-бірден қатарға тұруға үйрету. "Күнді ұтып алайық" қимылды ойыны.	**Музыка** "Біздің балабақшада ойыншықтар көп" Мақсаты. Балалардың музыкаға қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; қызықты ойындарға толы балабақша мен	**Дене шынықтыру** "Қатардан қалма". Мақсаты: балаларды сапта бір-бірлеп жүру, жүруді жүгірумен кезектестіруге үйрету. "Кедергілерден өт" қимылды ойыны.

				ойыншықтар жөнінде ұғымдарын кеңейту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, оқу қызметіне қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыру. «Қуыршақ Әйгерімнің сыйлығы» музыкалық-дидактикалық ойыны.	
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен:10.40-12.20	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. 1. Үлескеге ұшып келген құстарды бақылау. Мақсаты: құстарды танып білу, дене бөліктерін атау; құстарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. 2. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (мәселен, гүл суару). Мақсаты: қарапайым тапсырмаларды	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Жаңбырды бақылау.* Жұмбақ. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Бақылау: жаңбыр кезінде, ауа райындағы өзгерістерді білуге үйрету: сұр аспан, бұлтты, бұлыңғыр жаңбыр жауып тұр.	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Бұлтты бақылау.* Жұмбақтар. Ақ мақта, Жүзіп барады бір жаққа. (Бұлттар) Көзі жасты –жылжып, келе жатыр бір алып, Жабырқаса, жылайды, жадыраса, құлайды. (Бұлт) Бақылау: балалармен бірге бұлттарды бақылаймыз.	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өрмекші мен өрмекті бақылау.* Жұмбақ. Шидиген ұзын сирағы, Тастай керең құлағы. Сөйтіп жүріп көп жерге, Аспалы торлар құрады. (Өрмекші) Бақылау: өрмекшінің өмірі жайында терең білім беріп және олардың жоғалып кетуі жайлы әңгімелеп беру.	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өзенді бақылау.* Жұмбақтар. Жазда сылдыр қағады, қыста тыным табады. (Өзен) Бет көрсететін айнам, тауып алдым сайдан. (Ағын су) Бақылау: өзенде болатын маусымдық өзгерістерді бақылап және атап берулерін қадағалау. Су күңгірттенді, суда

	орындауға үйрету. 3. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Допты қуып жет», «Күн мен жаңбыр» (мөлшері 2-3рет). Мақсаты: бір-бірімен қақтығысып қалмай жүгіруге жаттықтыру. 4. Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар. Мақсаты: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құралптастарымен қарым-қатынасқа түсе білуін қалыптастыру.	Өзгерістерді көрсету; күзгі жаңбыр ұзақ және сирек, жаңбырдан кейін суық жердегі сулар көпке дейін құрғамайды, өйткені күннің көзі жоқ, жәндіктер тығылып қалған, құстардың тамақтары азайған соң олар оңтүстікке ұшып кетеді. Қимылды ойын: «Кең қадам». Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту. Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу. Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету. Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен бір шешімге келуі және бір	Бұлт өлі табиғатқа жатады. Бұлт аспанда ұшып, көшіп жүреді. Бұлттар әртүрлі пішінді болады. Бұлттар аспанның ішінде жүзіп бара жатқан қайықтарға ұқсайды. Бұлттан қар жауады, жаңбыр жауады. Қимылды ойын: «Кең қадам». Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту. Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу. Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету. Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен бір шешімге келуі және бір іс-әрекетті жасауы.	Өрмекті елестету, өрмек ол өрмекшінің ұсақ жәндіктерді қоректену үшін құратын жіңішке, әрі берік өрілген жібі екендігін айтып беру. Байқампаздықты қалыптастыру. Қимылды ойын: «Маймылдар». Гимнастикалық қабырғаға өрмелеп, ілулі тұрған заттарды алуға үйрету және эстафетаны келесі ойыншы жалғастыруы қажеттігін үйрету. Ойын барысында жылдам шешім қабылдауға тәрбиелеу. Еңбек: «Өрмектеп жинау». Кезекшінің міндеті және берілген тапсырманы мүлтіксіз орындау, қабілетін дамыту. Өз бетімен ойындар ойнау. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	жүзетін құстар жоқ, балықтар мен бақалар су түбінде. Өзен – табиғаттың негізгі ресурсы екендігін және оның сұлулығына қарап, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Тәжірибе. Суға ұсақ тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Қорытынды. Ауыр заттар батып, жеңілі су бетіне шығады. Қимылды ойын: «Жылға арқылы». Екі түзу сызықтан қос аяқтап секіруді қалыптастыру. Сабақ барысында үйренген әдіс-тәсілдерді тиімді қолдануға үйрету. Еңбек: «Аквариум үшін жағадан ұсақ тастар жинап теру». Тапсырманың маңыздылығына мән беру, Аквариумдағы балықтардың өмірі туралы көзқарастарын кеңейту. Өз бетімен ойындар ойнау: Ойынның барысы мен

		іс-әрекетті ұжыммен жасауы.			ережесін өз бетімен ойлап табуға үйрету; шығармашылық қабілеттерін дамыту.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	"Екі дос" ертегісін жағымды үнмен айта отырып, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. "Сылдыр, сылдыр, сылдыр су" ойын жаттығулары.				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Шкафқа не жиналғанын санайық". Мақсаты: балалардың әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттардың жиыны туралы түсініктерін қалыптастыру. **Үстел үсті театры.** «Менің балабақшам» т. б. тақырыптарда сюжеттік суреттер	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** "Атай". Мақсаты: балаларды "Атай" өлеңімен таныстыра отырып, өлеңді мұқият тыңдауға үйрету. Дидактикалық ойын: "Өз отбасыңды құрастыр". **Сюжетті-рөлдік ойын.** «Қуыршақты тамақтандыр». Ірі құрылыс материалдарымен,	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** "Әжем пісірген піспенанды безендірейік". Мақсаты: балалардың қарындашпен піспенанның дөңгелек пішінді сұлбасын қызғалдақ оюы арқылы безендіруге үйрету; оюды төрт жаққа қаратып, салу тәсілін игерту. Логикалық ойын. "Саны тең гүлдерді табайық". **«Қуыршақты**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Отбасы шежіресі". Мақсаты: балалардың отбасы туралы білімдерін кеңейту; өз отбасы туралы шағын әңгімелеп беру қабілетін қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Туыстық атауларды ажырат". **«Кімнің заттары?» ойыны (жақын**	**Жапсырудан ойын-жаттығу.** **"Менің әжем".** Мақсаты: балаларды көлемі үлкен шеңберден әженің басын, жартысы кесілген шеңберден әженің денесін қағаз бетіне орналастырып, көлемі орташа шеңберлерді тең ортасынан екіге бүктеп әженің шашын жапсыруға үйрету. **Сюжеттік**

	қарастыру.	құрастырмақтармен ойындар.	**жуындырамыз» ойын жаттығулары**; альбомдар мен сюжеттік суреттерді қарастыру; ірі құрылыс материалдарымен ойындар.	**адамдарына тиесілі заттарды тауып айту).** Боямақтар, пазлдар, мозаикалар және т.б.	**ойыншықтармен ойнау,** Ертегі оқу; Үстел үсті театры **Вариативті компонент. Ағылшын тілі** "Hello. Greeting". Мақсаты: Hello. What`s your name? тақырыбымен таныстыру, осы тақырыпқа байланысты жаңа лексикалық бірліктерді үйрету. Didactic game "Magic microphone".
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Тапсырма:** суреттерді мұқият қарап шық. Барлық заттарды есіңде сақтауға тырыс. Кітапты жауып, суретте не салынғанын айтып бер.	**Дидактикалық ойын. "Күзде не болады?"** Мақсаты: күз мезгілі кезіндегі табиғат құбылыстарын ажырата білу. Барысы: педагог балалардың алдына әр жыл мезгілінде болатын табиғат құбылыстары бейнеленген суреттер таратады. Осы суреттердің ішінен бала, күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алады және де суретті бейнелеп береді. Мысалы, "Күн бұлттардың артында	**Дидактикалық ойын. "Жамауын тап".** Мақсаты: балаларды суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыруды үйрету. Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады, және сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі жоқ домалақтардың үстіне, сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды	**Театрды сахналау.** "Үйшік" ертегісін сахналау.	**Дидиактикалық ойын "Жанды және жансыз табиғат".** Мақсаты: балалардың тірі және жансыз табиғат туралы білімдерін жүйелеу.

		жасырынып тұр".	орналастырады.		
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау.				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Серуенде қалай серуендейміз?" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»	«Тез тамақтанудың зияны» тақырыбында кеңес.	"Бала тәрбиесіндегі әкенің рөлі" тақырыбында әкелермен әңгімелесу.	«Үйде балаларға арналған жиһаз» атты сұрақ-жауап.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	« Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**«Қызғалдақ» Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4-5 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**12.09-16.09.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	12.09.2023	13.09.2023ж	14.09.2023ж	15.09.2023ж	16.09.2023ж
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті	Балаларды балабақшадағы еңбек жұмыстарына	Сабақ уақытында оқу құралдарын тарату, орындарына жинау,	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсаты: еңбекке	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы**	**"Орындықтарды жуу".** Мақсаты: балаларды

ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	араластыру, ойын бұрышындағы кезекшілікті атқаруға үйрету.	тамақ ішер кезде, тәрелкелер мен қасықтарды қою, ішіп болғанда жинасу сияқты жұмыстарға үйрету. **"Оқу қызметіне арналған жабдықтар мен материалдарды дайындаймыз".** Мақсаты: тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін дамыту, балаларды білім беру қызметіне арналған материалдар мен жабдықтарды ұқыпты салуға үйрету.	деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. Ниетін тәрбиелеу еңбек етуге, ересектерге көмектесу.	**тәртіп» (тәрбиешінің көмекшісімен бірге).** Мақсаты: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбеккорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуді үйрету.	тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза және таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.
	Үстел үсті ойыны «Мозаика: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге	**Дидактикалық ойын «Түстері бойынша бөл».** Өз еріктерімен суреттерді бояу.	**«Мозаика»** Мақсаты: Балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тілдерін дамыту.	**Дидактикалық ойын. «Кімнің дауысы?»** Балаларды өз еріктерімен ойнату.

	үйрету. Тапқырлыққа баулу. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Жабайы жидектер". Мақсаты: тіршілік қауіпсіздігін сақтауға үйрету. "Қарақаттан не жасайды?" жаттығу.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** "Ормандағы оқиға". Мақсаты: балаларды ормандағы оқиға желісінің мазмұнымен таныстыру; әңгімедегі көркем сөздерді шынайы айтуға жаттықтыру. Дидактикалық ойын: "Қандай ағаш екенін тап!".	құрастыруды үйрету, олардың түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиеле**у.**	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу.** "Сұр қоян". Мақсаты: балаларды бөлшектерді біріктіру арқылы сұр қоянды мүсіндеуге үйрету.	Геометриялық фигураларды бекіту.
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол бел тұсында 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып: "міне" дейді 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Аяқтарын сәл бүгіп, қолдарын иек тұсына көтеріп "міне " дейді 3. Бастапқы қалып жерге отырып, аяқтарын алшақ қояды, дене бос, қол иек тұсында (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 3.1. Жерге отырған қалыпта қолдарын шапалақтайды 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене тік, қол көкірек тұсында 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарын көкірек тұсында ұстап, алақандарын жұму. 4.2. Бастапқы қалып алақандарын ашу "міне" дейді (жаттығу 5 рет қайталанады).				

Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы: "Сабын қолғаптары". Мақсаты: баланы қолдарын сыртқы және ішкі жағынан сабындауға үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын кең аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз. Жанды және жансыз табиғат туралы әңгімелесу.	«Қайырлы таң!» Қайырлы таң, құсқа да , аңға да, Қайырлы таң, жайдары жанға да. Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын! Жанды табиғат туралы әңгімелесу.	Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын кең аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз. Жансыз табиғат туралы әңгімелесу.	Қайырлы таң, ашық аспан! Қайырлы таң, кең далам! Қайырлы таң, күннің нұры! Қайырлы таң, балабақшам Бәрі бірге айтады. Күз мезгілінің алғашқы айындағы ерекшеліктері, табиғат жайлы әңгімелесу.	Достар бері, келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге Қуанышпен еніңдер. (Г.Абдрахманов) Шеңберде қол ұстасып тұрып өлең жолдарын бірге айтады. Жанды және жансыз табиғат жайлы әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру.** "Қатарда жүру түрлері". Мақсаты: балаларда бір-бірден қатарға тұру; жүруді	**Музыка** "Жау,жау жаңбыр" Мақсаты. Балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге үйрету, жәй	**Дене шынықтыру** "Бір орнынан биікке секіру". Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі аяқтың	**Музыка** "Жаңбыр". Мақсаты: балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты	**Дене шынықтыру** "Шынықсаң - шымыр болсасың ". Мақсаты: балаларды құрсауларды домалатуға үйрету.

	жүгірумен кезектестіру дағдыларын дамыту; орындықта көлденеңінен еңбектеуге үйрету. "Түрлі таспаларды әкелеміз" қимылды ойыны.	және көңілді әндерді тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық ырғақты қимылдарды музыка әуенімен үйлесімді жасай білу дағдысын жетілдіру. Дидактикалық ойын "Жаңбыр".	ұшымен және өкшемен жүруге үйрету. "Күн мен жаңбыр" қимылды ойыны.	айыра білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Көңілді ноталар".	"Көңілді еңбекте" қимылды ойыны.
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен:10.40-12.20	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерін ретімен киюге, барлық түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Бақшадағы көкөністерді бақылау.** (қырыққабат, қызылша, қызанақ, бұршақ) Тақпақ.	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Гүлдерді бақылау.** (георгин, астра, календула) Жұмбақ Құлпырса қадірлейді, аялайды, Құрғаса сыпырғышқа жарамайды. (Гүл)	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Түскен жапырақтарды бақылау.** Жұмбақ Ағайынды бәрі, Шықса жасыл, Түссе сары. (Жапырақ)	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Шалшық суды бақылау.** Көркем сөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы,	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Аула сыпырушының жұмысын бақылау.** Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. Бақылау: аула сыпырушының еңбек

	Көгөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде еккен көкөніс, Күзде берді көп өнім. Бақылау: көкөністер жөнінде білімдерін кеңейту: аты, түсі, дәмі, тағамға қолданылуы, құрамындағы дәрумені; күзде көкөністерді жинау; көкөністердің пісіп-жетілуіне мән беру; топырақ салынған жәшіктерді арнайы бөлмелерде сақтау. Өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйрету. **Қимылды ойын: «Бақшашылар».** Бақшаны топтасып жинауға балаларды ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің	Бақылау: гүлзардағы гүлдердің 2-3 түрінің айрықша белгілерін анықтауда үйрету; оларды ағаштардан ажырата білу; олар қайда өсетінін білу (орман, бақша т.б.). Күзгі гүлдердің сұлулығына **қызығушылықпен, махаббатпен қарауға тәрбиелеу.** **Қимылды ойын: «Бақшадағы тауықтар».** Ағаштарға өрмелеп, белгілі бір жерге секіріп түсуді үйрету. Ойын барысында достық қарым-қатынасты сақтауға тәрбиелеу. **Еңбек: бақшада жұмыс (жер қазу).** Ересектерге белсенді көмек көрсеткен балаларды мадақтау,	Бақылау: ағаштардағы жапырақтардың азайғандығына балалардың назарын аудару: жапырақтар түсіп, айналып, түстерін өзгертуде. Жапырақтардың маусымдық өзгерістеріне, сұлулығына сүйсіне қарауға тәрбиелеу. Тәжірибе: құрғақ жапырақтардың үстімен жүру. Қорытынды: жапырақтар аяқ астында сусылдайды. **Қимылды ойын: «Тыныш жүгіріп өт».** Жапырақтардың үстімен белгілі бір уақытта ақырын жүріп өту. Ережені сақтай отырып (мәреге дейін	Су дегенім осы. Бақылау: балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың тез сіңіп, ал күзде, салқын түскенде ақырын сіңіп кететініне мән бергізу. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсаты: кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбіреулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен жолдан секіру».** Ойын алаңындағы ережені сақтай	ету барысын бақылау, еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларда түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **Еңбек: аула**

	белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. **Еңбек: бақшадағы жұмыс, көкөністерді жинау.** Бақшадағы көкөністерді жинап, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек көрсеткен балаларды мақтау. **Өз бетімен ойындар: «Көкөністер дүкені».** Көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын	марапаттау. Ұжымдық тапсырманы бірлесіп орындауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** «Геометриялық пішіндерді түскен жапырақтармен әшекейлеу». Әр балаға өз еңбегіне қанағаттанарлық жұмыс жасауына көмектесу. Сөздік қорын дамыту.	жүгіріп, кері қайту). Ойындарға белсенді қатысуын талап ету. **Еңбек: түскен жапырақтарды жинау.** Белгіленген жерге түскен жапырақтарды тырнауышпен жинап тасуды үйрету. Балалардың бірігіп жұмыс істеуін қадағалау. **Өз бетімен ойындар: «Жапырақты кілем».** Балалардың бірлескен ойынының келісімді болуын қадағалау, бақылау.	отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. Еңбек: балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау, еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар: гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ т.б.).** Балалардың қосалқы ойындарға деген қызығушылықтарын дамытып, достық қарым-қатынаста ойнауға қадағалау.	**сыпырушыға көмектесу.** Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге деген құштарлықтарын дамытып, тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: доппен ойын.** Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Олардың ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.

	қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.				
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Құйыршық» ертегісн оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау.				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Менің мекенім тақырыбына әңгімелесу". Мақсаты: балалардың мекежай туралы ұғымдарын қалыптастыру;	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** "Арқасын жиырған мысық". Мақсаты: балаларды бормен арқасын жиырған мысық бейнесін салу амалдарына үйрету; қағаздың ортасына	**Вариативті компонент. Құрастыру** "Мен және менің отбасым". Мақсаты: балаларды қағаздан отбасы мүшелері: әке мен ананы құрастыру амалдарымен	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Санауды үйренемін. Тәулік бөліктері". Мақсаты: балалардың тәулік бөліктері жөнінде,"таңертең", "күндіз", "кеш", "түн"	**Құрастырудан ойын-жаттығу.** "Ханзада бақа". Мақсаты: балаларды ағайынды Гриммдер "Бақа ханзада" ертегісінің басты кейіпкері бақаны қағаздан құрастыруға үйрету.

	Қазақстандағы ауыл мен қала елдімекендер мен табиғаттың ерекшеліктері жөнінде жалпы ұғымдар беру. Миға сыймас логикалық жаттығу. "Қатені тап" ойыны. **Дидактикалық ойын «Көрші-көрші».** Үстел ойындары: лото, домино.	мысықтың денесі мен аяқтарын доғалы сызық негізінде салып, бір жағына дөңгелек басын, екінші жағына ұзын құйрықты салу тәртібін қалыптастыру. Ойын-жаттығу. "Бірдей мысықты тап". **Дидактикалық ойын «Тап та, атын ата».** Мақсаты: түсті қабылдауын және ұсақ саусақ моторикасын дамыту.	таныстыру; жарты шеңберді бұру арқылы геометриялық дене: конусты жасауға үйрету; қағаздың сипаттары және түрлері туралы білімдерін толықтырып, балалардың қағаздан құрастыру іскерліктерін жетілдіру. Дидактикалық ойын: "Отбасы ағашы". **«Пішінді құрастыр».** Ойын мақсаты: түстер мен пішіндер арқылы құрастырып үйрету. Есте сақтау, көру, ажырату қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: балалардың алдына әртүрлі пішіндер	туралы түсініктерін тиянақтау, заттардың саны, заттарды белгілейтін сандар туралы ұғымдарды қалыптастыру. Дамытушы жаттығу. "Тәуліктің бөлігін тап". **«Суреттер құрастыру».** Максаты: балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға деген балалардың қызығушылығын арттыру.	**«Жұбын тап».** Мақсаты: геометриялық пішіндерді қайталау, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ретте орналастырылған пішіндер. Ойын барысы: балаларға геометриялық пішіндер беріледі, балалар тура сондай түсті пішінді табады.

			беріледі. Ол пішіндерден суреттегі көрсетілген заттарды құрастырады. Түсі мен пішінін дұрыс ажыратулары керек.		
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөйлеу тілін дамыту.	**Дидактикалық ойындар "Геометриялық пішіндер".** Мақсаты: балаларға біреуі артық немесе кем санды тауып, атауды үйрету. Көрнекілік: геометриялық пішіндер салынған карточкалар жиынтығы. Барысы: балалар геометриялық ұшбұрыш, шаршы, дөңгелек тәріздес пішіндерді пайдаланады. Педагог тапсырма	**Дидактикалық ойын "Жұмбақ сан".** Мақсаттары: балаларды қосу мен алудың қарапайым математикалық әрекеттеріне дайындауға ықпал ету; алдыңғы және кейінгі сандарды алғашқы ондықта анықтау дағдыларын нығайтуға көмектесу. Сипаттама: мысалы, үш санынан үлкен, бірақ бес санынан аз; қай сан үштен аз, баладан оны болжауды сұраңыз.	**Театрды сахналау.** "Қасқыр және жеті лақ" ертегі желісін саусақ театры арқылы сахналау.	**Геометриялық фигуралар** Геометриялық фигуралар туралы түсініктерін қалыптастыру.

		береді, балалар оны жеке орындайды. 1-тапсырма. Дөңгелектерден біреуін артық етіп, үшбұрыштарды қойыңдар. Педагог үш дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді. 2-тапсырма. Мұндағы дөңгелектерден біреуін кем етіп, шаршыларды қойыңдар. Педагог бес дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді. 3-тапсырма. Дәл осындай пішінді көрсетіңдер. Педагог дөңгелекті көрсетеді. Ойын соңында қорытынды	Бала әртүрлі сандарды атайды, ал мұғалім аталған саннан көп немесе аз деп айтады. Содан кейін сіз баламен рөлдерді өзгерте аласыз.		

		шығарылады, зеректік танытқан баланы педагог мақтайды. Ойынның барысында балалардың зейіні, қол қимылының жылдамдығы, дәлдігі қалыптаса бастайды және санауды, біреуі артық немесе кем санды тауып, оны атауды үйренеді.			
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Алдымен топтағы аяққиімдерін ауыстырып, аяққиімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету.				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Жанды және жансыз табиғат" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	Ата-аналарға кеңес: «Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	«Менің достарым» атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Балабақша ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	Ата-аналардан сауалнама алу.

Орындаған; Ермурзаева Меруерт

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4-5 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**19.09-23.09.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	19.07.2023ж	20.09.2023	21.09.2023	22.09.2023	23.09.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Баланың денсаулығы туралы ата-аналармен жеке әңгімелесу, сондай-ақ осы бағанда кеңес беруді немесе жеке әңгімелесуді көрсетуге болады (мысалы, күзде ЖРВИ кезеңінде және ЖРВИ алдын алу шаралары, егер карантин тобында, мысалы, желшешек ауруы болса осы тақырып бойынша кеңес беруді немесе жеке кеңес беруді көрсету).				
Балалардың дербес	**"Ойыннан кейін**	**"Ойыншықтардағы**	**"Оқу**	**"Біз топ бөлмесінде**	**"Біз орындықтарды**

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**топта тәртіп орнату".** Мақсаты: балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру.	**тәртіп".** Мақсаты: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	**құралдарымен шкафта тәртіпті сақтау".** Мақсаты: балаларды өз бетінше шкафтарда тәртіпті сақтауға, шаңды сүртуге үйрету.	**және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсаты: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңдерді орап, шүберекті сулаңыз және құрғатып сығыңыз, ластанған кезде оны сумен шайыңыз.	**орнына орналастырамыз".** Мақсаты: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы мұқият, жылдам орындау.
	«Емхана» сюжеттік-рөлдік ойыны. Мақсаты: балаларды үлкендердің еңбегімен таныстыру. Балаларды дәрігер,	**Құрылыс ойындары «Аспалы көпір».** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту.	**«Кім зейінді?»** Мақсаты: белгілі геометриялық пішіндерден әртүрлі нәрселер құрастыру. Көрнекілік: сіріңке қорабында таратпа	**Дидактикалық ойын: «Төлдерін тап».** Мақсаты: үй жануарлары мен олардың төлдері туралы түсініктерін	**Дидактикалық ойын. "Жамауын тап".** Мақсаты: балаларды суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне

	медбике ретінде болып ойнауға үйрету.		геометриялық пішіндер. Барысы: тәрбиеші төмендегі бейнелерді геометриялық пішіндерден алып бейнелер құрайды. Жылдам болған бала мадақталады.	тиянақтау. Алдарындағы суреттен үй жануарлары мен олардың төлдерін сызық арқылы қосу керектігін түсіндіреді. Соңынан қай малдың төлі қалай аталатынын айтқызады.	орналастыруды үйрету. Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады, және сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі жоқ домалақтардың үстіне, сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол бел тұсында 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып: "міне" дейді 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Аяқтарын сәл бүгіп, қолдарын иек тұсына көтеріп "міне " дейді 3. Бастапқы қалып жерге отырып, аяқтарын алшақ қояды, дене бос, қол иек тұсында (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 3.1. Жерге отырған қалыпта қолдарын шапалақтайды 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене тік, қол көкірек тұсында 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарын көкірек тұсында ұстап, алақандарын жұму. 4.2. Бастапқы қалып алақандарын ашу "міне" дейді (жаттығу 5 рет қайталанады).				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Тазалықты сақтау үшін сумен дос болу керек. Сылдырлайды мөлдір су Мөлдір суға әрдайым Таза бетін маңдайын				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	- Сәлем, күнім! Сәлем, жер! Сәлем, досым! Сәлем, ел! "Сәлем" деймін әрқашан, Арайлы, балабақшам! Жанды және жансыз табиғатты пысықтау.	«Достық» шеңбері. Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз, Жарқыраған күндейміз, Табиғатты қорғаймыз. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. Қазақстан Республикасының алғашқы Елбасы және қазіргі президенті жайлы әңгімелесу.	«Қайырлы таң!» - Қайырлы таң, құсқа да аңға да! Қайырлы таң, жайдары жанға да! Қайырлы таң, алға ассын! Кешке дейін жалғассын! (Жарты шеңбер құрып отыр. Бәрі бірге айтады). ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу.	- Армысың шапағатты Күн-Ана! Армысың шапағатты Күн Ана! Армысың қайырымды Аспан Ана! Армысың мейірімді ЖерАна! Құт дарыт, бар әлемді жарылқа! "Қазақ тілін мақтан тұтамын" атты тақырыпта әңгімелесу.	Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға Ертемен ақ пейілмен Ертемен ақ пейілмен "Қайырлы таң!"-деймін мен. Күндіз де елді елеймін: Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін «Кеш жарық!»-деп кіремін. Шеңбер бойына тұрып, қимылдар жасайды. Тілдер мерекесі

					жайлы әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Біз алғырмыз". Мақсаты: балаларды аяқтың ұшымен жүгіру; гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. "Гимнасшылар" ойыны.	**Музыка** "Ата-ананы тыңдаймыз". Мақсаты: балаларды ата-ана туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету. "Сылдырмақ" музыкалық-дидактикалық ойын.	**Дене шынықтыру** Тақырыбы: "Бөренемен тағандап жүру". Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі жүруге жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру; сапта тұрып, тізені жоғары көтеріп адымдауға үйрету. "Арқан тарту" қимылды ойыны.	**Музыка** "Күздің ғажайып құбылыстары". Мақсаты: балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты айыра білуге үйрету. "Қатты немесе ақырын" музыкалық - дидактикалық ойыны.	**Дене шынықтыру** "Кедергіден өту амалдары". Мақсаты: балаларды бір орында тұрып секіру; допты бір-біріне төменнен лақтыру және қағып алуға (1,5 м қашықтықта) үйрету. "Секірейік көңілді" ойыны.
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен:10.40-12.20	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Ағаштарды бақылау** Көркем сөз. Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі,	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Шөптің солуын бақылау** Жұмбақ. Дала кілемі. Ол не? (Шөп,	Балалардың ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Шыбын-шіркейлердің жойылуын бақылау** Жұмбақ. Шидім, шидім,	Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Саңырауқұлақты бақылау** Жұмбақ. Сырты бүтін, Іші түтін.	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Жапырақтардың толық түсуін бақылау** Жұмбақ. Ағайынды бәрі,

	Кіп-кішкентай ағаштар, Үп-үлкен боп өседі. Бақылау: сыртқы белгілеріне қарап ағаштардың 2-3 түрін (шырша, қайың, терек) танып, ажырата білу. Маусымды өзгерістер кезінде ағаштарды бақылау, жапырақтарының азаюына назар аудару. Жапырақтардың жазда және күзде қандай түсте болатынын анықтау. **Қимылды ойын: «Аталған ағашқа жүгіріп бар».** Бейнеленген сын-сипатты белгілер бойынша ағаштың атауларын білу. Сигнал бойынша жұмыс істеп, алаңда	өсімдіктер) Бақылау: балаларды шөптің кескін-келбеті өзгеруі туралы түсініктерін көңейту. Өсімдіктерге деген сүйіспеншілігін арттыру. **Қимылды ойын:«Көгершін» ойын.** (шешен-ингуш халықтарының ұлттық ойыны) Алаңда орын ауыстыруды бекіту, жартылай отырып, аяқты бірге қосып, қолды тізеге дейін созып, айқастырып ұстау (қабылдаған қалыпты сақтап, орын ауыстыру, бір-бірін итермеу). Ойын ережесін сақтау. **Еңбек:** құрап қалған шөпті тырнауышпен	шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Бақылау: күз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Ауа райының салқындауына байланысты жәндіктердің жоғалуы. **Қимылды ойын: «Көбелекті ұстап алу».** Бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге үйрену. Достарымен жақсы қарым-қатынаста болуға,	(Саңырауқұлақ) Жеуге жарамды – ақ түсті, майлы. Улы – мухомор, бозарыңқы арамқұлақ. Бақылау: саңырауқұлақтарды ажырата білу, олардың сырт бейнесіне қарап тану (түсі, пішіні). Бөліктерін атап беру: аяғы, қалпағы. Күз айының кереметін ұғыну, мейірімділіке тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Аюдың апанында» (орыс халқының ұлттық ойыны).** Балаларға сөздерін анық айтқызу, ойын ережесін сақтауға үйрету. «Аюды» санамақ арқылы таңдауға үйрету. **Еңбек:** тотықұсқа	Шықса жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Бақылау: өсімдіктер дүниесінің маусымдық өзгерістері туралы түсініктерін жалғастыру: жалаңаш ағаштар. Жапырақтардың қайдан түскенін, қайда түскенін, түсі қандай болғанын естеріне түсіру. Әдемі жапырақтарға сүйсіне қарап, табиғатты білуді және табиғатпен қарым-қатынастан қуаныш алуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Соқыр теке» ойыны (орыс халқының ұлттық ойыны).** Ойын ережесін

	бір-біріне соқтықпай орын ауыстыруға үйрету. **Еңбек:** ағаштардың арасындағы қурап қалған бұтақтарын жинау. Ұжымдық тапсырмаларды орындап, бірлескен тапсырманы дер кезінде аяқтауды үйрету. Еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: әткеншек тебу.** Ойын барысында достық қарым-қатынас бірлестігін жетілдіру.	жинау. **Тырнауыштармен жұмыс істеуді бекіту, нақтылы орынға шөпті жинау.** **Еңбексүйгіштікке баулу.** **Өз бетімен ойындар: «Ертегідегі үйшік» ойыны.** Балалардың қалауы бойынша (2-3 адам) үйшік ойнауларын қадағалау. Байсалды, қуанышты жағдай жасауына мүмкіндік туғызу.	тәрбиелеу. **Еңбек:** клумбаларды қурап қалған гүлдерден тазалау, өз міндеттерін үлкен жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу, өсімдіктерге деген сүйіпеншіліктерін арттыру. **Өз бетімен ойындар:** жақсы көретін ойыншықтармен ойнау, ойынды жолдастарымен бірігіп ойнауға үйрету.	тамақ. Ерікті күштерді қоса тіркелетін қызметтің мақсаттылығына тәрбиелеу. Өз еңбегінің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойындар: «Балық аулау» т. б. ойындар**. Ептілікті талап ететін дербес ойындарды мадақтау, жылдамдыққа үйрету.	сақтай отырып, балалардың ойынға қатысуын **қадағалау.** **Еңбек:** ауладағы жұмыс. Жапырақтарды тырнауышпен жинау. Өз бетімен ойындар: түскен жапырақтардан оюлар, заттар құрастыру, шығармашылықтарын, фантазияларын дамыту.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Жағымды музыка әуенімен балаларды ұйықтату.				

Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау.				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамыту** Тақырыбы: "Туыстар. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ы], [і] дыбыстары". Мақсаты: балаларға туыс адамның отбасыдағы орны туралы түсіндіру; [Ы], [І] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болу мысалдарын көрсету. Артикуляциялық жаттығулар. [Ы], [І] дауысты дыбыстары.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Нұр-Сұлтанға саяхат". Мақсаты: балаларды Нұр-Сұлтан қаласының әсем ғимараттарымен таныстыра отырып, қала туралы әңгімелеп беруге үйрету. Дидактикалық ойын: "Өз туыңды тауып ал". **Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға	**Жапсырудан ойын-жаттығу.** "Көк тудың желбірегені". Мақсаты: балаларды көк түсті қағаз бетіне қыран және күннің қимаүлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруға; күн және күн шуақтарының үстіне тарыны, қыран үстіне қарақұмықты желімнің көмегімен жапсыруға үйрету. **Дидактикалық ойын «Жануарлардың төлдерін тауып, оларды атап бер".**	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Менің көшемде не бар?" Мақсаты: балалардың екі және үш сандары жөніндегі ұғымдарының негіздерін қалыптастыру, "оң қол", "сол қол" ұғымдарын тиянақтау. Дамытушы ойын. "Достар болайық." **Театрды сахналау.** "Арыстан мен тышқан" ертегі желісін маскамен сахналау.	**Вариативті компонент. Ағылшын тілі** "Numbers 1-5". Мақсаты: Number, one, two, three, four, five ” лексикалық бірліктерін беру және жауап беруге, ағылшын тілінде санауға үйрету. Didactic game "Write & wipe 123 activity cards". **«Киім дүкені»** Мақсаты:ойын барысында рөлдерді ойнай білуге үйрету. Сатушы әртүрлі киімдер түрлері туралы әңгімелейді.

	Үстел-үсті ойындары. "Пазылдар". Мақсаты: зейін, ойлау және визуалды есте сақтау қабілеттерін дамыту.	қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы: Ойынды былай жүргізеді. Ұшты-ұшты сұңқар ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты қарға ұшты! (қол көтереді)	Мақсаты: үй жануарларын ажырата білуге, олардың төлдерін ажырата білуге, жануарларды күте білуге, қамқорлыққа алуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: ойыншық үй жануарлары үстелдің үстінде тұру керек. Балалар ойыншықтарды мұқият қарап алады. Тәрбиешінің белгісі бойынша көздерін жұмады, сол кезде тәрбиеші үй жануарларының бір төлін тығып тастайды. Тәрбиеші ненің төлі жоқ деп сұрайды? Балалар жауап беру керек. Ойын бірнеше рет жалғастырылады.		

Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**«Сиқырлы қапшық»** Ойынның мақсаты: заттарды белгілі бір қасиеттері бойынша салыстыруға, топтастыруға үйрету. Ойынның құрал-жабдықтары: түсі, өлшемі, пішіні бойынша әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: Балалар «Сиқырлы қапшықтың» ішіндегі затты ұстап көріп, пішінін анықтайды, ойыншықты алған соң атын атап, түсін айтады.	**Дидактикалық ойын: «Не артық?»** Әр баланың алдына жемістер мен көкөністер араласқан суреттері беріледі. Артығын тауып, атауды ұсынады. Жемістер мен көкөністерді ажыратады, мысалы: алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда, орамжапырақ артық, өйткені ол көкөніске жатады, қалғаны жемістер.	**Артикуляциялық жаттығу** Аюдың тапсырмасы артикуляциялық жаттығу жасау. 1) Ян - ян - секеңдеген ақ қоян, Ю - ю - ю - қорбаңдаған аю. Кі - кі - кі – бұл айлакер түлкі, Қыр - қыр - қыр - бұл көкжал қасқыр. 2) Ыр-ыр-ыр- ырылдайды қасқыр, Ра-ра-ра- бал жинайды ара, Мір-мір-мір- қап-қара көмір.	**«Дәл осындай пішінді тап».** Мақсаты: геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: бала саны бойынша құлыптың суреттері, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: алдарындағы сиқырлы құлыпты ашуды ұсыну. Құлыптың кілттері де сиқырлы, геометриялық пішіндерден құралған екенін айту. Әр бала құлыпқа сай келетін кілтті алып, құлыпты ашады.	**«Кел, жазайық.»** Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.

Серуенге дайындық 16.30-16.50	Алдымен топтағы аяқ киімдерін ауыстырып, аяқ киімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету.				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Менің Қазақстаным" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу.	Балалардың тәртібі жайлы әңгімелесу.	Кеңес: «Неліктен бала тыңдамайды?»	Отбасыдағы патриоттық сезімге баулу тәрбиесі жайлы ата-аналармен әңгімелесу.	Ата-аналар жиналысы «Отбасы және тәрбие бастауы».

Орындаған; Ахметова Алтыншаш

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4-5 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**26.09-30.09.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	26.09.2023	27.09.2023	28.09.2023	29.09.2023	30.09.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Ата-аналармен әрбір баланың оқу қызметіне дайындығы және оқу қызметіне керекті заттар жайлы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті	**"Кітап бұрышындағы еңбек".**	**"Біздің шкафта тәртіп бар".** Мақсаты: балаларды	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсаты: балаларды	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсаты: еңбекке	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы**

ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	(кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты: балаларды жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуге үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу.	сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде дәлдікке үйрету.	кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуыңыз, кезекшінің киімін киіңіз, үстелді дұрыс қойыңыз. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтаудағы ретсіздікті көре білу.	деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды және ұқыптылыққа үйрену. Еңбекке баулу.	**тәртіп". (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсаты: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлыққа, тәртіпті көре білуге. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуге үйрету.
	Құрылыс ойындары "Жануарларға арналған балабақша", "қуыршақтарға арналған үй".	**Дидактикалық ойын «Қасқырдан құтқар».** Мақсаты: тіл байлықтарын арттыру, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың назарын	**«Ғажайып қоржын» дидактикалық ойыны** Ойынның шарты: ғажайып қоржынның ішінде бірнеше заттар: ойыншықтар, оқу құралдары бар, сол заттардың ішінен	**Дидактикалық ойын "Ғажайып нүктелер".** «Ғажайып нүктелер» арқылы қарлығаштың суретін салады. Нүктелерді қосып, қарлығаштың суретін	**Суреттерді бояу** Суреттерді бояу, беттерін де бояу. Мақсаты: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту.

		үстел үстіндегі ойыншықтарға (үй жануарлары мен қасқырдың нақпішініне) аударады. Әр үй жануарын қасқырдан құтқару үшін ол туралы өлең, жұмбақ, жаңылтпаш айту керектігін түсіндіреді.	оқу құралдарын бір бөлек, ойыншықтарды бір бөлек жинап алу керек. Оқу құралдар мен ойыншықтарды бөлек жинайды.	шығарады.	
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады; 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында 4.1. Қолдарын жандарына созады; 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады) 5. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 5.1. Қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).				

Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ас ішуге тұрайық Қолымызды жуайық Сабын, суды аямай Тазалықты ұғайық				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	«Қылқалам ханшасы». Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу. ҚР Әнұранын шырқау.	«Тілек тілеу». Барлығымыз табиғатты сүйеміз, Үлкендердің сөзін ойға түйеміз. Денсаулықты әрқашан да сақтаймыз, Бейбіт өмір баршамызға тілейміз! (Шеңбер құрып, қайталайды). Күз ерекшеліктері жайлы әңгімелесу.	- Сәлем, саған, ыстық жерім! Сәлем, саған, туыс елім! Ыстық маған ошақ үйім, Домбыраның қоңыр күйі! Бір-біріне жылулық сыйлап, достық туралы, топтың ережесі туралы әңгімелесу.	- Қайырлы таң, Алтын күн! Қайырлы таң, Жер Ана. Аман болсын, достарым, Аман болсын, ата-анам. Алтын күз жайлы әңгімелесу.	Күн жылуын аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі, Барлық бала саяласын. Жапырақтар туралы әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-	**Дене шынықтыру** "Кедергілерден өту ойындары".	**Музыка** "Күн дидарлы Қазақстан".	**Дене шынықтыру** "Саршұнақтай жылдам болайық".	**Музыка** "Жапырақтар сарғайды".	**Дене шынықтыру** "Күздің қызықтары". Мақсаты: балаларды

әрекет:9.45-10.30	Мақсаты: балаларды тізені жоғары көтеріп жүгіруге үйрету. "Доп кімде?" қимылды ойыны.	Мақсаты: балалардың ән айтуға қызығушылықтарын арттыру; жай және көңілді әндерді ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Күннің көзі және бұлт".	Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру. "Саршұнақ" қимылды ойыны.	Мақсаты. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын қалыптастыру; дыбысты есту және қабылдау қабілетін дамыту. Балаларды адамгершілік қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамы мен оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру. «Атжарыс» ойыны.	жүруді секірумен кезектестіруге үйрету; басқа қап қойып, заттарды аттап өтуге үйрету. "Басына қап қою" қимылды ойыны.
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				

Серуен:10.40-12.20	Қылқанжапырақты ағаштарды бақылау (шырша, қарағай) Жұмбақ. Қысы-жазы бір түсте. (Шырша) Бақылау: балабақша алаңында өсетін қылқанжапырақты ағаштарды танып білу (2 түрі қылқан жапырақты қарағай және шырша). Сыртқы бейнелеріне қарап: қарағай – ұзын инелері бар, шыршаларға қарағанда ашық түсті; шырша – инелері қысқа және онша ашық түсті емес. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. Қимылды ойын «Бос орын». Жүгіру, жүру, секіру	Бұтақтарды бақылау (итмұрын, сирень, қара жемісті шетен, мойыл). Жұмбақ. Өсімдіктің тікенегіне байланысты аталған. Жемісін жұлып алсаң, тікені қолыңа кіреді. (Итмұрын) Онан көз ашиды, жапырақтары өткір, шұбар келген. (Шетен ағашы) Бақылау: сыртқы белгілерге қарап бұталардың 2-3 түрін танып білу; оларды ағаштардан айыру. Табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Белгіні тыңда». Ойын ережелеріне бағынуын, жауапты орындай білуін дамыту.	Жеміс ағаштарын бақылау. Тақпақ. Жеміс біткен бау-бақша, Жемін жайды жан-жаққа. Бақта құстар сайрады, Құйқылжытып сан-саққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып. Арам шөпті жұламын. Бақылау: ағаштардың түстерінің өзгеруін, өсуін көру, жемісін бақылау (ранетки). Жасыл, піспеген жемісті жеуге болмайды, тек піскен жемісті жеу керек екенін түсіндіру.	Торғайды бақылау Мақсаты: торғайдың пайда болу ерекшеліктері, өмір көріністері туралы білімді тереңдету; балалардың назары мен жадын белсендіру. Бақылау барысы: - Торғай қандай? - Ол немен қоректенеді? - Қалай ән айтады? Торғай - кішкентай құс. Торғайдың артқы жағы қоңыр, қара жолақтары бар. Құйрығы мен қанаттары қара қоңыр, иек пен тамағы қара, бірақ басы сұр. Торғай - епті құс, қорықпай секіреді, үгінділер, тұқымдар, дәндер алады. Ол барлық жерде адамның	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. Ауа райын бақылау Бақылау: бірінші күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі – суық; бұлтты және жаңбырлы күндер – сұр аспан, бұлыңғыр, бұлттың көшуі, күннің көзінің сирек шығуы, жапырақтар сарғайып жерге түседі. Табиғатты сүюге баулу.

	сияқты жаттығуларды бекіту, түрлі қимыл-қозғалыстарын үйлесімді орындау. Еңбек: құстарды тамақтандыру. Табиғат бұрышының мекендеушілерін тамақтандыру. Өз бетімен ойындар: өз бетінше ойнай білу қабілетіне тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың түбін қопсыту. Жолдастары мен ересектерге көмек көрсетуге тәрбиелеу. Өз бетімен ойындар: «Қайық ойыны». 2-3 рөлді қосатын бірлескен ойындарға қатысу, бір-бірімен өзара әрекеттесуді дамыту.	Қимылды ойындар: «Қоян мен қасқыр». Мәтіннің сөздігімен сәйкесінше әрекетті жасау білімділігін бекіту, ойынды дабылдың қағысымен бастау. Алаңның бойымен қозғалу. Еңбек: «Құм салғыштан шашылған құмды жинастыру» Топ алаңындағы құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдетін қалыптастыру. Өз бетімен ойындар: тақырыпқа берілген ойынды жүргізу. Шығармашылық сезімдерін ояту. Ұстамдылығы мен ойынға деген қызығушылығын дамыту. Жемістер	әдеттеріне жақсы бейімделеді. Торғай "шиқ-шиқ" деп ән салады. Еңбек: балабақша бақшасындағы арамшөптерді жұлуға үйретіп, арамшөптердің түріне қарай ажырата білу қабілетін бекіту. Өз бетімен ойындар: ашық ойындары-қозғалыс бағытын өзгерте отырып, сигнал бойынша жылдам қозғалуға үйрету. "Допты ұстаңыз" - допты лақтыру және ұстау дағдыларын екі қолмен бекітуді жалғастырыңыз.	Қимылды ойын: «Қыз қуу» (қазақ халқының ұлттық ойыны). Балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. Еңбек: гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. Өз бетімен ойындар: «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайларға қол жеткізуге жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына жағдай жасау.

			мен көкөністер туралы білімдерін бекіту.		
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау.				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Вариативті компонент. Құрастыру** "Көрнекті ғимарат". Мақсаты: балаларды құрылыс материалдары: тақтайша, текше, кірпіш, цилиндр, призма, пирамида, арканы пайдаланып екіқабатты	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** "Менің өлкем". Мақсаты: балаларды Қабдыкәрім Ыдырысовтың «Менің өлкем» өлеңнің мазмұнымен таныстыру; өлең жолдарындағы көркем сөз атауларын шынайы	**Сурет салу** Тақырыбы: Ыдыстар. Мақсаты: балаларды акварель бояуларымен таныстыруды жалғастыру, акварель бояуын суға езіп, қылқалам арқылы қою консистенциясын жасау техникасын	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** "Қыран". Мақсаты: балаларды қыранның сыртқы келбетімен таныстыру; қыранды тануға, білуге деген құштарлығын қалыптастыру. Дидактикалық ойын:	**«Балықшы».** Мақсаты: алған білімдерін тиянақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Көрнекіліктер: аквариум суреті, балықтар. Ойынның барысы: балалар суреттегі аквариумнан балықтарды аулап

	ғимаратты құрастыруға үйрету; призма, текше, цилиндр, тақтайша, кірпіш қасиеттерін талдап, тәжірибеде қолдануға дағдыландыру; құрылыстың тұрақтылығын ескеріп отыруға баулу. Игровизор ойыны. "Артық затты тап". **Сюжеттік-рөлді ойын: «Шаштараз».** Мақсаты: балаларды шаштараз ойынымен таныстыра отырып, шаштарын үнемі тарап әдемілеп жүруге үйрету. Шаш өрудің әртүрлі үлгісін көрсету. Әсемдікке, әдемілікке баулу.	айтуға жаттықтыру. Дидактикалық ойын: "Қазақстан туын тап". **"Жүгіріп қағып ал" қимылды ойыны.** Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші үлкен әдемі доппен балаларға қарама-қарсы тұрады (қашықтығы 1,5-2 м). Тәрбиеші «Бір лақтырамын, екі лақтырамын, үш лақтырамын, кім жүйрік қағып алсын!» - деп допты лақтырады да өзі қағып алып: «Қаға алмадыңдар қайта жүгіріңдер,» - дейді. Балалар өз орындарына қайта барып тұрады. Ойын жалғасады. Ойын	қалыптастыру; қылқаламмен шеңбер және жарты шеңбер пішіндерін бір-бірінің жанына салып, табақша мен шыны-аяқ бейнелерін бір сюжетке біріктіруге үйрету. Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?". **Дидактикалық ойын "Басқаша айт".** Мақсаты: жалпылама ұғымдарды бекіту (мұғалім балаға допты лақтырып, жалпы ұғымды атайды, бала допты кері лақтырады және түр ұғымын атайды: ойыншық-қуыршақ, жиһаз-үстел)	"Қыранды тап" . **Театрды сахналау.** "Қызыл телпек" ертегі желісін маскамен сахналау.	алады да, балық қандай түсті екендігіне айтады.

		кезінде балалардың қағып алуына мүмкіндік жасап, қойып жүреді. Қалған балалар соңына еріп жүреді.			
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**«Әдемі кілемшелер».** Ойынның мақсаты: бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары: қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ	**Жаңылтпаш жаттайық.** 1) Доп деп, Дөп теп. 2) Қапыда ит қапты, Қатты қапты, Қапты қатты. 3) Қыркада қырық арқар бар. Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар бар.	**Кел, жазайық.** Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.	**Артикуляциялық жаттығу.** 1) Ара болсаң, ызыңда З-з-з, ж-ж-ж, з- з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе, тығылма. - Ара қалай дыбыстайды? (з- з-з) - қатты\жай 2) «Зе-зе-зе, зе-зе-зе – бұл шынылы терезе», «За-за-за, за-за-за – үйдің іші тап-таза», «Зу-зу-зу, зу-зу-зу – күрекпен жерді қазу», «Са-са-са, са-са-са – ызыңдайды маса.	**Кел, санайық** 5-ге дейін кері қарай санауды бекіту. Геометриялық денелерді дұрыс атап, ажырата білуге үйрету.

	құрайды.				
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Балалардың дұрыс шешінуін, шкафқа киімдерін орналастыру тәртібін бақылау. Жинақылыққа тәрбиелеу. Мәдени-гигиеналық талаптарды орындауларын қадағалау.				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Алтын күз" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Жеке бас гигиенасының басты ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	«Отбасымен серуендеу» атты тақырыбында көрме ұйымдастыру.	Жоба: "Жомарт күз" атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы:	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Топтың атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндері, айы, жылы)	**03.10. - 07.10.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	03.10.2023	04.10.2023	05.10.2023	06.10.2023	07.10.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Ұйымдастырылған іс-әрекетке әр баланың дайындығы және оларға керекті заттар туралы ата-аналармен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсат-міндеттері: балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіп сақтауға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Біздің шкафта тәртіп бар".** Мақсат-міндеттері: балаларға сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде ұқыптылыққа үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсат-міндеттері: балаларға кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауды үйрету. Қолды мұқият жуу, кезекшінің киімін кию, үстелді дұрыс қою. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалау. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдығының ретсіздігін көру. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттері: еңбекке тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні іліп қою және ұқыптылықты үйрену. Еңбекке баулу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп". (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсат-міндеттері: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету, шкафты киім мен аяқ киімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбеккорлыққа, тәртіп сақтауға дағдыландыру. Ұжымда тату-тәтті еңбек етуді үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**
	Үстел үсті ойыны. "Лото. "Ұл мен қыздың киімдері". Мақсат-міндеттері. Балалардың	**Саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын	**"Сақина" ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды зеректікке,ептілікке, шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа	**"Менің жанұям" фотосуреттерді қарастыру.** Мақсат-міндеттері. Байланыстырып сөйлеу	**"Үй құрастырамыз" құрастыру ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың зейінін, ойлау, елестету

	зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. - Кімге не қажет? Қыз бен ұлға киім таңдау. **"Қатарға тұрып билейік" жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зеректік қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуенжазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Дене мүшелерін көрсетейік: Басты оңға және солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Дене мүшелерін көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Дене мүшелерін көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. "Құрылыс ойындары "Жануарларға	дамыту. Жалғыз саусақ тіпті де, Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды, Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! Қала салсақ, жол салсақ. **"Қайда барсаң, соны табасың" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көгөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын алаңының әртүрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, құрастыру)**	тәрбиелеу. Бастаушы шеңбер ішіне, ал балалар шеңберді айнала тұрады. Алақанында сақина бар, оны екі қолды біріктіріп, кезек-кезек балалардың алақанын ашып, байқатпай балалардың біріне беруге тырысады. Балалар бастаушының әрекетін және достарын мұқият бақылайды. Сақинаға ие болған бала басқаларға білдірмеу керек. Белгі бойынша бастаушы: "Сақина, сақина, қане шықшы ортаға!" – дегенде сақина ұстаған бала шеңбер ортасына жүгіріп шығады да, бастаушы болады. Егер ойыншылар белгі бергенге дейін балалардың бірінен сақинаны байқап қалса, оны шеңбер ортасына жібермейді. Ондай жағдайда ойынды сол бастаушы қайта жалғастырады. **Көркемсөзді жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркемсөзге қызығушылықты арттыру. *Б. Кірісбаев "Бақшада".* Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз.	қабілетін жетілдіру, сөздік қорын молайту; туыстарға сүйіспеншілікті арттыру. Фотосуретте бейнеленген отбасы жайлы әңгімелеу, **Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?"** Мақсат-міндеттері. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезекпен түреміз. (жеңді түруді көрсету) Қолға табақшаны алып, (саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе екі қос алақандай, (саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып "тербету") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып, (жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып айналдыру) Айналдырып жуып береміз. Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, сурет салу)**	қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; отбасына сүйіспеншілігін дамыту. Балалар құрылыс материалдарынан әртүрлі үйлерді құрастырады. Құралдары: құрылыс материалдары жинақтамасы: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар. "Лего" немесе ағаш құрастырғыш ойыншықтары. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк мәшинесі, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине және тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік. Жерде жүрсе, аяқтарымызды топылдатамыз. Суда жүзсе, қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз. Аспанда ұшс, қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды екі топқа бөлініп, ойнауға болады. **(құрастыру, сөйлеуді дамыту, математика негіздері, сурет**

	арналған балабақша", "Қуыршақтарға арналған үй". **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**		Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**		**салу)**
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	1. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: екі аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. Қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас. Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	«Қылқалам ханшасы». Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне	«Тілек тілеу». Барлығымыз табиғатты сүйеміз, Үлкендердің сөзін ойға түйеміз. Денсаулықты әрқашан да сақтаймыз, Бейбіт өмір баршамызға тілейміз!	Сәлем саған, ыстық жерім! Сәлем саған, туыс елім! Ыстық маған ошақ үйім, Домбыраның қоңыр күйі! Бір-біріне жылулық сыйлап,	Қайырлы таң, Алтын күн! Қайырлы таң, Жер-Ана. Аман болсын, достарым, Аман болсын, ата-анам. Алтын күз туралы әңгімелесу.	Күн жылуын аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі, Барлық бала саяласын. Жапырақтар туралы әңгімелесу.

	жылы сөздер айтады. ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу. ҚР Әнұранын шырқау. **(сөйлеуді дамыту)**	(Шеңбер құрып, қайталайды). Күз ерекшеліктері жайлы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	достық туралы, топтың ережесі туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	**(сөйлеуді дамыту)**	**(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Күзгі жолдар үстіндегі ойындар". Мақсат-міндеттері. Балаларды кішкентай және үлкен қадаммен жүгіру; көлденең тақтайда еңбектеуді үйрету. "Көңілді еңбекте" қимылды ойыны. Мақсат-міндеттері. Тақтайда еңбектеуді үйрету. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	**Қазақ тілі** Қазақ тілі "Күз мезгілі. Алтын күз". Мақсат-міндеттері. Балалардың "күз" жайлы түсініктерін дамыту; "алтын күз" сөзінің мағынасын түсіндіру; "Кім? Не?" сұрақтарына жауап беретін зат есімдер, "Не істейді?" сұрақтарына жауап беретін етістікті сөздер жайлы негізгі түсініктерін қалыптастыру. Мнемокарточкаларға негізделген сөздік жұмыс. "Күз" тақырыбына мнемокесте бойынша әңгіме құрау. Фонемо-ырғақты жаттығу "Бұлтқа". Өлеңді мәнерлеп оқу "Алтын күз". **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)** **Музыка** "Күз". Мақсат-міндеттері. Балаларды күз туралы әнді тыңдай отырып, оның сын-сипатын ажыратуды үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу	**Дене шынықтыру** "Еңкіс тақтайдың үстімен жүрелеп жүру". Мақсат-міндеттері. Балаларға сапта дене қалпын тік ұстап, педагогтің белгі беруі бойынша "Тіктел!", "Түзел!", "Тік тұр!" сөздерімен қимылдарды бұлжытпай орындауды үйрету. **"Чемпион" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Еңкіс тақтайдың үстімен қатарласып жүруді үйрету. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	**Музыка** "Күзге ән арнайық". Мақсат-міндеттері: балалардың музыканы тыңдай білуге қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сын-сипатын ажыратуды үйрету. **"Төмен және жоғары дыбыстар" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Шығарманы тыңдап отырып, оның динамикалық бояуларын, дауыс күштілігін ажыратуды үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	**Дене шынықтыру** "Тақтайдың үстімен қалай жүреміз?" Мақсат-міндеттері. Балаларға екі аяқпен секіру (2–3 рет жүрумен кезектестіре отырып, 10 рет секіру); оң және сол қолымен көлденең нысанаға (2–2,5 м қашықтықтан) допты лақтыруды үйрету. **"Кім шақырғанын анықта!" ойыны.** Мақсат-міндеттері. Досын дауысынан тануды үйрету. Еске сақтауды, есту зейінін дамыту. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**

		дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін арттыру. Дидактикалық ойын: "Балақан". Мақсат-міндеттері. Музыка ырғағына сай қол соға отырып, әннің әуеніне қосылу. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеу, орнына ілу, аяқ-киімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киінуді (шешіне) дағдыға енгізу; - шкафқа ілінген немесе қойылған бас киім, сырт киім, аяқ киім сияқты заттарды өз орындарына ғана қою, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінуге үйрету, киімді, аяқ киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Күн - жылу мен жарық көзі. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері: күн - жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу. Күнге қарау. Сұрақтарға жауап беру. - Күнге қарағанда өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды.	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. **"Түтікшемен үрлеп, таспаны (лента) желбіретейік" жаттығуы. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен таспаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп,	**Суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері: балаларды сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екеніне көз жеткізу; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштағы мұз текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысып кетеді Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, жазда адамдар	**Мысықты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға қызығушылықтарын арттыру, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. **Көркемсөз.** **Б. Соқпақбаев "Мысық".** Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. бассалмақ болып,	**Аспанды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсайтынын байқауға машықтандыру; ой-қиялын, зейін. бақылау қабілетін дамыту. **Көркемсөз.** **Қ. Мырза Әли "Аспанда".** Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я **Еңбек әрекеті:** ағаштардан түскен құрғақ бұтақтарды жинау.

	Біраз уақыт өткенде балалар күн көзінде тұрған тас көленкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылынғанына көз жеткізеді. Күн көзінде тұрған заттың қызатыны туралы қорытынды жасау. **Еңбек тапсырмалары:** кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу. Мақсат-міндеттері. Жасы кішіге көмектесуге ұмтылуды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Ақсүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақсүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, оны алысқа лақтырады. Балалар ақсүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақсүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші балаларға: "Ал, балалар, ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?"- деп	таспаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу соққан желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті:** ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шеңберде ойын ережесіне сақтап, бірігіп ойнауға ынталандыру; белгі бойынша бір адамдай шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырады, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен	күн көзіне қызған өзендегі суына шомылуға барады. Қыста су қар немесе мұз күйінде болуы мүмкін, қолмен ұстағанда суық екенін білеміз. **"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды сұйықтыққа жатқызамыз. Шайнектен шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шайнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. **"Ақ серек, көк серек" қимыл-**	Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. **Еңбек әрекеті:** ойын алаңындағы ұсақ қоқыстарды жинап шығару. Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады: **Көркемсөз.** **Нағима Арынова**	Мақсат-міндеттері. Құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін дамыту. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен түлкімін!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үйлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кішкентай шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал педагог шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан кейін педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап балалар "қу түлкіден" жан-жаққа қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **"Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды мергендікке, шыдамдылыққа,

	айтады Ойынның шарты бойынша ақсүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге оны тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақсүйек өзіне беріледі. Ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз атанады. Жабдығы: ақсүйек (ойыншық). **"Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Қабырғаға өрмелеу біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңға шығарылған материалмен ойындар.** "Шеңберді дәлде". Мақсат-міндеттері. Нысанаға дәлдеп тигізуді жаттықтыру.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.	**қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жылдам жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, барлығы тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. "Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?" Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Бастаушының	**"Мысығым".** Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан бір қалдмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажет болса, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, олар қолдарын біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұрады. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **"Кім қапшықты алысқа лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде балалардың бірнеше тобына ұйымдастыруға болады. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен ойын ойнау.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту,)**

			және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.	лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар:** далаға шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеден секіру.	
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас:12.20-13.00	Алдына қойған асқа назар аудару; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Күз туралы тақпақты құрастыру". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымдарында тақпақ пен өлең туралы негізгі түсініктерді қалыптастыру, көркемсөз үлгісінің қара сөзден айырмашылығын түсіндіру; "күз мезгілі" ұғымына жататын табиғаттағы өзгерістер мен	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Күзгі жапырақтар". Мақсат-міндеттері. Балаларды жапырақ пішінін қою бояумен бояу және қағаз бетіне бедерін басу техникасымен таныстыру; жапырақтың бетін күздің ашық бояуларына араластырып бояп, қағаз бетіне басып, жапырақтың нақтылы ізін қалдыруға дағдыландыру. **Дамытушы жаттығу. "Бұл**	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Күзгі жапырақтар шоқтары". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында заттардың бірден төртке дейінгі сандарға сәйкес жиындары туралы түсініктерін қалыптастыру. **Дамытушы жаттығу. "Күзгі бояу".** Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы күзгі түстерді атауды, бір-бірінен	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Алтын күз". Мақсат-міндеттері. Балаларды "Алтын күз" өлеңінің мазмұнымен таныстыру, тақпақты мұқият тыңдауды үйрету. **Театрды сахналау.** "Қызыл телпек" ертегі желісін маскамен сахналау.	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Саңырауқұлақтар әлеміне саяхат". Мақсат-міндеттері. Балаларды жасымықтан саңырауқұлақтың қалпақшасын, қарақұмықтан саңырауқұлақтың түбірін, құрмадан саңырауқұлақтың сабағын құрастыруды үйрету. **Вариативті компонент. Құрастыру**

	құбылыстарды пысықтау. Жаттамақ жаттығуы. "Күз суық, сары көйлекті". **Сюжетті-рөлдік ойын. «Шаштараз».** Мақсат-міндеттері. Балаларды шаштараз ойынымен таныстыра отырып, өз шаштарын үнемі тарап, әдеміленіп жүруді үйрету. Шаш өрудің әртүрлі үлгісін көрсету. Әсемдікке, әдемілікке баулу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**қандай ағаштың жапырағы?" (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, сурет салу)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың атауларын жапырақтарына қарап табуды үйрету. Зейін, еске сақтау, сөйлеуді дамыту. **"Жүгіріп қағып ал" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Қимыл жылдамдығын дамыту. Допты екі қолмен қағып алу дағдысын бекіту. Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші үлкен әдемі доппен балаларға қарама-қарсы тұрады (қашықтығы 1,5-2 м). Тәрбиеші «Бір лақтырамын, екі лақтырамын, үш лақтырамын, кім жүйрік қағып алсын!» - деп допты лақтырады да өзі қағып алып: «Қаға алмадыңдар қайта жүгіріңдер,» - дейді. Балалар өз орындарына қайта барып тұрады. Ойын жалғасады. Ойын кезінде балалардың допты қағып алуына мүмкіндік жасап жүреді. Қалған балалар соңынан еріп жүреді. **(дене шынықтыру)**	ажыратуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **Дидактикалық ойын. "Басқаша айт".** Мақсат-міндеттері. Жалпылауыш сөздерді бекіту (педагог балаға допты лақтырып, заттардың жалпы атауын атайды. Бала допты кері лақтырады және түр ұғымын атайды: ойыншық-қуыршақ, жиһаз-үстел). **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Алтын жапырақ". Мақсат-міндеттері. Балаларды күз маусымының өзгерістерімен таныстыру. Дидактикалық ойын. "Жапырақтарды түсіне қарай топта". Мақсат-міндеттері. Заттарды түстеріне қарай топтастыруды үйрету.	**(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)** **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Саңырауқұлақтар". Мақсат-міндеттері. Екі бөлшектен тұратын заттарды, оларға тән пішіндерін бере отырып, сомдау біліктерін нығайту; жұмыс кезінде қырнауышты дұрыс пайдалануды үйрету.	"Күзгі ағаштар". Мақсат-міндеттері. Балаларды асқабақ тұқымдарын ағаш қимаүлгісінің үстіне жапсырып, күзгі ағаштардың суретін құрастыруды үйрету; балалардың құрастыру түрлерімен жұмыс істеу іскерліктерін жетілдіру; ағаш трафаретін қағаз бетіне бастырып, қайшымен қиып алу іскерліктерін дамыта отырып, қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтауды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Қай ағаштың жапырағы?"** Мақсат-міндеттері. Таныс ағаштардың жапырақтарын ажырату және атау. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**«Әдемі кілемшелер».** Ойынның мақсат-міндеттері: бөліктерден кілемше жасауды үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары:	**Жаңылтпаш жаттайық.** 1) Доп деп, Дөп теп. 2) Қапыда ит қапты, Қатты қапты, Қапты қатты. 3) Қырқада қырық арқар бар.	**Кел, жазайық.** Мақсат-міндеттері. Тиянақтылықты, көркем жазуды, қаламды дұрыс ұстауды үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады.	**Артикуляциялық жаттығу.** 1) Ара болсаң, ызыңда З-з-з, ж-ж-ж, з- з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе, тығылма. - Ара қалай дыбыстайды? (з- з-з) - қатты\жай 2) «Зе-зе-зе, зе-зе-зе – бұл	**10-ға дейін тура және кері санауды бекіту.** Геометриялық денелерді дұрыс атауды және бір-бірінен ажыратуды үйрету. **(математика негіздері)**

	қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар геометриялық пішіндерді кілемшелердің үстіне қояды да, әдемі құрақ құрайды. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар бар. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі. **(сурет салу)**	шынылы терезе», «За-за-за, за-за-за – үйдің іші тап-таза», «Зу-зу-зу, зу-зу-зу – күрекпен жерді қазу», «Са-са-са, са-са-са – ызыңдайды маса. **(сөйлеуді дамыту)**	
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Балалардың дұрыс шешінуін, шкафқа киімдерін орналастыру тәртібін бақылау. Жинақылыққа тәрбиелеу. Мәдени-гигиеналық талаптарды орындауларын қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге қызығушылықтарын ояту. "Алтын күз" тақырыбында жеке әңгімелесулер. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Жеке бас гигиенасының басты ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	«Отбасымен серуендеу» атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	Жоба: "Жомарт күз" атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	« Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**10.10-14.10.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	10. 10. 2022.	11. 10. 2022.	12. 10. 2022.	13. 10. 2022	14. 10. 2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Әңгімелесу. Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру. «Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку". Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың ұғымында жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету	"Орындықтарды жуу". Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру.	Табиғат бұрышындағы кезекшілік күні бойы балалар тірі объектілер үшін жауапкершілікті сезінетіндей етіп ұйымдастырылуы тиіс. Егер олар таңертең барлық нәрсені жасаса (балықты тамақтандырып, гүлдерді суарып, торды тазартады және т.б.), содан кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар	Балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, өз-өздеріне қызмет етуге үйрету, бір-біріне кедергі жасамай еңбек етуге үйрету. "Бөлме өсімдіктерін суғару". Мақсаты: балалардың ұғымында өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғал	"Оқу қызметіне дайындық". Мақсаты: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажет болса оларды сабақтан кейін орнына жинау.

	(топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.	Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу."	аударудың қажеті юолмай қалады, сондықтан мұғалім балаларға күні бойы міндеттерді бөлуге көмектескені жақсы: балықты таңертең тамақтандыруға болады, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады. Мұғалім балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге деген ұмтылысты дамытады.	сүйгіш және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді және көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	
	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. Мақсаты: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары	**"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс	**"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер).** Мақсаты: балалардың жеміс пен көкөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру.	**"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық қабілеттерін ұштау. **"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.**	**Дидактикалық ойын: «Көлеңкесін тап».** Мақсаты: балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамтыу. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **Саусақ ойындары** Бас бармақтай балақай, (бас бармақты ұстап)

	беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсаты: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен	атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті құрастыру үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы.** Мақсаты: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау)	Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. **Пазл жинау ойыны.** Мақсаты: ұсақ қол моторикасы мен қозғалыс координациясын дамыту, тапсырманы жан-жақты қырынан көру қабілетін жаттықтыру, развивает логикаларын дамыту,	Мақсаты: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. **Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсаты: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова.	Қайда болдың? Мынау үлкен іниммен (сұқ саусағын ашады) Орманда болдым бүгін мен. Ал мына бір іниммен (ортаңғы саусағын ашады) Ас пісірдім бүгін мен. Одан кейінгі іниммен (аты жоқ саусағын ашады) Ботқа жедім мен енді. Ал мына іниммен (Шынашағын ашады) Айттым ән мен өлеңді. **Еркін ойындар** Мақсаты: балаларға ересек адамның көмегімен ойын үшін ыңғайлы орынды таңдау, ойын ортасын ұйымдастыру қабілетін қалыптастыру.

	қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова.	табандылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсаты: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар.		
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау.				

	Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Күннен шуақ алайық, Алақанымызға салайық. Жанымыздағы досымызға, Нұрыменен сыйлайық. Жаңбыр туралы әңгімелесу.	- О, керемет қандай тамаша! Таң атты ғой бүгін басқаша! Жаңаша көңіл күймен қарайық! Достарымызға жылулық сыйлайық! Жомарт күз тақырыбында әңгімелесу.	- Қайырлы күн, Шуақты күн! Қайырлы күн, Көк аспан! Қайырлы күн, достарым! Қайырлы күн, Балабақшам! Жемістер туралы әңгімелесу.	«Қайырлы таң!» -Қайырлы таң, құсқа да, аңға да, Қайырлы таң, жайдары жанға да. Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын! Көкөністер туралы әңгімелесу.	Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты! Күлімдеп күн шықты , Жадырап нұр төкті. Қайырлы күн достарым! Күз сыйы тақырыбында әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Баланс сақтай аламыз". Мақсаты: балаларды сапта бір-бірлеп жүгіруге; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету.	**Қазақ тілі** "Көгөністер мен жемістерді жинаймыз Геометриялық пішіндер". Мақсаты: балалардың "күзгі астық", "қысқы дайындық" туралы түсініктерін	**Дене шынықтыру** "Допты қақпаға дәлдеп домалату". Мақсаты: балаларды сапта дене қалпын тік ұстап, педагогтің белгі беруі бойынша "Тіктел!", "Түзел!", "Тік тұр!"	**Музыка** "Күз жомарт" пысықтау Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын:	**Дене шынықтыру** "Епті баламыз". Мақсаты: балаларды табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеуге үйрету. "Кешігіп қалма" қимылды ойыны.

	"Өрт сөндірушілер" қимылды ойыны. **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Бұтақтағы алмалар". Мақсаты: балаларды алма және жапырақ дайындамаларын қағаз бетіне жапсыруды үйрету. Дидактикалық ойын: "Жеміс-жидектерді ажырат".	қалыптастыру; жемістер мен көгөністердің ерекшеліктері бойынша топтастыру туралы білімдерін пысықтау. Сөздік жұмысқа арналған интеллектуалды карта "Жемістер мен көгөністер". Суретті-карточкалардың қолданылуымен лого ырғақ "Жемістер-көгөністер". Сөздік жаттығу "Не жасырылған? Бұл не?". Грамматикалық дұрыс сөйлеуге арналған зерттеушілік негізде сөздік жаттығу "Айналамыздағы геометриялық пішіндер". **Музыка** "Күз жомарт". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Біздің саяхат".	сөздерімен қимылдарды бұлжытпай орындауға жаттықтыру. "Ара доп" қимылды ойыны. **Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Жемістер". Мақсаты: балаларды жемістің бірнеше түрімен таныстыра отырып, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Ғажайып қап".	"Біздің саяхат".	
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру;				

	- өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **Аспанды бақылау.** Бақылау: табиғаттағы күзгі өзгерістерді бақылау жұмысын жалғастыру. Бұлттар сұр түсті болатынына назар аударту. Тірі және өлі табиғат арасындағы өзгерістерді байқату: күннің суытуы, құстардың ұшып кетуі. Табиғат туралы түсініктерін әрі қарай дамыту. **Қимылды ойын:«Ұшақтар».** Дабыл бойынша қимыл жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды бекіту. Көтеріңкі көңіл-күйде	**Жаңбырды бақылау** Мақсаты: табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы балалардың білімін толықтыру. Бақылау барысы. Күзгі жаңбыр жазға мүлдем ұқсамайды. Күзгі жауын-шашын суық болады. Кішкентай тамшылар жерге түсе бастаса, екі, үш күн тоқтамай жауып тұруы мүмкін. Әрі жиі және тоқтаусыз. Аяқтың асты балшық, аспан тұнжыраған, дала сұрланып, суық жаңбыр жауады. Күздегі жаңбырдан соң, қыс келіп, қар жауады. Адамдар жаңбырда пальто мен етікпен жүреді. Тіпті құстар да жасырынып, қауырсындарын сулағысы келмейді. Жаңбыр жауған кезде,	**"Қылқан жапырақты ағаштарды бақылау (шырша, қарағай).** Жұмбақ. Қысы-жазы бір түсте. (Шырша) Бақылау: балабақша алаңында өсетін қылқанжапырақты ағаштарды танып білу (2 түрі қылқан жапырақты – қарағай және шырша). Сыртқы бейнелеріне қарап: қарағай – ұзын инелер, шыршаларға қарағанда ашық түсті; шырша – инелері қысқа және онша ашық түсті емес. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. **Қимылды ойын «Бос орын».** Жүгіру, жүру, секіру сияқты жаттығуларды бекіту, түрлі қимыл-қозғалыстарын үйлесімді орындау. Еңбек: құстарды	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен киюге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Аула сыпырушының жұмысын бақылау.** Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. Бақылау: аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, тәрбиелеу. **Қимылды ойын:**	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Шалшық суды бақылау** Көркем сөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Бақылау: балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың тез сіңіп, ал күзде, салқын түскенде ақырын сіңіп кететініне мән бергізу. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсаты: кейбір заттардың суға батып кететінін, ал

	болу. Еңбек: құрғақ жапырақтарды жинау, гүлзардағы гүлдердің тұқымын жинастыру. Үлкен адамдардың тапсырмаларын орындауға үйрету. Оларға көмектесу. Бастаған істі аяқтауға талпындыру. **Өз бетімен ойындар: «Ұшақтар».** Ұсынылған тақырып бойынша ойынға өз еркімен қатысуға тәрбиелеу. Балалардың іс-әрекетті ұйымдастыруға көмек беру.	ұзаққа созыла ма? Ол қандай көңіл-күйді тудырады? Табиғат жаңбырға қалай әсер етеді? Бұлттар мен аспан қандай көрінеді? **Еңбек қызметі** Ойыншықтарды жинау. Балаларда ойыншықтарды жинау және тәртіп орнату туралы түсінік қалыптастыру. **Ұжымдық ойындар** "Бұғының үлкен үйі бар". Қимылдарды мәтінмен байланыстыру қабілетін бекіту. "Мысық . Балалардың жүгіру дағдыларын дамыту; **Өз бетімен ойындар.** "Батыл балалар". Жылдам жүгіруге жаттықтыру.	тамақтандыру Табиғат бұрышының мекендеушілерін тамақтандыру. Өз бетімен ойындар. Өз бетінше ойнай білуге тәрбиелеу.	**«Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге деген құштарлықтарын дамытып, тәрбиелеу. Өз бетімен ойындар: доппен ойын Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Олардың ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.	кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен жолдан секіру».** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар:** гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ т.б.). Балалардың қосалқы ойындарға деген қызығушылықтарын дамытып, достық қарым-қатынаста ойнауларын қадағалау.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. **Көркем сөз** Сырттан келіп үнемі,				

	Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Ақымақ қасқыр» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында ортопедиялық жол бойымен жүру. «Қайық». Төсекте ішпен жатып , қолды иекке таяп қою, жартылай тұрып оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жатып аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массажды кілемшеде аяқтың ұшымен және өкшемен айналу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекеті)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Көкөністер мен жемістер дауы әңгімесін мәнерлеп оқу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [о], [ө] дыбыстары". Мақсаты: балалардың "күз сыйлары", көгөністер мен жемістер, жөніндегі ұғымдарын жетілдіру, [О], [Ө] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болу мысалдарын көрсету.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Алма". Мақсаты: балаларды "Алма" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіні мұқият тыңдауға үйрету. Дидактикалық ойын: "Алманың бөліктерін құрастыр". **Сюжетті-рөлдік ойын «Отбасы».** Мақсаты: отбасы мүшелерін білу, олардың отбасында атқаратын қызметін үйрету. Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Кірпілерге жемістер". Мақсаты: балалардың өздерінің қарсы алдындағы кеңістіктің "оң жақ", "сол жақ", "алды", арты" бағыттары жөніндегі ұғымдарын қалыптастыру. "Қайда барсаң – соны табасың" дамытушы ойыны. **Қимылды ойын "Ақ қоян".** Мақсаты: балаларды жылдамдыққа,	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Жемістер". Мақсаты: балаларды қылқаламмен алма мен алмұртты бейнелеуге үйрету, дөңгелек және сопақша пішіндерді қылқалам ұшымен салып, ішін баланың өзі қалаған қызыл, жасыл немесе сары бояулармен, сұлбасы шетінен шықпай салу тәсілдерін игерту. Түсті қабылдау қабілетіне жаттығу. "Түсті танып, ата". **Театрды сахналау.**	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Жапырақтар әлемі". Мақсаты: балаларға күз туралы ұғым беру; күзгі әлем кереметтерімен таныстыра отырып, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Дидактикалық ойын: "Қай ағаштың жапырағы?". **Қимылды ойын "Ұшты-ұшты".** Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің

	Артикуляциялық жаттығулар. [О], [Ө] дауысты дыбыстары. **"Өз үйіңді тап" қимылды ойын.** Ойыншылар 3-4 кішкентай, ұзыншақ келген аласа орындықтарда отырады. Барлық балаларда әдемі үлкен ойыншықтар: бірінші тұрған ұзынша орындықта қуыршақ, екіншісінде - ит, үшіншісінде - мысық, төртіншісінде - аю, қоян. Тәрбиешінің «Серуенге шығамыз» деген нұсқауымен барлық балалар орындарынан тұрып тәрбиешінің соңынан жүреді. Серуен барысында балалар түрлі қозғалыс қимылын орындайды (секіреді, жүгіреді, жүреді). Тәрбиешінің «Жаңбыр жауа бастады» деген нұсқауымен балалар өз үйлеріне қарай жүгіреді. Ойынды қайталау барысында, тәрбиеші	болуға тәрбиелеу. Бауырмалдыққа, мейірбандыққа баулу. Өздеріне берген рөлдерді дұрыс орындап, тату ойнауға тәрбиелеу. **Вариативті компонент. Ағылшын тілі** "Number 6 - 10". Мақсаты: “six, seven, eight, nine, ten ” лексикалық бірліктерін таныстыру. "How many?" фразаларымен таныстыра отырып, сөйлеу қабілетін дамыту. Didactic game "How many?".	мықтылыққа баулу. Ойын мазмұны: балалар шеңбер жасап тұрады да, ал бір бала ортада қоян болып отырады. Шеңбердегі балалар қол ұстасып қоянды айнала жүріп тақпақ айтады. - Ақ қоян-ау, ақ қоян! Орныңнан тұрсаңшы, Шашыңды тарасаңшы, Бетіңді жусаңшы, Әдемі көйлек кисеңші. Шеңбердің шетін үзсеңші, - дегенде қоян болған бала тақпақтағы айтылған қимылды түгел істеп өлең, бітісімен жүгіріп барып шеңберді бұзуға тырысады. Егер бала шеңберді үзсе өзі шеңберге қосылып тұрады да үзілген жердегі оң жақтағы бала қоян болады.	"Шалқан" ертегісін қуыршақ театрымен сахналау. **Вариативті компонент. Құрастыру** "Бейбітшілік құсы - қарлығаш". Мақсаты: балаларға қатырма қағаздан жолақтар қиып, бүгу арқылы қарлығашты құрастыруға үйрету; қарлығаш құсы туралы білімдерін кеңейту; "көктемгі әрекет, күзгі берекет" мағынасын түсіндіру; қыстап қалатын құстар мен жыл құстарын бір-бірлерінен ажырата білу; қол саусақ моторикаларын, эстетикалық талғамдары мен шығармашылық қабілеттерін дамыту. Дидактикалық ойын: "Құстарды ажырат".	ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны: ойынды үй ішінде де, сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы: Ойынды былай жүргізеді. Ұшты-ұшты, сұңқар ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты, қарға ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты, арба ұшты! (қол көтермейді) Ұшты-ұшты, дауыл ұшты! (қол көтермейді) Ұшты-ұшты, ұшақ ұшты! (қол көтереді)

	балаларға білдірмей ойыншықтардың орнын ауыстырып қояды. Балалар өз үйлерін тез, адаспай табуы керек.				Ұшты-ұшты, торғай ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты, жылан ұшты! (қол көтермейді) Осылайша жүргізілген ойында жаңылмаған ойыншы жеңеді.
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	«Сиқырлы суреттер». Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі суреттердің қиылған бөліктері. Ойынның мазмұны: балалар алдарындағы үлгі бойынша суреттердің қиылған бөліктерінен сурет құрайды. Сурет бойынша әңгіме құрауды ұсыну.	Дидактикалық ойын «Жеміс-жидектерді ажырат». Мақсаты: жемістер мен көкөністерді бір-бірінен ажырата білу, ойлау қабілеттерін дамыту. Барысы: педагог әр баланың алдына көкөністер мен жеміс-жидектердің суреттерін таратады. Бала тек жеміс-жидектерді жинап алуы керек.	Сюжетті суреттерді табиғи түстерді пайдалана отырып бояу.	«Таныс пішіндер доминосы». Ойынның мақсаты: геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту; көп заттың ішінен біреуін таңдауға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: пішіндер бейнеленген суреттер. Ойынның мазмұны: балаларға суреттерді таратып беру. Жүргізуші бірінші суретті үстелдің ортасына қояды, қалған балалар суретке сәйкес өзінің суретін қояды, суретте бейнеленген пішінді атайды. Ойын осылай жалғаса береді	Кел, жазайық. Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру;				

	- шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Күз сыйы" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес.	Отбасындағы балалардың музыкалық тәрбиесі.	Психолог кеңесі. Мысалы, «Ересектердің балаларға үлгі көрсетуі, салауатты өмір салтына баулуы».	"Баланың агрессивті мінез-құлқы" атты тақырыпта ата-аналарға кеңес.	Балаға ертегінің маңыздылығы жайлы ата-анамен әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**17.10-21.10.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	17. 10 .2022	18. 10. 2022.	19. 10. 2022.	20. 10. 2022.	21. 10. 2022.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Медбике және психологпен бірлескен жұмыс. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Баланың өміріндегі екінші әлеуметтік орта - балабақша туралы, тәрбиелеу мен оқыту үдерістері жайлы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз". Мақсаты: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.	Балаларды балабақшадағы еңбек жұмыстарына араластыру, ойын бұрышындағы кезекшілікті атқаруға үйрету. Балаларды жұмысты бастап оны аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу. *"Бөлме өсімдіктерін жуу"*. Мақсаты: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астынан) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге	Балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, өз-өздеріне қызмет етуге үйрету, бір-біріне кедергі жасамай еңбек етуге үйрету. *"Бөлме өсімдіктерін суғару"*. Мақсаты: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа	"Орындықтарды жуу" Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне жәрдемдесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени - гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны,	Балабақшадағы еңбек жұмыстарына қатысу, ұжымдық еңбекке үйрету. Ертегілер мен әңгімелердің кейіпкерлері арқылы «Еңбек түбі – зейнет» ұғымын түсіндіру. Үлкендер еңбегін құрметтеуге баулу. Мысалы: «Бір уыс мақта», « Бұзау бақтым», Қайдан келдің бауырсақ?» деген әңгіме, ертегілер арқылы балаларға барлық заттардың еңбекпен келетіндігін түсіндіру.

		күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды қолжетімді көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау.	төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.	*"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".* Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.
	"Не артық?" дамытушылық ойыны. Мақсаты: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады.	**Үстел үсті ойыны.** «Мозаика». Мақсаты: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу. **Саусақ жаттығуы.** «Он саусақ». Жалғыз саусақ тіпті де, Ұстай алма жіпті де. Екі саусақ бірікті Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды Жүгіртеді қаламды ... Өнерлі екен он саусақ! Қала салсақ, жол салсақ....	**Дидактикалық ойын "Баспанасын тап".** Мақсаты: жануарлар мен жәндіктер туралы балалардың білімдерін бекіту. Ойын шарты: допты әр балаға кезекпен лақтыра отырып, мұғалім сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала жауап береді. **"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (заттар).** Мақсаты: балалардың	**Дидактикалық ойын «Зат неге ұқсайды?».** Мақсаты: балаларды бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуге үйрету. **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атқызып, оның атқаратын қызметі жайында бір	**Дидактикалық ойын: «Көлеңкесін тап».** Мақсаты: балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Сөйлеу тілін дамыту. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны.** Мақсаты: саналы логикалық есте сақтауды және зейін бөлуді қалыптастыру. Құралдар: түрлі ойыншықтар топтамасы.

	Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **Саусақ жаттығуы.** **"Ыдысты қалай жуамыз?".** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, "тербету") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып, (Жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова.	М.Әлімбаев	қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. **"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: геометриялық	сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	

			пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру.		
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. *Ойын- жаттығу:*				

	Ас атасы - нан. Арпа, бидай ас екен, Алтын, күміс тас екен. Бір түйір нанның қадірін, Тарыққанда білерсің. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Бидай туралы әңгімелесу. Балаларға 1-ден 4-ке дейін санауды ұсынады. Саналғандар реттік сандарына сәйкес 4 топқа бөлінеді.	"Нан қалай пайда болады?" суреті бойынша, әңгіме құрастырып айтып беруге үйрету.	Нанның піскеніне дейінгі еңбек туралы әңгімелесу.	Ұннан жасалатын тағам түрлері туралы әңгімелесу. Балалар киімдерінің түстеріне қарай 4 топқа бөлінеді.	"Ас атасы - нан" тақырыбында әңгімелесу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Мергендер жарысы". Мақсаты: балаларды сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұруға; 2–3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіруге үйрету. "Алыптар мен құртақандар"қимылды ойыны. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Еркежан әжей тақпағын мәнерлеп оқу". Мақсаты: балаларды тақпақты толықтай мұқият тыңдауға, мазмұны бойынша	**Қазақ тілі** Қазақ тілі "Сиқырлы бауырсақтар". Ыдыстар. Мақсаты: балаларды "Сиқырлы бауырсақтар" әңгімесімен, бауырсақтың дайындалу реттілігімен таныстыру; нан туралы түсініктерін дамыту; ыдыстың жана түрлерімен олардың қолданысымен таныстыру. Сюжетті тірек суреттер бойынша мәнерлеп әңгімелеу "Сиқырлы бауырсақтар". Сергіту сәті "Астық егемін". Көлеңкелі көрнекіліктер	**Дене шынықтыру** "Алға жүрелеп жылжу". Мақсаты: алға жүрелеп жылжи отырып, екі аяғымен жерде жатқан таяқшалардан аттап, секіруге үйрету және допты аяқты қайшылап отырып-тұрып домалату дағдысын жетілдіру. "Торғай мен мысық" қимылды ойыны. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Таба нан". Мақсаты: балаларды әңгіме мазмұнымен таныстыра отырып, нанның қасиеті мен	**Музыка** "Адам еңбегіне жыр". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. "Әуенді сағат" музыкалық - дидактикалық ойын.	**Дене шынықтыру** "Арақашықты сақтау амалдары". Мақсаты: балаларды ойлы-қырлы тақтаймен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтауға; 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіруге үйрету. "Қос аяқпен секір" қимылды ойыны. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Сарқытты тең бөлейік". Мақсаты: балалардың бес саны туралы ұғымдарын қалыптастыру; сандардың

	сұрақтарға, мәтін жолдарымен жауап беруге машықтандыру, байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. "Нан өнімдері" дүкені. Рөлді және сөздік ойыны.	бойынша әңгіме құрастыру. Дидактикалық ойын "Дастархан әзірлеу". Есте сақтауға арналған сөздік жаттығу "Есте сақта". "Ас атасы - нан". **Музыка** "Тәтті нан". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Көңілді – мұңды".	бидайдың өзіндік ерекшеліктері туралы ұғымдарын қалыптастыру; әңгімені тыңдау кезінде нанның қасиетін эмоциялық сезіммен қабылдай білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Нан қалай пайда болады?".		заттардың көлеміне, түрлеріне емес, тек жиынына байланысты екенін түсіндіру. Дамытушы жаттығу. "Сарқытқа үш табақ."
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен:10.40-12.20	**Желді бақылау.** Мақсаты: күзгі желге назар аударту. Іс-тәжірибелік әрекет: жел бағдардың көмегімен желдің күшін анықтау. Балаларға желді, жалауларға, жапырақтарға қарап бар не жоқ екендігін, қай жаққа есетінін байқату. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік"**	**Аспанды бақылау.** Мақсаты: балаларды аспандағы болып жатқан құбылыстарды ажыратуға, атауға дағдыландыру; ауа райының құбылмалы екендігін түсінуге үйрету. Балаларды түрлі табиғат құбылыстарымен: ашық, бұлтты, бұлыңғыр таныстыру. **"Жаңбыр жауғанда"**	**Бағдарлау. Ойын алаңына экскурсия.** Мақсаты: балаларды бағдарлау барысына, басынан бастап, аяғына дейін, зейін салып, қатысуға бейімдеу; дүниетанымын кеңейту; өсімдіктер әлеміне деген қызығушылықтарын арттыру. Балаларға балабақша ғимаратын айналып өтіп,	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау.** Мақсаты: танымдық әрекеттерін белсендету; еңбек нәтижесін бағалауды үйрету. Көркем сөз. "Көше тазалаушы". Таныссың ба, бала, менің ісіммен, Көшелерді сыпыратын кісі мен.	**Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау.** Мақсаты: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы,

	жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау.** Мақсаты: балаларды серуеннен кейін ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды жинау, себетке салу, ойыншықтарды жинау. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен	**фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару.** Мақсаты: балаларды тиісті еңбек әрекеттерін орындауды үйрету. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты	аумағында не өсіп тұрғанын анықтауды ұсынады. Көркем сөз. "Ағаш". Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді Орман қандай өмірлі! С. Сейтхазин. Нақтылау: қайсысы ағаштар, бұталар, гүлдер. **Еңбек әрекеті: жолдарды сыпыру.** Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Үйректер мен аңшылар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты. Ұйымшылдыққа, зейінділікке тәрбиелеу, өз қимыл-қозғалысын басқару біліктіліктерін дамыту, балаларды допты қозғалмалы нысанға тигізуге жаттықтыру, көру қабілеттерін дамыту. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру;	Қалған-құтқан нәрселерді жұғымсыз Сыпырғышым сыпырады тынымсыз. Ескі-құсқы шүберекті, сүйекті, Қораптарды, түймелерді, тиекті. Шиқылдаған екі жақты арбамен Апарам да аударамын орға мен. Қадыр Мырзалиев Балаларға аула сыпырушының құрал-жабдықтарын атап, сол жабдықтарды жұмыста қалай қолданытынын көрсетуге шақыру. **Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы ойын алаңындағы гүлдерді суару.** Мақсаты: суқұйғышқа, шелекке су толтыру біліктілігін дамыту, суғару кезінде суды ұқыпты пайдалану, ұжымдық жұмысты мадақтау. **"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды әртүрлі бағытта жалтарып жүгіруде	Жап–жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын сұрау. Екі ағаш қылқандарының ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Қылқан жапырақтылардың неге солай аталатынын туралы сұрау. Адам денсаулығына, табиғаттың жануына жағымды ықпалы туралы баяндау. **Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы табиғи материалдарды жинау.** Мақсаты: еңбек етуге ниеттерін ояту, жұмысты таза және тиянақты орындау. **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту.

	бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **"Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: кеңістікті бағдарлауды үйрету, бір-біріне қағыспау біліктіліктерін дамыту, тәрбиешінің нұсқаулығын тыңдау; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **Дербес әрекет: еркін ойындар, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай	қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Жанды лабиринт" қимыл-қозғалыс ойыны.**	қуыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қойып, "бояушы" қандай бояуды қалайтынын сұрап жатады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады.	жаттығу, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңынанда балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. **"Кегльді қағып ал" жаттығуы.** Мақсаты: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: балаларға ойынға қажет құрылыс нысандарын тұрғызуды үйрету (үй, и	Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **"Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог)

	білу дағды**сын қалыптастыру.**	Мақсаты: тепе-теңдікті,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын, тапқырлықты дамыту; бірлескен іс-қимылдардың реттілігін жаттықтыру. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалысты дамыту, допты алға, қолды бүкпей беру біліктіліктерін бекіту; арақатынастарды дамыту.	"Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.	т.б.); ойында табиғи материалдарды қолдану (құм, су т.б.). Ойын мазмұны мен та**қырыбын байытуды дамыту.**	"қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсаты: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған**

					материалмен ойындар. Мақсаты: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас:12.20-13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. **Көркем сөз** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Бір үзім нан» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Домала, доп, домала! (екі қолды айналдыру) Балшыққа тек жолама. (сұқ саусақпен ескерту) Жек көремін оныңды, (сұқ саусақпен оң және сол жаққа серпілту) Бүлдіресің қолыңды. (екі колының алақандарын жоғары көтеріп айналдыру) Секіріп өт ордан да, (екі қолыңды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Секіріп өт жолдан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Қуса күшік жетпесін, (баяу жүгіру) Машина басып кетпесін. (машинаның рулін айналдыру) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды	**Құрастырудан ойын-жаттығу**	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-**	**«Жеміс жинау».** Дидактикалық мақсаты.	**Дамытушылық жаттығу. "Не өзгерді?"**	**«Үйдің есігін жабайық».** Ойынның мақсаты: заттарды

ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	"Бидай масағы". Мақсаты: балаларды "Масақ" украин халық ертегісіндегі масақты оригами әдісі бойынша құрастыруға үйрету. **"Шарды ұста" қимылды ойыны.** Тәрбиеші ортаға үрленген көптеген шарларды жайып тастайды. Ойын басталды деген кезде (тәрбиешінің көмегімен) балалар шарды ұстап тәрбиешіге береді. Кім көп шар жинаса, сол бала жеңімпаз атанады. 10-15 сек.. Ойын жалғасады.	**жаттығу** "Бауырсақ". Мақсаты: балаларды бауырсақпен, соның ішінде нан өнімдерімен таныстыра отырып, нанның бидай дақылынан пайда болатындығы туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Бауырсақ қалай дайындалады?". **«Зообаққа орналастыр».** Мақсаты: заттың көлеміне қарап, салыстырып, талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастырып, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, ауызекі сөйлеу тілін жетілдіру. Көрнекіліктер: зообақ торлары, әртүрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын шарты: зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға,	Заттарды санауға және олардың екі тобын салыстыруға, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуға үйрету. Қажетті құрал-жабдықтар. Қағаздан жасалған үш себет және үлестірмелі жеміс түрлері. Ойын мазмұны. Үстел үстінде шашырап жатқан жеміс түрлері. Тақтаға шақырылған оқушы жемістерді теріп, үш себетке жинайды. Бірінші себетке - алма, екінші себетке - алмұрт, үшінші себетке - әртүрлі жемістер теріледі. Әр себеттегі жемістерді алдымен бір бала санайды, кейін барлығы хормен салыстырады. Екі себеттегі әртүрлі жемістерді салыстырады. Мысалы: «Себеттегі алмалар нешеу? Себеттегі алмұрттар нешеу? Бірінші себеттен бір алма, ал екіншісінен бір алмұрт алып қой. Осылайша әрі қарай жалғастыр. Себеттегі алмұрт қалды ма? Неше алма қалды? Неше алмұрт	Мақсаты: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй құрастыру".** Мақсаты: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту;	өлшемі бойынша салыстыруға, жуан және жіңішке заттарды ажыратуға жаттықтыру. Ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: үйдің, есіктің суреттері. Ойынның мазмұны: қағаздан қиылған, есігі жоқ үйдің суретін балаларға тарату. Жуан және жіңішке есіктерді үйдің өлшеміне сай келтіріп салуды ұсыну. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Алтын бидай алқабы". Мақсаты: балаларды бидай алқабы көрінісін салуға үйрету; бидай масақтарын бор және саусақтарды басу арқылы салу техникасын игерту; адамның бидайды өсірудегі еңбегі туралы білімдерін тиянақтау. Бақылау жаттығуы. "Дақылдарды танып, ата".

		қоян, тиін, т.б.. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанының себебін пілдің үлкен, қоянның кішкентай екенін, сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтады	қалды? Алмұрттың алмадан қаншасы кем? Қаншасы артық? Алмұрттың пішіні неге ұқсайды, алманың пішіні неге ұқсайды?» деген сұрақтар қоя отырып, ойынды әрі қарай жалғастыруға болады. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Анама бәліш пісіремін". Мақсаты: ермексаздан бәліш жасауды үйрету; ұннан жасалатын тағамдар туралы білімдерін жаңғырту.	еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз, т. б). келісім. Педагог алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Педагог балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы	

				мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс-мамандарының бірге кеңесуі; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ереже**лерін қатаң сақтауы.**	
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	«Мынау қай пішін?» Мақсаты: геометриялық пішінді сипалап анықтау арқылы айта білу. Көрнекілік: картоннан жасалған геометриялық пішіндердің 5 түрі. Барысы: бала топқа қарап тұрып, қолын артқа ұстайды. Тәрбиеші оның қолына геометриялық пішінді ұстатады. Бала оны сипап байқап, балаларға көрсетпей атын атайды.	«Мақал мәтелдер». Мақсаты: айтылған мақал-мәтелді қайталап айтып беруге дағдыландыру.	Артикуляциялық жаттығу «Кім қалай дыбыстайды?» (баламен жеке жұмыс - түрліше тембрлік құбылыста айту) - А, аа, аа, а, а, аааааа ... ... (қуанышты дауыспен). - Ааа, аа, а, а, ааа ... ... (аянышты дауыспен). - А, аа, аааа, а, ааа ... ... (таң қалған дауыспен). 1 минут жұмыс істеңіз. Екінші баламен (и), үшінші баламен (о) дыбысымен жұмыс істеуге болады.	Кел, жазайық. Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.	«Кім зейінді?» Мақсаты: белгілі геометриялық пішіндерден әртүрлі нәрселер құрастыру. Көрнекілік: сіріңке қорабында үлестірмелі геометриялық пішіндер. Барысы: тәрбиеші төмендегі геометриялық пішіндерден бейнелер құрайды. Жылдам болған бала мадақталады.

			Фонетикалық жаттығуларды екінші тілді (орыс тілі, ағылшын тілі, француз тілі т.б..) үйрету мақсатына қарай да қолдануға болады. Ол үшін педагог қандай дыбысқа аса мән беру қажет екендігін анықтап алуы тиіс.		
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Ас атасы-нан" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	"Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйрету керек?" ата-аналарға кеңес.	«Отбасының салауатты өмір салтын сақтауға бағытталған дәстүрлері» атты сұрақ-жауап.	Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында ЖРВИ кезінде балалар өздерін қалай ұстау керек?»	«Салауатты өмір салты ережелері», «Балаларға ыңғайлы киім таңдау» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	Ата-аналарға кеңес "Өрт қауіпсіздігі".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ						
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы					
Топ	**Ересек топ**					
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»					
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**					
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира					
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**22, 24.10-28.10.2022ж.**					
Апта күндері	***Сенбі***	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	22. 10. 2022			26. 10. 2022	27. 10. 2022	28. 10. 2022
Күн тәртібі						
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**					
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Ата-аналарға кеңес: "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру".					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	«Асхана бойынша кезекшілік». Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуу, кезекшінің киімін кию, үстелді дұрыс			"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезенің ернек тақтайларын дымқыл шүберекпен сүртеміз". Мақсаты: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді	"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету". Мақсаты: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсаты: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы мұқият, жылдам орындау.

	қою. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтауда тәртіпсіздікті көре білу.			сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.	деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	
	"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. Мақсаты: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті.) **"Домино"**			**"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті құрастыру үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі	**"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны.** Мақсаты: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және	**"Мен өзіммен бірге жолға аламын" ойыны.** Мақсаты: логикалық ойлауды дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: бір заттардың суреттері бар суреттер. Балаңызға жүзуге баруды ұсыныңыз. Бірақ сапардың сәтті өтуі үшін оған мұқият дайындалу керек, қажет нәрсенің бәрін жинау керек. Баладан бір суретті алып, бұл заттың қалай пайдаланатынын сұраңыз. Суреттердегі заттар өте әртүрлі болуы керек. Мысалы, бала доптың бейнесін алады: "сіз

	дидактикалық ойыны. Мақсаты: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.			заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы.** Мақсаты: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен	ұлдардың киімдері). **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсаты: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп	демалыс кезінде доп ойнай аласыз, допты құтқару шеңберінің орнына қолдануға болады, өйткені ол батып кетпейді және т.б.." Бала суретті алдына қойып, әртүрлі жерге саяхаттау үшін не қажет болатынын айтуы керек (шөл далада, пойызда, ауылда). **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али.

				жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова.	жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, екіге бөлінген секіртпе төменде. 1-2-секіртпені жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен тұру; 3-4-бастапқы қалып: аяқтарын сәл ашып тұру, секіртпе төменде. 1-оң жаққа бір қадам жасап, секіртпені жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-тік түзелу, секіртпені жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, секіртпені екі бүктеп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- отыру, секіртпені жоғары көтеру; 3-4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты иықтың деңгейңнде қою, секіртпе иықта. 1- денені оңға бұру; 2-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты сәл ашып, секіртпені арт жаққа ұстап тұру. Секіртпені алға қарай айналдыра отырып, кішкене үзіліс жасап, екі					

	аяқты ауыстыра отырып, бір орында қос аяқпен секіру. **(дербес әрекет)**					
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығу: Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар.					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Арайлы таң, армысың! Шуақты күн, армысың! Жан досым, саған сәлем берейін, Аман-есен бармысың! Жыл құстары туралы әңгімелесу.			Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Жарқырайды қаламыз, Жайнай түссін даламыз. Қайырлы таң достарым! Құстар түрлерімен танысып, әңгімелесу.	-Сәлем бердім досыма! Аман болсын әрқашан! Асығамын қашанда! Жайдарлы мінезді апайыма. Құстар туралы қызықты деректер	Үлкенге сіз дейміз! Кішіге де сіз дейміз! Бәрін, бәрін құрметтеп, Бас иеміз біз. Жыл құстарын пысықтау.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Саптарда кім бар?" Мақсаты: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, қолын жоғары көтеріп тақтай бойымен жүруге үйрету. "Ұйқыдағы түлкі!" ойыны. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу**			**Дене шынықтыру** "Кедергілерден секіру". Мақсаты: бір қатарға қойылған (5 м) кеглилардың арасымен оң және сол аяқпен кезек секіру дағдысына үйрету. "Қоян" қимылды ойыны.	**Музыка** "Көгершіндер әні". Мақсаты: балалардың көгершіндер туралы әуенді қабылдауға қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбысты есту қабілетін жетілдіру. Дидактикалық ойын: "Көңілді паровоз".	**Дене шынықтыру** "Кедергілерден сүрінбей өтіп көр". Мақсаты: балаларды қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіруге; допты екі қолымен бастан асыра кедергі арқылы лақтыруға үйрету. "Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны.

	"Жыл құстары жылы жаққа ұшты. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ұ], [ү] дыбыстары". Мақсаты: балаларға жыл құстары туралы түсіндіру; [Ұ], [Ү] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болып естілуін түсіндіру. Қозғалмалы ойын: "Қаздар! Ұшыңдар!".					
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Серуен:10.40-12.20	**Сауысқанды бақылау.** Мақсаты: балалардың сауысқан құсы туралы түсініктерін тиянақтау; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа тәрбиелеу.			**Торғайды бақылау.** Мақсаты: торғайдың тіршілігі, сыртқы ерекшеліктері жайындағы түсінік пен білімді тиянақтау, құстарды аялау сезімін тәрбиелеу. Торғайдың адамға жақын, бір топ болып мекендейтінін	**Құстарды бақылау.** Мақсаты: балалардың аула құстары, олардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілікке, қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға	**Құстың ұшуын бақылау.** Мақсаты: құстардың түрлілігі, олардың қозғалу тәсілі жайлы түсініктерін нақтылау. Педагог ұшып-қонып жүрген құстардың қимылдарына көңіл аударады, балалардан

	"Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). **Еңбек әрекеті:** шығарылған материалдарды жинау. Мақсаты: балаларды серуеннен кейін орындарын ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды тазалау және жинау, себетке салу. "Аққу-қаздар" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсаты: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу;			байқату; торғайдың, қыстағы тіршілігі мысалында көрсетіп, өте төзімді, батыл құс екеніне көңіл аудару. Торғайдың сыртқы дене пішініне қарағанда, қоңыр, сұр, қара түстерді байқауға болатынын көрсету. "Торғай". Торғай, торғайсың, Жылдамсың, сондайсың, Шырылдап қоймайсың, Ұшасың, талмасың. Шомылып ал шалшыққа, Қона ғой біздің баққа. Д. Ахметова. **"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе	ойын аланыңа, бау- бақшаға ұшып келген құстардың дыбыстарын тыңдап, ажыратуды ұсынады. Құстардың түрі көп болмаса, педагог смартфонына жазылған құстардың дыбыстарын тыңдатып, дұрыс атауды ұсынады. Балалар құстардың үнін сөзбен қалай айтуға болатынын түсіндіреді. Торғай - шырылдайды. Қарға - қаркылдайды. Сауысқан - шықылықтайды. Бөдене - бытпылдайды. Бұлбұл - сайрайды. **"Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсаты: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем	құстар неге дәл осылай қимылдайтынын анықтайды. Қанаттардың көмегімен құстар бір орыннан, екінші орынға, жерді баспай, ұшып, қалықтайды. Құстардың қанаттары қауырсындардан тұрады. Құстар аяқтарымен жүреді де секіреді. Мысалы, түйеқұс жылдам жүгіреді. Құстар әуеде қанаттарын желкендей жайып, қалықтайды. Мысалы, бүргіт биік ұшып, қалықтап, қорегін аңдиды. Балаларға құстардың ұшып, қалыптап жүретінін бейнежазбадан көрсету. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: ағаш үгінділерімен бақша

	дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен			ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды құмнан қағып, жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай,	сөзге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. **Еңбек әрекеті:** ағаш тұқымдарын жинау. Мақсаты: балаларды тұқым жинауға ынталандыру. **"Ит пен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: ит пен торғайға тиесілі қылықтар жайлы білімдерін бекіту; дауысты басқаруға үйрету. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы.** Мақсаты: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр	үлескесін жабу. Мақсаты: жұппен жұмыс жасауға үйрету; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **"Қайда жасырылғанын тап" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: кеңістікті бағдарлауға, ақыл-ой қабілетін дамыту. **"Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы.** Мақсаты: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар.

	тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. **"Ұстап ал" қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсаты: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; достық қарым-қатынастарды дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Мені қуып жет". Мақсаты: жалтарып, бағытты өзгертіп жүгіруді дамыту.			белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың	аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: допты астыңғы жақтан бір-біріне лақтыру дағдыларын бекіту.	Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. **"Тым-тырақай" ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін

				біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. **"Кім жоғары?" ойыны.** Мақсаты: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". Мақсаты: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.		атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: жүру және жүгіру техникасын пысықтау.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.					
Түскі ас:12.20-13.00	**Гигиеналық дағдылар**					

	Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.					
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Айна» ертегісн оқып беріп, балаларды ұйықтату.					
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұрып оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жатып аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массажды кілемшеде аяқ ұшымен және өкшемен айналу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Бесін ас:15.40-16.00	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Үйрек". Мақсаты: балалардың үйрек сұлбасын қылқалам арқылы дымка ою элементтерімен безендіруге үйрету. Зейінге жаттығу. "Бірдей екі үйректі			**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Көлдерге қонған үйректерді санайық". Мақсаты: балаларды заттарды ғана емес, шығарылған дыбыстарды да санауға болатынымен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Мысық, қораз және түлкі" ертегісі. Мақсаты: балаларды "Мысық, қораз және түлкі" орыс халқының ертегісі мазмұнымен таныстыру. Дидактикалық ойын:	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Тыраулайды тырналар". Мақсаты: балаларды тырнамен таныстыра отырып, тырнаның ерекше қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту.

	тауып ал". **Дамытушылық жаттығу.** "Қандай және қанша айырмашылықтар бар?" Мақсаты: балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте бірнеше өзгеріс бар). Барысы. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетеді, ал кейін сондай екінші суретке қарауға ұсынады. Балалар екінші суретте, бірінші суретке қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. **Сюжетті-рөлдік**			Дамытушы жаттығуы. "Құс қайда ұшты? Көрсет." **Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Бұлбұл". Мақсаты: балаларды бұлбұлдың сыртқы келбетімен таныстыра отырып, бұлбұл туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Құстар қалай дыбыстайды?". **"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын	"Жыл құстарын тап". **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Көлшіктегі торғайлар". Мақсаты: балаларды шаршыдан шеңберді шығарып қию арқылы торғайдың басы мен денесін жапсыруға, дайын дайындамаларды пайдаланып торғайдың қанаттарын жапсыруға үйрету. Дидактикалық ойын: "Құстың ұясы". **Вариативті компонент.** **Құрастыру** "Бейбітшілік құсы - қарлығаш". Мақсаты: балаларға қатырма қағаздан жолақтар қиып, бүгу арқылы қарлығашты құрастыруға үйрету; қарлығаш құсы туралы білімдерін кеңейту; "көктемгі	"Тырна туралы не білесің?" шығармашылық ойыны. **Вариативті компонент.** **Ағылшын тілі** "Number 6 - 10". Мақсаты: “six, seven, eight, nine, ten ” лексикалық бірліктерін таныстыру. "How many?" фразаларымен таныстыра отырып, сөйлеу қабілетін дамыту. Didactic game "How many?". **"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны.** Мақсаты: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін

	ойын. "Асхана". Мақсаты: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Асхана жиһаздары (үстел, орындықтар), асхана қызметкерлерінің киім үлгілері мен (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері). Барысы. Алдымен педагог балалармен аспаздың адамдар (тұтынушы) үшін түрлі тағамдар әзірлеу жұмысы			айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Отбасы". Мақсаты: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар:	әрекет, күзгі берекет" мағынасын түсіндіру; қыстап қалатын құстар мен жыл құстарын бір-бірлерінен ажырата білу; қол саусақ моторикаларын, эстетикалық талғамдары мен шығармашылық қабілеттерін дамыту. Дидактикалық ойын: "Құстарды ажырат". **Дамытушылық жаттығу.** "Не өзгерді?" Мақсаты: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен	жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ;

	жайлы әңгімелеседі. Суреттер көрсетеді, педагогикалық жағдаяттарды шешеді. Алдымен педагог балалармен бірге белгілі тағамдар тізімін, ас мәзірін құрастырады. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақытта журналдарданойында пайдаланатын түрлі тағамдардың фотосуреттерін қиып алады. Педагог адамдар келгенше жұмысшылардың жұмысын бақылауда ұстайды (балалардың орындарында отырып). Барлық тағамдар дайын болғаннан кейін, балаларды (тұтынушыларды) ас бөлмесіне шақырады. Келушілерге даяшы ас мәзірін ұсынады, балалар тапсырыс			көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **Вариативті компонент.** **Ағылшын тілі**	заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Үй құрастыру". Мақсаты: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-	жапырақ - гүл; және т.б.. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". Мақсаты: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық

	береді, аспаз ас әзірлеуді көрсетеді, даяшы балаларға асты әкеліп, "төлем" қабылдайды. Балалар "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жана сөздерді айту керек. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, қосымша сұрақтар қояды, балалардың әрекетін белсендету үшін. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адамдар дәмді, әсем безендірілген тағамдардан дәм тату үшін, асхана жұмысшылары тынбай еңбектенеді; "рахмет" ,"өтінемін"сөздерін қолдану, дастархан басында шуламау, асты дұрыс шайнау, асхана құралдарын дұрыс қолдану - адамның қоғамдық орындарда			"Fruits". Мақсаты: "Fruits" тақырыбында жаңа лексикалық бірліктерімен таныстыру. Didactic game "What is this?".	жабдықтар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз, т. б). келісім. Педагог алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына	қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай

	ережелерді орындау-негізгі міндеттері. **Вариативті компонент.** **Құрастыру** "Жолдағы серігің". Мақсаты: балаларды құрамында: цилиндр, тақтайша, призма, кірпіш, текше бар құрылыс материалдар жинағынан жеңіл көлікті құрастыруға үйрету; көліктің бөліктерін атай білу; көлік және оның түрлері туралы, көлікті қандай мақсатта қолдану түсініктерін дамыту. Дидактикалық ойын: "Көліктің қолдану мақсатын тап".				барады. Педагог балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс-мамандарының бірге кеңесуі; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы.	қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана

						әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі.
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	«Сиқырлы суреттер». Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі сурет қиындылары. Ойынның мазмұны: балалар алдарындағы үлгі бойынша қиындылардан сурет құрайды. Сурет бойынша әңгіме құрауды ұсыну.			«Танып ал да, атын ата». Ойынның мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ойыншықтар немесе суреттер. Ойынның мазмұны:балаларға әртүрлі ойыншықтарды көрсету. Ортаға бір-бір баладан шақырып, бір ойыншықты алып, оның түр-түсін, пішінін, қасиетін анықтауды және сол ойыншық жайлы әңгіме құрауды немесе тақпақ айтып	Тыныс алу жаттығуы: «Мен құйынмын». - Мен құйынмын, құйынмын, Шаң тозаңды үйірдім. Ү-ү-ү-ү-ф! Кездескеннің барлығын Ұшырамын деп шүйілдім. Ү-ү-ү-ү-ф! Өлең жолын тәрбиеші айтады, әр екі жол сайын балалар тыныс алу жаттығуын жасайды.	Дидактикалық ойын "Құстарды көлеңкесінен таны". Мақсаты: баланың зейін қабілетін дамыту, сипаттауға, ұқыптылыққы үйрету. Құстардың суреттерін құстардың көлеңкесімен сәйкестендіреді.

				беруді ұсынады.		
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**					
Серуен:16.50-18.00	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Жыл құстары" тақырыбында жеке әңгімелесулер. **(дербес әрекет)**					
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	Ата-аналарға кеңес. "Балалардағы агрессивті мінез-құлықтың бастаулары".			Кеңес: "Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет".	Ата-аналарға кеңес: "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру".	«Бүгін біз не үйрендік?» ата-аналармен сұхбат жүргізу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**31.10-04.11.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	31.10.2022	01.11.2022	02.11.2022	03.11.2022	04.11.2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Әңгімелесу. Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту. Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Бөлме өсімдіктеріне бүріккіш пистолеттен су бүрку".** Мақсат-міндеттері. Жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттері. Еңбекке тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп». (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсат-міндеттері. Балаларға жеке шкафтарында тәртіп	**"Орындықтарды жуу".** Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топтық бөлмедегі	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмесіндегі терезе алдындағы тақтайды дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттері.

	жапырақтарға ылғалдың қажеттігі туралы түсініктерді бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауды үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, сурет салу)**	ұмтылу. Сүлгіні ілгішке іліп қоюды үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	сақтауды үйрету; шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді ұқыптылықпен бүктеп, орнына жинап қою. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді, ұжымда бірлесіп еңбек етуді үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	орындықтарды таза ұстауды үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртуді; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге ынталандыру, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары, дербес әрекет)**	Балаларға сумен жұмыс істегенде келесі ережелерді сақтауды үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау, құрғатып сығу, кірлегенде сумен жуып-шаю. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**
	Саусақ жаттығуы 1. Шынжыр. Оң және сол қолдың бас бармағы мен балақ үйрек саусағын түйістіру, оларды өзара айқасытру, шынжыр жасау. 2. Піл: оң қолдың алақаны жайылып	**Үстел ойыны. «Сурет бойынша жинастыр».** Мақсат-міндеттері. Қолдың ұсақ моторикасын жетілдіру. **(танымдық дағдылар)** **Көркем сөзді мәнерлеп оқу**	**«Бұлт неге ұқсайды?»** Мақсат-міндеттері. Әртүрлі заттар мен жануарлардың сыртқы бейнесін табуды үйрету. Қиялын, шығармашылық қабылдауын дамыту. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту,**	**«Мысық пен тышқан».** Тышқан қашты мысықтан, (еденде саусақтармен қашады) Жылдамдатып жүгірді. (жылдам жүгіреді) Орын тапты қуыстан, (екі қолының саусақтарын айқастыра	**«Жұбын тап».** Мақсат-міндеттері. Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жемістер мен өккөгөністерге байланысты текшелер.

	тұрады. Сол қолдың саусақтары бас бармақ пен кішкене бөбек артқы аяғы болса, балаң үйрек пен шылдыр шүмек алдыңғы аяқтар, ал ортаңғы саусақ пілдің тұмсығы болады. 3. Доп: алақандар бір-біріне жабысады. (доп пішінін жасайды) 4. Гүл: қолдар, саусақтар жоғары қарайды. Алақандар айшанақпен қосыла түптері өзара жанасады. Саусақтар ашылады. Осы жаттығуларды орындай отырып, мына өлең жолдарын айтады. Саусақтар шынжыр болады, Үзілмейді тартсаң да, Ал, піл келіп шынжырды, Үзіп кетті басқанда. Тұмсығымен доп іздеп, Ойнағысы келіп тұр.	**жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балалардың көркем сөзге қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынталандыру. Тәттісін-ай, мына жеміс-жидектің, Сүйсініп-ақ жейміз оны тәбетпен. Сүт ботқасын таңғы асқа береміз. Денсаулыққа пайдалысы-ет екен Ұннан піскен бауырсағым, бәлішім, Тәттілерім дастарқанның сәні шын. Жеміс-жидек дәруменге бай екен, Ең дәмдісі піскен тәтті нан екен. Д. Бұланбаева. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	**қоршаған ортамен танысу)** **"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Педагог балаларға жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді жылдам тауып алу керектігін айтады. Жаңбырдың қалай пайда болғанын бейнелейтін суреттер	жұдырықтайды) Зәресін мысық ұшырды. Қарады мысық тесіктен, (көздерімен жан-жаққа қарайды) Тышқанға: «Бері шық!» - деді. (қабағын түйеді) Еденді ұрды «Тук-тук!» деп, (айқасқан жұдырығымен еденді ұрады) Тырналады, кетпеді. (еденді тырналайды) Былай-былай тартады. (айқасқан жұдырығын екі жаққа тартады) Бұза алмады қамалды. Амалы құрып мысықтың, Үйіне қарай қайтады. Қуанып тышқан есікті, (айқасқан жұдырығына қарап үрлейді) Жәй ғана кеп үрледі. «Алақай, есік ашылды!» - деп, (қолдарын айқара ашады) Ініне қашып үлгерді.	Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, қызықты ойын бастайды. Атаы аталған бала текшені бірінші болып қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді рет-ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол бала жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)** **"Көгөністі ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың сөздік қорын байыту; көгөністер мен жемістердің денсаулыққа пайдасын

	Достық үшін пілге мен, Гүл сыйлағым келіп тұр. **(сөйлеуді дамыту)** **"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көгөністер).** Мақсат-міндеттері. Балалардың жеміс пен көгөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көгөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш,		тізбегіне қарап, балалар педагогпен бірге жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	(еденде қайта жүреді) **(сөйлеуді дамыту)**	туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру, сұраққа толық жауап беруге ынталандыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

	үшбұрыш.) - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды.) - Оларды қандай сөздерге біріктіреміз? (Жемістер, көгөністер.) - Суреттегі көгөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен жауып қойыңдар. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту, математика негіздері, құрастыру)**				
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, екіге бөлінген секірмежіп төменде. 1-2 секірмежіпті жоғары көтеру, аяқтың ұшымен тұру. 3-4 бастапқы қалып: аяқ арасын сәл ашып тұру, секірмежіп төменде. 1 оң жаққа бір қадам жасап, секірмежіпті жоғары көтеру. 2 оңға иілу. 3 тік тұру, секірмежіпті жоғары көтеру. 4 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, секірмежіпті екі бүктеп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2 отыру, секіртпені жоғары көтеру. 3-4 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқтың арасын алшақ қою, секірмежіп иықта.				

	1 денені оңға бұру. 2 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты сәл ашып, секірмежіпті арт жаққа ұстап тұру. Секірмежіпті алға қарай айналдырып, біраз үзіліс жасап, екі аяқты ауыстыру, бір орында екі аяқты бірге қосып секіру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, ауыздағы асты асықпай шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тәртіп сақтау) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз. Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	**"Көгөністер дүкені" тақырыбына әңгімелесу.** Мақсаты-міндеттері. Балалардың көгөніс дүкені жайлы түсініктерін нақтылау, сөйлеу тілін белсендіру: көгөністер мен жемістерді, сатушы мен сатып алушының әрекеттерін нақтылайтын етістіктерді, сапалық	**«Сәлемдесу».** Балалар екі-үш жұп құрап тұрады. Әртүрлі елдің адамдарының сәлемдесу рәсімін көрсетеді**.** **(сөйлеуді дамыту)**	**"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың жыл мезгілдері жайлы білімдерін бекіту, мезгілдік өзгерістерді талқылау. Құралдары: жыл мезгілдері туралы суреттер. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Күздің кереметі тақырыбындағы суретке қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	"Жомарт күз" тақырыбын пысықтау, тақпақ айту, жұмбақтар жасыру. **(сөйлеуді дамыту)**

	сын есімдерді атау. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Кедергілерден секіру". Мақсат-міндеттері. Бір қатарға қойылған (5 м) кеглилердің арасымен оң және сол аяқпен кезек-кезек секіру дағдысын үйрету. **"Қоян" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды бірінің артынан бірін тұрғызып, қоян сияқты жүгіріп келіп, сәбіз жегендей қимылдарды үйрету. **(дене шынықтыру)**	**Қазақ тілі** "Не, қалай дыбыстайды? Үй жануарлары мен төлдері. Ақырын - қатты". Мақсат-міндеттері. Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, үй жануарлары төлдерінің атауларымен таныстыру; "қатты - ақырын" қимыл-әрекетінің белгілері жайлы түсініктерін қалыптастыру. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **Музыка** "Күз әуені". Мақсат-міндеттері. Балаларды әннің сөздік мазмұнын түсіне білу	**Дене шынықтыру** "Кедергілерден сүрінбей өтіп көр". Мақсат-міндеттері. Балаларға қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіруді; допты екі қолымен ұстап, бастан асыра кедергінің үстінен лақтыруды үйрету. **"Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Жерде домалап жатқан допты жүгіріп келіп алу, допты жоғарыдағы себетке лақтырып салу. **(дене шынықтыру)**	**Музыка** "Жомарт күз". Мақсат-міндеттері. Балалардың әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысына үйрету. **"Музыка бояулары" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	**Дене шынықтыру** "Озамын десең - зерек бол". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға бір-бірден сапқа тұруға; 1-1,5 минут ішінде баяу қарқынмен үздіксіз жүгіруге үйрету. **"Тордан допты өткізу" ойыны.** Мақсат-міндеттер:

		қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысын үйрету. **Дидактикалық ойыны. "Соқыр теке".** Мақсат-міндеттері. Балаларға ән айта жүріп, епті, әрі жылдам болуды үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Топырақты бақылау. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу, сурет салу)** Мақсат-міндеттері. Ауа райына байланысты	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын	**Шалшық судың бетіндегі үлдір қабыршағын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Мұз бастапқыда	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желге, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға	**Ересек балаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын,

	топырақтың қасиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ. Асқаржан Сәрсеков «Күзгі көрініс».** Күздің салқын самалы Аймалайды маңдайдан. Алып қашып барады Жапырақты сарғайған. Тыныстаған ырғалып Бақ-бау қандай, гүл қандай? Сары қыздар сырласып, Сыбырласып тұрғандай ... **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың қасиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді,	анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ. Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдау және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**	мөлдір, жұқа шыныдай нәзік болады. Температураның төмендеуі кезінде су мұзға айналуын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.) **Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын. «Өзіне жұп табу». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Еске сақтауды, қимыл жылдамдығын жетілдіру. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шартына сай ойнауды	қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, далада желдің барын немесе жоғын байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып тұрғанын немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығу. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты	ойындарын), киіміне назар аударуды, киім түрлерін, әрқайсын өз атауларымен атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасында байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды

	оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Өз бетімен ойналатын	Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келгенде "бояушының"	үйрету, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап, мына сөздерді айтады: Мысығымыз момықан, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас	ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойды дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттергі жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарайық, далада желдің барын немесе жоғын анықтап көрейік. Далада жел бар болса, оның қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа қарай соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа қарай соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене**	орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілетін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бағытты ауыстырып, шеңберден шеңберге екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келгенінше көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру;

	ойындар: әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сәйкес шапалақтайды, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу қашып" қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілікті арттыру.	салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарын көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру керек. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен	**шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, қайда ұшасыңдар? Балалар:	белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, ойын тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		Өз бетімен ойналатын ойындар: ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру дербестігін дамыту, белсенді болу.	бұтақтарды жинау. Берілген жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	- Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді сол жаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алаңның шетіне "қасқырлардан қауіпсіз" орынды балаларға алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене**	

				шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды үйрету. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау.** Мақсат-міндеттері. Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас:12.20-13.00	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз.				

	Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұру, оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жату, аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массаж кілемшесінде аяқтың ұшымен және өкшесімен айналып тұру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, ша қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тәртіп сақтау.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз. Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Балалардың қолынан қорек іздеген тиіннің суреті бойынша әңгіме құрастыру". Мақсат-міндеттері. Балаларға сурет	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Үлкен және кішкентай қарбыздар". Мақсат-міндеттері. Балаларды суреттің бояудың бетіне шығуы деп аталатын сурет	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Күзгі орманның ғажайыптары". Мақсат-міндеттері. Балаларға түсініктер беру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Кішкентай бағбан". Мақсат-міндеттері. Балаларды «Кішкентай бағбаншы» әңгімесімен таныстыра отырып, әңгімеде кездесетін	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жемістер". Мақсат-міндеттері. Балаларды жемістердің негізгі пішінін, алма, алмұртқа тән ерекшеліктерді беруге,

	бойынша әңгіме құрастыруды түсіндіру; суретті сипаттауда, сол суреттегі оқиғаларға қатынасын білдіру үшін, өз ойын айту түсіндіріп амалдарымен таныстыру. **Қимыл-қозғалыс ойыны.** «Мысық пен тышқан». Мақсат-міндеттері. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Құралдар: мысық пен тышқанның маскасы. Ережесі: балаларды шеңберге тұрғызып, араларынан мысық пен тышқанды белгілеп, мысық тышқанды қуады, тышқан мысықтан қашады. Тышқан ұсталып қалса, балалар ауысып, ойын басынан бастап ойналады. **(дене шынықтыру)**	салу әдісімен таныстыру; бормен көлемдері әртүрлі дөңгелектерді салып, ішін тіке жатқан ирек сызықтармен безендіріп, қылқаламмен дөңгелек сұлбасының бойымен, үстінен жасыл бояумен бояу техникасына үйрету. **«Дауысына қарай ажырат» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру. - Балалар, мен сендерге әртүрлі дауыстарды саламын, ал сендер сол дауыс қай жануардың даусы екенін табасыңдар. **(қоршаған ортамен**	**Сюжетті-рөлдік ойын. "Супермаркет».** Мақсат-міндеттері. Балаларды өз ойын жоспарын құрдастарының жоспарларымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді өзгерту. Балаларды қоршаған ортадағы өмір туралы білімдерін ойындарда кеңінен қолдануға шақыру; диалог сөйлеуді дамыту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Вариативті компонент.** **Құрастыру** "Жолдағы серігің". Мақсат-міндеттері. Балаларға құрамында: цилиндр, тақтайша, призма, кірпіш, текше бар құрылыс	көркем сөздердің мағынасын түсіндіру. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Күзгі ағаш". Мақсат-міндеттері. Балаларды қағаз бетінде ағаш діңі мен ұшар басы салынған суреттің үстіне макарон өнімдерін өздері қалаған жерге орналастырып, құрастыруды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Күзде не болады?"** Мақсат-міндеттері. Күз мезгіліндегі табиғи құбылыстарды ажыратуды үйрету. **"Көгөністі танып, атауын ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың сөздік қорын байыту; денсаулық үшін	бөлшектерді саусақтың және кескіштің көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуді үйрету. **Дидактикалық ойын. "Қайсы үлкендеу?"** Мақсат-міндеттері. Зерттелетін заттың пішіні мен көлеміне назар аудара отырып, сын-сипатын байқауды және атауды үйрету. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Бақшадағы мол өнім". Мақсат-міндеттері. Балаларға жомарт күз туралы түсінік бере отырып, күзде бақшада өсетін көгөністер және жемістер туралы білімдерін кеңейту. **"Жемістер-жидектерді және көгөністерді топтастыр" дидактикалық**

	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан кейін жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бейнеленген суреттер тізбегіне қарап, балалар педагогпен	**танысу, қазақ тілі)** **"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көгөністер).** Мақсат-міндеттері. Балалардың жеміс пен көгөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көгөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш.) - Алдарыңдағы суреттерде салынған	материалдарының жинағынан жеңіл көлікті құрастыруды үйрету; көліктің бөліктерін атау; көлік және оның түрлері туралы, көлікті қандай мақсатта қолдану керектігі туралы түсініктерін дамыту. **"Қарама-қарсы сөз" атты "жұптар айтысы" жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құруға дағдыландыру; сөздік қорды молайту; ойдың шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы, доп немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынадағы сөздердің жұптарын айту үшін айтыс	көгөністер мен жемістердің пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру, толық жауап беруге ынталандыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларға заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: әртүрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог әртүрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды. Әрбір төрт зат немесе	**ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларға жеміс-жидектер және көгөністердің атауларын еске сақтауды, оларды көлемі, пішіні, түсі, дәмі, ішкі құрылысына қарап анықтауды үйрету. **"Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көгөністер мен жемістерді өсіру, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көгөністерді өсіру үшін адамның қалай еңбектенетіні туралы

	бірге жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары. Суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар ұшқындары, бүршік ату, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны.	заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көгөністерді атайды.) - Оларды қандай жалпылауыш сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көгөністер.) - Суреттегі көгөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**	жариялайық. - Қамшының сабын екі баланың қайсын нұсқап көрсетсем, сол бала айтысты бастап, мағынасы қарама-қарсы мағынадағы сөзді айтуы керек. - Білмеген балаға білетін бала көмек беріп, айтысты әрі қарай жалғастырады. Бастаймыз! - Жақын - алыс. - Үлкен - кішкентай. - Ұзын - қысқа. - Қорқақ - батыл. - Зұлым - мейірімді (пантомима арқылы көмектесуге болады). - Баяу - жылдам. - Астында - үстінде. - Артында - алдында. - Биік - аласа. - қатты - жұмсақ - Ауыр - жеңіл. - Сол жақ - оң жақ. Күрделенуі: жаттығуды жылдамдыққа ойнауды ұйымдастыруға	суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артығын табу үшін балалар төрт заттың арасынан бәріне ортақ қасиеті жоғын іздеп табады, дауыстап айтады. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	суреттер. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

			болады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**		
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**«Тәулік бөліктері».** Мақсат-міндеттері. Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын (коммуникация).** «Тіл туралы ертегі» - артикуляциялық гимнастика Мақсат-міндеттері. Артикуляциялық аппаратты дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын (таным, сенсорика).** «Қуыршақтарға моншақтар алыңдар». Мақсат-міндеттері. Үлгі бойынша түс таңдау. Материал: негізгі түстердегі қуыршақтардың фигуралары, әртүрлі мөлшердегі негізгі түстердің шеңберлері. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Сиқырлы "- ң"әрпі"** Мақсат-міндеттері. Балалардың "ң" дыбысын дұрыс айтуын қадағалау. Балалар "ң" әрпі бар сөздерді айту қажет. Мысалы: аң, таң, мұң, шаң, маң, маңай, маңдай, таңдай, сең, жең, мең, көң және тағы басқа. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын «Фотоаппарат».** Мақсат-міндеттері. Ассоциативті ойлауды, ерікті зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: лото карталары немесе кез келген басқа суреттер. Сипаттамасы: 5 секунд ішінде балаға карточканы көрсету. Содан кейін оны алып тастаңыз және онда не бейнеленгенін еске түсіруді ұсыныңыз. Егер балаға жауап беру қиын болса, оған сұрақ қойыңыз: қанша, қандай түс және тағы басқа. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп жинауға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	**Топырақты бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ауа райына байланысты топырақтың касиетінің әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ.** **Ескен Елубаев «Күзде».** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп? Қайтқан күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп? Қамба толды астыққа,	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ.** **Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім	**Шалшық судағы мұз қабыршағын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Мұз бастапқыда мөлдір, жұқа шыныдай нәзік болады. Ауа температурасы төмендеген кезде су мұзға айналатынын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.) **Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын: «Өзіне жұп табу».**	**Желді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желдің соғып тұрғанын жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, желдің бар не жоғын	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойыны), киімін бақылауға; киім түрлерін, олардың атауларын атауға (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім мен ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балаларды мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз,

	Алғыс сағаң, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз! **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын	менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдауға және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; құғыншыға жеткізбеуге тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды.	**(дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Зейінді, қимыл жылдамдығын жетілдіру. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы	байқауға шақырады. Балалар желдің қатты соғып немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият	Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын: «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бағытты шеңберге ауыстырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту.

	бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	"Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, бәрі ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сай шапалақтайды да, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу" қашып қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталып қалса, оны сомдаған	тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер құрып жүріп, мына сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқанға" ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып	қарап, далада желдің барын не жоғын анықтау. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар	**Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ересек балалармен бірлесіп ойнау. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балаларды бастамашылдыққа ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру үшін дербестігін дамыту, белсенді болуға тәрбиелеу.	қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарын көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру керек. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен бұтақтарды жинау. Тапсырылған жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойындар:** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	алаңның бір жағына, педагог қарсы бетіне тұрады. Алаңның ортасындағы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін ойыншы балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - балаға бір қолын тигізуді білдіреді. Педагог алаңның шетінен балалар үшін	

				"қасқырлардан қауіпсіз" орынды алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталғанда "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саны саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар:** далаға шығарылған материалмен алаңда ойын ойнау, қимыл-	

				қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. Мақсат-міндеттері. Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Отбасы - тәрбиенің бастауы» атты тақырыпта әңгімелесу.	Жоба: «Жомарт күз» тақырыбындағы көрмені қорытындылау. Көрме нәтижелерін ата-аналармен талқылау.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**07.11-11.11.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07. 11. 2022.	08. 11. 2022	09. 11. 2022	10. 11. 2022	11. 11. 2022.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	«Балалардың демалыс күндерін қалай және қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсат-міндеттері. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс	**"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау".** Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе алдындағы тақтайды дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттері. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауды үйрету, жеңді түру, шүберекті сулау	**"Күтушіге төсек салуға көмектесу".** Мақсат-міндеттері. Балаларды өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; үлкендерге қолдарынан клген көмектерін жасауға тәрбиелеу; жұмысқа ұмтылысты, тапсырылған	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** Мақсат-міндеттері. Балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы

	пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, адал еңбектенуге және тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	және құрғатып сығу, кірлегенде сумен жуып-шаю.	іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	жұмыс үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру.
	Үстел үсті ойындары. "Көліктерді топтастыр". Мақсат-міндеттері. Көліктерді бір-бірінен ажыратып, атауларын атай білуді үйрету; Керекті құралдар: көліктер. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. «Домино».** Мақсат-міндеттері. Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту және пысықтау. Сәйкес көлікті табу және дұрыс атау, оның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын шарты: суреттері сәйкес келетін карточкаларды бір қатарға тізіп қою, кім карточкаларын бәрінен бұрын жиып қояса, сол бала жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлемдері 5×6см карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	**Дидактикалық ойын. "Көңілді қыстырғыштар".** Мақсат-міндеттері. Қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту, шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрыс таңдау. Балалардың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ есте сақтау мен ойлауды дамытуға ықпал ету. **(шығармашылық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. «Көліктер».** Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерін ажыратуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Үстел үсті ойыны.** «Мозаика». Мақсат-міндеттері. Балаларға берілген суреттердің бөлігін табу және орналастыруды үйрету. Тапқырлыққа тәрбиелеу. **(танымдық дағдылар)**
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында 1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады.				

	3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолымен орындалады), 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында. 1-2 оң аяқты көтеріп, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады. 3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында 1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу. 2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында. 1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату. 4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу. 1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу, 3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында. Оң және сол аяқтарымен айнала оңға, солға педагогтің 1-8 дейін санау және секіру. **(дене шынықтыру, дербес әрекет, мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты төкпей-шашпай жеу **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)** Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денеңе көп күш жина.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	**Көлік түрлерімен таныстыру.** Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерінің таңбалауыштарын таңдатып, сол бойынша 4 топқа бөліп, әр топпен ұйымдастырылған іс-әрекетін ұйымдастыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ**	Жерде жүретін көлік туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Суда жүзетін көлік түрлері туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Әуеде ұшатын көлік түрлері тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	"Көлік түрлері" тақырыбын пысықтау. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

	тілі)				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Пингвин сияқты секіру". Мақсат-міндеттері. Құм салынған қапты басына қойып, текшелерден аттап өту және құм салынған қапты екі аяқтың арасына қысып, пингвин сияқты екі аяқпен бірге секіру дағдысын үйрету. **"Пойыз" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыка әуенінің ырғағына еріп, барлығы қатармен жүру. **(дене шынықтыру)**	**Қазақ тілі** "Көліктер. Қала мен ауыл. Көп - аз". Мақсат-міндеттері. Балалардың көлік түрлері, олардың ерекшеліктері мен қозғалыс ортасы туралы білімдерін кеңейту; "қала", "ауыл", сондай-ақ, "аз" және "көп" мөлшер ұғымдарын, "жылдам - баяу" сын сипат белгілерін, қарт адамдарға деген құрмет пен қамқорлық туралы түсініктерін дамыту. (қазақ тілі, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет) **Ым-ишара негізінде сөзді-ырғақты жаттығу "Қане, көрсет".** Ұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (қолды екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту) Мәшине жүріп келеді, көрсетші. (рөлді айналдырған қимыл көрсету) Пароход жүзіп келеді. Қане, көрсетші.	**Дене шынықтыру** "Сан түрлі секіре аламыз". Мақсат-міндеттері. Балаларға шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру; гимнастикалық қабырғаның бір аралығынан екінші аралығына өрмелеуді үйрету. **(дене шынықтыру)** **"Иреленеген соқпақ жол" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Көздерін жұмып немесе орамал байлаған қалыпта кегли арасымен жүруге дағдыландыру.	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды пысықтау. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	**Дене шынықтыру** "Ойын шартын ұстанайық". Мақсат-міндеттері. Балаларды қолдарын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жанап өтуге үйрету. **"Өрт сөндірушілер" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Гимнастикалық қабырғаның бір аралығынан екінші аралығына өрмелеуге дағдыландыру. **(дене шынықтыру)**

		(алақанды қосып, қолды толқын тәрізді екі жаққа ирелеңдету) Мотоцикл жүріп келеді. Қане, көрсетші. (екі қолды жұдырыққа түю, қолды кезек-кезек екі жаққа бұру) Тікұшақ ұшып келеді. Қане, көрсетші. (қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту). Велосипед жүріп келеді. Қане, көрсетші. (рөлді айналдырған қимыл істеу, денені екі жаққа теңселту) Катер жүзіп келеді. Қане, көрсетші. (алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Автобус жүріп келеді, Қане, көрсетші. (рөлді айналдырған қимыл істеу) **(дене шынықтыру)** **Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар			

		туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды үйрету. **"Көлеңке" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. «Көлеңке» әніне әндете жүріп, әртүрлі құстар мен аңдардың қимыл-қозғалысын келтіру. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Көліктерді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атап айтуға ынталандыру; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру.	**Автобустарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейтіп, тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. Қоғамдық көлікке өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол	**Жеңіл көлікті бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөлшектері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшинеңің айырмашылықтарын атап көрсету. Жұмбақтар.	**Жүк автокөлігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратуға үйрету. (сүт таситын мәшине,	**Ересек балаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек

	"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі) Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк мәшинесі, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине және тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен білдірейік. Жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі топқа бөлініп ойнауға болады.	ақысын төлеу). Жұмбақ. Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді. Бар жолмен жұртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус) **Қимылды ойын. «Бос орын». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Сигнал бойынша (жүргізуші ойыншыға қолмын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып жүгіреді) босаған орынға жылдам отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылып, алдыға секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алдыға қарай секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды	Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) Табанында жолы бар, төбесінде қолы бар. (Трамвай) **Қимылды ойын. «Такси». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау. **"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият тындауды үйрету, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: - Ертең ауылым көшеді,	жүк таситын мәшине) Жұмбақ. Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) **Қимылды ойын. «Оқтау тартыс». Қазақ халқының ұлттық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шағын топтарға бірігіп, келесідей әрекет етуге (белгі бойынша арқанды мен қарама-қарсы топ балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау.	балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне

	Еңбек әрекеті: алаңды тастардан тазалау. **(құрастыру, дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру. тастарды арнайы жерге немесе ыдысқа жиналады. Кейін тастарды бояп, қызықты құрылымдарды жасауға болады. **"Тым-тырақай" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін ойнайтын болады. Ал, кәнеки, балалар,	қардан тазалау. Тапсырма орындауда мақсаттылықты, күш-жігер салуға,ептілікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, күрекпен нығыздап, одан қажетті пішінді жасауды үйрету. Бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасқан күйде жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауға үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастарын тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар. «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және сенімсіз балаларды өзгелермен бірлесіп ойнауға ынғайлы жағдай жасау.	Балаларды күрекпен жұмыс істеуді үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс істеу үшін балалардың шағын топтарға бірігуін қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп ережелері мен нормаларын орындауды үйрету.	алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

	Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар жылдам шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, алдыға секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту;				

	негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу:12.20-12.20					
Түскі ас:12.20-13.00	Балаларға ауызды жауып, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)** Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Бойыңа көп жина күш.				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Құмырсқа қанағаты» ертегісін оқып беріп, барлық баланы ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(дене шынықтыру, дербес әрекет)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Дастарқандағы асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Асқабақ тиелген трактор". Мақсат-міндеттері. Балаларға трактор көлігі туралы түсінік бере отырып, оның жалпы атауы көлік болатыны туралы түсініктерін	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Жүк мәшинесі". Мақсат-міндеттері. Балалардың қылқалам арқылы тіктөртбұрыш, дөңгелек сияқты геометриялық пішіндерді салып, ішін бояу техникасына үйрету.	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жол ережелері туралы тақпақтармен танысу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ж], [ш] дыбыстары" Мақсат-міндеттері. Балаларды тақпақ шумақтарындағы оқиғаларды сипаттаудағы	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Көлік жүргізуші". Мақсат-міндеттері. Балаларды көлік жүргізушінің қызметімен таныстыра отырып, көлік түрлеріне байланысты көркем сөздердің мағынасын түсіндіру;	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Көліктер". Мақсат-міндеттері. Балаларға көлік туралы түсінік беру; көлік түрлерін ерекшеліктеріне қарай топтастырып, атқаратын қызметіне қарай салыстыруды

	кеңейту. **"Көліктердің орнын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктердің қозғалыс ортасы жөніндегі білімдерін пысықтау. Көліктерді топтастыру дағдыларын жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту)** **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Жүк көлігі". Мақсат-міндеттері. Балаларға жүк көлігінің үлгілерін қағаз бетіне орналастырып жапсыруды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Көлік жүк тасымалдауда".** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді түсі мен көлеміне қарай ажырату біліктерін дамыту. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** **«Дөңгелек, үшбұрыш,**	**Санамақ.** Мақсат-міндеттері. Көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Бір дегенім - білім Екі дегенім - елім. Үш дегенім - үміт, Төрт дегенім - түлік. Бес дегенім - берік, Алты дегенім - арық. Жеті дегенім - желім, Сегіз дегенім - сенім, Тоғыз дегенім - той, Он дегенім -ой, Онға дейін санап қой! **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Үй құрастыру". Мақсат-міндеттері. Балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту және бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. **Керекті құрал-жабдықтар.** Құрылыс материалдары,	ұйқасы мен сөздердің ырғақтылығы тәртібімен таныстыру; қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстар туралы жалпы мағлұматтар беру. **"Автобус" қимылды ойын.** Балалар қатарға бір-бірден тұрады. Тәрбиеші автобус жүргізушісінің рөлінде болады. Қалған балалар жолаушылар болады. Тәрбиеші дыбыс берген кезде автобус жылжи бастайды. Ең әуелі, баяу қозғалады. Содан кейін жылдам және одан да жылдамырақ жүреді. Балалар жүрісті баяулатады. Жүргізуші автобусты тоқтатады. Ойын тағы жалғасады. **(дене шынықтыру)** **Дамытушылық ойын.** "Тыныс алуды реттеу". Мақсат-міндеттері. Балаларды сан ырғағына сәйкес тыныс алуға жаттықтыру; балардың	зиянды жақтарын ажыратып, сөзбен сипаттап айтуды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Қандай көлік екенін тап".** Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерін топтастыруды және атауын атауды дағдыландыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Көліктер жүретін ұзын және қысқа жолдар". Мақсат-міндеттері. Балаларға заттардың ұзындығының қасиеттері жөнінде білім беру. **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер	үйрету. **"Алманы құрастырамын" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға қиылған түрлі-түсті алманың суреттері беріледі. Балалар өздері таңдаған бір алманы құрастырып шығады. **(танымдық дағдылар)** **Вариативті компонент. Математика негіздері** "Аю циркте қандай өнер көрсетеді?" Мақсат-міндеттері. Балалармен 1-5-ке дейінгі сандарды қайталау; цилиндр және оның қасиеттерімен таныстыру; қоршаған ортадан цилиндр пішінді заттарды көре білуді үйрету.

	шаршыға ұқсайтын заттарды тап» дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Пішіндерді қайталау, түстерді қабылдауын және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	қағаз беттері, қара карындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз және тағы басқа). келісім. Педагог құрылысқа қатысатын мамандар жайлы балалармен алдын ала әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Педагог ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженер-құрылысшының	жүргенде дұрыс тыныстауын бекіту. Барысы. Педагог санау бойынша үйретіп өткізеді. Кейін жиі немесе сирек тыныс алу жаттығуларын (терең тыныстау) ұйымдастыруға болады. Тапсырманы орындау барысында белгілі сөздер мен өлеңдерді, әндерді айтқызып жаттықтыруға болады. **(дербес әрекет, дене шынықтыру)**	жинақтамалары, шаршы пішінді парақтар. **(сөйлеуді дамыту)**	

		жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс мамандарының ақылдасуы; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы. **(сөйлеуді дамыту)**			
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсат-міндеттері. Сұрақтарға толық жауап беруді үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Затты сипаттамасынан таны".** Мақсат-міндеттер: зейінін, ойлау қабілетін, жылдамдығын дамытады. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. «Көлеңкесінен таны».** Мақсат-міндеттері. Суреттегі көлік түрлерін көлеңкесінен танып, сызық арқылы қосуды ұсынады. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Қазынасы бар сандық".** Мақсат-міндеттері. Қиял, талдау дағдыларын дамыту. Ойын материалы және көрнекі құралдар: қорап (сөмке); қорапқа (сөмкеге) салынған жеуге болатын кез келген (жеуге болмайтын) зат. Сипаттама: ішіндегі затты қолмен сипап сезу	**Дидактикалық ойын. «Шектес сандарды ата».** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойынға қызығушылықтарын арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережесі: бұл ойын үшін бірнеше бөліктен жасалған карточка болу керек. Торкөзге жазылған сандар, ал бір торкөзге сан жазылмайды. Балалар сол жоқ санды тауып

				арқылы табу. **(сөйлеуді дамыту)**	алып атау керек. Ойын бірнеше рет қайталанады. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды үйрету; - өз бетінше жылдам және дұрыс киінуді (шешіне) әдетке айналдыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалау, киімді, аяқ-киімді таза ұстау; - көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	**Көліктерді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) айтқызу; түсін, бір-бірінен айырмашылықтарын табуға машықтандыру. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер	**Автобустарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейту және тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. Қоғамдық көлікте өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол ақысын төлеу). Жұмбақ. Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді.	**Жеңіл көлікті бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөліктері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшинеңің айырмашылықтарын атап көрсету. Жұмбақтар. Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус.) Табанында жолы бар, төбесінде қолы бар.	**Жүк автокөлігін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратудыүйрету. (сүт таситын мәшине, жүк таситын мәшине) Жұмбақ. Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз,

	туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, суретке қарайық. Балалар, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды екі топтарға бөлініп ойнауға болады. **Еңбек әрекеті:** алаңды тастардан тазалау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру. Тастар арнайы жерге	Бар жолмен жүртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус.) **Қимылды ойын. «Бос орын». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша (жүргізуші ойыншыға қолын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып жүгіреді) босатылған орынға тез отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. балаларды бір бағытта жылжып секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды қардан тазалау. Тапсырма орындауда мақсаттылықты, күш-жігер салуға,ептілікке	(Трамвай.) **Қимылды ойын. «Такси». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау. **"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият тындай білуге, мықтылыққа, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) **Қимылды ойын. «Оқтау тартыс». Қазақ халқының ұлттық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шағын топтарда бірігіп, келісе әрекет етуге (белгі бойынша арқанды және қарама-қарсы топтың балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау. Балаларды күрекпен жұмыс істеуге үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің	Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу. Өз бетімен ойындар: ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру.

	немесе ыдысқа жиналады. Сол тастарды бояп, қызықты құрылымдар жасауға болады. **"Тым-тырақай" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында санамақ сөздерінен кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі-үш бала ұсталып қалғаннан кейін,	тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, оларды күрекпен нығыздап, қажетті пішін құрауды үйрету. Бірігіп ойнауға тәрбиелеу.	Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, орындарынан жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауды үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастары тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және өзіне сенімсіз балалардың өзгелермен бірлесіп ойнауларына қолайлы жағдай жасау.	маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс ітеу үшін балалардың шағын топтар құруын қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп ережелерін орындауды үйрету.	Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

	тәрбиеші "Бір, екі, үш!" деп санағанша, балалар шеңбер құрып тұра қалады. Ойын қайта басталады. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына көлденең сызықтарды салып қою керек. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруді үйренеді. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Жол жүру ережелері», «Қауіпсіздік әліппесі» тақырыптарында әңгімелесу.	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға сауалнама жүргізу.	Ата-аналарға кеңес беру. "Ішек ауруларының алдын алу».	"Балабақшадағы жетістіктеріміз" тақырыбында көрме ұйымдастыру.	«Баланың үйдегі және балабақшадағы тәртібі» тақырыбында ата-аналар жиналысын өткізу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	« Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**14.11-18.11.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14. 11. 2022.	15. 11. 2022	16. 11. 2022.	17. 11. 2022.	18. 11. 2022.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы қалпын тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық". Мақсат-міндеттері. Кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау, тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажітіне қарай оларды сабақтан	"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". Мақсат-міндеттері. Өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балалардың сыртқы түріне, құрылымына назар аудара отырып,	"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру) Мақсат-міндеттері. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс	"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсат-міндеттері. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам және мұқият орындау.

	кейін орындарына жинау.	өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауды үйрету.	пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, жұмыс істеуді үйрету, тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтасын, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.	
	Заттармен ойындар. Мақсат-міндеттері. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Заттармен өз бетінше ойнауды, құрдастарын ойынға тартуды, әр баланың бастамасы мен ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын.** «Зат неге ұқсайды?» Мақсат-міндеттері. Балаларға бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айтуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**"Көліктерді тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлануға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға қиылған әртүрлі көліктердің дайын суреттері беріледі. Педагог бір көліктің суретін көрсетеді, балалар қандай көлік екенін табады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**"Қажетті киімді алыңыз".** Дидактикалық тапсырма: балаларға қысқы, күзгі және жазғы киімдерді ажыратуды үйрету. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: қуыршаққа дұрыс киім таңдаңыз. Ойын әрекеті: қуыршаққа қажетті киімді табу. Дидактикалық материал: бала саны бойынша қуыршақтар мен қуыршақ киімдерінің кескіндері. Қысқы және жазғы пейзаж суреттері. Ойын барысы. Балалардың алдындағы үстелде қуыршақтар,	**"Зымыранды жинайық".** Дидактикалық тапсырма: балаларды жеке бөліктерден бүкіл тақырыпты құрастыруды үйрету. Дизайн қабілеттерін дамыту. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: зымыран бөлшектерін дұрыс таңдаңдар, бүктеңдер. Ойын әрекеті: зымыранның жеке бөліктерінің қажетті орнын табу. Дизайнды тек сызба немесе үлгі бойынша орындау. Дидактикалық материал: үлгілер, зымыранның

				қысқы және жазғы киімдер бейнеленген. Педагог жазғы және қысқы мезгілдердің суретін кезекпен көрсетеді. Балалар қуыршақтарға сәйкес киім кию керек. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	сызбалары. Әр балаға дизайнер. Ойын барысы. Балалар дизайнерден зымыранды үлгі бойынша жинайды. Педагог балаларға бұл үлгі, зымыранның сызбасы екенін айтады. - Біз сізбен бірге конструктор боламыз. Дизайнерлер сызбаларын қарап, содан кейін зымыран жасайды. **(танымдық және шығармашылық, зияткерлік дағдылар)**
Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында 1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады. 3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолымен орындалады), 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында. 1-2 оң аяқты көтеріп, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады. 3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында 1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу. 2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында. 1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату. 4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу. 1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу, 3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады).				

	6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында. Оң және сол аяқтарымен айнала оңға, солға педагогтің 1-8 дейін санау және секіру. **(дене шынықтыру, дербес әрекет, мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)** Х. Ерғалиев, М. Әлімбаев (орыс тілінен аударма) "Мөлдір су". Мөлдір су, мөлдір су! Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын!				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Жабайы табиғат әлемімен таныстыру. Суретке қарап әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	Жабайы аңдар туралы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	Аңдардың қысқа дайындығы туралы суретке қарап әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	Аңдар туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Жабайы табиғат туралы пысықтау. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Бір жанымен, шапшаң қадаммен жүру". Мақсат-міндеттері. Балаларды сапта бірінің артынан бірі бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін шашырап жүру мен жүгіруді үйрету. **"Кім тез жүгіреді?" қимылды ойыны.**	**Қазақ тілі** "Жабайы аңдар және балалары. Жылдам-баяу". Мақсат-міндеттері. Балалардың жабайы аңдар туралы түсініктерін кеңейту; жабайы аңдардың балаларының атауларымен таныстыру; "жылдам - баяу" қимыл-әрекеті жайлы түсініктерін қалыптастыру; ормандағы жабайы	**Дене шынықтыру** "Аңдардың жүрістеріне еліктейік". Мақсат-міндеттері. Балаларды педагогтің нұсқаулары бойынша жүгіруге үйрету. **"Ұстап ал" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Белгілі бір қарқынмен және ырғақпен секіруге дағдыландыру. **(дене шынықтыру)**	**Музыка** "Аңдардан нені үйренеміз?" Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуді үйрету. **"Әнді орналастыру" музыкалық-дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы	**Дене шынықтыру** "Ойын жүргізуші". Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында оңға және солға бұрылып секіруді; допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алуды (қатарынан 3–4 рет) үйрету. **"Ұстап ал" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Белгілі бір қарқынмен

	Мақсат-міндеттері. Бір сызыққа тұрғызып, белгіленген межеге дейін бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін шашырап жүру мен жүгіруді дағдыландыру. **(дене шынықтыру)**	аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту. **Көлеңкелі театр негізінде сәйкестендіруге арналған сөздік жаттығу "Жабайы аңдар".** Мақсат-міндеттері. Жабайы аңдардың көлеңкелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Музыка** "Кірпі". Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **Дидактикалық ойын. "Музыкалық сағат".** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы әннің атауын табу.		әннің атауын табу. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	және ырғақпен секіруге дағдыландыру.
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (қоршаған**	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды**	**Бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен**	**Бұлттарды бақылау. (жаңбыр қалай пайда**	**Бұлттарды бақылау. (бұршақ қалай пайда**

	ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет) Мақсат-міндеттері. Бақылап қорытынды жасау; күшті аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту. **"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны. (дене шынықтыру)**	**бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. **Экологиялық міндет:** өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз.** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын болжау.** Ыстық жел соқса, жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. Тәжірибе: топырақ салынған бар-екі ыдыс дайындау, сумен суару	**танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бұлттарды бақылауға қызықтыру және аспанға қарап ауа райының қандай екенін білуді үйрету. **Экологиялық міндет:** жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінен	**болады). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауды үйрену. **Экологиялық міндет:** таза ауа барлық тіршілік иелерінің өмір сүруі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алуын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың буланuынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейтінімізді айтыңыз. Бу көтеріліп, көрінетін	**болады) (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды аспаннан бұршақ жаууы құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. **Экологиялық міндет:** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді

	Мақсат-міндеттері. Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс сүрту.	және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** Қорытынды: топырақты қопсыту керек. **Экологиялық ойын. "Өсіру".** Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. **"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір-бірін итермей жүгіруге тәрбиелеу; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру**. (дене шынықтыру)** **Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері.	ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін мақтау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл-гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ** Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт.) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке,	болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. **Көркемсөз (сөйлеуді дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білуі, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлілікке тәрбиелеу. Балалар кішкентай шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін	нақтылау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап,

	Өз бетімен ойындар: шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)** Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар өз туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлзарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақтарын бұтақтарын	жұмады, ал жүргізуші (педагог) балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ойыншы балалар жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған қу түлкі:"Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар "қу түлкіден" жан-жаққа қашып құтылуы керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттері. Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгіріп келіп ұзындыққа секіру	шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады.

			жинау. Мақсат-міндеттері. Ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын. "Күн мен жаңбыр". (танымдық дағдылар)** Мақсат-міндеттері. Балалардың шығармашылығын, кеңістікті бағдарлауын, қимыл жылдамдығын, зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуалайжы, секіреді, жүгіреді. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген	(кемінде 1м). Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. **Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру

			негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, арқамен теріс қарап жүгіру және тағы басқа) Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас:12.20-13.00	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)** "Мөлдір су". Х. Ерғалиев, М. Әлімбаев (орыс тілінен аударма) Мөлдір су, мөлдір су! Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын!				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Арыстан мен түлкі» ертегісін оқып беріп, барлық баланы ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Балаларды ақырын сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабанның алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын жақсы уқалайды, аяқтың бұлшықеттерін нығайтады, денені тұтастай қорғайды. **Көркемсөз** Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын.				

	Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)** Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Алманы тапқан қоян". Мақсат-міндеттері. Балаларды күзгі алма ағашының жанындағы қоянның бейнесін салу техникасына үйрету; "Алма" қазақ ертегісінің сюжетін пысықтау; қарындашпен қағаздың бір жағына қоянның денесін трафарет арқылы құрастырып, екінші жағына, өз қалаулары бойынша алманы не сәбізді, басқа да жеуге жарамды қоректі салуды дағдыландыру. **Сюжеттік ойыншықтармен ойындар:** Ертегіні оқу; үстел	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Зообақ тұрғындары туралы жұмбақ жасыру жаттығулары". Мақсат-міндеттері. Балаларды көркемсөздің жұмбақ формасымен таныстыру, жұмбақтың тақпақтан негізгі айырмашылығын түсіндіру; ортақ қасиеті бар заттардың жалпылауыш сөзбен аталатыны туралы түсініктерін бекіту. **Үстел үсті ойындары «Бұл қай кезде болады?»** Мақсат-міндеттері. Балалардың жыл мезгілдері, оларға тән белгілер туралы	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Түлкі деген қу болар". Мақсат-міндеттері. Балаларға қағазды бұру арқылы конус жасап, оригами әдісі бойынша түлкінің басын құрастыруға, желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыруды үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттері. Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Қояндар отбасы қысқа дайындалады". Мақсат-міндеттері. Балаларды заттардың саны кем болған топқа, бірін қосып, үстемелеу немесе артық топтан бір затты алып тастау сияқты теңдікті орнату тәсіліне үйрету. **Қоршаған ортамен танысу** "Мыршай". Мақсат-міндеттері. Балаларға түлкі туралы түсінік бере отырып, түлкінің сыртқы түрі мен тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. **"Қай жануардың**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Батпан құйрық". Мақсат-міндеттері. Балаларды «Батпан құйрық» ертегісінің мазмұнымен таныстыру және ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мұқият тыңдай отырып, қайталауды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Батпан құйрық қай жануардың құйрығы?"** Мақсат-міндеттері. Жануарлардың дене мүшелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)** **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Аю бауырсақпен кездесті".

	театры және тағы басқа. Мысалы: үстел театры «Үйшік» орыс халқының ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын. "Аңшылар мен қояндар".** Мақсат-міндеттері. Балалардың қоян болып секіріп, "аңшыдан" қорғана білуін үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда екі аяқты қосып алдыға секіріп жүреді. Тәрбиеші: «Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**	білімдерін бекіту; мәнерлеп сөйлеуді, зейінді, тапқырлықты, шыдамдылықты дамыту. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк".** Мақсат-міндеттері. Балалардың циркте жұмыс жасайтын өнерпаздар (сайқымазақ, гимнасшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы) туралы түсініктерін қалыптастыру; цирк әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс істейтін әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяқтар, спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар,	маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттерді қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог	**құйрығы екенін таба аласың ба?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдау, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту, түстерді, көлемді дұрыс ажыратуға үйрету. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** **Сюжеттік-рөлді ойын.** "Табиғи қорық". Мақсат-міндеттері. Балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға қамқорлық таныту сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар.	Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегілерден қарапайым сюжетті бейнелеуге ынталандыру; алақан арасына салып домалақтау тәсілін үйрету. **Дидактикалық ойын. "Ненің басы , ненің құйрығы?".** Мақсат-міндеттері. Суреттен жабайы жануарларды тауып, атай білу іскерліктерін жетілдіру. **Вариативті компонент. Құрастыру** "Зәулім сарай". Мақсат-міндеттері. Балаларға құрамында текше, білеу, кірпіш, призма, арка, цилиндр бар құрылыс материалдар жинағынан зәулім сарайды құрастыруды үйрету; балалардың құрылыс материалдарымен жұмыс істеу іскерліктерін жетілдіру; викторина ойыны арқылы балалардың танымдық

		костюмдер). Барысы. Ұйымдастырылған іс-әрекеттің басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс істейтін әртістер жайлы әңгімелеседі; әр әртіспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екенін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс істейтін әртістерге: сайқымазақтар, гимнасшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға болып бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдап, қошемет	(қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы	Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастырады, Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс істейтін	қабілеттерін дамыту. **Дидактикалық ойын. «Берілген дыбысқа келетін сөзді ата».** Шарты: ойынды педагог бастап, балаларға бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Мысалы: шырша - алма - апорт - трактор - .... **(сөйлеуді дамыту)**

		көрсетуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер көрермендерге бас иітіндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мақтайтынын айтып қою қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	қызметкерлердің қандай қызмет атқаратынын өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адам тірі табиғаттың тіршілік заңын бұзбау керек, оларға көмектесу және қорғау керек. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Дидактикалық ойын. «Артығын тап».** Әрбір балаға карточкалар ұсынады. Карточкадағы суреттен артық суретті тауып, мағынасын түсіндіруін сұрайды. Карточкада не	**«Суреттерді орналастыр».** Мақсат-міндеттері. Заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту.	**«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта».** Мақсат-міндеттері: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары:	**«Жоғарыда, төменде».** Мақсат-міндеттері. Жоғары – төмен ұғымдарын пысықтау. Байқағыштықты, зейінді, қиялды дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары. Бала	**«Оң және сол».** Мақсат-міндеттері. Үлкен және кішкентай заттарды ажыратуды жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: үлкендігі әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: бір

	бейнеленгенін атап, артығын қарындашпен сызады. Мысалы, мұнда қар артық, қар қыста ғана болады.	Ойынның құрал-жабдықтары: тор көз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді әр бағанға, әр жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы торкөздерге орналастырады.	қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын немесе қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын-қысқалығын анықта» деген тапсырма береді.	қораптың ішінен бір суретті алып, атын атап, орнын анықтап үлкен суретке бекітеді. Мысалы, ұшақ жоғарыда аспанда ұшады, балық төменде су ішінде жүзеді.	баланы ортаға шақырып, оң қолына үлкен ойыншықты, сол қолына кішкентай ойыншықты ал деп тапсырма береді. Ойын осылай жалғаса береді.
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды үйрету; - өз бетінше жылдам және дұрыс киінуді (шешіне) әдетке айналдыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалау, киімді, аяқ-киімді таза ұстау; - көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Бақылап қорытынды жасау; күшті аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркемсөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. **Экологиялық міндет:**	**Бұлттарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркемсөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. **Экологиялық міндет:** жансыз табиғат	**Бұлттарды бақылауды жалғастыру. (жаңбыр қалай пайда болады). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** "Бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркемсөз, сөйлеуді дамыту) Мақсат-міндеттері. Балаларға бұлттарды	**Бұлттарды бақылау. (бұршақ қалай пайда болады) (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды аспаннан бұршақ жауу құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда

	тәрбиелеу. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту. **"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету,	өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын болжау.** Ыстық жел соқса, аспаннан жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. Тәжірибе: топырақ салынған бір-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. **Экологиялық ойын. "Өсіру".**	құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. **Көркем сөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ**	бақылауға қызықтыру және аспанға қарап ауа райының қандай екенін білуді үйрету. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінен ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін	болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. **Экологиялық міндет:** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс**

	олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс сүрту. **Өз бетімен ойындар:** шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. **"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларға бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру. **Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан	Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет	мақтау. **Көркем сөз (сөйлеуді дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі"	**ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да

		сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". (танымдық дағдылар)** Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін	болып саналады. Ал ойыншы балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту. Мақсат-міндеттері. Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	"мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк,

			дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуады, секіреді, жүгіреді.т.б. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде, балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде, балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, тек артпен жүгіру, т.б.) Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. **Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Қауіпсіздік ережесін біліп жүрейік».	Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгімелесу.	Ата-аналармен жұмыс. Мақсаты: балабақшада және үйде балаларды сауықтыру және шынықтыру әдістеріне дұрыс көзқарасты қалыптастыру.	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.	"Бала тәрбиесінде ата мен әженің алатын орны".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**21.11-25.11.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21 .11. 2022	22. 11..2022	23 .11.2022	24. 11.2022	25. 11. 2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру:8.20-8.30	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсат-міндеттері. Балаларға кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауды үйрету. Қолды мұқият жуу, кезекшінің киімін кию, үстелді дұрыс қою. Тамақтанғаннан кейін	**"Төсектерді салуға күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері. Балаларға өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмек көрсетуге ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттері. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттері. Өсімдіктердің жарық пен ылғалды қаншалықты қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп".** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттері. Балаларды жеке киім шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету: шкафты киім мен аяқ киімнен босату, сөрелерді дымқыл

	ыдыстарды тазалау. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдығында ретсіздікті көре білу.	ниеттенуді, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.	төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық танытуға тәрбиелеу.	шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті сақтауды, ұжымда бірігіп еңбек етуді үйрету.
	"Суретті жина". Дидактикалық тапсырма. "Дана және оның достары!» Ойын ережелері: конвертті таңдап алып, сурет қиындыларын жинайды. Суретті жылдамдыққа жинайды. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу, болжау. **(танымдық дағдылар)**	**Дидактикалық ойын. «Не артық?»** Әр баланың алдына жемістер мен көгөністер араласқан суреттер беріледі. Арасынан артығын тауып, оларды атау ұсынылады. Балалар жемістер мен көгөністерді ажыратады. Мысалы: алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда орамжапырақ артық. Орамжапырақ көгөністерге жатады, қалғаны жемістерге жатады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**Дидактикалық ойын. «Зат неге ұқсайды?»** Мақсат-міндеттері. Балаларға бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуді үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**Саусақ жаттығуы.** Бір дегенің - білеу, Екі дегенің - егеу, Үш дегенің - үскі, Төрт дегенің - төсек, Бес дегенің - бесік, Алты дегенің - асық, Жеті дегенің - желке, Сегіз дегенің - серке, Тоғыз дегенің - торқа, Он дегенің - оймақ, Он бір - қара жұмбақ. **(сөйлеуді дамыту)**	**Еркін ойындар.** Мақсат-міндеттері. Ересек адамның көмегімен ойын үшін ыңғайлы орынды таңдауды үйрету, ойын ортасын ұйымдастыру қабілетін қалыптастыру.
Таңертенгі	**Жалпы дамыту жаттығулары**				

жаттығу:8.45-9.00	1.Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол төменде. 1.2. Қолды алға көтеру. 1.3. Саусақарын бүгу, қолдарын айналдыра қимылдау. 1.4. Бастапқы қалыпқа келу. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, қол белде. 2.1. Кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жіберу. 2.2. Оңға, солға иілу. 2.3. Қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. 2.4. Бастапқы қалыпқа келу. 3. Аяқтың ұшына көтерілу. 3.1. Екі аяқтың өкшесін кезек-кезек тоқылдату. 3.2. Содан кейін ұшымен топылдату. 3.3. Бастапқы қалыпқа келу. **(дене шынықтыру, дербес әрекет)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолдарын жуғызып, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	Ертегілер әлеміне саяхат жасайды. **(сөйлеуді дамыту)**	Ертегі түрлерін естеріне түсіріп, ертегілер жайлы әңгімелеседі. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	Ертегілерді сахналайды. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	Сахналаудың түрін таңдап, ертегіні сахналайды. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	Ертегі туралы дидактикалық ойындар ойнайды. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Арқан астынан еңбектеу". Мақсат-міндеттері. Биіктігі 40 см арқанның астынан қолды жерге және денені арқанға	**Қазақ тілі** "Үш аю" ертегісін оқу. Үлкен, орташа, кішкентай". Мақсат-міндеттері. "Үш аю" танымал ертегісінің сюжетін еске түсіру; үш	**Дене шынықтыру** "Иілгіш боламыз". Мақсат-міндеттері. Балаларға жетекшімен ауыса отырып жүгіруге; құрсаудан еңбектеп өтуді үйрету.	**Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын	**Дене шынықтыру** "Қимылдарды қалай танимыз?" Мақсат-міндеттері. Балаларды 20-25 см биіктікке секіру; гимнастикалық

	тигізбей, бір қырымен еңбектеу, 5 м қашықтықта орналасқан затқа дейін оң және сол аяқпен кезек секіру, гимнастикалық орындықтың үстімен құм салынған қапшаларды басына қойып, дене тепе-теңдігін сақтап жүру дағдыларын үйрету. **"Кім тез жүгіреді?" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Бір сызыққа тұрғызып, белгіленген межеге дейін бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіруді үйрету. **(дене шынықтыру)**	түрлі көлем жайлы "үлкен", "орташа", "кішкентай" түсініктерін бекіту; адамдардың қонақтағы әдепті мінез-құлқы жайлы білімдерін кеңейту. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері, құрастыру) Музыкалық-ырғақты сөздік жаттығу. «Үлкен», «орташа», «кішкентай» туралы ән.** Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегідегі заттың көлемін анықтайтын үш сөзді дыбыстап айтуға жаттықтыру. **Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері.	**Тыныс алу жаттығуы.** "Балапандар" жаттығулары: аяқты сәл алшақ қойып алға қарай еңкею, "қанаттарын" артқа апару. Кішкене адыммен жүгіріп, "шип-шип-шип" деу. (20-30 секунд). **(дене шынықтыру)**	арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуді пысықтау. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту. **(музыка)**	қабырғамен оңға, солға ауысу арқылы өрмелеуді үйрету.

		Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту. **(музыка)**			
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Желдің соғуын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желде ағаштардың жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) **Тәжірибе.** Желге қарсы жүгіру.	**Жапырақтың түсуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Күздің ерекшеліктері туралы ойын толық жеткізуге, сұраққа толық жауап беруге үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгендігі, ағаштардан жапырақтар сарғайып жерге түскенін байқауға болатынын айту. Жапырақтар бүкіл жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екендігін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың	**Шалшық суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып жататынына мән беру. **Көркемсөз.** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. **Тәжірибе.** Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсат-міндеттері.	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды ағаштардан түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір.	**Ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балаларға күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Балаларды ойын ережелерін сақтауды

	Қорытынды. Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету біліктерін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға түрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың қалаулары бойынша тақпақ не ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін, таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру». (дене шынықтыру)** Желбезекті қолға алып жарысу. Кім	сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жапырақтар жел соққанда жерге ағаштан үзіліп, ауада қалықтап барып, жерге баяу түседі. - Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтары желге ұшады және баяу ұшады, өйткені олар жеңіл. - Барлық ағаштар жапырақтардың түсін өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күз келгенде олар қалай өзгерді? Қайың жапырақтарының түсі қандай? (Алтын сары.) **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау	Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене шынықтыру)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна» (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында» әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау, киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар	**Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Санамақ арқылы жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу.	үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **"Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойынның шарты бойынша әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде

	мәрегебірінші болып жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. **Өз бетімен ойындар:** «Желбезекпен ойын». Қолайлы жағдай жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбырдан кейінгі шалшықты баспау үшін, биік жерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұрулары тиіс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс істеу біліктерін бекіту. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен ойындар.**	мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.	Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен біреуін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздар" болады. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың біреуі ойынды жүргізулері мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, кімнің көп балық ұстағанын анықтайды. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайлардың туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

		Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.		Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше ойын жалғасады. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балалардға ересектерге көмектесуді үйрету. Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын. Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.	
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас:12.20-13.00	Балалардың беті-қолдарын жуғызу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	"Алтын балық" ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Домала, доп, домала (екі қолды айналдыру) Балшыққа тек жолама (сұқ саусақпен ескерту жасау) Жек көремін оныңды (сұқ саусақты оң және сол жаққа қозғау)				

	Бүлдіресің қолыңды (екі қолының алақандарын жоғары көтеріп айналдыру) Секіріп өт ордан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Секіріп өт жолдан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Қуса күшік жетпесін (баяу жүгіру) Мәшине басып кетпесін (мәшиненің рулін айналдыру) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас:15.40-16.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, кейбір жұқпалы аурулардың себептері туралы білімдерін кеңейту. **Көркемсөз** Қолды жусақ әрқашан, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасақ, Ауырмаймыз ешқашан. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Ойыншықтар фабрикасына саяхат" ертегісін мәнерлеп оқу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ф], [п], [б] дыбыстары" Мақсат-міндеттері. Балаларды ойыншықтар фабрикасы туралы ертегі мазмұнымен таныстыру; ертегі жанры туралы ұғымдар қалыптастыру; ойыншықтардың пайда болуы туралы жаңа мәліметтер беру. Фонетикалық ритмика.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Ғажайып әлемінің шамдары". Мақсат-міндеттері. Балаларға дымқыл қағаз бетіне акварельге малынған қылқалам ұшымен шамдар тәріздес дақтарды және дақтардан жан-жаққа шашыраған сәулелерді салу техникасын үйрету. **Саусақ жаттығуы.** Ғажайып шамдар, Алғашында дақ боласыңдар. Сәулелеріңді шашып,	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Ағаштарды қар басты". Мақсат-міндеттері. Балаларды қоңыр түсті қағаздың үстіне алақандарын бастырып, қайшының көмегімен қиып алып, ағаштың діңі мен ұшар басын көк түсті қағаздың үстіне, дәл ортасына орналастырып, әдемілеп жапсыруды үйрету. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Алтын құс".	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Түрлі пішіндерге толған ғажайып көлік. Шаршы, дөңгелек, үшбұрыш". Мақсат-міндеттері. Балалардың үшбұрыш, дөңгелек және шаршы сияқты геометриялық пішіндердің қасиеттері жөнінде білімдерін тиянақтау. **Дамытушы ойын. "Ғажайыптар көлігін жөндейік."** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Өсімдіктер күтімі". Мақсат-міндеттері. Балаларды бөлме өсімдіктерімен таныстыру; бөлме гүлдерінің аттарын жатқа айтуға және оларды көргенде тануды үйрету. **"Бөлме өсімдіктерін күтейік" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Бөлме өсімдіктерінің атауларын, оларды күту ерекшеліктерін

	"Па-ба-па, па-ба-па, жүреді жолда арба". **Дидактикалық ойын. "Сиқырлы сөздер".** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлауға, зейін, ойлау қабілетін дамыту. Педагог кез келген сөзді айтады, балалар жақсылап ойланып, сол сөзге ұқсас сөзді айтуы қажет. Мысалы: қасық - асық, тал - тау, тар - қар, алақан - алақай. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Вариативті компонент. Математика негіздері** "Еркежан әже қонаққа келді". Мақсат-міндеттері. Балаларға заттарды бірінің үстіне бірін қою, жұптастыру арқылы салыстыру, тәсілдерін меңгерту; "жоғарыда - төменде", "біреу - көп" ұғымдарын бекіту; әртүрлі белгілері	Жарқырап жайнайсыңдар. Жанып-сөніп, Жанып-сөніп Жарқырап жанасыңдар. **(сөйлеуді дамыту)** **«Вагондарға дөңгелек таңдау».** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді ажыратуды, олардың қасиеттерін білуге жаттықтыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: қағазға салынған вагондар, әртүрлі геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар вагондарға лайық дөңгелектерді әртүрлі пішіндердің ішінен табады. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіде кездесетін көркемсөздердің мағынасын түсіндіру; ертегідегі кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін сипаттай білуге үйрету. **Дидактикалық ойын. "Алтын құс ертегісінің кейіпкерлерін тап".** Мақсат-міндеттері. Бірнеше ертегі кейіпкерлерінің суреттерін көрсетемін, сендер суреттерге мұқият қарап отырып, «Алтын құс» ертегісінің кейіпкерлерінің суреттерін табуға дағдыландыру. **Дидактикалық ойын. "Кім (не) алғашында не немесе кім болды?"** Мақсат-міндеттері. Ойлауды дамыту, сөздікті кеңейту, істің соңын бекіту. Қозғалыс: педагог	атауды, сөзбен сипаттауды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Сиқырлы кемпірқосақ". Мақсат-міндеттері. Балаларға кемпірқосақ туралы түсінік бере отырып, олардың түстерімен таныстыру; кемпірқосақ түстерін бір-бірінен ажыратып, оларды атау дағдыларын жетілдіру. **Дидактикалық ойын. "Саңырауқұлақтың үйіндегі кемпірқосақ түстерін тап".** Мақсат-міндеттері. Табиғат құбылыстарына қатысты жұмбақты шешу. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	балалардың есіне түсіру, бірігіп жұмыс істеуді үйрету, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **"Кім қалай сөйлейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Сөздік қорын кеңейту, реакция жылдамдығын дамыту. Барысы: педагог балаларға допты кезекпен лақтырады, жануарларды атайды. Допты қайтарған балалар жануардың қалай дыбыстайтынын айту керек. Сиыр мөңірейді. (Мө - мө) Жолбарыс ақырады. (Ырр-ырр) Жылан ысылдайды. (Ысс-ысс) Маса ызыңдайды. (Ызз-ызз) Ит үреді. (Ап-ап) Қасқыр ұлиды. (Уу-уу) Мысық мияулайды. (Мияу-мияу) Шошқа қорсылдайды. (Қорс-қорс) **(көркем әдебиет,**

	бойынша заттарды топтастыру.		балалардың кез келгеніне допты лақтырады, затты немесе жануарды атайды, бала педагогке допты қайтарғанда аталған заттың кім (не) екені туралы сұраққа жауап береді:. Тауық - жұмыртқа. Нан - ұн. Жылқы - құлын. Шкаф - тақтай. Сиыр - бұзау. Велосипед - темір. Көйлек - мата. Балық - жұмыртқа. Етік - тері. Алма ағашы - тұқым. Үй - кірпіш. Күшті - әлсіз. Көбелек - құрт. Ересек - бала.		**сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Дидактикалық ойын. «Сөзді өзгерт».** Педагог: - Балалар, «Қыс» деген сөздегі соңғы «-с» дыбысын алып тастап, орнына «-з» дыбысын қойсақ қандай сөз шығады? Сөздегі бір дыбысты өзгерткенде сөздің	**Дидактикалық ойын. «Қай қолымда көп».** Мақсат-міндеттері. Аз және көп заттарды ажыратуды, салыстыруды жаттықтыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ұсақ заттар: моншақтар, түймелер.	**"Айырмашылықтарды тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Есте сақталатын заттарды салыстыра білуді дамыту, олардан ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар:	**Дидактикалық ойын «Сипаттамасы бойынша тап».** Мақсат-міндеттері. Ұзын - қысқа, кең - тар, биік - аласа ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: жануарлар және құстардың ойыншықтары. Ойынның мазмұны:	**"Кім, қайда тұрады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың көру қабілетін, зейінін дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: әртүрлі жануарлардың "отбасылары" мен олардың үйлерінің суреттері, ретсіз тәртіпте

	мағынасы өзгеріп кететіні туралы түсінік береді. «-с» дыбысына аяқталатын сөздерді айтады, «-с» дыбысының орнына «-з» дыбысын қойып, сөзді өзгертіп айтуды ұсынады. - Жас- ... (жаз). - Қас- ... (қаз). - Түс- ... (түз). Қыз, қыр Жаз, жақ Қаз, қар Тұз, тас **(сөйлеуді дамыту)**	Ойынның мазмұны: ортаға бір баланы шақырып, оң және сол қолына көп және аз заттарды ұстатады. Бала қолда саны көп зат барын, қай қолында саны аз зат барын анықтайы. Одан кейін заттарды қатарымен қойып, қай қатарда көп, қай қатарда аз зат тұрғанын салыстырады. **(сөйлеуді дамыту)**	сюжеттік карталар. Сипаттама: 2-3 минут ішінде балаға карточкасын көрсету. Содан кейін оған басқа кейбір заттар немесе әрекеттер жоқ немесе ауыстырылған екінші картаны ұсыныңыз. Бала не өзгергенін анықтауы керек. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	балалар аю, түлкі, қасқыр, қоянның ойыншықтарын қарастырады. Әр ойыншықты анықтайды, оның атыауын айтады. Ойнаушылардың біреуі бөлмеден шығып кетеді, басқа ойнаушылар ойыншық туралы жұмбақ құрастырады. Жұмбақ құрастырғаннан кейін жұмбақты шешетін баланы шақырады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	берілген жануарларды үйлерімен байланыстыратын сызықтар салынған суреттер. Сипаттама: сызықтар бойынша қарындашты өткізбей, кімнің үйі қайда екенін анықтау керек. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуге дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	**Желдің соғуын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың бақылау	**Жапырақтың түсуін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Күздің ерекшеліктері	**Шалшық суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың назарын жаңбырдан соң	**Аула сыпырушының жұмысын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Аула сыпырушының еңбек ету	**Ауа райын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Алдымен, күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат

	дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желден ағаш жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) **Тәжірибе.** Желге қарсы жүгіру. **Қорытынды.** Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету білігін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға әртүрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар	туралы ойын толық жеткізуді, сұраққа толық жауап беруді үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгені, ағаштардан жапырақтары сарғайып жерге түсуінен байқауға болатынын айту. Жапырақтар жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екенін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жел соққанда жапырақтар ағаштан үзіліп, ауада қалықтап, баяу жерге түседі. Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтар желге баяу ұшады, жапырақтар жеп-жеңіл. Барлық ағаштар жапырақтардың түсін	жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып жататынына мән беру. Көркемсөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсат-міндеттері. Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене шынықтыру)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна» (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері.	барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. **Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен	туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Балаларға ойын ережелерін сақтауды үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайлардың

	алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына сай жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың қалаулары бойынша тақпақ немесе ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру». (дене шынықтыру)** Желбезекті қолға алып жарысу, кім бірінші мәреге жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. **Өз бетімен ойын ойнау.** «Желбезекпен ойын». Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күздің келуімен олар қалай өзгерді? Қайыңның жапырақтары қандай түсті? (Алтын сары.) **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ	Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында» әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау, киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу	секіру; ептілікке, зейіндікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын. Әр балаға доппен ойнауға мүмкіндік беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін ояту.	туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

		жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс жасау біліктілігін бекіту. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	(баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.		
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Баланың бос уақытын дұрыс ұйымдастыру» тақырыбына әңгімелесу.	Баланың өздігінен орындайтын жұмыстары туралы әңгімелесу.	"Баланың сұрағына ашуланбай жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру.	"Бала - біздің айнамыз" тақырыбында әңгімелесу.	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің бір апталық жұмысы туралы әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	« Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**28.11.2022 - 02.12.2022.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.11.2022	29.11.2022	30.11.2022	01. 12. 2022	02. 12. 2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру:8.20-8.30	"Баланың сұрағына ашуланбай жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері.	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы**	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".**	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттері.	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".**

ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	Балаларға суару әдістері және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасауға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды үлкендерге өз қолдарынан келетін көмек көрсетуге тарту, бөлме өсімдіктері туралы балалардың идеяларын нақтылау.	**тәртіп».** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттері. Балаларға жеке киім шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету, шкафты киім және аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлыққа тәрбиелеу, тәртіп сақтауды үйрету. Ұжымда тату-тәтті еңбектенуге үйрету.	Мақсат-міндеттері. Балалардың өз төсек-орнын ұқыпты ұстау дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.	Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттері. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау.
	Дидактикалық ойын "Ненің ізі?» Мақсат-міндеттері. Байқампаздыққа, ұқыптылыққа үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Үстел үсті ойыны.** "Логикалық ойын". Мақсат-міндеттері. Ойлау қабілетін, зейінін, ынтасын дамыту. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын.** "Менің қайда және кім болып жұмыс істейтінімді тап". Мақсат-міндеттері. Мамандық түрлерінің атауын еске сақтауды	**«Суреттер құрастыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын,	**«Заттарды салыстыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларды заттар мен шамаларды салыстыра білуге үйрету. Ұғымдардың мағынасын түсіндіру, оларды бір-бірінен

			үйрету, ой-қиялын, ынтасын дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	ажыратуға баулу. Ойын-тілін танымдық әрекетін дамытып, баланы өзін қоршаған ортаға сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: суреттер, ойыншықтар. Ойынның барысы: балалар әртүрлі заттарды салыстырады, суретін салады, айырмашылығын белгілері бойынша айтады. Жуан - жіңішке. Кең - тар. Биік - аласа. Үлкен -кішкентай. Ұзын -қысқа . Ұғымдарын үйрету. **(математика негіздері)**
Таңертенгі	**Жалпы дамыту жаттығулары**				

жаттығу:8.45-9.00	1.Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол төменде. 1.2. Қолды алға көтеру. 1.3. Саусақтарын бүгу, қолдарын айналдыра қимылдау. 1.4. Бастапқы қалыпқа келу. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, қол белде. 2.1. Кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жіберу. 2.2. Оңға және солға иілу. 2.3. Қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. 2.4. Бастапқы қалыпқа келу. 3. Аяқтың ұшына көтерілу. 3.1. Екі аяқтың өкшесін кезек-кезек топылдату. 3.2. Аяқтың ұшымен топылдату. 3.3. Бастапқы қалыпқа келу. **(дене шынықтыру, дербес әрекет)**				
Таңғы ас:9.00-9.30	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	"Қыс" мезгілінің суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Қыс мезгілінің мнемотехникасына қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Қыс мезгіліне байланысты тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту)**	"Қысқы тіршілік" туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының	**Дене шынықтыру**	**Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру**	**Музыка**	**Дене шынықтыру**

кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	"Еңіс тақтайдың үстімен жүру". Мақсат-міндеттері. Еңіс тақтайдың үстімен қолдарын жанына жіберіп, тура жүруге, жердегі кедергі жолақтардан (жолақтар арақашықтығы 50 см) екі аяқпен екі аяқпен аттап, секіру және бір-біріне қарама-қарсы тұрып, допты бастарынан асыра лақтыруды үйрету. **"Аю қалай жүгіреді?" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Екі топқа бөліну, бір сызыққа тұрғызу, белгіленген межеге дейін сапта бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіруге	"Қыс мезгілі. Қысқы табиғат құбылыстары". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыз мезгілі жайлы мнемокесте және сызбалық суреттер негізінде "қыс", "қысқы табиғат құбылыстары" туралы түсініктерін қалыптастыру; "қыс" пен "жаз" мезгілдеріне байланысты антоним сөздерді дұрыс дыбыстауға жаттықтыру. Өлеңді мәнерлеп оқу. "Ну орманда қар жауып". Мнемокесте арқылы өлеңді топпен мәнерлеп қайталау. Сөзді-ырғақты жаттығу "Ну орманда қар жауып".	"Тепе-теңдікті сақтайық". Мақсат-міндеттері. Балаларға қатарға екеуден тұруға; допты алысқа дәлдеп лақтыруды (3,5–6,5 м кем емес); сызықтардың арасымен (15 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруді үйрету. **"Кедергілерден оңай өтеміз" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалар кедергілерден "жылан" тәрізді жорғалап өтулері керек. **(дене шынықтыру)**	"Қыс бояулары". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сын-сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. "Қояндар".** Мақсат-міндеттері. Балаларға музыканың көңілді не мұңлы, баяу түрлерін ажырата білуге баулу. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	"Досқа нені үйретемін?" Мақсат-міндеттері. Балаларға аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұруды; көлбеу тақтайдың үсітмен (ені 2 см, биіктігі 30-35 см) жоғары және төмен жүруді үйрету. **"Баскетбол" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Екі топқа бөліп, баскетбол добына арналған торға белгіленген нысанадан аспай, допты көкірек тұсынан дәлдеп лақтыруды үйрету. **(дене шынықтыру)**

	дағдыландыру. **(дене шынықтыру)**	Сәйкестендіруге арналған сөздік жаттығу "Жазда, қыста". **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)** **Музыка** "Қыс әні". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырату қабілетін қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. "Үлкен – кішкентай".** Мақсат-міндеттері.			

		Балаларды ұзақ және қысқа дыбыстарды ажыратуды; музыканың ырғағын сезінуді үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен:10.40-12.20	**Қарға мен сауысқанды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қарға мен сауысқанның айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешекліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның	**Қардың түсуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. **Зерттеу.** Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен**	**Шыршаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың таныс ағаштарды бір немесе екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту; шыршаның ерекшеліктерін және оны басқа ағаштардан ажырату іскерліктерін дамыту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек**	**Қар мен мұзды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін	**Қайың мен шетенді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың сыртқы түріне (ұқсастықтары мен айырмашылықтары) салыстырмалы талдау жүргізуді үйрету; ағаштарға сипаттама беру, ағаштың өсуіне қажетті жағдайлар туралы түсініктерін бекіту. **Ересек адамдармен**

	дыбыстарын тыңдап, сыртқы пішініне қарап, оның өзге құстарға өте ұқсамайтынын байқайды. **Еңбек әрекеті:** қураған жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. (дене шынықтыру, қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне	**бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене шынықтыру)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері." Қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	**тапсырмалары** (ұсақ қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары."Бос орын". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Шапшаңдықты, ептілікті дамыту. **Аз қимылды ойын. "Суық-ыстық". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде оған қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан шығып кетеді, балалар затты	салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбектенуді, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын.**	**бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Мысық пен тышқандар", "Доп" (2-3 ойнатылады). (дене шынықтыру)** **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шарты бойынша ойнауды, мұқият және белсенді болуды; батылдыққа, шапшаңдыққа, жылдам жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық

	қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды алдын ала көрсетуі мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (құстың ұшқанына еліктеу, қолдарын бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру)	жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.	жасырады. Осыдан кейін жүргізуші залға кіріп, балалар жасырып қойған затты іздей бастайды. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... сөздерін айтып, жасырылған затты табуға көмектеседі. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Жалаушаға тезірек жет".** Мақсат-міндеттері. Шеңбер бойымен сап түзей білу, төрт аяғымен жорғалай білу жаттығулары.	**(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер. Балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 - 10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмуға тырысады. Ойын басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып оны	қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп

	Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Д. Ахметова. **"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа,ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **"Кім жылдам?" ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)**			тығады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығына еститіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып	кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп әкетіп, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, қозғалыстарды дамыту.** Мақсат-міндеттері. Жүгіру техникасын жетілдіру, жеңіл, жігерлі қимылдарды қалыптастыру.

	Мақсат-міндеттері. Жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. **(дене шынықтыру)** **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, құрдастарымен өзара әрекет ету біліктерін қалыптастыру.			тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді, батылдықты дамыту, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	
Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас:12.20-13.00	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				

Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Балаларды ақырын сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. **Көркемсөз** Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. **(дене шынықтыру, мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас:15.40-16.00	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жатығу** "Аппақ қыс". Мақсат-міндеттері.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Сыңарлы және сыңарсыз киімдер".	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Аулаға қар жауды". Мақсат-міндеттері. Балаларға бор мен	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Боран". Мақсат-міндеттері. Балаларды Қ.	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Қыс келді" тақпағын жаттау".

әрекеттер):16.00-16.15	Балалардың қыс туралы түсініктерін кеңейту; қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстарын байқау дағдыларын жетілдіру. **«Табиғат құбылыстары» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың табиғат құбылыстары жөнінде түсініктерін нығайту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, сурет салу)** **Дидактикалық ойын. "Қыста не болады?"** Мақсат-міндеттері. Күз бен қыс мезгілдерінің құбылыстарын ажырату.	Мақсат-міндеттері. Балаларды заттардың көлемінің қасиеттері жөніндегі білімдерін тиянақтау, "ені", "ұзындығы", "көлемі" ұғымдарын бекіту. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, құрастыру, сурет салу, мүсіндеу)** **Дидактикалық ойын. «Артығын тап».** Әрбір балаға карточкалар ұсынады. Карточкадағы суреттерден артық суретті тауып, мағынасын түсіндіруін ұсынады. Карточкада не бейнеленгенін атап, артығын қарындашпен сызады. Мысалы,	қылқалам арқылы аулаға қардың жауғаны туралы суретті салуды үйрету; бормен сурет бейнелерінің, ағаш пен үйдің сұлбасын салып, қардың суреттің әр жеріне қылқаламның ұшымен жақпалау техникасын пысықтау. **"Мозаика", "Лото" үстел үсті ойындары.** Мақсат-міндеттері. Ақыл-ой қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(танымдық дағдылар)** **Вариативті компонент. Құрастыру**	Көпішевтің "Ақ боран" атты тақпағымен таныстырып, қыс мезгіліндегі ақ боран сипатын тануға талпындыру; тақпақ жаттауды жаттықтыру; көркемсөзге қызығушылықтарын арттыру; қыс көптеген құбылыстардан тұратын мезгіл деп тануды үйрету. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)** **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Аққала". Мақсат-міндеттері. Балаларға тұзды қамырдан аққала сомдауды үйрету; бір	Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында"тақпақ" түсінігін қалыптастыру, қыс туралы көркемсөз үлгісімен таныстыру; қыс мезгілі туралы ұғымдарды көркемдеуіш сөздер арқылы толықтыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)** **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Ақтөске үйшік құрастырамыз". Мақсат-міндеттері. Балаларды құрамында: тақтайша, үшбұрыш, білеу бар құрылыс материалдары жинағын пайдаланып, Ақтөске қыс мезгілінде тұруға

	Барысы: педагог балалардың алдына әр жыл мезгілінде болатын табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді таратады. Осы суреттердің ішінен бала, күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алады және суретті бейнелеп береді. Мысалы: күн бұлттардың артында жасырынып тұр. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, сурет салу)**	мұнда қар артық. Қар қыста ғана болады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	"Байтерек". Мақсат-міндеттері. Балаларды макарон өнімдерін трафаретке қойып "Бәйтеректі" құрастыруды үйрету; дайын трафаретке макарон өнімін беттестіру әдісі бойынша іскерліктерін дамыту; сары түсті жылтырлақтармен безендіргенде желімді пайдалану техникасын жетілдіру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(құрастыру, сөйлеуді дамыту, сурет салу)**	бөлшекті екінші бөлшекке қосып тегістеу жолымен біріктіру ептілігін бекіту. **Дидактикалық ойын. "Қате тап". Құрастыру. "Зәулім ғимараттар".** Мақсат-міндеттері. Қиял, ойлау қабілетін, зейінін дамыту. **(мүсіндеу, сөйлеуді дамыту, құрастыру)**	арналған үйшікті құрастыруды үйрету. **(құрастыру, сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Дидактикалық ойын. «Сыңарын тап».** Мақсат-міндеттері. Балалардың пішіндер туралы түсініктерін	**"Қыс белгілерін ажыратамыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам	**Шешуін тап, заттарды ата.** Көрнекі құралдар. Алуан түрлі суреттер: тышқан, мысық, шелек, шана,	**Дидактикалық ойын.** «Сөз ойла». Мақсат-міндеттері. Балаларға мағынасы қарсы сөздерді тауып	**"Сипаттамадан тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Сөйлеуді дамыту (сын есімдер мен зат

	кеңейту. Байқампаздыққа және шапшаңдыққа үйрету. Ойынға қызығушылықтарын арттыру. Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Ойын ережесі: геометриялық пішіндерді алып, ортасынан бөлу. Балалар сол геометриялық пішінді тауып құрау керек. Ойын бірнеше рет қайталанады және геометриялық пішіндердің түр-түстерін айтып беруге тиіс. **(құрастыру, сөйлеуді дамыту)**	ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнаймыз. Мына жерде жыл мезгілдерінің белгілерін білдіретін суреттер тұр. Олардың арасынан қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, балалар, бастайық! Балалар суреттерді жылдам қойып шығады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, құрастыру)**	фланелеграф. Тәрбиеші балаларға суреттерді көрсетеді, онда бейнеленген заттар мен жануарларды атауды сұрайды. Осы суреттерді кез келген реттілікпен фланелеграфқа бекітеді де, балаларға сұрақтар қоя бастайды. Балалар сұрақтарға жауап бере отырып, фланелеграфтан қажетті суретті табуы және онда бейнеленген заттарды атауы тиіс. Тәрбиеші: - Інде не тұрады? - Тышқан. - Тышқан неден қорқады? - Мысықтан. - Суды қайда құямыз?	айтуды ұсынады. - Әдепті - ... - Әдепсіз - Жақсы - ... - Жаман - Ақ -... - Қара - Үлкен -... - Кішкентай - Сыйлау- ... - Сыйламау **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, сурет салу)**	есімдерді үйлестіру мүмкіндігі); белгілі бір заттарды, тіршілік иелерін біріктіретін ұғымдар туралы білімді бекіту. Сипаттама: балалар жауап беруге тиіс ұсыныстар мен жұмбақтарды алдын ала дайындау. Мысалы: * түрлі-түсті қанаттары бар әдемі жәндік, ұшуды ұнатады, балшырынмен қоректенеді. (Көбелек.) * көлік, ұзын, бірнеше бөліктен тұрады, темір рельстермен жүреді. (Пойыз.) * жабайы жануар, орманда тұрады, айға қарап ұлиды.

			- Шелекке. - Қыста немен сырғанаймыз? - Шанамен. - Қуыршаққа не тағамыз? - Моншақ. - Алманы (гүлді) қайда жинаймыз? - Себетке. Тәрбиеші барлық балалардың сұрақтарға дәл жауап беруін, яғни фланелеграфтан сәйкес келетін заттарды табуын және сөздегі - ш, - с дыбыстарын дұрыс айта білуін қадағалайды. Осы тектес ойын арқылы сөздегі - ж, - з дыбыстарын дұрыс айтуды жаттықтыруға болады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі,**		(Қасқыр.) * жабайы жануар, қызыл шашты, ертегілерде әрқашан алдайды. (Түлкі.) * сары қабығы бар жеміс. (Лимон.) **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, құрастыру, сурет салу)**

			құрастыру)		
Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен:16.50-18.00	**Қарға мен сауысқанды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қарға мен сауысқанның айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешеліктері мен белгілерін тануға	**Қардың түсуін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; қардың түсуі маусымдық құбылысқа жататынын түсіндіру, қыс туралы білімдерін кеңейту. **Зерттеу.** Ақ қағазға	**Шыршаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың таныс ағаштарды бір немесе екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту; шыршаның ерекшеліктерін еске сақтауды үйрету, шыршаныбасқа ағаштардан ажырату	**Қар мен мұзды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың	**Қайың мен шетенді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың сыртқы түріне (ұқсастықтары мен айырмашылықтары) салыстырмалы талдау жүргізуді үйрету; ағаштарға сипаттама беру, ағаштың өсуіне қажетті жағдайлар

	ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдайды, оның сыртқы пішіні өзге құстарға өте ұқсамайтынын байқайды. **Еңбек әрекеті:** құраған жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне	ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене шынықтыру)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. "Қақпаға"допты кіргізуді үйрету,	іскерліктерін дамыту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (ұсақ қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары."Бос орын". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Шапшаңдықты,ептілікті дамыту. **Аз қимылды ойын. "Суық-ыстық". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері: есту қабілетін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым	қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбекке, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр"**	туралы түсініктерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Мысық пен тышқандар", "Доп" (2-3 ойнатылады). (дене шынықтыру) "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, шапшаң жүгіруге

	қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды алдын ала көрсетуі мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (құстың ұшқанына еліктеу, қолдарын бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (бір қолды жоғары көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (екінші қолды жоғары көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (төмен отыру)	дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.	салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші залға оралады, затты іздей бастайды. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... сөздерін айтып, жасырылған затты табуға көмектеседі. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Жалаушаға тезірек жет".** Мақсат-міндеттері. Шеңбер бойымен сап түзей білу, төрт аяғымен жорғалай білу жаттығулары.	**ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері: балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3-10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тұруға тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы	баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 м жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып,

	Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Д. Ахметова. **"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **"Кім жылдам?" ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау.			шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығы естітіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да,	екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, қозғалыстарды дамыту.** Мақсат-міндеттері. Жүгіру техникасын жетілдіру, жеңіл, жігерлі қимылдарды қалыптастыру.

	Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсат-міндеттері. Қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, құрдастарымен өзара әрекет ету біліктерін қалыптастыру.			қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді дамыту; батылдықты, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	«Жаңа жылдық шырша» көрмесі.	Кеңес беру. «4-5 жастағы балаға қандай ойыншықтар пайдалы».	«Балаңыз туралы не білу керек?» тақырыбында кеңес беру.	«Тәуелсіз Қазақстан» салтанатты іс-шарасында оқитын тақпақтарын беру, ата-аналармен мерекені өткізу туралы әңгімелесу.	"Біз бір аптада не істедік" тақырыбындағы көрме.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	Ересек топ				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	**«Қарлығаш»**				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**05.12-09.12.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	05.12.2022	06.12.2022	07.12.2022	08.12.2022	09.12.2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Табиғат бұрышы"** Табиғат бұрышындағы кезекшілік күнін балалар тірі объектілер үшін жауапкершілік сезінетіндей етіп ұйымдастыру керек. Балалар таңертең барлық жұмысты жасаса (балықтарға қорек беру, гүлдерді суару, торды тазарту және тағы басқа), кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар аударудың қажеті болмай қалады, сондықтан педагог балаларға күні бойы атқаратын жұмысты реттеге көмектескені дұрыс: балықты таңертең қоректендіруге, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады. Педагог балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге ұмтылысты дамытады. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Күтушіге төсек салуға көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері. Балаларға өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге ынталарын тәрбиелеу; еңбектенуге ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсат-міндеттері: балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіп сақтауға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Біздің шкафта тәртіп бар".** Мақсат-міндеттері: балаларға сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде ұқыптылыққа үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау".** Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**

	Сыңарын тап ойыны. Мақсат: Ұлттық үлгідегі киімдер жайында түсінік беру.Аяқ киімдерді түр-түсіне ,көлеміне, пішініне және ою –өрнегіне байланысты сыңарын тауып теңестіру.Ер адаидар мен әйелдер киетін аяқ киім үлгілерінің ерекшелігіне назар аудару,ұлттық ою-өрнек элементтерінің қолданылуы жайындағы ұғымдарын жетілдіру.Зейінін тұрақтандырып , есте сақтау қаблетін дамыту. **(танымдық-дағдылар)** Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақтамалары, шаршы пішінді парақтар. **(танымдық дағдылар)**	**№6 "Кім солай сөйлейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көкөністер мен жемістерді өсіріп, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көкөністерге тиісті адамның еңбегі туралы суреттер. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **"Қайсысы ең ауыр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр) Педагог әуелі дөңгелек	**"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды, салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **(танымдық дағдылар)**	**"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	**"Не дөңгелек болады?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: ой-өрістерін, зеректікті, қиялдарын дамыту, білімдерін бекіту. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)** **"Стоп-кадр" пантомима жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады.

Таңертеңгі жаттығу **08.45:09.00**	**Жалпы дамыту жаттығулары (таяқшалармен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - бастарына қояды; 3 - таяқшаны жоғары көтереді; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - қолын түзу ұстап, оң жаққа иіледі; 3 - таяқшаны жоғары көтеріп, тіктеледі; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - 2 - отырып, таяқшаларын жоғары көтереді; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: дене тік, таяқшаны артқа ұстайды. 1 - 2 - таяқшаны жоғары көтеру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерде отырады, аяқ алшақ, таяқшалар бас жағында. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - иіліп, таяқты оң аяғының басына тигізеді; 3 - тіктеліп, таяқты жоғары көтеру; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяқты алшақ ұстап, секіру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды бүгіп, таяқшаны көкірек тұсында ұстау. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяғын оң жаққа аяқтың ұшымен қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Қыс" мезгілінің ерекшеліктері.** Мақсат-міндеттері. "Қыс" мезгілінің суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**Шаттық шеңбері** Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға Ертемен ақ пейілмен Ертемен ақ пейілмен "Қайырлы таң!"- деймін мен. Күндіз де елді елеймін: Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін «Кеш жарық!»-деп кіремін. Шеңбер бойына тұрып, қимылдар жасайды. **(сөйлеуді дамыту)**	**Мнемокесте бойынша отбасы туралы өлеңдер жаттау.** Мақсат-міндеттер: зейін, есте сақтау қабілетін дамыту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**Үстел-үсті ойыны: "Керекті киімді табыңыз"** Мақсат-міндеттер: балаларға қысқы және жазғы киімдерді ажырата білуге, зейін, есте сақтау және логикалық ойлауға тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**"Қыс" мезгілінің ерекшеліктері.** Мақсат-міндеттері. "Қыс" мезгілінің суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.30	**Дене шынықтыру** Төрт тағандап еңбектеу". Мақсат :Түстерді ажыратуға жаттықтыру;қабылдауын дамыту,ойынның ережесін сақтауға үйрету.	**Қазақ тілі** "Қазақстан байлықтары. 5 дейін санау, кері санау". Мақсат-міндеттері: балалардың еліміздің негізгі байлықтары туралы білімдерін кеңейту; "байлықты" дұрыс атауды қолданылу аясы туралы түсініктерін нақтылау. **Музыка** "Қысты сағындық" Мақсат-міндеттер. Балалардың басқа ұлт өкілдерінің әніне деген қызығушылығын арттыру; әннің мазмұнын әуен арқылы эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; әннің ырғақты әуенін сезіне білу қабілетін дамыту; тыныс алу жаттығуларын орындау кезінде дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білуге үйрету; қыс қызығы туралы ұғым беру. Балалардың орыс әуеніндегі әннің сипатын түсініп, ажырату қабілетін дамыту; әннің әуендік мазмұнын тыңдай отырып, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; өзге ұлт әуенінің	**Дене шынықтыру** "Сапты бұзбай еңбектейміз". Мақсат-міндеттер: балаларды көлбеу тақтаймен (ені 2 см, биіктігі 30-35 см) жоғары және төмен жүгіруге; орта жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40-50 метрге жүгіруге үйрету.	**Музыка** "Жаса, елім!" Мақсат-міндеттер: балалардың әнді эмоционалды қабылдай отырып, ән арқылы туған жерге деген елжандылық сезімін қалыптастыру.	**Дене шынықтыру** "Озаттар эстафеталары". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға үшеуден тұрып, сапты қайтадан құруға үйрету.

2- таңғы ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды, ас болсын!" **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен 10.40:12.20	**Шетенді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қыс мезгілінде шетенді бақылауды жалғастыру, оны қатты аяздан қалай құтқаруға болатындығын айту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** қарды белгілі бір жерге күрекпен жинау. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттері. Күректермен әрекет ету қабілетін бекіту. **Қимыл-қозғалыс ойындары:№1 " Қарағайлы ормандағы аю ", (дене шынықтыру)** Мақсат: жылдамдыққа ,ептілікке тәрбиелеужылдамдыққа - міндеттері. Педагогтің белгісі бойынша шеңбер бойымен жүруге үйрету, әртүрлі бағытта қозғалу. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Шанамен жарыс". **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Аяғымен итере отырып, қар үйіндісіне белгі бойынша шанамен жылжу.	**Шыршаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Шыршаның құрылымы туралы түсінік қалыптастыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ұжыммен қар тазалау. Мақсат-міндеттері. Ағаш күрекшені қолдану қабілетін бекіту. **(еңбек дағдылары)** **Қимыл-қозғалыс ойындары: №2 " Қаздар " Балалардың музыкалық есту қабілетін дамыту және қаздардың тіршілігімен таныстыру. (дене шынықтыру)** Мақсат **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Туға дейін секіру, "Қақпада". **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Алға жылжыта отырып, екі аяқпен секіруге, жорғалауға жаттығу.	**Қардың жауғанын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Маусымдық құбылыс - қардың жаууы туралы білімдерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ауладағы қарды белгілі бір жерге күрекпен салу; кіреберіске апаратын жолды тазарту. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттері. Жұмысқа жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Аяз ата", "Қар айналады". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Өзіне тән қимыл-қозғалыстарды жасай білуге баулу; өз әрекеттерін ойынға қатысушылардың әрекеттерімен байланыстыруды үйретуді жалғастыру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Нысанаға тигіз". **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері.	**Қардың тереңдігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). Бақылау: балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және қардың әр жердегі қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын. «Ақшақарды изде». (дене шынықтыру)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек:** гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. **(еңбек дағдылары)** Қарды тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау,	**Терезедегі қырауды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** Жұмбақ. Өнері жоқ, қолы жоқ, Сурет салуды біледі. (терезедегі қырау). **Ырым.** Егер терезелердің екі әйнегі де буланса, аяз күшейе түседі. Бақылау: шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Жылы, сулы булар салқын терезелер шынысына буланып бір-бірімен біріктіріледі, мұзды кристалға айналады да керемет гүлдері бар мұзды бау-бақша пайда болады. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Қимылды ойын: «Қасқұлақ» (Волк) (қазақ халқының ойыны). (дене шынықтыру)** «Қасқұлақтан» тығылып алаңда бағдарлай білуді бекіту. Ойын ережесін сақтау («қасқұлақ» сөзді атаса сол адам өз орнында қалу керек), «күзетші» тобынан «қасқұлақты» қуу міндетті. Ойынды өзінің

Серуеннен оралу **12.20:12.30**	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Түскі ас **12.30:13.00**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**
Күндізгі ұйқы **13.00:15.00**	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары **15.10:15.40**	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас **15.40:16.00**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер 16.00:16.15	**Сурет салудан ойын №1«ою құрасты»** Мақсаты:Балаларды сандардың ретін,құрамын оңай табуға,таңбаны айыра білуге дағдыландыру. **Сюжетті-рөлдік ойын. №9 "Сұлулық салоны".** Мақсат-міндеттер: балалардың сұлулық салонында жұмыс атқаратын мамандар (шаштаразшы, мастер маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші) жайлы түсініктерін бекіту; жағымды қарым-қатынас орнатуға, әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар және жапсырмалар (қатты қағазбен, пластиктан), шаштаразшы, маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші сияқты мамандар қолданатын; перчаткалар, халаттар, бас киімдер мен алжапқыштар; журналдар; төлем жасайтын жетондар мен карточкалар. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен сұлулық салонында жұмыс жасайтын шаштаразшы, маникюр мен педикюр шебері, бет әрлеуші	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** №1 «Мынау қай» пішін» Мақсаты: Геоме- триялық пшінді сипалап анықтау арқылы айта білу. **Жапсырудан ойын-жаттығу** №2 " Қай аспап жоқ?". Мақсаты: Балалардың зейіннің дамыту.Есте сақтау қабілетін дамыту. тостағанның тең ортасына сол жақтан оңға қарай "қошқар мүйіз" оюларын жапсыруды үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Көк тудың желбірегені". Мақсат-міндеттер: балаларды еліміздің тәуелсіздігі туралы өлеңмен таныстыра отырып, жатқа айтуға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". Мақсат-міндеттер: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар.	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Қазақстан картасы бойынша әңгімелесу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [-с], -з] дыбыстары". Мақсат-міндеттер: Отанын сүю және басқа тақырыптарға қатысты [С], [З] дыбыстары бар сөздер мен фразаларды нақтылы айта білуге жаттықтыру, осы дыбыстардың артикуляциясын орындата отырып, сөздер құрамында, атап айтқанда, басында құлақпен қабылдауп, атауға үйрету. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Мұхитарал (океанариум)". Мақсат-міндеттер: балалардың мұхитаралдағы балықтар туралы түсініктерін кеңейту. **Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын желісіне сәйкес топшаларға бөлінуі	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Қазақстан қалалары" Мақсат-міндеттер: балаларды Қазақстанның картасымен таныстыра отырып, еліміздің қалаларын жатқа білуге үйрету. **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат"** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминаторлан

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсат-міндеттері: қарапайым сұрақтарға егжей-тегжейлі жауап беру қабілеттерін жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**"Қоянға көмектес" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері: заттарды санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуға дағдыландыру. **(танымдық дағдылар)**	**Дидактикалық ойын. "Ғажайып дорба".** Мақсат-міндеттер. Балалардың заттар туралы ұғымдарын тиянақтау; байланыстыра сөйлеу, ойлау, зейін, түйсік қабілеттерін дамыту. Құралдар: дорба, түрлі ойыншықтар мен заттар. Шарты. Балалардың алдына шыққан ойыншы қолын дорбаға салып, затты ұстап, сипап сезу арқылы тануға тырысуы; көргеннен кейін, заттың қандай материалдан жасалғаны, адамға қажеті туралы баяндау. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	**Дидактикалық ойын. "Не артық?"** Мақсат-міндеттер. Балалардың заттар мен құбылыстар классификациясы жөніндегі білімдері бекіту; аналитикалық және синтетикалық қабілеттерін, елестету, зейін қабілеттерін дамыту. Құралдар: бірнеше заттар топтамалары немесе олардың заттық сурет-карточкалары. Шарты: жүргізуші бір топтамаға қатысты және оған жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты атау керек. Заттардың жалпы саны төртеу болады. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	**Дамытушы ойын. "Қимылдар тізбегі".** Мақсат-міндеттер. Балаларды белгілі қимылдар тізбегіне қарап, есте сақтап, тура сол қимылдар тізбегін дәлме-дәл қайта көрсетуде жаттықтыру; есте сақтау, зейін, ойлау, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту; достыққа, ұйымшылдаққа тәрбиелеу. Педагог немесе балалардың бірі қалған балалардың алдында бірнеше қимылдар тізбегінің (кешенін) көрсетеді. Балалар мұқият қарап болғаннан кейін есте сақтап, қимылдарды қайта жаңғыртады. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**
Серуенге дайындық 16.15:16.30	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".	Ата-аналар арналған кеңес: "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйретуге болады".	Сұрақ-жауап: "Балада салауатты өмір салтын ұстануға бағытталған, отбасы дәстүрлері".	Айына бір рет "Отбасы күнін" өткізу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ » бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	**«Қарлығаш»**				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**12.12-16.12.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	12.12.2022	13.12.2022	14.12.2022	15.12.2022	16.12.2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау:8.00-8.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгі-мелесу, кеңес беру:8.20-8.30	"Балаңыздың күн режимін қалай сақтаймыз" тақырыбында әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):8.30-8.45	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмаңыз, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды қолдарынан келетін көмекті көрсетуге тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** Мақсат-міндеттері: балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттері: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық".** Мақсат-міндеттері: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажет қарай оларды сабақтан кейін орнына жинау. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	

	" Сыңарын тап", Ұлттық үлгігідегі киімдер жайында түсінік беру.Аяқ киімдерді түр- түсіне, көлеміне , пішініне және ою- өрнегіне байланысты сыңарын тауып теңестіру.Ер адамдар мен әйелдер киетін аяқ киім үлгілерінің ерекшелігне анзар аудару, ұлттық ою-өрнек элементтернің қолданылуы жайындағы ұғымдарын жетілдіру.Зейінін тұрақтандырып ,есте сақтау қабілетн дамыту.	**«Шаршы құрастыр».** Мақсат-міндеттері: балаларды бөлшектерден бүтін бір зат құрастыруға үйрету. Балалар ақ шаршының үстіне бөліктерге бөлінген түрлі түсті шаршыны құрастырып қояды. Бөлшектерден бүтін бір зат жасайды. Балалар қиналған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Шаршының қанша бөліктен тұратынын санайды, құрастырылған шаршының түсін айтады. 1-нұсқа: әрбір бала өзі жеке жинайды. 2-нұсқа: шаршыны топ болып жинайды (қайсысы жылдам?) 3-нұсқа: жеке немесе топпен, кім жылдам орындаса, күрделірек түрін беру. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	**«Жұбын тап».** Мақсат-міндеттері: балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жемістер мен көгөністерге байланысты текшелер. Ойынның барысы: Ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	**«Оқиғалар».** Мақсат-міндеттері: тиісті сөздерді тауып құрастыру, буынға бөлу. Баланың ой-өрісін, зейінін дамыту Ойын атрибуттары: оқиғаларды бейнелейтін суреттер, оқиғалар жайында айтылған сөздер. Ойынның барысы: балалар өздеріне ұнаған сюжетті суреттерді алады. Сол суретте айтылған тиісті сөздерді тауып астына құрастырады. Солай бірнеше оқиғалар суреттерге байланысты қойылады. **(сөйлеуді дамыту)**	

Таңертенгі жаттығу:8.45-9.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (таяқшалармен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - бастарына қояды; 3 - таяқшаны жоғары көтереді; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - қолын түзу ұстап, оң жаққа иіледі; 3 - таяқшаны жоғары көтеріп, тіктеледі; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - 2 - отырып, таяқшаларын жоғары көтереді; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: дене тік, таяқшаны артқа ұстайды. 1 - 2 - таяқшаны жоғары көтеру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерде отырады, аяқ алшақ, таяқшалар бас жағында. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - иіліп, таяқты оң аяғының басына тигізеді; 3 - тіктеліп, таяқты жоғары көтеру; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяқты алшақ ұстап, секіру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды бүгіп, таяқшаны көкірек тұсында ұстау. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяғын оң жаққа аяқтың ұшымен қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**

Таңғы ас:9.00-9.30	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық:9.30-9.45	**Жаса, Қазақстан!** Мақсат-міндеттер. Балалармен Отан тәуелсіздік туралы ән шырқату. **(музыка)**	**Біз бақыты баламыз!** Мақсат-міндеттер. Шеңбер аясында балалар бір-бірлеріне мерекелік жылы лебіздерін айтады. **(сөйлеуді дамыту)**	**Тәуелсіздік - ел тұғыры!** Мақсат-міндеттері. Ұжыммен сурет салу. Тақырыпқа байланысты сурет таңдау. **(сурет салу)**	**Мақал-мәтел** Мақсат-міндеттері. Жер, Отан туралы мақал-мәтелдер жаттау. Мақалдарды талдап, мағынасын түсіндіру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет:9.45-10.30	**Дене шынықтыру** "Тепе-теңдікті сақтап жүру" . Мақсаты: қатарда келе жатып, педагогтің белгі беруі бойынша тоқтап, "фигуралар" жасау; жүру, шашырап жүру және жүгіру; сапта тұрып, 2,5 м қашықтыққа допты екі қолымен төменнен лақтыру, гимнастикалық орындықта етпетінен екі қолымен тартылып, еңбектеу (орындықтың екі жағынан қолымен ұстау) және гимнастикалық орындықтың үстімен құм салынған қапшаны бастарына қойып, екі қолдарын жанына жіберіп (немесе белде), тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. "Кім епті?" қимылды ойыны.	**Қазақ тілі** Киімдер, аяқ киім, бас киім. Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында киімдер, бас киім мен аяқ киімі туралы түсініктерін дамыту; ұл бала мен қыз балаға арналған киімдер, мезгілдік киімдер туралы білімдерін қалыптастыру; тазалық пен ұқыптылық жайлы түсініктерін дамыту. **Музыка** "Жаңа жыл". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту.	**Дене шынықтыру** "Шырша ойыншығын қолға ұстап". Мақсат-міндеттер: балаларды бір аяқпен секіру (шамамен 4–5 рет оң және сол аяқпен); 1,5 м қашықтықтан тігінен (нысана ортасының биіктігі 1,5 м) нысанаға дәлдеп лақтыруға үйрету. "Торғайлар мен мысық" қимылды ойыны.	**Музыка** "Жаңа жыл сыйлықтары". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту. "Музыкалық калейдоскоп" музыкалық-дидактикалық ойыны. **Дене шынықтыру** "Шеңбердегі қызықтар". Мақсат-міндеттер: балаларды қысқа секіртпемен секіруге (демалу үзілістері бар 2-3 реттен 10 секіру) үйрету. "Бұлақтан өтейік" қимылды ойыны.	

Серуенге дайындық: 10.30-10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен:10.40-12.20	**Қардың тереңдігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, математика негіздері)** Бақылау: балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және қардың әр жердегі қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Қимылды ойын. «Ақшақарды ізде». (дене шынықтыру)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет	**Ағаштардағы қырауларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Бақылау: қыраудың пайда болуы туралы түсінік беру. Балалардың назарын қар еріген кезде, күрт суық түскенде және ауа-райы жылыған кезде айналаны қырау басқанын, ағаштарда, орындықтарда және басқа заттарға қарап бақылауды ұсыну. Қырау – бұл қатты шық. Түнде жердің үстіндегі ауа салқындайды. Ауадағы сулы булар салқындаған заттармен өзара жанасып сулы тамшыларға айналып мұзды кесек болып қатырады, сөйтіп және қырау болады. Табиғаттың әртүрлі қысқы құбылыстарын көріп бақылау, қысқы қардың сұлулығына таңдануға балаларды	**Терезедегі қырауды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өнері жоқ, қолы жоқ, Сурет салуды біледі. (терезедегі қырау). Ырым. Егер терезелердің екі әйнегі де буланса, аяз күшейе түседі. Бақылау: шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Жылы, сулы булар салқын терезелер шынысына буланып бір-бірімен біріктіріледі, мұзды кристалға айналады да керемет гүлдері бар мұзды бау-бақша пайда болады. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Қимылды ойын: «Қасқұлақ» (Волк) (қазақ халқының ойыны). (дене шынықтыру)** «Қасқұлақтан» тығылып алаңда	**Бұрқасынды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақал. Бұрқасын мен қарлы боран ақпанға келіп қонды. Ырым. Қыста бұрқасын көп болса, жазда жауын-шашын болады. Бақылау: бұрқасын туралы түсініктерін қалыптастыру. Қатты жел, бұрқасын болған кезде аязды ауа соғады да, жүру қиындайды, бұлт күнді жауып, әрбір жерде қарлы бұрқасын соғады. Егер қар үрлеп құйындатса – бұл табиғат құбылысы бұрқасын деп аталады. **Қимылды ойын. «Әткеншек».** Берілген қарқында қолдарынан ұстап шеңбер бойынша жүре білуін бекіту (жылдам, баяу, басқа бағытта және т.б.). Жинақылық пен	

Серуеннен оралу:12.20-12.20	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Түскі ас:12.20-13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**
Күндізгі ұйқы:13.00-15.20	«Тазша бала» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары: 15.20-15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**

Бесін ас:15.40-16.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер):16.00-16.15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Шырша туралы әңгіме құрастыру". Мақсат-міндеттер: балалардың әңгіме жанры туралы білімдерін тиянақтау; әңгіме және тақпақ, жұмбақ туралы ұғымдарды жетілдіру; шыршаның өсу ерекшелігі мен адамның өмірінде алатын ойны туралы ұғымдар жиынтығын қалыптастыру. **Дамытушылық жаттығу. "Қандай және қанша айырмашылық бар?"** Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Шыршаның басынан өткізген хикаясы". Мақсат-міндеттер: балаларды С. Дүйсенбиевтің "Шырша да жылайды" әңгімесі мазмұнымен таныстыру; оларға шырша туралы мәтін мазмұнын түсінгендерін сұрақтарға толық жауаптарды қайтару арқылы жеткізуге білуге үйрету. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Шырша". Мақсат-міндеттер: балаларды шырша пішінін салу техникасын игерту; бор арқылы шыршаның діні мен бұталарын салып, жасыл бояуға малынған сорғышпен жақпалап, қылқандарын жасап шығару дағдысын қалыптастыру.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Қырау". Мақсат-міндеттер: балалардың жансыз табиғат құбылысы қырау туралы түсініктерін кеңейту. **Дидактикалық ойын. "Көңілді қыстырғыштар".** Мақсат-міндеттер: қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту, шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрысын таңдау. Мектеп жасына дейінгі баланың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ есте сақтау мен ойлауды дамытуға ықпал ету. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **Дамытушылық жаттығу.**	**Театрды сахналау. "Күшік досын қалай тапты" ертегі желісін сахналау.** Мақсат-міндеттер. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар бере отырып, ертегінің желісі бойынша әңгімелеуге үйрету. **(көркем әдебиет)** **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Аяз ата". Мақсат-міндеттер: балаларды ермексаздың бөлшектерін домалату, созу, есу әдістерін пайдалана отырып аяз атаны мүсіндеуге үйрету. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Жаңа жылдық сыйлық" Мақсат-міндеттер: балаларды қалдық материал: бірреттік қағаздан жасалған табақшадан, мақта және қағаздан аяз атаны құрастыруға	

Балалармен жеке жұмыс:16.15-16.30	**Бала тілін дамыту. Тақпақтар айтқызу.** "Күміс қар" (Әли Ысқабаев) Қырларды жапты күміс қар, Далада жаңа тыныс бар. Бұталар жалт-жұлт етеді Кәдімгі бейне хрусталь. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**Жаңылтпаштар жаттайық.** 1) Торта қойдым, Орта қойдым. Орта қойдым, Жорта қойдым. 2) Топ бала, топ бала, Ойнап жүр, топтала. Зымырап допты ала Қуады көп бала. 3) Қырық құрықтық Сырық қырықтық. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**«Суреттер құрастыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын арттыру. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	**«Үй құрылысының ретін көрсет».** Мақсат-міндеттер: түстерді ажыратуға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту. Құрал-жабдықтары: баланың саны қарай әртүрлі түсті жолақтар, пішіндер, үй суретінің үлгісі. Мазмұны: балаларға үйдің суретінің үлгісін көрсету. Балаларға әртүрлі жолақшаларды, пішіндерді таратып беру. Үлгіге қарап осы пішіндерден үйді құрастыруды ұсыну.	

Серуенге дайындық 16.30-16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. - сапқа тұру кезінде 1-ден 5- ке дейін саналып тұру. **(дербес әрекет, математика негіздері)**				
Серуен:16.50-18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес):18.00-18.30	"Балаңызға қандай ойыншық таңдайсыз" атты сауалнама.	"Тәуелсіздік - тірегім" тақырыбында газет көрмесі.	"Балаңыздың күн режимін қалай сақтаймыз" тақырыбында әңгімелесу.	Жаңа Жылды қарсы алу туралы әңгіме. Мерекеге өлеңдер мен әндерді үйрену.	

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек тобы**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	**«Қарлығаш»**				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**19.12-23.12.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	19.12.2022	20.12.2022	21.12.2022	22.12.2022	23.12.2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	«Баланыздың неге бейім екендігін байқадыңыз ба?» тақырыбында әңгімелесу, кеңес беру.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп».** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттер: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлыққа, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. Ұжымда ұйымдасып еңбек етуді үйрету. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Орындықтарды жуу"** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне жәрдемдесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени - гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(сөйлеуді дамыту, еңбек дағдылары)**

	№3 " Жақсы жаман" дидактикалық ойыны. «Жақсы- жаман» - ойыны көлік тақырыбына арналған..... **(танымдық дағдылар)**	**№4 «Ауызша сөзжұмбақ ».** Балалардың сөздік қорын молайту ..... Ойын атрибуттары: спорт түрлеріне байланысты суреттер. Ойынның барысы: балаларға спорт түрлері салынған сурет карточкасы үлестіріліп беріледі. Оны балалар тиісті суреттермен жабады. Карточканы кім бұрын жауып болса, сол жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту)**	**Санамақ** Бір дегенің - білеу, Екі дегенің - егеу, Үш дегенің - үскі, Төрт дегенің - төсек, Бес дегенің - бесік, Алты дегенің - асық, Жеті дегенің - желке, Сегіз дегенің - серке, Тоғыз дегенің - торқа, Он дегенің - оймақ, Он бір - қара жұмбақ. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** **"Үй салу" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды үлгіге қарап, үйді құрастыруға машықтандыру; қиялды, зейінді дамыту; ұсақ моторикасын дамыту. Ойын құралдары. "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Тәрбиеші өз ойларынан үйлер құрастыруды ұсыну мүмкін.	**№ 9. "Лабиринт" үстел үсті ойыны (геометриялық пішіндер).** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала бір геометриялық пішінді алып, сол пішінге ұқсас заттар бейнеленген карточкаларды таңдайды. **(математика негіздері)** **№5 " Музыкалық жұмбақ» ойыны.** Мақсаты:Қатты,ақырын дыбысты сезіну қабілеттерін жетілдіру.	**" Аққала мен шыршаны құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Дөңгелек пішіннен аққаланы ,ал үшбұрыштан шыршаны құрастыруды үйрету. Үлгіге қарай отырып пішіндердің көлемін әртүлі етіп (үлкен ,орташа ,кішкентай) орналастыруға үйрету .Жыл мезгілдері туралы түсіністерін қалыптастыруды жалғастыру. **(танымдық дағдылар)** **"Бояу беттеріндегі суреттерді бояу".** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. Қыс мезгілін бояу. **(сурет салу)**

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - қолдарымен иықтарын құшақтап, саусақтарын жұму; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - оң аяқты ұшымен алдына қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (Осы жаттығу сол жақпен қайталанады, 4 рет). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - 2 - алға еңкейіп, саусақтарын еденге тигізу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. 1 - тізені бүгіп, қолымен құшақтап, басын тізесіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 3 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. Бүгілген аяқтарымен ""велосипед"" тебу, 1-8 сандары аралығында санау арқылы аяқтарын айналдыру; үзіліс жасап, қайта айналдыру. 6. Бастапқы қалып: аяқты қайшылап отыру, қол белде. 1 - денені оң жаққа бұрып, оң қолын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу сол жаққа қайталанады, 4 рет). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - 4 дейін санап, оң аяқпен секіру, 5-8 дейін санап, сол аяқпен секіру, балалар педагогтің санауы бойынша секіру жаттығуларын орындайды, арасында үзіліс жасап, қайтадан секіреді. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	"Жаңа жыл" мерекесіне арналған тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Аяз ата туралы тақпақ жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Шырша туралы тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Жасыл шыршаны бақылау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу". Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғаның тақтайшаларынан ұстап, ажырамай, өрмелеу, гимнастикалық орындықтың үстімен баланың екі адымындай қашықтықтағы кубиктерден аттап, жүру және арақашықтықтары 40 см кеглилардың арасымен оң және сол аяқпен секіру, допты қабырғаға лақтыру жаттығуларына үйрету.	**Қазақ тілі** "Жаңа жылдық сыйлықтар". Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы қысқы мерекелер жайлы білімдерін кеңейту; жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін дамыту; сын есім және үстеу сөздер жайлы түсініктерін қалыптастыру. **Музыка** "Жасыл шырша жанында" Мақсат-міндеттер. Балалардың шырша және Аяз ата туралы әндерге қызығушылығы мен ықыласын ояту; әнді көтеріңкі көңіл-күйде, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен ілесе ән айту қабілетін жетілдіру; әндегі ырғақтың сипатын сезіне білу қабілетін дамыту; ән айтуда дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету; музыка әуенімен бірге би қимылдарын орындауда ептілікке, дәлдікке үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білуге үйрету; жаңа жыл туралы ұғым беру. Балалардың шырша туралы әнді тыңдау кезінде зейінін және Аяз ата туралы әнді айтуда есте сақтау қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсіне білуге	**Дене шынықтыру** №1 « Өз үйіңді тап". Мақсаты: түстерді ажыратуға жаттықтыру; қабылдауын дамыту; ойынның ережесін сақтауға үйрету.	**Музыка** "Шырша жыры". Мақсат-міндеттері: балалардың шырша туралы әнді қызығушылықпен тыңдап, әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топта ән айту қабілетін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** "Аяз-атамен ойындар жарысы". Мақсат-міндеттер: балаларды қолын беліне қойып, екі жаққа айналуға; еденнен 20-25 см көтерілген баспалдақ тақтайдан аттап өтуге үйрету.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен **10.40:12.20**	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Болжау. Аязды күні қар жауса – күн жылынады. Суықтан қорықпа – суық сумен жуын. Мақал-мәтел Қыс қандай болса, жаз да осындай. Байқау: Жылы күндері жауған қар жабысқақ болады , қар жабысқақ , аққала жасауға ыңғайлы туралы болатынын балаларға түсіндіру , ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын: «Бәйге» (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету. (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді) Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек:** Мақсат-міндеттері. Қардан жолды тазартуға тәрбиешіге көмектестіру.	**Күннің ұзақтығын байқау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақал-мәтел. Егер жұмыс болмаса, кешке дейін күн де ұзақ. Бақылау: желтоқсанда күн қысқа, түн ұзақ, соған назар аудару. Балалардың сөздік қорының құрамына көніл бөлу, табиғатқа қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын. № 8«Күн мен түн». (дене шынықтыру)** Мақсаты: Балаларды ептілікке , жылдам-дыққа ажыратуға баулу . **Еңбек:** ауланы түскен бұтақтардан жинастыруға, тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру, әр баланың еңбекке жүйелі қатысуын қамтамасыз ету. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** балалардың ойын уақытында бір-біріне деген қарым-қатынасын түзету, қылықтарымен істерін айқындау, өз көзқарасында тұрақты болу; құрдасының ойы мен өзінің ойын сәикестендіріп, ойыншықтарды, рөлді және міндеттерді бөлісудегі қимыл іс-әрекеттерін сыпайы түрде аңғарта білуін дамыту.	**Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жайы қандай? (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақал-мәтел. Желтоқсанда қыс ақ мамық төсейді. Ал аяз өзен арқылы көпірлер тұрғызады. Бақылау: қар жауғаннан кейін ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аударту. Кішкентай ағаштар үшкір дөңгелек тебетейге оранды, кейбір ағаштың бұтақтары бұғының мүйізі сияқты, кейбіреуі тоқыма жіп сияқты, мақталы шар сияқты. Балаларды ағашты күтуге үйрету. Қар басқан ағаш бұтақтары майысып тұрады, ол қалың қарды ақырындап түсіру керек екенін түсіндіру. Ағаштар жапырақтарын неге түсіретінін түсіндіру. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету. **Қимылды ойын «Аю апанында». (дене шынықтыру)** Балаларды әртүрлі бағытта жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету. **Еңбек:** бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Балаларға ағаштарды	**Ағаш пен бұталарды бақылау (ағаштар: қайың, шырша, алма ағашы; бұталар: жұпаргүл, шие). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. «Қарағай». Тау баурайын - жағалай, Биік-биік қарағай. Оқтай түзу бойлары, Шымыр өскен баладай. Бақылау. Балалардың назарын ағаштардың және бұталардың сыртқы сұлулығына аудару (жапырақ жоқ). Ағаштың сыртқы түрлерін ажырата білуге жаттықтыру (ағаштың пішіні, бұтаның орналасуы, тамырдың түрі мен сыртқы пішіні); ағаштар: терек, қайың, шырша, гүлшетен, алма ағашы; бұталар: долана, жұпаргүл, шие. Балаларға аяз кезінде ағаш бұталарының тез сынғыш болатынын түсіндіру. Балаларды ағаштарға сүйіспеншілікпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын «Шаңғы жарысы». (дене шынықтыру)** Дыбыс белгісіне көңіл бөлу (шанада отырып, аяқпен итеру; үстінде отырып, қолмен итеру). Дене шынықтыру әрекетінде алған	**Құстарды бақылау (сары шымшық, бозторғай, сауысқан, торғай, көгершін). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Шыр-шыр еткен торғайды. Қорғамасаң болмайды, Кіп-кішкентай торғайлар, Бақшамызды қорғайды. Жұмбақ. Қалқып тұрып аспанда, Үн шығарып сан қилы, Өнеріне басқанда, Тұла бойың балқиды. (Бозторғай) Бақылау: құстардың атауын есте сақтау, ұшып келетін құстарды белгілеріне сай ажырата білу (көлемі және түстеріне байланысты). Әр түрлі құстардың қозғалысы мен ерекшеліктерін ескере білуге үйрету (сауысқанның қадамы үлкен; торғай екі аяғымен секіреді; көгершін - жиі, ұсақ қадамдар жасайды т.б.) Құстар ұшып жүргенде немесе отырғанда жақсы көрінеді, егер олар ағаштың бұталарында отырса ажырату қиынға соғады. Құстарға қыста азық табу қиын болатындығын түсіндіру. Оларды қосымша тамақтандырып тұру керектігін түсіндіру. **Қимылды ойын «Қарғалар». (дене шынықтыру)** Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру **Еңбек:** қыстың күні құстарға далада тамақ беруге баулу. **(еңбек іс-әрекеті)** Берілген тапсырмаға жауапты болу: өз еңбегіне қанағаттана білу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларға өз рөлдерін және құрбыларының рөлдерінің мазмұнын есте сақтай білуге үйрету; ойын барысында балаларды 2-3 рөлде ойнауға баулу; бағыну, басқару, теңдік

Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**
Күндізгі ұйқы **13.00:15.10**	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары **15.10:15.40**	**Керуеттегі жаттығулар** Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық "Самал жел" - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: "Ф-ф-ф". "Желдің желпуі" - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. "Жел бұлттарды айдайды" - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз, дене шынықтыру)**
Бесін ас **15.40:16.00**	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Жапсырудан ойын-жаттығу** №9 "Шырша ойыншықтары" Мақсат-міндеттер: балаларды шырша және шырша ойыншықтарының дайындамаларын қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Қапқа жасырынған сыйлықтар". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы білімдерін кеңейту. **«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта».** Ойынның мақсат-міндеттері: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын не қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын не қысқалығын анықта» деген тапсырма береді.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жасыл шырша сыйлығы". Мақсат-міндеттер: балаларды шырша ағашының ерекшеліктерімен таныстыру; жаңа жылда шырша ағашын пайдалану себептері туралы білімдерін кеңейту. **Театрды сахналау.** Мақсат-міндеттер. «Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегі желісін қуыршақ театрымен сахналау. Ертегідегі рөлдік диалог сөздерді балалардың аша білуіне, қарым-қатынаста сыпайылықты сақтау іскерліктеріне мүмкіндіктер туғызу. **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** №2" Қарама-қарсы сөзді тап ". Мақсаты: Ойыншылар жағалай тізіліп отырады.Ойын жүргізушісі бар сөзді немесе сөйлемді атап допы бір ойыншыға лақтырады. **Дидактикалық ойын №1 «Сыңарын тап».** Мақсаты?Ұлттық үлгідегі киімдер жайында түсінік беру……..... Ойынның мазмұны: балалар суреттер.алдарындағы үлгі бойынша қиындылардан тұтас суретті құрайды. Сурет бойынша әңгіме құрауды ұсыну. **(танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жасанған шырша". Мақсат-міндеттер. Балалардың жасыл шырша туралы түсініктерін кеңейту; жасыл шыршаның табиғаттың төрт мезгілінде жасыл болатындығын байқау дағдыларын жетілдіру; жасыл шыршаның қасиеттерін білуге деген қарапайым зерттеушілік іс-әрекет дағдыларын арттыру; Жаңа жылдық сыйлықтар туралы түсінік беру. Шырша туралы көркем сөздер мен жұмбақтар арқылы балалардың тілі мен сөздік қорын молайту; ой белсенділігін, бақылау, талдау, тұжырымдар жасау дағдыларын және есте сақтауы мен ойлау қабілетін дамыту. Балалардың оқу қызметінде жасыл шыршаға қызығушылықтарын арттыру; бір-біріне мәдени қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне және жансыз табиғаттағы құбылыс ерекшеліктерін танып-білсем деген танымдық белсенділікке тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Шыршаның түрлі	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Аққаламен сөздік жаттығулар тізбегі". Мақсат-міндеттер: балалардың тақпақ және жұмбақ ауыз әдебиет формалары жөнінде ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; Жаңа жыл мерекесіне қатысты тақырыпты пысықтау. **"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **(сөйлеуді дамыту)** **Вариативті компонент. Математика негіздері** "Уақыт түсінігі". Мақсат-міндеттер: балаларды уақыттың бөліктері туралы (таңертең, күндіз, кеш, түн) түсінік беру; тәулік бөліктерінің атауын; табиғат құбылыстарымен байланыстыруға үйрету; аптадағы күндердің атауын жаттау; балалардың бойында уақыт туралы түсінік қалыптастыруды жалғастыру.

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**№6 «Қажетті сөзді тап».** Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ойланып жауап беруге үйрету. Ойын ережесі: тәрбиеші бір сөз атайды, балалар соған қажет заттардың атына байланысты сөздерді тез атауға тиісті. Мысалы: тоқылатын заттарды ата десе, балалар шұлық, шәлі, қолғап, жемпір деп жауап береді. Қайда, немен, кім тоқиды? - Фабрикада машинкамен, үйде бізбен тоқымашы тоқиды. - Тігілетін заттарды ата? Көйлек, етік, тымақ, көрпе, пальто, т.б.. - Қайда, немен, кім тігеді? **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар, қазақ тілі)**	**Кел, жазайық.** Мақсат-міндеттер: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі. **(сурет салу)**	**Дидактикалық ойын «Суретші қай жерде қателесті?»** Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету. Ойынның мазмұны. Тәрбиеші суретшінің «Қыс» тақырыбына сурет салғанын айтады. Балалардан оның бәрін дұрыс салғандығын тексеруді сұрайды. Балалар қыс мезгілінде болмайтын көріністерді тауып, оның қай мезгілде болатынын айтады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**Ойын "Барлық мамандықтар қажет, барлық мамандықтар маңызды».** Мақсат-міндеттер: сөйлеуде белгілі бір кәсіптерге тән заттарды білдіретін зат есімдердің дератив жағдайының формасын бекіту. Жабдықтар: заттық суреттер; түрлі түсті қарындаштар немесе киізден жасалған қаламдар. Ойынның барысы: балаңызға оң жақта (сатушы, краншы), сол жақта (Суретші, ағаш ұстасы, кассир) қандай кәсіптерді көретінін айтуға шақырыңыз. Баладан парақтың төменгі жағындағы заттардың атын сұраңыз. Оған жұмыс үшін қандай зат қажет екенін анықтап, айтуын сұраңыз. Мысалы: Ағаш ұстасына қажет ... (сүргі). Краншыға қажет ... (көтергіш кран). Сатушыға қажет ... (таразы). Кассирге қажет ... (касса). Балаңызға сіз бастаған сөйлемді аяқтауды ұсыныңыз. Оған затты жұмыс үшін қажет адаммен байланыстыруды сұраңыз. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен**	**«Қолымда не бар?» ойыны.** Мақсат-міндеттер. Мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші, оң - сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Балалар қолын артына ұстайды. Тәрбиеші олардың қолыдарына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалы, үлкен және кішкентай тасты ұстатады. Балалар қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында - кішкентай тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әртүрлі екі таяқша немесе жуандығы әртүрлі, ұзындығы бірдей екі қарындаш ұстатады. Топ алдына шақырылған балалар бір-біріне 2-3 жаттығу көрсетеді. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Баланың эмоциялық жағдайы».	«Баланыздың неге бейім екендігін байқадыңыз ба?»	Кеңес беру. «Неліктен бала тыңдамайды?»	Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**26.12-30.12.2022ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	26.12.2022	27.12.2022	28.12.2022	29.12.2022	30.12.2022
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен балаларды ертерек ұйқыға жатқызулары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттері: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін	**"Төсектерді төсеуге күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. **(еңбек дағдылары)**	**Аквариумдағы балықтарды қоректендіру.** Мақсат-міндеттер: балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру. **(еңбек дағдылары)**	**"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

	құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**				
	Дидактикалық ойын. «Көлеңкесін тап». Мақсат-міндеттер: балаларды әр аңның көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамыту. Аңдардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. Барысы: жаңа жылға дайындалып жатқан аңдардың суретін бояу. **(сурет салу)**	**"Пішіндерді құрастыр" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: қол қимылдарының икемділігін, дәлдігін, көз мөлшерін дамыту. Жаттығу барысы: жүргізуші балаларға есеп таяқшаларды таратып береді. Балалар солардан геометриялық пішіндерді жасап шығару керек. Төмендегідей тапсырмалар беріледі: төрт таяқшадан шаршы құрастыру; үш таяқшадан үшбұрыш құрастыру; үй құрастыру; жалауша құрастыру; жұлдызша құрастыру. **(математика негіздері)**	**Санамақтар.** Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық-солпық, Сен кір, сен шық! **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	**"Лото" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар қыс мезгілінің, жаңа жылдық суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. **(сөйлеуді дамыту)**	**Пирамидаларды құру жаттығулары.** Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8-10 дана. Мақсат-міндеттер: қолдың ұсақ моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту. **(танымдық дағдылар)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу.				

	1 - қолдарымен иықтарын құшақтап, саусақтарын жұму; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - оң аяқты ұшымен алдына қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (Осы жаттығу сол жақпен қайталанады, 4 рет). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - 2 - алға еңкейіп, саусақтарын еденге тигізу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. 1 - тізені бүгіп, қолымен құшақтап, басын тізесіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 3 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. Бүгілген аяқтарымен ""велосипед"" тебу, 1-8 сандары аралығында санау арқылы аяқтарын айналдыру; үзіліс жасап, қайта айналдыру. 6. Бастапқы қалып: аяқты қайшылап отыру, қол белде. 1 - денені оң жаққа бұрып, оң қолын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу сол жаққа қайталанады, 4 рет). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - 4 дейін санап, оң аяқпен секіру, 5-8 дейін санап, сол аяқпен секіру, балалар педагогтің санауы бойынша секіру жаттығуларын орындайды, арасында үзіліс жасап, қайтадан секіреді. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Жаңа жылдық сыйлықтар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Жасыл шырша туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Шырша туралы әндер жаттайық. Жаңа жылдық хикаялар айту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Жаңа жылдық мәнерлеп тақпақтар айтайық. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Жаңа жылдық кездесу, сұхбат жүргізу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Ұзындыққа секіру". Мақсат-міндеттер: 40 см қашықтықта орнынан ұзындыққа секіруге (6-8 рет) дағдыландыру; алдындағы допты баспен итеріп, доғаның астынан төрт тағандап еңбектеп өту және допты жоғары лақтыруға үйрету.	**Қазақ тілі** "Әңгімені мәнерлеп оқу "Біз қармен қалай ойнадық". Биік - аласа. Тар - жіңішке.". Мақсат-міндеттер. Балаларды «Біз қармен қалай ойнадық» әңгімесімен таныстыру; әңгіме жанры туралы түсінік беру; қысқы өзгерістер туралы білімдерін кеңейту, қысқы қызықтар жайлы түсініктерін қалыптастыру; «биік - аласа», «тар - кең» шамалары туралы түсініктерін бекіту, сөйлеу барысында қолдануға жаттықтыру; көргенімен естігенін сәйкестендіре білу біліктілігін, еске сақтау, қиял, көру зейінін, жағымды эмоцияларын дамыту. Зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қысқы	**Дене шынықтыру** "Қысқы ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүруге; аяқтың ұшымен жүгіруге; құрсауларды домалатуға үйрету.	**Музыка** "Аққаламен достасайық" Тақырыбы: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; музыка әуенімен жүгіруге және алға-артқа секіру дағдысына үйрету; музыкалық аспаптардың дыбысын ажырата білу және музыкалық аспапта ойнау қабілетін қалыптастыруды пысықтау.	**Дене шынықтыру** "Қысқы эстафеталар". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету.

		ойындарға қызығушылықтарын арттыру. **Музыка** "Дала аппақ". Мақсат-міндеттер: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен 10.40:12.20	**Қардағы іздерді бақылай білу (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Ойын ойнап, міне біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз, Шаңғыны да тебеміз. Жұмбақ. Мен кетемін, ол қалар. (із) **Бақылау:** қарда түрлі іздердің	**Өзенді бақылау (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Туған жердің белбеуі, Шұбатылып қалыпты. Керемет-ау кернеуі, Тасты тесіп, жарыпты. (өзен) Мақал-мәтелдер. Бұлт өзеннен су алса ғана жауады. **Бақылау:** қыстағы	**Қылқан жапырақты ағаштарды бақылау (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Күн мұңайып тұр бүгін, Қыс ызғары келеді. Жұмбақтар. Жаңа жыл күні Төріңде тұрар. Басқа күні Өскен жерінде тұрар. (шырша)	**Қар мен мұзды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың	**Қардың түсуін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; қардың түсуі маусымдық құбылысқа жататынын түсіндіру, қыс туралы білімдерін кеңейту. **Зерттеу.** Ақ қағазға

	қалатынын, соның ішінде құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу; құстардың ізі қосу амалы сияқты, әр құс әр түрлі із қалдырады; адамның да іздері әр түрлі, жан-жаққа бағыттайды: машинаның ізі де әр түрлі және т.б. Жансыз табиғат жайындағы білімін бекіту; балалардың сөйлеу тілін дамыту. **Қимылды ойын. «Нысанаға тигіз». (дене шынықтыру)** Оң және сол қолмен, көздеп лақтыру кезінде қалыпты жағдайды сақтай білу. Ойын барысында балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу. Қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек:** орындық үстінен қарды сыпыруға, өз	су құбырлары жайлы түсініктерін анықтау. Бірінші көлдің жиегінде мұз пайда болады, ол жұқа, тез ерігіш; содан толығымен қалың мұз басады; көлдегі мұз үстімен адамдар жүреді, балалар коньки тебеді; мұздың үстін қар басады, мұз астында балықтарға өте қараңғы, олар аз қозғалады. Кейбір жерлерде ойылған ойықтарды көруге болады, ол жерлерде балықшылар отырады. Судың астында ауа аз, балықтар ойықтың үстіне шығып дем аламын деп балықшының қармағына түсіп қалады. Балаларға өздерінің көргендерін ашып, толық көлемде айтуларын талап ету. **Қимылды ойын. «Белгіні тыңда».**	**Бақылау:** қылқан жапырақты ағаштарды еске түсіру. Шырша мен қарағай ағаштарын ажырата білу. Шырша ағаштарының бұтағы бүкіл бойына, жоғарыдан төменге салбырап өседі; түбірі - қара; қылқан - бір-бірден өседі; жаңғақ - көп өмір сүргіш, дөңгелекше тәрізді. Жаңғақтың тұқымы бар. Білімдерін анықтау, қарағай мен шырша - үнемі жасыл түсті, қыста да сол түсін сақтайды. Шырша мен қарағай - қылқан жапырақты ағаш. Ағаштардың ерекшелігі мен белгілерін және ұқсастықтарын айыра білу, салыстырған сөздерін нақты жеткізу. **Қимылды ойын. «Қақпа».** Алаңда қозғалып	қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбекке, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері: балаларға ойын ережелерін қатаң	ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене шынықтыру)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. "Қақпаға"допты кіргізуді үйрету, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар

	еңбектерін жауапкершілікпен орындай білуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын барысында балаларды ойын ережесін сақтауға, орындауға тәрбиелеу (жүргізу мәдениеті, достық, ұжымдық түсіністік болуын қадағалау).	Берілген дабыл бойынша әр түрлі қимылдар жасау. Жүгіру (қысқа, кең адыммен, аяқты екі жаққа жіберіп жүгіру, секіру арқылы жүгіру). Жаттығу жұмыстарына деген қызығушылықтарын ояту, қимылдарының деңгейін жақсарту. **Еңбек.** «Қар ойыны. Қар туралы білімдерін бекіту; берілген тақырып бойынша құрылыстар жасату; табиғи материалдарды қолдану арқылы шығармашылық қабілеттерін арттыру **Өз бетімен ойындар:** ойынды ұйымдастыру кезеңі (бастапқы және жүру барысы) рөлдермен байланыстыра отырып балалардың танымдық қабілеттерін арттыру,	жүру. «Бір, екі, үш - ұста» дегенде, бәрі алаңға жүгіреді. Бір-біріне көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек:** ағаштың қасына түскен бұталарды жинау. Балаларға алаңда жүрген кезде қоқысты жинату (ағаш жанындағы бұталар), содан кейін арнайы орынға апаруға үйрету. Өз ойларын жолдастарының ойларымен ұштастыра білуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Ойынға өз беттерінше тақырып таңдап үйрену, қоршаған ортаның жақсы жақтарынан көрсетіп, алған білімдерін көрсете білу.	сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3-10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тұруға тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығы естітіндей	жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.

		бір-біріне көмек көрсету, қиындықтан шыға алуға талпындыру.		дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді дамыту; батылдықты, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу.				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Түлкі мен тырна» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Қысқы аулада" суреттер тізбегі бойынша әңгіме құру. Мақсат-міндеттер: балалардың қысқы	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Қос қолғап". Мақсат-міндеттер: балаларды монотипия сурет салу техникасымен таныстыру; қос қолғаптың біріне	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Қыс қызығы аққала". Мақсат-міндеттері: балаларды қалдық материал: поролоннан сызық бойымен домалақ	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Ақ аю". Мақсат-міндеттер: балалардың қыс мезгілдерінде табиғатты бақылау дағдыларын дамыту;	**Вариативті компонент. Құрастыру** "Қыс қызығы". Мақсат-міндеттер: балаларға қардан құрылыс немесе қамалдар жасауға үйрету: қойылған

	ойындар туралы білімдерін жетілдіру; балалардың ойындар түрі туралы жаңа мағлұматтар беріп, "қысқы ойындар" ұғымын кеңейту; сөйлеудің әңгіме түрі туралы түсініктерді тиянақтау; қыста денсаулықты сақтау қағидалары туралы баяндау. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Сырғанақ". Мақсат-міндеттер: балаларды сырғанақта ойындар суреті бойынша әңгімелеуге жаттықтыру; Бауыржан Жақыптың "Сырғанақ" тақпағымен таныстырып, қимыл жаттығуларын тақпақ жолдарымен жатқа сүйемелдеуге үйрету.	қылқалам мен бояу арқылы қарапайым ою элементтерін салып, екінші жаққа, қағазды екіге бүктеп, басып, тура сондай оюлар бейнесін шығаруға үйрету. **"Мысық пен тышқандар" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; бегле бойынша қимылдауға дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. "Мысық" таңдап алынады. "Тышқандар" індерінде отырады. "Тышқандар" мен "мысық" екі қарама-қарсы жақта орналасады. Тәрбиеші былай дейді: - Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады	кесіп алу, домалақтарды көлемі бойынша қағаз бетінде орналастырып, аққаланы құрастыруға үйрету. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Қыстың жуан және жіңішке жолақтары". Мақсат-міндеттері: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" сияқты шамалар ұғымдарын қалыптастыру. **"Өз үйіңді тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету; жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар:	ақ аюдың сыртқы түрі мен қыстағы тіршілік қалпы туралы түсініктерін кеңейту. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жылқы". Мақсат-міндеттер: балаларға жылқыны саз балшықтан жасауға, дене пішінін, фигураның қозғалысын дұрыс беруге, фигураға тән сипатына қарай саздылықты, сымбаттылықты бере білуге үйрету. **"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру;	мақсатқа жетуге, ұжымдық жұмысты эстетикалық түрде жасауға үйрету; өз әрекетін жоспарлай білу дағдысын дұрыс дамыту. **«Тақия тастамақ» қимылды ойын.** Ойынның мақсат-міндеттер. Оқушылардың ойлау қабілеттерін дамыту. Ойынның шарты: бір оқушы тақияны шеңбер бойымен жүріп, кез келген баланың басына кигізеді. Басында тақиясы бар бала түбір және туынды сөзді айтады. Ойын осылай жалғаса береді.

		ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: - Тынышталыңдар, тышқандар, бекерге шулап күлмеңдер. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрмеңдер, - дейді. Мысықты сомдайтын бала өз рөлін атқарады, "тышқандарды қуалайды". **(дене шынықтыру)**	ағаштардың бейнесі; үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады.	ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдары: бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Үшінші артық** Дидактикалық материал: үй және жабайы жануарлары бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаларға жануарлар бейнеленген карточкалар	**Жаңылтпаштар жаттау.** 1) Пеш үстінде бес мысық, Пеш ішінде бес мысық. Бес күзетші, бес пысық. 2) Үш кіші ішік піштім,	**Жыл мезгілі жайлы әңгімелеу.** Мақсат-міндеттер: мнемокестеге қарап әр жыл мезгілдерінің ерекшеліктерін айтып, толық сөйлем құруға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Көркем әдебиет шығармаларын оқу.** Мақсат-міндеттер: балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын	**Өздері білетін ертегілері бойынша суреттерді қарау.** Мақсат-міндеттер: суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік қорларын,

	таратылады. Балалар қай жануардың артық екенін анықтауы керек. - Қой, сиыр - үй жануарлары. Олар адамның жанында тұрады. Түлкі - жабайы жануар, ол орманда тұрады. Түлкі - бұл орман жануары, жабайы аң және т. б. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	Бес кіші ішік піштім. Неше кіші ішік піштім? 3) Ұшып кетті үш құс, Ұшып келді ұшқыш. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**		қалыптастыру. Балаларда көркем әдебиетке қызығушылықтарын ояту. **(көркем әдебиет)**	байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: ертегілер сюжеттері бейнеленген суреттер. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Ашық ой мен сұрақ-жауап күні» ата-аналармен жиналыс.	«Ата-аналар балалары ауырмау үшін не істеу керек» кеңес беру.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту.	Балаларға арналған кеңестер: "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзін қалай ұстау керек?"	Балалардың бүгінгі іс-әрекеттері туралы ата-аналармен әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып					
Тобы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**02.01-06.01.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.01.2023	03.01.2023	04.01.2023	05.01.2023	06.01.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Әңгімелесу, кеңес беру. «Тұмаудың алдын алу жолдары».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45			**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау. **(еңбек дағдылары)**	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне ұқыпты қарау біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбектенуге тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен

			жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**
			Бояу беттеріндегі суреттерді бояу. Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)** **Құрылыс ойыны "Зәулім ғимарат".** Мақсат-міндеттер: қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(құрастыру)** **«Қимылды**	**Үстел үсті ойыны "Лото".** Жалғасын тап. Мақсат-міндеттер: қолдың ұсақ моторикасын, зейінін, байқампыздықты дамытады. **(танымдық дағдылар)** **Дидактикалық ойын.** «Сипаттамасы бойынша тап». Ойынның мақсат-	**Үстел үсті ойыны.** «Көңілді құрылыс». Мақсат-міндеттер: үлгі бойынша геометриялық фигуралардан композиция құруға үйрету. Геометриялық фигуралар, негізгі түстер туралы білімді кеңейту. Көрнекі қабылдауын, назарын, ойлау қабілетін дамыту**.** **(құрастыру)**

			қайтала» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қолдың, саусақтың қимылдарының үйлесімділігін дамыту. Жаттығу барысы: жүргізуші балаларға қарама-қарсы отырып, саусақтарымен кез-келген «фигураны» көрсетеді (кейбір саусақтар бүгулі, ал кейбіреуі түзу, әртүрлі қимылдар). Балалар сол қимылды тура солай қайталау керек. **(дене шынықтыру)**	міндеттер: ұзын - қысқа, кең - тар, биік - аласа ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: ойыншық жануарлар мен құстар. Ойынның мазмұны: балалар аю, түлкі, қасқыр, қоянның ойыншықтарын қарастырады. Әр ойыншықты анықтап атын атайды. Ойыншылардың біреуі бөлмеден шығып кетеді, басқа ойыншылар ойыншық туралы жұмбақ құрастырады. Жұмбақ құрастырғаннан кейін жұмбақты шешетін баланы шақырады. **(қоршаған ортамен**	**"Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**

				танысу) **«Үй құрылысының ретін көрсет».** Мақсат-міндеттер: түстерді ажыратуға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту. Құрал-жабдықтары: баланың саны бойынша әртүрлі түсті жолақтар, пішіндер, үй суретінің үлгісі. Мазмұны: балаларға үйдің суретінің үлгісін көрсету. Балаларға әртүрлі жолақшаларды, пішіндерді таратып беру. Үлгіге қарап осы пішіндерден үйді құрастыруды ұсыну. **(құрастыру)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)**				

	1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, доп жерде. 1-4- допты табанмен алға-артқа жібермей, домалату; 3-4 - аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: отыру, аяқты алшақ қойып, допты жоғары ұстау. 1-3- иірім жасап, алға иілу, допты 3 рет аяғына ұру; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге. 1- тез жерге отырып, тізені алшақ ұстау және допты лақтыру; 2- тез тұрып, допты ұтып алу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, допты бір қолымен ұстау, допты екі қолымен кезек-кезек жерге ұру. Жаттығуды 8 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолымен допты ұстау. Тізені жоғары көтеріп, орнында тұрып, секіру. Жаттығу 4 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45			Қыс ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Көңілді ойындар ойнап, аққала жасайық. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Қыс қызығы суретіне қарап, әңгіме, мәтін құрау. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45			**Қысқы демалыс.** (сюжетті ойындар, үстел үсті ойындар, театр қойылымдары, басқатырғыш, логикалық ойындар, қыс қызығына байланысты суреттер бояу)	**Қысқы демалыс.** (сюжетті ойындар, үстел үсті ойындар, театр қойылымдары, басқатырғыш, логикалық ойындар, қыс қызығына байланысты суреттер бояу)	**Қысқы демалыс.** (сюжетті ойындар, үстел үсті ойындар, театр қойылымдары, басқатырғыш, логикалық ойындар, қыс қызығына байланысты суреттер бояу)
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен 10.40:12.20			**Мұзды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Дала аппақ, жапалақтап,	**Бұлт пен тұманды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Ақ киімді, денелі, ақ сақалды	**Қар тазалайтын машинаны бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ол бензинді сүтше

			Қар жауып тұр тынбастан. Қалың орман, қар жамылған, Маужырайды түнгі аспан. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз) **Бақылау:** ауа температурасының күрт өзгеруіне байланысты судың қатты күйге айналуын анықтау, балаларға не себепті ауа температурасы өзгергенде судың қататындығын түсіндіру. Мұз бұл – қатты су құрамы екендігін түсіндіру; мұз медицинада тағамды салқын қалпында сақтап тұруға қолданылады. Мұз құрамы - тұнық, суық, қатты екендігін	Соқыр, мылқау танымас тірі жанды, Үсті-басы ақ қырау, түсі суық, Басқан жері сықырлап келіп қалды. Жұмбақта. Көшіп жүріп желменен, Сеуіп шықты тамшысын. Қыраттарға шөлдеген. (бұлт) Аспан түйді қабағын, Сұр пердесін керді де, Жапты жердің табанын. (тұман) **Бақылау:** қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту; қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады; ақырын қар жауа бастайды. Байқампаздықты	ішеді, Тез арада сыпыра алады, Қарды жолдан тазартып, Жолдарға топырақ себеді. (Қар тазалаушы көлік) Мақал-мәтелдер. Еңбек түбі –береке. Көптің түбі –мереке. **Бақылау:** адамдардың еңбегін жеңілдету үшін түрлі техниканы қолданады; адамдарға оның тиімді екенін көрсету. Қар жауғаннан кейін қардың көп болатынына назар аудару. Қолмен қарды тазалау өте қиын және көп уақыт кетеді. Сол себепті адамдар қар тазалайтын машина

			атау. **Қимылды ойын. «Мұзды аулаға кіргіз». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер. Таяқшаның көмегімен мұзды берілген бағытта сырғанату. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру. **Еңбек.** Табиғат бұрышында құсты тамақтандыру Табиғат бұрышында құсты өз беттерінше тамақтандыруға үйрету (тамақтандыру, суларын ауыстыру). Табиғат аясындағы құстарды аялай білуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** ойын барысында бір-	арттыру. **Қимылды ойын. «Бірінші болу». (дене шынықтыру)** Бір-бірін қуалау арқылы жүгіруді бекіту (көкпарға дейін жүгіріп, мәреге келу); ойын ережесін сақтау (киімнен ұстауға, итеруге, дөрекілікке рұқсат жоқ). Батырлыққа, күштілікке, икемділікке тәрбиелеу. **Еңбек:** ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ, қалашық, машина). **(еңбек дағдылары)** Біріккен іс-әрекет арқылы жақсы көңіл-күй сыйлау; құрастыру қабілетін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойынға	ойлап тапты, олар жұмысты тез істейді, машиналар да қарды тиеуге үлгермей кешігіп келіп жатады. Қарды машинамен қала шетіндегі арнайы орынға апарады. Ол көктемде еріп, өсімдіктің өсуіне ылғалы көп болады. **Қимылды ойын. «Таяқпен сыпыру» (қалмақ халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Көрсетілген бағыт бойынша таяқпен сыпыру қабілеттерін бекіту (сырғанақ тебетін жерге, сырғанақ тебетін жерден соңына дейін). Топтағы жолдастарының жетістіктері мен істей алмаған істерін

			бірімен араласа білуге, өз ойларын айта білуге, достарының ойымен келісіп, тату ойнау дағдыларын қалыптастыру. **(сөйлеуді дамыту)**	керекті құралдармен жабдықтандыру үйрету; ойын барысында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қобалжымай, қолдай білуге тәрбиелеу. **Еңбек.** Түрлі түсті мұз айдынын жасау. **(еңбек дағдылары)** **Судың қасиетін бекіту:** ыдысқа су құйып бояу араластырып аязға қатыру; берілген тапсырманы өздері орындау (суды керек түске бояу, пішінін келтіру); бастаған істі соңына дейін жеткізу (жұмыс орнын жинау, столды сүртіп, жинау, ретке келтіру және т.б.). **Өз бетімен ойындар:** таңдалған тақырыпқа сай ойын барысында ойыншықтарды айырбастап, ойын көмегімен құрастырып, түрлілігін анықтай

					білуге үйрету.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Дос іздеген бота» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-**				

	гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15			**Дидактикалық ойын.** «Артығын тап». Әрбір балаға карточкалар ұсынады. Карточкадағы суреттен артық суретті тауып, мағынасын түсіндіруін ұсынады. Карточкада не бейнеленгенін атап, артығын қарандашпен сызады. Мысалы, мұнда қар артық. Қар қыста ғана болады. **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Киімдер" дүкені. Мақсат-міндеттері. Балалардың "Киімдер" дүкені,	**Дидактикалық ойын: "Біреу және көп"** Мақсат-міндеттер. Жиын сапасы бойынша әртүрлі заттардан тұратындығы туралы түсініктерін жетілдіру. Ойын шарты. Педагог балаларға суреттер таратады. Балалар суреттердің арасынан бір және көп заттар бейнеленген суреттерді табады. Педагог балалардың жұмыстарына талдау жүргізеді. **(математика негіздері)** **Сюжетті-рөлдік ойын.**	**«Ұшады, ұшпайды, өседі, өспейді» театрландырылған ойын.** Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілетін дамыту. Барысы: педагог затты атайды, егер ол ұшса, балалар қолдарымен қанат қаққандай қимылдарды жасайды; егер ол ұшпаса, олар қолдарын тізеге қояды. Егер ол өссе, олар қолдарын жоғары көтереді, егер өспесе, олар қолмен жабады. **(дене шынықтыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын.**

			киім сатушының жұмысы ерекшелігі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар: сөрелер, қораптар, ілмектер, киім үлгілері (көрнекілік қуыршаққа арнайы тігілген); ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қаражат қағаздары; қуыршақтар. Шарты. Педагог дайындық жұмысы ретінде балалармен бірге дүкенге саяхатты	**"Супермаркет".** Мақсат-міндеттері. Балаларға "Супермаркеттің" қызметі жайында түсіндіру; супермаркетте түрлі тауарлар сатылатыны туралы мәлімет беру; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар: сөрелер, қораптар, ілмектер, киім, аяққиім үлгілері, ыдыс-аяқтар, жиһаздар, азықтар, ойыншықтар; ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, тауарларға	"Үй құрылысы". Мақсат-міндеттер. Балалардың үй құрылысына қатысатын мамандар жөнінде білімдерін кеңейту, тиянақтау; нәтижелі қарым-қатынастарға, жауапкершілікке, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Шарты. Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар

			ұйымдастыруы мүмкін. Балаларға дүкен туралы суреттер мен бейнежазбаны көрсетіп, "тауар" ұғымына киімдер де жататыны, киімдердің маусымдық киім және сырт киім, ішкиім болып бөлінетіні жайында түсіндіреді. Киімдердің үтіктеліп, сатып алушының алдына әдемі күйінде ұсынылуы керектігі жайында айтылуы тиіс. Сатушы немесе бірнеше сатушы өз қалаулары (немесе санамақ) бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып	арбалар, қаражат қағаздары; есептеу машинасының макеттері. Шарты. Педагог дайындық жұмысы ретінде балалармен әңгімелесулер, супермаркет жайында суреттерді, бейнежазбалар мен жарнамалар көрсетіп, супермаркетте кез келген тауарды табуға мүмкіндігі барын түсіндіреді. Супермаркеттің іші кең болатыны, тауарлар көптеген сөрелерде топтасып орналасатыны жайында айтылуы тиіс. Супермаркетте сатушы емес, кеңесші мен есепшілер (есептеу машинасы) көп	жөнінде алдын-ала әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы сияқты мамандардың міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандарға бөліне бастайды; өздеріне қажет киім және құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балалармен бірлесіп, ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Содан соң балалар жүк тасушы, жүргізуші, кірпіштерді қалаушылар және инженер-құрылысшы сияқтылардың қызметтерін атқарып

			(карточка, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды өз орындарына орналастырып, бағаларын анықтап, сатып алушыларға киім үлгілерінің ұтымды жақтарын айтаыд, аларға тауарларды сатады. Ойынды ұйымдастырғанда киімді өлшейтін орынды да ескеру керек. Балалар өз қуыршақтарын алып, белгіленген жерге киімдерін кигізіп жатады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу	болатыны, кеңесшілер тауарларды сөрелерге уақытында орналастырып, сатып алушыларға тауарды таңдауға көмектесетіні, есепшілер тек таңдалған тауарларды санап беріп, қанша қаражат төлеу керектігін айтатыны туралы балалар білу керек. Балалар ойынға қатысатын кейіпкерлерді санамақ арқылы таңдайды, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, арба, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады; кеңесшілер балаларға не таңдау керектігі	жатады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды. Педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: үй құрылысының сапасы жақсы болуы үшін, құрылыс мамандары бірлесіп, ақылдасып, жұмысты жоспар бойынша істеуінің арқасында жетуге болады; үй құрылысында қауіпсіздік ережелерін сақтау керек. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, құрастыру)**

			тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды. Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды жақсы күтсе, олардың сапасы сақталады, жылдам сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік ережелерін ұстанулары тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	туралы кеңес айтып жатады, есепшілер есептейді. Педагог диалогтарды, қатынастарды, сөйлеу тізбектерін реттеп отырады, қосымша және тиянақтау сұрақтарын қойып жатады. Ойын соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды жақсы күтсе, сапасы сақталып, жылдам сатылады; супермаркет - қоғамдық орын болғандықтан, ол жерде де әдептілік ережелерін ұстану керек; супермаркетте жүрген барлық адам бір-бірінің уақытын, еңбегін бағалау қажет.	

				(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, математика негіздері, қазақ тілі)	
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**			**Көркем сөз жаттау** "Қар". Жауды міне, қар аппақ, Айналаның бәрі аппақ. Жасырыпты жолдарды: Тегістепті орларды. Үстін жауып көлдердің, Бетін бүркеп белдердің. Жастық етіп тауды асқақ Жаңтайыпты жамбастап. Жаңтайыпты жамбастап. (Тіліген Шопаев) **(көркем әдебиет)**	**«Суреттерді орналастыр».** Ойынның мақсат-міндеттері: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: тор көз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді әр бағанмен жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы тор көздерге	**«Табиғат жайлы әңгімелесу».** Мақсат-міндеттер: балалардың дүние танымын, тіл байлығын дамыту. - Табиғат дегеніміз не? Табиғат – жер, тау, ағаш, су, орман, өсімдіктерден және жан-жануарлардан тұратын қоршаған орта. **(қоршаған ортамен танысу)**

				орналастырады. **(танымдық дағдылар)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30			«Отбасының денсаулық бағдарламасы».	Баяндама «Бала неге өтірік айтады?»	Кеңес «Тұмаудың алдын алу жолдары»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күні, айы, жылы)	**09.01-13.01.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.01.2023	10.01.2023	11.01.2023	12.01.2023	13.01.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Баяндама. «Баланың дамуы мен тәрбиесінде күн тәртібінің маңызы».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді көлеңкеге	**«Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку».** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу,

	төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**
	«Мозаика». Мақсат-міндеттер: балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы: Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның мозаика деп аталатынын, одан геометриялық пішіндер,	**Саусақ жаттығуы.** 1. Шынжыр. Оң және сол қолдағы басбармақпен балаң үйрек саусақтары түйісіп, жүзіктер секілді айқасып, шынжыр жасайды. 2. Піл. Оң қол алақаны жайылып тұрады. Сол қол саусақтары бас бармақ пен кішкене бөбек артқы аяғы болса, балаң үйрек пен шылдыр шүмек алдыңғы аяқтары, ал ортаңғы саусақ пілдің тұмсығы. **(сөйлеуді дамыту)** **Танграм әдісі бойынша**	**"Пазл".** Мақсат-міндеттер: балаларға әртүрлі сюжетті суреті бар пазлды құрастыру үйрету, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштік қасиеттерін дамыту. Ісінің аяғына дейін жеткізуді қадағалап, шыдамдылыққа, байқампаздыққа үйрету. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **"Стоп-кадр" пантомима жаттығуы.** Мақсат-міндеттер:	**"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**	**"Құрылыс ойындары "Робот".** Мақсат-міндеттер: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту. **(құрастыру)** **"Қажетті киімді алыңыз" дидактикалық ойын.** Дидактикалық тапсырма: балаларды қысқы және жазғы киімдерді ажыратуға үйрету. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: қуыршаққа дұрыс киім

	заттар құрасытруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсінің үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**	**"Қызықты бейнелер" ойыны** Танграм әдісін пайдалана отырып, күшікке үйшік жасауды ұсынады. Ойынның мақсаты: бұл ойын балалардың түстер мен формаларды қабылдауын дамытуға ықпал етеді. Әр бала тапсырмаларды орындау логикасын бөліктен бастап, бүтінге дейін меңгереді. Барысы: Балалар түрлі-түсті блоктардан күшік пен олардың үйшіктерін құрастырады. **(математика негіздері)**	балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенді қосу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон. **(қоршаған ортамен**		таңдаңыз. Ойын әрекеті: қуыршаққа қажетті киімді табу. Дидактикалық материал: балалардың санына қарай қуыршақтар мен олардың киімдерінің пішіндері. Қысқы және жазғы пейзаждың суреттері. Ойын барысы. Балалардың алдындағы үстелде қуыршақтар мен қысқы және жазғы киімдер бейнеленген. Мұғалім кезекпен жазғы және қысқы мезгілдердің суретін көрсетеді. Балалар қуыршақтарға сәйкес киім кигізу керек. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)**

			танысу, сөйлеуді дамыту)		
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, доп жерде. 1-4- допты табанмен алға-артқа жібермей, домалату; 3-4 - аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: отыру, аяқты алшақ қойып, допты жоғары ұстау. 1-3- иірім жасап, алға иілу, допты 3 рет аяғына ұру; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге. 1- тез жерге отырып, тізені алшақ ұстау және допты лақтыру; 2- тез тұрып, допты ұтып алу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, допты бір қолымен ұстау, допты екі қолымен кезек-кезек жерге ұру. Жаттығуды 8 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолымен допты ұстау. Тізені жоғары көтеріп, орнында тұрып, секіру. Жаттығу 4 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы. "Сабын қолғаптары". **(сөйлеуді дамыту, мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)** Мақсат-міндеттері. Балаға қолдарының сыртқы және ішкі жағынан сабындауды үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	**«Табиғат досы».** Қоршаған өмір әлемі, Не деген көркем, әдемі! Сол сұлулықты сақтайық, Мадақтайық, мақтайық! Шеңберге тұрып, бәрі	**Шаттық шеңбері** Күндей жадырап, Жұлдыздай жарқырап, Судай мөлдір таза көңілмен, Бүгінгі күнімізді	**Шаттық шеңбері** Жақсылықтан үйреніп, Боламыз біз жақсы адам. Жамандықтан жиреніп, Үлгі аламыз жақсыдан!	**«Қылқалам ханшасы».** Жер - Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да,	**«Поезд құрастыру».** Дидактикалық мақсат-міндеттер. Заттардың кеңістікте орналасуы жайында түсініктер беру, орналасу

	бірге айтады. Қардың пайдасы туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	бастайық. Балалар шаттық шеңберіне тұрып, бір-біріне жылы лебіздерін білдіреді. Қыс мезігілі туралы ертегілер айту, әңгімелеу, мазмұндау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Балалар шаттық шеңберіне тұрады, бірге қосылып айтады. Қыс ерекшеліктерін айтып әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. Қыс қызығы туралы әңгімелесу. Мнемотехниканы қолдану. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	қалыптарын салыстыру. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Жыланша жорғалау". Мақсат-міндеттер: бір жағы 20-30 см биік еңкіс тақтайдың үстімен қолдарын жанына жіберіп, жүруге үйрету.	**Қазақ тілі** "Қар жауады. Қатты - жұмсақ. Суық - ыстық." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы қардың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту; заттардың қасиетін білдіретін «суық- ыстық», «жұмсақ - қатты» ұғымдарын бекіту. Қар, оның ерекшеліктері жайлы тақпақтарды түсініп, дұрыс айтуды үйрету; қардың калпын айқындайтын сын есімді дұрыс қолдануға жаттықтыру; сөйлеу мәнерін, көру және есту қабілетін, логикалық	**Дене шынықтыру** "Қар үстіндегі жолдар". Мақсат-міндеттер: балаларды допты бір-біріне төменнен лақтыру және оны қағып алуға үйрету.	**Музыка** "Қыс" әні Мақсат-міндеттер. Балалардың шулы әннің сипаты мен төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін дамыту; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту.	**Дене шынықтыру** "Қар атысайық". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден өкшемен, табанмен жүруге; көлденең орындықта төрттағандап еңбектеуге үйрету.

		ойлауын дамыту. Байқампаздыққа, шыдамдылыққа, әдептілікке, айналасындағы әлемге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Музыка** "Аппақ қар". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді ықыласпен тыңдай білуге және әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білуге үйрету.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен 10.40:12.20	**Көшені бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ысқырығы күшті адам. (жол инспекторы) **Бақылау:** қалада көшелердің көптігін, олардың атауы әртүрлі	**Отырғызылған гүлдерді табиғат бұрышына қою, гүлдерді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ «Су құям гүлге» Қ.Сауғабаев. Ұмытпай күнде, Су құям гүлге. Жайнайды гүлім, Құлпыртып түрін. **Бақылау:** бөлме	**Көпірді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өзеннің қос жағасын, Жалғастырып жол жатыр. Тура өтіп шығасың, Су кештірмес қол шатыр. (көпір) **Бақылау:** көпірмен таныстыру. Көпірдің құрылысы	**Қыс соңында баған түбінде орналасқан шеңберді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Аппақ қар жауа бер, Риза ғой саған ел. Боратты-ау бораным, Қайратын қарай гөр. Біз батыл баламыз. Жылы үй қорамыз.	**Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақал-мәтелдер. Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей. Ердің атын еңбек шығарады. Ер дәулеті - еңбек. **Бақылау:** қардың көп түскенін, бірақ біз одан

	екендігі және балабақша қай көшеде орналасқандығы туралы түсінік беру. Балабақша жанында қандай мекемелер орналасқандығын айыра білу. (дүкен, дәріхана, банк, почта, колледж, кітап баспасы және т.б..). Барлық жерде адамдар жұмыс істейді, әрқайсысы істеген жұмысы басқаларға жақсы және ыңғайлы болғанын қалайды. Есейгенде олар да жұмыс істейді, ол үшін балаларға көп оқу керектігін ескерту қажет. Адамдардың еңбектеріне сыйластықпен қарай білуге үйрету. **Қимылды ойын: «Бірінші бол».** Әр түрлі бағытта бір-бірімен жарыса отырып жүгіруге үйрету (біреуі оңға қарай, басқасы солға қарай), ортаны тез айналып, бос орынға келіп тұра қалу. Тез жүгіруге баулу. Ойын	гүлдерінің атауларын бекіту, олар туралы білімдерін кеңейту. Бөлме өсімдіктерін күту; бөлме өсімдіктерінің негізгі талаптары бөлімін бекіту, негізгі белгілері туралы мәлімет беру (шіріген, жапырақтары сарғайған және т.б.), суарудың қосымша түрімен таныстыру. Бөлме өсімдіктерін жақсы көру, оларды күту, тірі ағза сияқты қарым-қатынаста тәрбиелеу. Қимылды ойындар. **«Қара сиыр» (қазақтың ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Дабыл бойынша тығыз орта құра білу дағдысын бекіту, ойын ережесін сақтау (ойыншының жанына бір затты жасыру, дабыл бойынша затты іздеу, тапқан адам қарауылдайды, қалғандары оны алып қоюға тырысады). Шынықтыру,ептілікті, төзімділікті дамыту. **Еңбек:** гүлді суару,	жайында түсіндіру (тіреуіші, жан-жақты құрылымы) бар; жүру белгісі (автокөлікке, жаяу жүргіншілерге, бәріне ортақ). **Қимылды ойын. «Нысанаға тигіз». (дене шынықтыру)** Балалардың ойын ережелеріне бағынуын, жауапты рольдерді орындай алуға ұмтылдыру . **Еңбек.** Жолға құм себу. Берілген тапсырманы, жолға құм себуді өз беттерінше орындауға үйрету. Білу және еңбек ережелерін сақтауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын ойнау барысында белсенділіктерін арттыру.	Ақ ұлпа қарыңнан. Аққала саламыз. **Бақылау:** балалардың назарын қыс соңында ағаш жанында пайда болған қарлы шұңқырға аудару. Балаларға баған түбінде орналасқан қарға күннің көзі түскен кезде қардың еритінін, баған түбінде шеңбердің бар екендігін түсіндіру. Бұл көктем мезгілі жақындады деген алғашқы белгі. Өз зерттеулері бойынша тәрбиешінің берген сұрағына жауап таба білу дағдыларын арттыру. **Қимылды ойын. «Кім шапшаң?» (дене шынықтыру)** Белгіленген жерден шаңғымен жүре білуді қалыптастыру. Жарыстарға қатысуға деген талаптарын арттыру; достық сезімдерін ояту, топтағы жолдастарына көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек.** Табиғат бұрышына жуа отырғызу.	еш қиындықсыз өтетінімізге назар аударту. Бұған бізге аула тазартушы көмектеседі. Балалардан аула тазартушының жазғы жұмысына қарағанда, қысқы жұмысының ерекшелігі неде екенін сұрау. Аула тазартушының қардан тазалау кезіндегі еңбек құралдары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту. Адамдардың еңбектерін сыйлап, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Кім күшті?» (қазақ халқының ұлттық ойыны) (дене шынықтыру)** Жаттығу жасау барысында еңбектену. Жолдасымен бірлесіп жасау; дұрыс ойын ережесін сақтауын қадағалау. Жолдасының жетістігіне, жеңілісіне көңіл аудара білу. **Еңбек:** аула сыпырушыға

	талаптарын орындауға үйрету. **Еңбек:** алаңдағы құралдарды қардан тазарту (сырғанайтын жер, алтыбақан және т.б.). Өз беттерімен алаңдағы құралдарды қардан тазартып, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** балаларға өз рөлдерін және жолдастарының рөлдерін біліп, 2-3 рөлде кезекпен ойнап; бағыну, басқару, теңдік қарым-қатынас ретінде рөлдік ойын ережесін білу.	жапырақты жуу. Балаларды өз бетінше тәрбиешінің берген тапсырмасын орындауға үйрету (гүлді суарып, жапырақтың шаңын сүрту).Өсімдікке ұқыптылықпен қарап, уақытында күте білуге бағыттау. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** ойында балалар өз іс-әрекеттерімен жолдастарының қимыл-істерімен ұштастыра білуі.		Балаларға табиғат бұрышына, жәшікке жуа отырғызып үйрету, жуаның құрамында ағзаға пайдалы дәрумендердің барын айту. Өсімдіктерді табиғи-іс-әрекет қатынасы ретінде қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қарым-қатынас және ойын барысында балаларға талаптар мен ережені (тәртіп мәдениетін, достық, ұжымдық қарым-қатынасты) меңгерту.	көмектесу. Үлкенге көмек көрсете білуге тәрбиелеу. Еңбек мәдениетін қалыптастыру (құралдарды қолдана білу, жұмыс орнында тәртіпті қадағалау). **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** біріккен ойындарда өз тәртібіне жауап бере алуға тәрбиелеу, ойын әрекетін ұйымдастыруға талпындыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас 12.30:13.00	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы. "Сабын қолғаптары". **(сөйлеуді дамыту, мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)** Мақсат-міндеттері. Балаға қолдарының сыртқы және ішкі жағынан сабындауды үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз.				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Түлкі мен бөдене» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ауыр тастар көтеру. Алақанды жұмып, қолды жартылай көтеріп-түсіру. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру.				

15.10:15.40	Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Аппақ қар". Мақсат-міндеттер: балаларды "Аппақ қар" өлеңінің мазмұнымен таныстыра отырып, табиғатты көркем бейнелеген сөздерді мұқият есте сақтауға үйрету. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Аққала қалай пайда болды?" Мақсат-міндетттер: балаларды аққаланың алғаш пайда болуы туралы деректермен таныстыру; аққала туралы әртүрлі мәліметтерді зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын**	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Алыс және жақын жатқан қар". Мақсат-міндеттер: балаларды заттардың алыс не жақын қашықтықта тұруы ұғымдарымен таныстыру. **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Қуыршақ театры шымылдығын әшекелейміз". Мақсат-міндеттер: балаларды жазуға арналған жабысқақ қағазды бүктеу арқылы шырша, жүрекше және шеңбер пішіндерін қиып алуға, және оларды жіпке шеттерінен жапсыруға, қуыршақ театр шымылдығын безендіруге үйрету.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Оюлар салынған қарлы жолақ". Мақсат-міндеттер: балаларды тіктөртбұрышты жолдарды қазақтың ою өрнектері элементтерімен безендіру тәсілімен таныстыру; "қарға ізі", "құс тұмсығы", "қаңқа" сияқты ою элементтерін белгілі ырғақтықта қарындашпен сурет салу техникасын игерту; қолдың ұсақ моторикасын, көзбен мөлшерлеу, ой-қиялын, елестету қабілеттерін дамыту. **Сюжетті-рөлдік ойын "Балалар кітапханасы"** Мақсат-міндеттер: ойын арқылы қоршаған орта туралы білімдерін көрсету, кітапхананың	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Қарды бақылау. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-р] дыбысы." Мақсат-міндеттер: балаларды үнді дауыссыз [Р] дыбысымен таныстыру; кейбір қоршаған объектілердің шығару дыбыстарының дауыссыз [Р] дыбысының айтылуы біркелкі болатыны туралы, дыбыстың сөздердің құрамында әрқалай тұратыны туралы түсіндіру. **Дайын суретті бояу тапсырмасы.** Балаларға қағаз бетіне басып шығарылған қыс мезгілі (антистресс) бірнеше суреттері беріледі, балалар өздері таңдап, бояп шығады. **(сурет салу)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Қар жауғанда". Мақсат-міндеттер: қардың қасиетімен таныстыра отырып, қардың қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру; қардың қасиеттерін атай білуге үйрету. **«Тап та, атын ата» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: түсті қабылдауын және ұсақ саусақ моторикасын дамыту. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)**

	"Жас экологтар". Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен,		әлеуметтік маңыздылығын көрсету; кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: оқырман формулярларын рәсімдеу, кітапханашының өтінім қабылдауы, картотекамен жұмыс, кітап беру, оқу залының жұмысы. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**		

	картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы жауапкершілікті сезіну керек.				
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсат-міндеттері. Қарапайым сұрақтарға егжей-тегжейлі жауап беру қабілеттерін жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)**	**"Сәйкесін тап"ойыны.** Үстел үсті ойыны арқылы ойналады. Қиынды суреттерден қыс мезгілі ерекшеліктерін білдіретін суреттерді тауып құрастыру; ойлау қабілеттерін дамыту. **(танымдық дағдылар)**	**Дайын суретті бояу тапсырмасы.** Балаларға қағаз бетіне басып шығарылған қыс мезгілінің (антистресс) бірнеше суреттері беріледі, балалар өздері таңдап, бояп шығады. **(сурет салу)**	**"Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны.** Мақсат-міндеттері. Таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; кейіпкерлейдің сөздерін жаттап алуға құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**«Суреттер құрастыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларға шағын суреттерден мазмұнды үлкен суретті құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын арттыру. **(танымдық дағдылар)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Балаңызды үй шаруасына араластырасыз ба?" атты сауалнама.	Баяндама. «Баланың дамуы мен тәрбиесінде күн тәртібінің маңызы».	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Медбикеден кеңес. «Тазалық – денсаулық кепілі».	Балалардың денсаулықтары жайында әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**16.01-20.01.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.01.2023	17.01.2023	18.01.2023	19.01.20230	20.01.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	«Балалармен демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық".** Мақсат-міндеттер: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; сабақтан кейін	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа

	өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		орнына жинау. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Санайық жаңаша. Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. **(сөйлеуді дамыту)** **"Мысық пен тышқан" қимылды ойын.** Педагог балаларды топтың ортасына шығарып, қимылды ойын	**Үстел үсті ойыны.** «Мозаика». Мақсат-міндеттер: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа үйрету. **(танымдық дағдылар)** **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді	**"Даусыңа қарай ажырат" дыбыстық жаттығу.** Педагог үстел үстіне үй жануарларының суреттерін қояды. Балалар өздеріне ұнайтын жануарды таңдайды. Ойын ойнауды ұсынады. Керекті құралдар: үй жануарларының суреттері Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру. - Балалар, алдарында жатқан суреттерді таңдап алыңдар. Сол суретте	**Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **(көркем әдебиет)**	**"Сиқырлы суреттер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Мазмұны: балалар алдарындағы қиылған бөліктерде үлгі бойынша суретті құрайды. **(танымдық дағдылар)** **Танграм әдісі бойынша "Қызықты бейнелер" ойыны** Танграм әдісін пайдалана отырып, күшікке үйшік жасауды ұсынады. Ойынның мақсат-

	ойнауды ұсынады. Бала санына қарай мысық пен тышқандардың маскаларын ұсынады. Санамақ арқылы тышқанды таңдайды. Балалар келесі сөздерді қайталайды: Мысық, мысық ұйықтайды, Тышқан, тышқан жорғалайды: пи - пи. Педагог балаларды мадақтайды. Ойын 3-4 рет қайталынады. **(дене шынықтыру)**	жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	қандай жануар белгіленгенін айтып, дауыстарын салу керек. Ал достарың сол дауыс қай жануардың дауысы екенін тауып, қайталайды. - Мияу – мияу? Мысық. - Аф – аф – аф? Күшік. - Ку – ка – ре – ку? Тауық. - Мө- ө – ө – ө? Сиыр. - Кәне, бәріміз мысықты шақырайықшы. Оны қалай шақырамыз? «Кыс-кыс» деп шақырамыз. Педагог тілдерінде кемістігі бар балалармен жеке 3-4 рет қайталайды. **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**	**"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	міндеттері: бұл ойын балалардың түстер мен формаларды қабылдауын дамытуға ықпал етеді. Әр бала тапсырмаларды орындау логикасын бөліктен бастап, бүтінге дейін меңгереді. Барысы: Балалар түрлі-түсті блоктардан күшік пен олардың үйшіктерін құрастырады. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (таспалармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде.				

	1-4- таспаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы таспамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - таспаларды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8- осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары жанында. 1- оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4- осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - таспа ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын жанына жіберу. 1- аяқты түзу ұстап, бір жанына қарай бұру, осы қимылмен бірге таспа ұстаған қолды төмен түсіріп, айқастырып қою; 2 - бастапқы қалып. 3- 4- аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығуды жасау кезінде аяқты бүкпей, тік ұстау керек. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-3- алға сәл иіліп, еңкею, қолды алдына түзу ұстап, таспа ұстаған қолдарының саусақтарын қимылдатып, таспаларды толқындату; 4 - тез тіктеліп, таспа ұстаған қолдарын артына жіберу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын артына түзу ұстау. 1- тізені бүге отырып, аяғын алдына қойып, таспа ұстаған қолдарын толқындатып, жоғары көтеру; 2- бастапқы қалып. 3-4- келесі аяғымен жаттығуды қайталау. Жаттығуды әр жағына 5-6 реттен қайталау. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-4 - таспа ұстаған қолдарын оңға - жоғары, солға - төмен қимылдата отырып, өзін айналу. Таспамен толқынды қимылдар жасау. Жаттығуды 4-5 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1 - оң қолын жоғары, сол қолын артқа жіберу; 2 - қолдарын алмастырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас. Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-	Аңдардың қысқы	Қысқы ұйқыға кететін	Аңдар қыста немен	Аңдар туралы тақпақтар	Аңдарды сипаттап, аңдар

әрекетке дайындық 09.30:09.45	тіршілігі туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	аңдар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	қоректенетіні туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**	жаттау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, көркем әдебиет)**	туралы толық әңгімелеу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Аңдардан ептіміз". Мақсат-міндеттер: оқу қызметінде бала денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, аңдардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету.	**Қазақ тілі** ""Үш торай" ертігісін оқу." Балаларды «Үш торай» ертегісімен таныстыру; сөздердің түрленуі, зат есім, сын есім, негізгі және туынды сөздер жайлы білімдерін дамыту; мезгілдік өзгерістер туралы, адамдар мен жан-жануарлардың өміріндегі әртүрлі жыл мезгіліндегі ерекшеліктер жайлы түсініктерін дамыту; еңбектің маңыздылығы туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру. Балаларды ертегі тыңдауға, ертегі желісін еске сақтауға үйрету; жиі қайталанатын сөз тіркестерін сызбалы суреттер негізінде дыбыстауға жаттықтыру; негізгі сөз бен туынды	**Дене шынықтыру** "Аңдарға еліктеп жүреміз, секіреміз, жорғалаймыз". Мақсаты-міндеттер: балаларды доптарды басынан асыра лақтыру және оны қағып алуға; гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету.	**Музыка** "Аңдар туралы не білеміз?" Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** "Аңдар туралы ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды екеуден аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен жүруге; тізені жоғары көтеріп жүру; гимнастикалық орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеуге үйрету.

		сөз тізбегін түсініп, өз бетінше құрау біліктіліктерін дамыту; есту, ойлау, еске сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілін, қиялдарын дамыту. Еңбексүйгіштікке, жанашырлыққа, ертегілерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Музыка** "Қасқыр үнін тыңдайық". Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Жаяу борасынды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Боран гулеп соғады,	**Қар басуын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ұстай қалсаң еріп кетер,	**Қардың тереңдігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді,	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Болжау. Аязды күні қар жауса –	**"Көшені бақылау". (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Ала таяқ ұстаған,

	Қайсар қалай тоңады? Мақта, мейлі. Айналаны орады. Аяғында саптама, Мақтама. Баста тымақ, Өзіңе дәл, шақ қана. Қайсар бейне атамдай, Үсте тон. Қолда қамшы, астында ат. Қой қайырған шопандай. **Бақылау:** жансыз табиғаттағы қыстың белгілерімен танысу. Қыстың суық күнінде жолда қар борасыны болады, ауада қатты жел көтеріліп, жолды ақ борасын басады. Борасын қарды ойшыққа, бос жерлерге апарады. Балалардың сөздік қорларын молайту. **Қимылды ойын: «Қайсардың киімін ата». (дене шынықтыру)** Қысқы киім атауын атай білуді бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту (киім атауларын есте сақтау), дабылға назар	Әуре болма теріп бекер. (қар) **Болжау.** Қар түссе - күн жылынады Бақылау: балаларға қардың түсуі жөнінде түсінік беру. Қыста күн бұлттанса қар жауатына туралы айту. Аспаннан жапалақтап қар жауғанын бақылау (ұлпа, ақ, жеңіл). Қар, жүн көрпе секілді жерді қымтайды. **Қимылды ойын. «Қармен ойнау». (дене шынықтыру)** Балаларды қармен ойнауға үйрету. Нысанаға қарды ата білуге жаттықтыру. Ойын ережесін орындауға дағдыландыру. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Күректі қолдануды үйрету, ауланы қардан тазарту. Қоғамдық жұмыс уақытында бір-біріне кедергі келтірмеу. Қиыншылықтарды жеңе білу. **Өз бетімен ойындар.**	Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Бақылау:** балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға өлшеуішті көрсету және әр жердегі қар қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын: «Ақшақарды ізде». (дене шынықтыру)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. Қар тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру	күн жылынады. Суықтан қорықпа – суық сумен жуын. Мақал-мәтел. Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** жылы күндері жауған қар жабысқақ болады, қар жабысқақ, аққала жасауға ыңғайлы болатынын балаларға түсіндіру, ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын. «Бәйге». (дене шынықтыру)** Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді). Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек.** Тәрбиешіге	Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ысқырығы күшті адам. (жол инспекторы) **Бақылау:** қалада көшелердің көптігін, олардың атауы әртүрлі екендігі және балабақша қай көшеде орналасқандығы туралы түсінік беру. Балабақша жанында қандай мекемелер орналасқандығын айыра білу (дүкен, дәріхана, банк, пошта, колледж, кітап баспасы және т.б..). Барлық жерде адамдар жұмыс істейді, әрқайсысы істеген жұмысы басқаларға жақсы және ыңғайлы болғанын қалайды. Есейгенде олар да жұмыс істейді, ол үшін балаларға көп оқу керектігін ескерту қажет. Адамдардың еңбектеріне сыйластықпен қарай білуге үйрету. **Қимылды ойын. «Бірінші бол». (дене шынықтыру)**

	аудару (ортаға тұрған кезде бос орынға тұру). Нақтылыққа, сенімділікке тәрбиелеу. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** «Төбешікке су құю». Судың қасиеті туралы білімдерін бекіту (аязды күндері ол қатып қалады). Тәрбиешіге көмектесуге үйрету; өз еңбегіне жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ойын түрін анықтау арқылы өз бетімен жұмыс істеу қабілетін анықтау. Ойын әркеттерін қалыптастыру және дамыту белсенділіктеріне тәрбиелеу.	Тыныш қуанышты жағдайды қолдауға және ұйымдастыруға талаптандыру; дербестілігін және бастамашылдығын көтермелеу.	(қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқаруда кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар.** Өз құрдастарымен 2-3 рольден тұратын ойын ойнағанда, бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	қардан жолды тазартуға көмектесуге тарту. **(еңбек дағдылары)** Тәжірибе. Қардың қасиеттері. 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, ол мұз болып қатады. Қар дымқыл әрі жабысқақ, болады. Қортынды. Қардың дымқылдығынан қар әдемі тұтас түрде болатындығын байқадық.	Әртүрлі бағытта бір-бірімен жарыса отырып жүгіруге үйрету (біреуі оң жаққа, басқасы сол жаққа қарай), ортаны тез айналып, бос орынға келіп тұра қалу. Тез жүгіруге баулу. Ойын талаптарын орындауға үйрету. **Еңбек.** Алаңдағы құралдарды қардан тазарту (сырғанайтын жер, алтыбақан және т.б..). Өз беттерімен алаңдағы құралдарды қардан тазартып, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** балаларға өз рольдерін біліп, 2-3 рольде кезекпен ойнап; бағыну, басқару, теңдік-қарым-қатынас ретінде рольдік ойын ережесін білу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас 12.30:13.00	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға				

	тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас. Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Алдар көсе мен Шық бермес Шығайбай» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	"Мейірімді мысық"; (белді бүгіп, басты жоғары көтеру). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Аю мен қонжық апанда ұйықтап жатыр". Мақсат-міндеттер: балаларды апанда ұйықтап жатқан үлкен аю мен қонжықты салу композициясын бейнелеуге үйрету; аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Аңдардың іздерін зерттейік". Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" ұғымдарын жетілдіру. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Дәріхана". Мақсат-міндеттер:	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Көзі қорқақ Қоян ертегісін мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балаларды "Көзі қорқақ қоян" ертегісімен таныстыру; жабайы аңдардың бойындағы адам қасиеттерінің ерекшеліктерін көрсету; жануарлар туралы ертегі жанры туралы ұғымдарын қалыптастыру; "көз қорқақ"	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Аю мен қасқыр". Мақсат-міндеттер: балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқырды және аюды құрастыруға үйрету. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Апандағы аю". Мақсат-міндеттер: балаларды "Апандағы аю" картинасының	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жабайы жануарларға қамқорлық". Мақсат-міндеттер: қыста тіршілік ететін жабайы жануарларды жатқа білуге үйрету. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Қонжықтың достары". Мақсат-міндеттер: аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып,

	техникасын жетілдіру. **Театраландырылған қойылым.** "Үйшік" ертегісі. Мақсат-міндеттер: танымал ертегі мазмұнын балалар естеріне түсіру, есте сақтау, ойлау, эмоционалды, ым-ишаралық, қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жадықтар. Киім-кешектер, "Үйшік" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің бетперделері. Барысы. Педагог алдын-ала балаларға "Үйшік" ертегісін мазмұндап береді. Балалар өз қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерін ойнайтын балаларды таңдап алады, кейіпкерлер сәйкес костюмдарын киіп, орындарына барады. Басында автор сөздерін педагог өзі айтады, ал кейінгі бөлімдерде автор рөліне балалардың бірін	дәріхана қызметкерлерінің мамандықтары туралы білімдерін кеңейту: фармацевт дәрі-дәрмек жасайды, кассир-сатушы оларды сатады, дәріхана меңгерушісі дәрі-дәрмек жасау үшін қажетті шөптер мен басқа да препараттарға тапсырыс береді, балалардың сөздік қорын кеңейтеді. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	фразеологизімінің мағынасын түсіндіру. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Ветеринарлық емхана". Мақсаты: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ветеринарлық емхана қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; ақ халаттар, перчаткалар, жиһаз, сөмкелер, емханаға керек; ойыншық жан-жануарлар мен құстар. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру	мазмұнымен таныстыру; мәтіні қысқа картинаны бар ықыластарымен мұқият тыңдауға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". Мақсат-міндеттер: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса	пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қонжықты мүсіндеуді үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық

	ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге кім ненің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс-балалар , көрермендерге құрмет білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мадақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан, шығарманың олай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетіне қысқаша талдау жасайды. **(көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)**		керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында педагог балармен бірге	перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді,	көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды

			қорытынды жасайды: адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі. **(көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)**	алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Театрды сахналау.** «Күшік пен мысық» ертегісін сахналау.	**Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?»	**"Көңілді қоянның суретін тап" дидактикалық ойыны.**	**"Ненің құйрығы?"** Мақсат-міндеттер. Жануарлар туралы	**Шешуін тап та, ата!** Көрнекі құралдар. Алуан түрлі суреттер:

	Балалармен бірге ертегі қойылымын қуыршақ театры арқылы ойнап көрсету және үй жануарларын қорғай білуге үйрету. **(көркем әдебиет)**	Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	Мақсат-міндеттер: тақтадағы көңілді қоянның суретіне қарай отырып, тез тауып беру іскерліктерін жетілдіру. Барысы. Педагог балалардың назарын өзіне аударып: - Балалар, мен сендерге қояндардың бірнеше көңіл-күйін (смайликтер) көрсетемін, сол көңіл-күйлерді (смайликтер) мұқият қарап отырып, маған көңілді қоянның суретін тауып беріңдер! Педагог еденге қояндардың бірнеше көңіл-күйін (смайликтер) жайып береді. Балалар тақтадағы көңілді қоянның суретіне қарай отырып, тез тауып берулері тиіс. Педагог балалар қиналған жағдайда қоянға сипаттама береді. Жақсы қатысқан балаларға қоян бейнеленген таңбалауыштар үлестіріледі. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)**	білімдерін бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Барысы. Бір күні таңертең орман жануарлары оянып, бәрінің құйрықтары ауысып қалғанын көрді. Қоянда қасқырдың құйрығы, қасқырда түлкінің құйрығы, түлкіде аюдың құйрығы. Жануарлар мұңайып қалды. Қасқырдың құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл ненің құйрығы?" сұрағына жауап бере отырып, жануарларға құйрықтарын табуға көмектесу. "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын және т.б..) **(қарым-қатынас іс-әрекет, танымдық іс-әрекет)**	тышқан, мысық, шелек, шана, фланелеграф. Тәрбиеші балаларға суреттерді көрсетіп, онда бейнеленген заттар мен жануарларды атауды сұрайды. Содан соң осы суреттерді кез келген реттілікпен фланелеграфқа бекітеді де, балаларға сұрақтар қоя бастайды. Балалар сұрақтарға жауап бере отырып, фланелеграфтан қажетті суретті табуы және онда бейнеленген заттарды атауы тиіс. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Ойын арқылы балалардың ойлау қабілеттерін дамыту» баяндама.	«Тұйық бала қайдан шығады?» баяндама.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аудару, ескерту.	«Ата-аналарға тұмау жөнінде» денсаулық бұрышына кеңес (медбике)	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуларына тілек білдіру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Туьбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**23.01-27.01.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.01.2023	24.01.2023	25.01.2023	26.01.2023	27.01.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	«Балалармен демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерінің топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу,	**Ойыншықтар және тәртіп.** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекке баулу, тәртіпсіздікті	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп»** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттер: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяқ киімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға

	заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**	байқауды; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымда ынтымақта еңбек етуге үйрету. **(еңбек дағдылары)**	тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**
	Үстел үсті ойыны «Мозаика». Мақсат-міндеттер: балаларды берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге, тапқырлыққа үйрету. **(танымдық дағды)**	**Санамақ.** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Қосып едім екеуін, Болып шықты он саусақ. Оң аяқта бес бақай, Сол аяқта бес бақай. Қосып едім екеуін, Болып шықты он бақай. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**	**Дидактикалық ойын. «Көлеңкесін тап».** Мақсат-міндеттер: балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамыту. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)** **Театрландырылған қойылым "Аққу-қаздар".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз бетінше театрландырылған ойындарды ұйымдастыруын үйрету, рөлдер мен міндеттерді өзара бөлісу біліктіліктерін жетілдіру,	**"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)** **Бояу беттеріндегі**	**"Жоғалған зат" үстел үсті ойыны.** Барысы: педагог үстелдің үстіне бірнеше зат қойылады. Бала оларға мұқият қарап алған соң, теріс қарап тұрады. Үстелден бір зат алып тасталынады. Бала қай заттың жоғалып кеткенін табу керек. Заттардың санын ақырындап өсіруге болады. **(танымдық дағдылар)**

			шығармашылық дербестікті дамыту. **(қоршаған ортамен танысу)**	**суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (таспалармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4- таспаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы таспамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - таспаларды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8- осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары жанында. 1- оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4- осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - таспа ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын жанына жіберу. 1- аяқты түзу ұстап, бір жанына қарай бұру, осы қимылмен бірге таспа ұстаған қолды төмен түсіріп, айқастырып қою; 2 - бастапқы қалып. 3- 4- аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығуды жасау кезінде аяқты бүкпей, тік ұстау керек. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-3- алға сәл иіліп, еңкею, қолды алдына түзу ұстап, таспа ұстаған қолдарының саусақтарын қимылдатып, таспаларды толқындату; 4 - тез тіктеліп, таспа ұстаған қолдарын артына жіберу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын артына түзу ұстау. 1- тізені бүге отырып, аяғын алдына қойып, таспа ұстаған қолдарын толқындатып, жоғары көтеру; 2- бастапқы қалып. 3-4- келесі аяғымен жаттығуды қайталау. Жаттығуды әр жағына 5-6 реттен қайталау. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-4 - таспа ұстаған қолдарын оңға - жоғары, солға - төмен қимылдата отырып, өзін айналу. Таспамен толқынды қимылдар жасау. Жаттығуды 4-5 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1 - оң қолын жоғары, сол қолын артқа жіберу; 2 - қолдарын алмастырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**		
Таңғы ас 09.00:09.30	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар,				

	Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	Қыстайтын құстар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Қыстайтын құстардың суреттеріне қарап әңгіме құру. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Құстар туралы жұмбақтар шешу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Құстар туралы тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Құстар туралы әндер жаттау. (музыка)
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Құстардай қайраттымыз". Мақсат-міндеттер: ұйымдастырылған іс-әрекетінде бала денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, құстардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету.	**Қазақ тілі** "Қыстайтын құстар. Көп, аз, тең." Балалардың ұғымындағы қыстайтын құстар туралы түсініктерін кеңейту, адам құстарға қалай қамқорлық жасай алатынын түсіндіру, құстардың дыбыстарын білдіретін сөздердің ерекшеліктері туралы түсінік беру; түбірлес сөздер туралы білімдерін мысал келтіру арқылы қалыптастыру (қыс - қыстау - қыстайтын); заттардың санын анықтайтын «артық» ,«кем», «тең» түсініктерін бекіту. Балаларға қыстайтын	**Дене шынықтыру** "Жылдам және епті құстар". Мақсат-міндеттер: балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен (10 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету.	**Музыка** "Тауықтар" биі Мақсат-міндеттер. Балаларды үй жануарлары туралы әндерді тыңдауға және айтуға үйрету; музыканың сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақты қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру; дыбысты есту қабілеті мен музыкалық аспапты әуенге ілесе отырып, дыбысты дұрыс қайталай білу қабілетін жетілдіру; үй жануарлары жөнінде	**Дене шынықтыру** "Қамқоршылар тобы". Мақсат-міндеттер: балаларды допты еденге ұруға; допты жоғары лақтыруға үйрету.

		құстарды ажыратып, дұрыс атауға үйрету, құстардың дыбыстауын айқындайтын (шіп-шіп, шыр-шыр, шырылдайды) сөздері арқылы артикуляциялық аппараттарын дамыту; заттар тобының санын анықтау ұғымдарын білдіретін «артық» ,«кем», «тең» сөздерін дыбыстауға жаттықтыру; еске сақтау, ойлау қабілеттерін, қатынастық дағдыларын дамыту. Қыстайтын құстарға қамқор болуға, мейірімділікке, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Музыка** "Құстар әні". Мақсат-міндеттер: балаларды құстар туралы әндерді тыңдап және айтуда әндердің сипатын ажырата білуге үйрету; құстар туралы әнді сезімталдықпен қабылдай білу қабілетін қалыптастыру.		ұғымдарын кеңейту. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен музыкалық ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілеті мен зейінін дамыту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, оқу қызметіне қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыруды пысықтау.	

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен 10.40:12.20	**Қар басуын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ұстай қалсаң еріп кетер, Әуре болма теріп бекер. (қар) **Болжау.** Қар түссе - күн жылынады **Бақылау:** балаларға қар түсуі жөнінде түсінік беру. Қыста күн бұлттанса қар жауатына туралы айту. Аспаннан жапалақтап қар жауғанын бақылау (ұлпа, ақ, жеңіл). Қар, жүн көрпе секілді, жерді қымтайды. **Қимылды ойын.** «Қармен ойнау». **(дене шынықтыру)** Балаларды қармен ойнауға үйрету. Нысанаға қарды атуға жаттықтыру. Ойын ережесін орындауға дағдыландыру. **Еңбек:** күректі	**Ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жаңылтпаш. Қыс қыспаса, қыс па, Құс ұшпаса, құс па? Өлең. «Қыс» О. Иманәлиев. Көкті бұлт тұмшалап, Жер ақ тонын киеді. Шұнақ аяз шымшылап, Ақ бетіңнен сүйеді. **Бақылау:** балаларға жансыз табиғаттағы қыс мезгіліндегі өзгеріс туралы түсінік беру. **Қимылды ойын: «Кегліні құлат». (дене шынықтыру)** Кегліні құлата отырып, клюшканың көмегімен нысанаға шайбаны лақтыра білуді бекіту. Белсенділікке тәрбиелеу. **Еңбек. (еңбек іс-әрекеті)** Демалыс орнын қардан тазарту. **Өзінің іс-әрекетін жолдастарының іс-**	**Торғайларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: қыстап қалатын құстар жайлы білімдерін толықтыру; қыс мезгіліндегі құстардың мінез-құлықтарындағы өзгешеліктер туралы түсініктерін қалыптастыру; құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойыны. «Нысанаға тигіз». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: ұшып бара жатқан заттың бағытын бақылау, қозғалыстың дұрыс орындалуын есептей білу. **Еңбек.** Топтың ойын ауласын қоқыстардан тазарту. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбекке баулу. **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзін	**Қар үстіндегі іздерді бақылау.** Мақсат-міндеттер: балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айырып, білуге үйрету. Балаларды байқағыштық, ойлау қаситтерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райының қай кезінде іздер жақсы көрінеді? Көркем сөз: Ақ киімді денелі, ақ сақалды, Соқыр, мылқау танымас тірі жанды, Үсті-басы ақ қырау түсі суық, Басқан жері сықырлап келіп қалды. (Абай) **Еңбек:** құстар үшін жемсалғыш жасап, оны	**Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу.** Мақсат-міндеттер: балаларды қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауды ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады, олар бір-біріне өте ұқсас келеді. Қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады. Су буы өте жоғары көтеріледі: сол жоғарыда ауаның температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп кішкентай

	қолдануды үйрету, ауланы қардан тазарту. Қоғамдық жұмыс уақытында бір-біріне кедергі келтірмеу. Қиыншылықтарды жеңе білу. **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Тыныш, қуанышты жағдайды қолдауға және ұйымдастыруға талаптандыру; дербестілігін және бастамашылдығын көтермелеу.	**әрекетімен келістіру, ұжымда тапсырманы өз бетінше орындауға үйрету.** Еңбекті ынтамен істеуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзін қызықтыратын іспен айналысуға мүмкіндік беру.	қызықтыратын іспен айналысуға мүмкіндік беру.	ағашқа іліп қою, жем салу. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттер: қыстайтын құстарға, хайуанаттарға қамқоршы болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Ақ қоян». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке баулу. **Жеке жұмыс:** бір құстың лабиринттен шығу жолы туралы ертегіні ойластыру. Мақал. Жем берсең құсқа қыста, сауабы тиер оның жазда.	жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі. Көркем сөз. Жазда көлге мұз қатты, Табанымды мұздатты. Мұз ойылып кетті тез, Күліп едік, біз қатты. **Қимылды ойын. «Ортаға түспек». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, секіруге, ептілікке үйрету. **Еңбек:** қар атжалдарын жасауға балаларды үйрету. **(еңбек іс-әрекеті)** **Жеке жұмыс:** шаңғыда жүре білуге машықтану. Мақал. Қар көп болса, астық көп болады. Жұмбақ. Қолы жоқ, сурет салады Тісі жоқ, тістеп алады. (Аяз)
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар,				

	Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Қорыққанға қос көрінеді» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықты**ру)				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Құстарға жемшашар" тақпағын жаттау. Мақсат-міндеттер: балалардың "тақпақ" ұғымын жетілдіру, қыстайтын құстар туралы көркем сөз үлгісімен таныстырып, құстарға қыста қамқорлық жасау жөнінде білімдер жиынтығын тиянақтау. **Дамытушы ойын.** "Суретшінің қатесін тап". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Сары шымшық". Мақсат-міндеттер: балалардың қылқаламмен сары шымшық бейнесін салуға үйрету; құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Үй құрастыру". Мақсат-міндеттер: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Дорбадағы құмалақтар" Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды тура және кері санау туралы ұғымдарын қалыптастыру, көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы, екі заттардың сандарын тең ету амалдары туралы білімдерін тиянақтау. **Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар".**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Бұлбұл мен тоқылдақ". Мақсат-міндеттер: балаларды "Бұлбұл мен тоқылдақ" әңгімесінің мазмұнымен таныстыру; мәтіні қысқа әңгімені бар ықыластарымен мұқият тыңдауға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Цирк". Мақсат-міндеттері. Балалардың түсінігінде циркте қызмет ететін өнерпаздар (сайқымазақ, гимнаст, сиқыршы,	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Аялайық құстарды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың қысқы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; қыстайтын құстар тіршілігі жайлы балалардың ой-өрісін дамытып, сөздік қорын молайту. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар

	заттар, жан-жануарлар, құбылыстар жайлы түсініктерін пысықтау; табиғатына сәйкес емес белгілерді байқап, құрылымында немесе сипатында не дұрыс еместігін атауға жаттықтыру; қоршаған әлем заңдылықтарына қызығушылықтарын арттыру, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдар. Сыртқы сипатында, құрылымында сәйкессіздіктері бар объектілер мен құбылыстар салынған суреттер. Балалардың жауаптары мынадай болуы мүмкін: "Қасқырдың жүні жасыл емес, сұр болады", "Қоянның құлағы тышқанның құлағындай кішкентай емес, ұзын болады", "Күндіз аспанда жұлдыздар көрінбейді", "Бұлақ төменнен жоғары қарай емес, жоғарыдан төмен ағады", "Бәйшешек күзде емес, көктемде шығады", "Аққала	қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара карындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз, т. б). келісім. Педагог алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз	Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын желісіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты	жонглер, жануарларды жаттықтырушы) жөнінде ұғымдарды қалыптастыру; цирк өнерпаздарының жұмысын түсіндіру; еңбекқорлыққа, төзімділікке, сыпайылыққа, саламатты өмір салтына тәрбиелеу. Құралдар. Циркте қызмет ететін артистерге қажет ойыншық құралдар, модельдер (доптар, ойыншық жануарлар, бас киімдер, таяқшалар, спорттық киім үлгілері, гимнастикалық ұршық, костюмдер). Шарты. Педагог цирктің (суреті) қандай орын екенін, бұнда қандай өнерпаздар жұмыс істейтіні туралы балалармен алдын ала әңгімелеседі; әрбір артист маман қандай құралдарды пайдаланатыны, олардың еңбегінің қаншалықты қиын екенін түсіндіреді. Балалар циркте қызмет ететін өнерпаздар: сайқымазақ, гимнаст,	бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына

	көктемде аулада тұра алмайды, еріп кетеді", "Ит ағаштағы ұяда емес, ауладағы ағаш үйшікте тұрады", "Жазда өзенге мұз қатпайды, өйткені жазда күн ыстық", "Түлкінің құйрығы қоянның қысқа құйрығы сияқты емес, қалың, сарғыш болады" және тағы басқа. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	орындарына барады. Педагог балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс-мамандарының бірге кеңесуі; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы жауапкершілікті сезіну керек. **(қоршаған ортамен танысу, көркем әдебиет)**	сиқыршы, жонглер, жануарларларды жаттықтырушы болып бөлініп, топтасып, белгілі жаттығулар жасайды. Педагог цирк қойылымы жайында жариялап, қалған балаларды орындықтарға шақырады. Әрбір өнерпаздың шығуын аса құрметпен жариялап, оған көрермендер тарапынан қолдау және қошемет көрсетуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында өнерпаздар көрермендерге иіліп құрмет көрсететіні, ал көрермендер оларды мақтап, қошемет білдіретінін айту керек. Педагог ойын барысын өзі реттеп жүреді, балалардың әрекеттерін белсенді ету үшін қосымша сұрақтар қояды. Ойын соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: цирк қойылымының әдемі және қызықты болуы, өнерпаздардың	барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, математика негіздері, қазақ тілі)**

				шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында болады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**«Табиғат құбылыстары» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балалардың табиғат құбылыстары жөнінде түсініктерін нығайту. Шарты. Педагогтің ауызша сипаттамасы бойынша суреттер тізбегінің арасынан сәйкес келетін табиғат құбылысының суретін табу.	**Жеке жұмыс.** Қыс келгенде, торғайым, Үй алдына қон дәйім. Ойна, жүгір, желкілде, Тисем саған оңбаймын. Мақсат-міндеттер: тақпақты жаттата отырып, балалардың сөздік қорларының белсенділігін арттыру, тіл мәдениетін жетілдіру. **(көркем әдебиет)**	Қағаз бетінде бағдарлай білуді, апта күндерін, жыл мезгілдерін ретімен атау. **(сөйлеуді дамыту)** **"Жағдаятты шешу:** ""Егер сен, құстың ұясын бұзып жатқандарды көрсең не істейсің?"". Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін, табиғатты аялау сезімдерін дамыту." **(қоршаған ортамен танысу)**	**"Бұл ұяда не тұрады?" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Барысы. Тәрбиеші ұядағы құстардың суреттерін көрсетеді. Балалар оларды атайды, құстарға сипаттама береді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**Дидактикалық ойын. «Бұл қай кезде болады?»** Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілін бір-бірінен ажырата алу қабілеттерін дамыту. Шарты: тақтаға төрт мезгілдің суретін іледі. Әр мезгілге байланысты әңгіме құрастырып айтады, қай жыл мезгілі екендігін жасырады. Қалған балалар қай жыл мезгілі екенін тауып айтады.
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен	«Өзіңіздің балалық шағыңыз туралы	«Балаңыздың денсаулығына қалай	Ата-аналар жиналысы. Тақырып: «Бала

кеңес) 18.00:18.30	ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	кеңестер жүргізу.	балаңызға айтасыз ба?»	көңіл бөлесіз?» сауалнама.	тәрбиесіндегі ата-аналардың рөлі».

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**30.01-03.02.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.01.2023	31.01.2023	01.02.2023	02.02.2023	03.02.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен балалардың жеке басының гигиенасы туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғады сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге

	төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**		ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Тіл ұстарту жаттығулары. Мақсат-міндеттер. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. ра-ра-ра-ара ор-ор-ор-тор ро-ро-ро-рома ру-ру-ру-қару ар-ар-ар-қар ур-ур-ур-ура Р- дыбысын буында, сөзде қайталаймыз: Ра-ра-ра- қозыға жақсы қара. Ры-ры-ры- жинап алдым тары. Ар-ар-ар- далада қалың қар. Ыр-ыр-ыр- жаттап алдым жыр.	Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Р. Тышқанбаевтың «Қыс» өлеңін оқу.** Педагог өлең оқи бастайды: Шыңнан сырғып түсті де, Келді етекке қыс, міне. Ақ қарлар ақ көбелек, Қонды үйлердің үстіне.	**"Қыста қандай жануарлар ұйықтайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың қыстайтын аңдар арасынан ұйқыға бататындарды ажыратып, аңдардың қысқы тіршілігі жөніндегі білімдерін пысықтау. Шарты: аңдардың суреттеріне қарап арасынан қысқы ұйқыға бататындардың суреттерін бөліп алу. Таңдауларының себебін түсіндіру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді**	Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **(математика негіздері)**	

	Ра-ра-ра- Айжан шашыңды тара. Ыр-ыр-ыр- ырылдайды қасқыр. Ра-ра-ра- бал жинайды ара. Мір-мір-мір-қап- қара көмір. Тоқылдақ ағашты қалай тоқылдатады? Тр-тр-тр. Мысық қалай дыбыстайды? Мр-мр-мр. Қарға қалай қарқылдайды? Қаррр-қаррр-қаррр. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Боран соғып бірде өкпек, Үйге айдады «кір» деп тек. Мұз көрпеге оранды, Сулар тоңып дірдектеп. Аулаға қар үйгізді, Бетті аязға сүйгізді. Тоңбасын деп теректер, Қырау ішік кигізді. **(көркем әдебиет)** Бояу беттеріндегі суреттерді бояу. Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**	**дамыту)** Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(жапсыру)**		
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (гимнастикалық таяқшалармен)** Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау;				

	4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Мәдени-гигеналық дағдылар.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	«Қайырлы таң». Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға,	«Амансың ба, алтын күн!» Амансың ба, алтын күн!	«Табиғатпен үндестік» Шөліркемей гүл тұрсын! Жерім жайнап	Достар бері, келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге,	«Табиғатпен үндестік» Шөліркемей гүл тұрсын! Жерім жайнап

	Ертемен, ақ пейілмен, «Қайырлы таң!» - деймін мен. Күндіз де елді елеймін: «Қайырлы күн!» - тілеймін. Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін: «Кеш жарық!» - деп кіремін. **(сөйлеуді дамыту)**	Амансың ба, атқан таң! Амансың ба, Жер - Ана! Амансың ба, достарым! Жарты шеңбер құрып отырып, барлығы бірге айтады және бірігіп жасайды. **(сөйлеуді дамыту)**	құлпырсын! Нұрын сыйлап біздерге Көкте мәңгі гүл тұрсын! Нұр сыйлаған күн ыстық Ыстық бізге кең өлке Ыстық бізге тыныштық! Шеңбер құрып, барлығы бірге қайталайды. **(сөйлеуді дамыту)**	Қуанышпен еніңдер. (Г.Абдрахманов) Шеңберде қол ұстасып тұрып өлең жолдарын бірге айтады. Тақырыпқа байланысты жұмбақтар жасыру. **(сөйлеуді дамыту)**	құлпырсын! Нұрын сыйлап біздерге Көкте мәңгі гүл тұрсын! Нұр сыйлаған күн ыстық Ыстық бізге кең өлке Ыстық бізге тыныштық! Шеңбер құрып, барлығы бірге қайталайды. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Допты екі қолымен лақтыру". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүру және жүгіруге дағдыландыру; педагогтің белгі беруі бойынша 1,5 мин қалыпты жағдайда жүгіруге үйрету.	**Қазақ тілі** "Жиһаздар. Балықты бақылау." Мақсат-міндеттер. Жиһаз түрлері, қолданысы, адам өміріндегі орны туралы түсініктерін нақтылау; «жайлылық» сөзінің мағынасын түсіндіру. Балаларға әңгімені зейін қойып тыңдауды, мәтіннен таныс сөздерді тауып айтуды үйрету. Еске сақтау, логикалық ойлау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін дамыту; айналасындағы заттарға қызығушылықтарын арттыру. Көру және тәжірибені қортындылау арқылы заттарды сәйкестендіру, жіктеу	**Дене шынықтыру** "Доппен жаттығулар түрлері". Мақсат-міндеттер: балаларды табанның ішкі жағымен жүруге; тізені жоғары көтеріп жүгіруге; көлбеу орындықта төрттағандап еңбектеуге үйрету.	**Музыка** "Мысықтың жасырған құпиялары". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру.	**Дене шынықтыру** "Доппен ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды сапқа тұру, сап құрылымын өзгертіп қайта тұруға; допты екі қолымен басынан асыра лақтыруға үйрету.

		барысында (киімдер мен ыдыстар) логикалық шешім табуға үйрету; ұйымшылдыққа, зейінділікке, үлкендер мен жақындарына деген құрмет сезімдерін тәрбиелеу. **Музыка** "Мысығым". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары)**				
Серуен 10.40:12.20	**Қар жауып тұрған құбылысты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, сурет салу)**	**Қырауды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер:	**Мұз сүңгісін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер:	**Терезедегі өрнектерді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер:	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер: желдің бағытын анықтау.

	Мақсат-міндеттер: қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада би билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады. Тапсырма: «Қыс» тақырыбына символдар арқылы суреттер салуды ұсыну. *Көркем сөз:* Тазалашы мұз болған, Есік алды тайғанақ жата берсін. Біз оған теуіп жүрміз сырғанақ, Шыға беріп жалтақтай, Ұшып түсті қалпақтай. **Қимылды ойын: «Аңшы мен қояндар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: жылжымалы лақтырған нысанға затты тигізу, жүгіруге өрмелеп шығуға жаттықтыру.	балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті, біздің буымыз суықтан қырауға айналды, сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнектің шынысына, ағаштың бұтақтарына, басқа заттарға қатып, қырауға айналған. Қырау әдетте күннің ашық кезінде пайда болады. *Көркем сөз.* Тазартып бар кір шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет салып тастады. **Қимылды ойын. «Ақ қоян». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: қимылды жаттығуларды жасауды үйрету, тапқырлық таныта білу. **Еңбек:** бір-біріне кедергі жасамай, жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** тәжірибе жасау: мұз, бу, су (заттың	балаларға мұздың қасиеті туралы мол түсінік беру. Байқағыштық қасиетті қалыптастырып, іске баға беріп, қорытынды жасай білуге үйрету. Тапсырма: «Мұз» тақырыбына сурет салу. Сұрақтар: 1) Мұз қандай болады? 2) Оның пішіні қандай? Сәбіз сияқты. 3) Мұз қалай пайда болады? 4) Күнгей жақта ма, әлде терістік жақта ма? 5) Олар қайдан пайда болады? 6) Осыдан қандай қорытынды жасауға болады? *Көркем сөз.* Көл бетінде жатыр айдын – мұзойнақ, Қыстың өзі жасағандай бізді ойнап, Шаңғы теуіп жарысамыз желменен, Күнде осында қызықтаймыз біз ойнап. Мұзафар Әлімбаев. **Қимылды ойын: «Қоянның үйшігі».**	балаларға құбылысты түсіндіру. Олардың ойын толықтыру. Терезедегі өрнектерді бақылау. Тапсырма: трафареттің көмегімен «Аяз атаның терезеге салған көңілді суреттері» атты ұжымдық жұмыс жасау. *Көркем сөз.* Бір топ бала сырғанап, Барады әне жарысып. Қалды артта қыр қалып. **Қимылды ойын. «Айлакер түлкі». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: жан-жаққа шашырап жүгіруге жаттығу. **Еңбек:** қардан бекініс жасауды үйрету. Мақсат-міндеттер: күрекпен қарды ойып, үй салуды, бекет тұрғызуды үйрету. **Жеке жұмыс:** қар атжалына секіріп шығу және одан жерге түсуге үйрету. **Жорамал:** қыс аязды болса, жаз ыстық болады. Жұмбақ. Отта жанбайды	Сұрақтар: 1. Желдің бағытын, күшін қалай біліп, анықтауға болады? - үй мұржаларынан шыққан түтінінен - қағаздың ұзыншалау кішкентай кескінділерінен т.б. жорамалдарынан анықтап білуге болады. 2. Қыста жел қандай болады? *Көркем сөз.* Қыстағы қар, жаздағы жаңбыр – жерге жауған нұр. **Қимылды ойын. «Әткеншек». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: алғашқыда асықпай, сонан соң тез айналып жүгіру. **Еңбек:** алаңды көркейту үшін түрлі-түсті мұз кесінділерін дайындап қою. Мақсат-міндеттер: суды қатырып, мұз қалпына келтіру, заттың алғашқы күйінен екінші күйге көшіру.

	Еңбек: тәрбиеші жұмысты әркімге бөліп беруге көмектеседі. Бірі қарды жинаса, енді бірі оны тасиды, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Мақсат-міндеттер: жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру. **Жеке жұмыс. (көркем әдебиет)** «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастыру. Жұмбақ. Құм сияқты ұсақ болғанымен, жер бетін жауып үлгереді. (қар) **Еркін ойындар.** Төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	бір түрден басқа түрге айналуы). Жорамал. Ағашқа қырау түссе, аяз болады. Тұман болса, күн жылынады. Егерде түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды. Жұмбақ. Қанат сияқты ақ, Ұлпа боп жерде жатады **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.	**(дене шынықтыру)** Үйсіз қалған қоян. Ертегіні сахналап отырып, қимылды ойынды ойнату. Мақсат-міндеттер: ойынның тәртібін сақтай отырып, секіріп алға жүгіру. **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.	Суда батпайды. (Мұз) **Еркін ойындар.** Төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	**Жеке жұмыс:** екі аяқпен бірдей басып қарлы жолмен секіру. **Жорамал:** қарғалар мен шауқарғалар ағаштың төменгі бұтақтарына отырса, күн желді болады. **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				

Түскі ас 12.30:13.00	**Мәдени-гигеналық дағдылар.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Үш дос» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Велосипед жаттығуы. Аяқ-қолды жоғары көтеріп, кезек-кезек аяқпен сермеу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Ауыл мен қала туралы әңгімелеу. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-л] дыбысы." Мақсат-міндеттер: балаларды үнді дауыссыз [Л] дыбысымен таныстыру; сөздердің құрамында дыбыстың болуын түсіндіру; "ауыл"	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Аквариум балықтары". Мақсат-міндеттер: балаларды үлкен және кішкентай балықтардың бейнелерін, дөңгелек пен сопақша, үшбұрыш пішінді трафареттерді бастырып салу техникасына үйрету; балықтардың бейнелерін	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Мысығым менің мысығым". Мақсат-міндеттер: балаларды мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету. **Математика негіздерінен ойын-**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Террариумдағы тасбақа". Мақсат-міндеттер: балалардың тасбақаның тіршілігі мен оған күтім жасау туралы білімдерін қалыптастыру; тасбақаның құрлықтағы әрекеттері жайлы	**Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын

	мен "қала" ұғымдарын тиянақтау. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Бақша ағаштары". Мақсат-міндеттер: балаларды "Бақша ағаштары" әңгімесімен таныстыра отырып, оларды көркем шығармашылыққа баулу; әңгімедегі ағаштардың қимылдары мен сөздерін қайталап айтуға жаттықтыру. **"Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір	қағаз бетіне үйлесімділікте орналастыру. **«Үй жануарлары мен төлдері».** Мақсат-міндеттер: балаларды үй жануарларымен таныстыру, төлдерін айыра білуге үйрету. Ойынның шарты: үй жануарларының төлдерін айыра білу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны.** Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Барысы. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып	**жаттығу** "Түрлі пішінді балықтар". Мақсат-міндеттер: балаларға салыстыру эквиваленті туралы түсінік беру; бірыңғай және әрқалай жатқан заттар топтарының теңдігі туралы білім беру. **Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта"** Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық	түсініктерін (сыртқы түрі, үй жағдайындағы тіршілік ету ортасы, мекені, азығы) кеңейту. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Тиін жаңғақ кеміріп отыр". Мақсат-міндеттер: тиінді құрама амалдармен мүсіндеуді үйрету; аңның сыртқы түрінің сипаттық белгілерін көрсетуді үйрету. **Театрды сахналау.** "Орман дәрігері" ертегісін алжапқыштарды пайдаланып сахналық қойылымын қою.	анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен

	сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды	отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. **(дене шынықтыру)**	құралдарын қолданып, қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**		құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Ұлттық ойын "Бес тас"** «Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады. Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады.

	жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. **(дене шынықтыру)**				Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады. Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар.
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**«[р] дыбысын ұстап ал» ойыны.** Мақсат-міндеттер. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Балалардың дыбыстарды есту, ажырату қабілетін	**Санамақтар.** Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық-солпық, Сен кір, сен шық!	Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)**	**«Не артық?» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балалардың логикалық ойын дамыту. Сиыр, ешкі, жылқы, аю. Жолбарыс, арыстан, сиыр, қасқыр. Бұзау, құлын, қозы, түлкі. Бүркіт, қарға, сауысқан, торғай. **(қоршаған ортамен танысу)**	Баламен еркін таңдаған кез келген ертегінің кейіпкерлері, мазмұны жайлы әңгімелесу. **(көркем әдебиет)**

	жетілдіру; шапшаңдыққа, мұқияттылыққа баулу. - Балалар, сендер [р] дыбысы бар буынды немесе сөзді байқасаңдар, қол шапалақтаңдар. Буындарда: та, па, ра, ро, пе ал, ар, со, ре, шу, су, ру, бақ, бар, бел, бір, сым, сыр, тек, тер, тал, тар, тыс, тыр, көл, көр. Сөздерде: кітап, парта, қалам, сызғыш, өшіргіш, дәптер, күнделік, қарындаш, алма, сарымсақ, робот, тақия. Арман, Марал, Құндыз, Арай, Қайрат, Қуат, Ажар. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**(сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналармен тренинг жүргізу. Тақырыбы: «Сіз қандай	Балаға қандай жиһаз қауіпсіз екендігі туралы ата-аналармен	Баланы «таяқсыз» да тәрбиелеуге болады.	«Біздің қысқы демалысымыз» тақырыбында газет	Әңгімелесу. «Туған жерім тамаша».

18.00:18.30	ата-анасыз?»	әңгімелесу.		шығару.	

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**06.02-10.02.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	06.02.2023	07.02.2023	08.02.2023	09.02.2023	10.02.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	**"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді фотофильді, көлеңкеге төзімді	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;

	Өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**
	«Дүкенші». Мақсат-міндеттер: балаларға мамандықтар туралы түсінік беру. Рольге бөліп ойнауға үйрету және оларды айыра білуге баулу. Ойынның шарты: тәрбиеші дүкенші болып ойнайды. Балалар сатып алушы болады. Балаларға заттың түсін және қай жерде қолданылатынын білгізу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Артикуляциялық жаттығу**	**«Шаштараз» сюжеттік-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды үлкендердің еңбегімен таныстыру. Шаштараздың еңбегімен таныстырып, оның қызметін атқаруға үйрету. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Тақпақ жаттау** Монтер ағай Ағай епті қолымен Жүреді ылғи от беріп. Тарам-тарам жолымен Жүгіреді ток келіп. Көшеде, үйде, кеңседе Жүреді ағай шам жағып.	**Сюжеттік-рөлдік ойын «Тігінші».** Мақсат-міндеттер: балалардың тіл байлығын дамыту, сурет бойынша әңгімелей білуге дағдыландыру. Балалардың коммуникативті дағдыларын арттыру, бір-бірімен диалог арқылы сөйлесуге үйрету, есте сақтау қабілеттерін дамыту, өзіне сенімді болуға, үлкендердің еңбегін құрметтей білуге тәрбиелеу. Көрнекіліктер: киімдер, бас киімдер, тігіншіге керек заттар (ине, метр,	**«Біз құрылысшымыз».** Балаларға құрылыс материалды ұсынамын, үлгі бойынша заттарды құрастыру. Құрастырылған заттардан көрме ұйымдастыру. **(құрастыру)** **«Мозаика».** Мақсат-міндеттер: балаларға әртурлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбесүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары.	**«Дүкен» сюжеттік-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды өз бетінше дүкенші мен сатып алушының қызметін орындауға үйрету. Бір-бірімен ізеттілікпен сөйлеуге үйрету. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Санамақ** Санамақтың сан түрін, Кәне, біздер санайық! Онға дейін санды біз Қолымызға алайық! Бір,екі, үш Таңдайықшы түс.

	Мақсат-міндеттер. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. өс-өс-өс Жігіт болып өс. Ұстаның құралы төс. қа-қа-қа Менде үлкен сақа. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)**	Түн ішінде келсе де, Ол жүрген жер жап-жарық. Мұзафар Әлімбаев **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	қайшы, жіп), іс машинасы, киім үлгілері, маталар. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Тақпақ жаттау** **Шахтер** Шахтерді ел біледі, Оған сарай – жер асты. Көмір қазып жүреді, Сорғалатып тер ащы. Бала оқитын зәулім үй Қалмауы үшін суынып, Үйіп көмір тауды ылғи, Береді ол жылылық. С.Мәуленов **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Ойынның барысы: тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, бұл-мозаика деп аталатынын, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсі үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	Төрт,бес, алты Тату доспыз жалпы. Жеті, сегіз, тоғыз Мынау - қоңыр қоңыз, Мына саным-он, Қыста киім тон. **(сөйлеуді дамыту)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (гимнастикалық таяқшалармен)** Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау;				

	2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	"Алуан-алуан кәсіп" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Мамандықтар туралы тақпақтар жаттау. Құрылысшы Қолда темір қалағым, Саздан сарай қаладым. Алматыдан аумайтын Әсем қала саламын. Ш.Садыханов	Мамандықтардың құралдары суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)**	Мамандықтарға байланысты дидактикалық ойындар ойнау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі, математика негіздері)**	Менің арманымдағы мамандығым. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

		(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)			
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Доғадан өрмелеу". Мақсат-міндеттер: бір орыннан (қашықтығы 50 см) ұзындыққа секіру (8-10 рет); 6 м қашықтыққа дейін допты жерге ұрып, жүру (2-3 рет) және топпен қолын жерге тигізбей доғадан (биіктігі 40 см) өрмелеп (2-3 рет) өтуге жаттықтыру.	**Қазақ тілі** "Мамандықтар. Диалогтар." Балалардың ұғымындағы мамандықтар, олардың кәсіптік ерекшеліктері мен қызметі туралы түсініктерін кеңейту. Балаларды бірнеше мамандық иелерін қолданатын құрал-жабдықтары арқылы ажыратып, атауды үйрету; диалог сөйлеуді жаттықтыру; еске сақтау, ойлау қабілеттерін, көру және есту арқылы қабылдауларын, қатынастық дағылырын дамыту. Ұйымшылдыққа, әдептілікке, түрлі мамандық иелеріне деген құрмет сезімдерін тәрбиелеу. **Музыка** "Көңілді арбакеш". Мақсат-міндеттер: балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету;	**Дене шынықтыру** "Жұптасып шынығайық". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып оңға, солға бұрылып секіруге үйрету.	**Музыка** "Көңілді арбакеш". (қайталау) Мақсат-міндеттер: балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру.	**Дене шынықтыру** "Мықтылар жарысы". Мақсат-міндеттер: балаларды аяқты бірге қойып секіру; допты бір қолымен кедергі арқылы лақтыруға үйрету.

		әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Алаңдағы ағаштарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер: балалардың ағаштарды қыс кезінде қалпын анықтап, білімін толықтыру. Тапсырма: «Таңғажайып ағаштарды безендіреміз» тақырыбына сурет салу. Ағаштарды сыртқы түсінен, түрінен, бұтақтарынан қалай орналасуынан танып, айыруға үйрету. Балаларды табиғатқа қамқоршы болуына тәрбиелеу. Сұрақтар. 1. Жапырақсыз ағаштарды қалай	**Қар жинайтын машинаның жұмысын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: адам еңбегін жеңілдететін машинамен таныстыруды жалғастырып, қоршаған орта білімдерін толықтыру. Тапсырма. «Ауланы тазалаушының еңбегін қалай жеңілдетсем» деген тақырыпқа шағын әңгіме құрастыру. Сұрақтар. 1. Бұл машинаның аты қалай? 2. Ол не істейді? 3. Ол қарды қалай	**Саябаққа саяхат. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: қыстың (нышаны) белгілері туралы балалардың білімін анықтап, толықтыра түсу. Балалардың сөз құрамында: қыс, қар, мұз, аяз, қар қырш-қырш еттеді, жалтырайды, жылтылдайды басқа қысқа байланысты сөздер қолдану. Балаларды табиғаттың қамқоршысы, жанашыры етіп тәрбиелеу. Тапсырма: «Қыс мезгілінің қызығы» атты тақырыпта шағын әңгіме	**Күн көзін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: күннің көзін қыс мезгілімен (қыстың басы, ортасы, аяғы) байланыстырып, балаларға барынша мол түсінік беру. Күн қысқарады. 22 желтоқсан ең қысқа күн болып есептеледі. Күндіз күн ұясынан көтеріледі, кешке ұясына батады. Күн қысқа әрі суық. Көлеңке ұзарды. *Көркем сөз.* Батар күннің атар таңы бар. **Қимылды ойын. «Жұп болып эстафета ойының**	**Ауа райының жайсыз жағдайын бақылау.** Мақсат-міндеттер: балаларға ауа райының жағдайын бақылату. Қатты желге назар аудару. Қатты жел әсіресе ақпан айында жиі болады, ұйтқыған боран мен бұрқасын борандар бір жерден бір жерге жөңкіліп жүреді. *Көркем сөз.* Қыстың кенже баласы ақпанбысың, Аспан астын ораған ақ қармысың. Алай-түлей бораның, аязың да, Әппағым-ау, аз-аздан шақтармысың?! **Қимылды ойын. «Үшінші артық».**

	атаймыз? 2. Жапырақтар неге күзде түсіп қалады? 3. Ағаштар бір-біріне немен ұқсас? 4. Олардың айырмашылығы қандай? Дидактикалық ойын: «Сөзбен суреттеп айт» ағаштың түрін таны. **Қимылды ойын: «Ордағы қасқыр». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: секіруге, затты лақтыруға жаттықтыру. **Еңбек:** ағаштардың түбін қармен жабу. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: ағаштың түбін аяздан қардың қорғайтынын балаларға түсіндіру. Балаларды табиғатқа қамқоршы болуына тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:** шаңғымен жаттығулар жасау. Екі аяқпен кезек-кезек оңға, солға қозғау. **(дене шынықтыру)**	жинайды? 4. Балалар сендер адам еңбегін жеңілдететін тағы қандай машиналарды білесіңдер? *Көркем сөз.* Кәне, кімнің бойы ұзын, Паровозы ол пойыздың. Қатар-қатар тұратын Пойызды біз құрайық. **Қимылды ойын. «Аңшы мен коян». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: нысанаға затты лақтырып тигізу, жүгіру, өрмелеп жоғары шыға білу. **Еңбек:** гүлзарға,ыдысқа түрлі-түсті мұзды қатырып қою. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың эстетикалық танымдарын арттыру. Айналаны әсем етіп көріктендіру. **Жеке жұмыс:** шаңғы тебе білуге үйрету. Шаңғы жолымен сырғанап отырып жүру. **Жорамал.**	құрастыру, қыстың жағымды, жағымсыз құбылыстары туралы әңгімелеу. *Көркем сөз.* Ақ қар жауды, Енді аппақ жер өңі Қардан таулар Көлеңкесін көреді. **Қимылды ойын. «Біз көңілді баламыз». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, жүгірген баланы тез ұстап алуға жатықтыру. **Жеке жұмыс.** Жүгіріп келіп қарды алысқа лақтыруға жатықтыру. **(дене шынықтыру)** Кім бәрінен алысқа лақтырса, сол жеңімпаз. Жұмбақтар. Қанаты жоқ ұшады, Аяғы жоқ желеді, Аузы жоқ ұлиды. (боран) Мәтел. Қыстағы қар, жаздағы жаңбыр жерге жауған нұр.	**жүргізу». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: шанамен сырғанақ тебу. Балаларды бір-біріне эстафетаны беруге үйрету. Жолдасы үшін жанашыр, жақсы жолдас болуға тәрбиелеу. **Еңбек.** Аққала жасау. Мақсат-міндеттер: қармен жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** өз қиялдарымен әңгіме құрату. *Жұмбақ.* Таңмен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. *Мақал.* Мезгіл жетсе, мұз да ериді.	Мақсаты: шапшандыққа баулу. **Еңбек.** Ауланы қардан тазалау. Мақсат-міндеттер: күректі пайдалана білуге үйрету. *Көркем сөз* Ағашта биік, Бір құсты көрдік. Сайрайды сол құс, Сайрайды талмай. Кө-кек, кө-кек, Аты оның содан, Атанған кө-кек. Ән орындау. **Қимылды ойын:** денені тік ұстап, жатығуларды дұрыс орындау. *Жаңылпаштар:* Қар аппақ, дала аппақ-бәрі аппақ ... Қыс қыспаса, қыс па? Құс ұшпаса, құс па?

		Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.			
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балаларға жағымды әуен қойып ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сауықтыру шаралары, дене шынықтыру)**				

Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Кімнің қолынан не келеді?" диалогтар ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың "мамандық" ұғымын қалыптастыру; диалог пен монологтардың сөйлеу түрлері жөнінде мағлұматтар беру; жұмбақ пен тақпақ, мақал жөнінде түсініктерді пысықтау; болымсыз етістік туралы ұғымдар қалыптастыру. **Вариативті компонент. Құрастыру** "Бағдаршам". Мақсат-міндеттер: балаларды лего құрастыру материалдарынан бағдаршамды құрастыруға үйрету; жол белгілерін ажырату, жолда жүру ережелері жайлы білімдерін бекіту; көшеде қауіпсіздік	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Етікшінің жаңа қос етігі". Мақсат-міндеттер: балаларды қос етік сұлбасыларын қазақтың оюларымен безендіруге үйрету; етіктің қоншысына дөңгелек пішінді трафаретті басып, бастырылған дөңгелектің үстіне "мүйіз" оюын салу техникасын қалыптастыру. **Ұлттық ойын. Аударыспақ** «Аударыспақ» ─ өте көне дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Аспаздың кесу тақталары". Мақсат-міндеттер: балаларда "реттік сан" ұғымын қалыптастыру; геометриялық пішіндердің қасиеттері жөнінде білімдерін толықтыру. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Мамандықтың бәрі жақсы". Мақсат-міндеттер: балаларды мамандықтар маңызымен таныстыра отырып, оларды ажыратып, атай білуге үйрету.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Абзал жан - дәрігер". Мақсат-міндеттер: қағазбен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Мен дәрігер боламын". Мақсат-міндеттер: балаларды "Мен дәрігер боламын" өлеңімен таныстыра отырып, оларды көркем шығармашылыққа баулу және жатқа айтқызу; сахналау арқылы дәрігердің қимылдары мен сөздерін айтуға жаттықтыру. **Қимылды ойын. Допты ұстап алу** Жүргізушіден басқа балалардың бәрі шеңбер құрап тұрады. Балалар допты бір-біріне береді. Жүргізуші шеңбердің сыртында жүреді. Ол	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жануарлар емшісі (мал дәрігері)" Мақсат-міндеттер: балалардың жануарлардың қысқы тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жануарлардың қысқы дайындықтары туралы түсінік беру. **Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы

	ережелерін сақтауға тәрбиелеу; бағдаршам және оның шығу тарихи, құрылымы жайлы ақпарат беру.	аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір- біріне қарама-қарсы отырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады. **(дене шынықтыру)**		допқа қолының ұшын тигізуге тырысады. Егер қолын тигізсе, сол кезде допты ұстап тұрған ойыншымен орын алмасады. Ал, ойыншы шеңбердің сыртына шығады. Ойын қайталанады. Ойын ережесі: балалар допты бір-біріне берген кезде орнынан шығып кетпеуі тиіс. Жүргізушінің шеңбер ішіне кіруіне тыйым салынады. Допты қалаған бағытқа қарай беруге болады. Бірақ оны тек жанында тұрған балаға ғана береді. Ойын басталған кезде доп жүргізуші тұрған тұстан бастап беріледі. **(дене шынықтыру)**	ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы

					жауапкершілікті сезіну керек. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Дәрігер** Дәрігермін мен деймін, Кәрі әжемді емдеймін. Көп-көп ішіп дәріні Кәрілікті жең деймін. **(көркем әдебиет)**	**Артикуляциялық жаттығу.** «Сағат» - тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15-20 рет қайталау керек. «Саңырауқұлақ» - ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұрып төменгі жақты басып ауызды кең ашып ұстау. **(сөйлеуді дамыту)**	Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(мүсіндеу)**	**Театрды сахналау.** "Екі аяз" ертегі желісін маскалармен саханлау. **(көркем әдебиет)**	**Диалогтар ойыны. "Мамандықтар туралы жұмбақтар".** Мақсат-міндеттер: балалардың мамандықтар туралы білімдерін пысықтау, тиянақтау, коммуникативтік қабілеттерді жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Баяндама: «Бала дамуына керекті ойындар».	Айына бір рет отбасы күнін өткізу.	«Балаңызбен қандай ойындар ойнайсыз?» сауалнама.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту.	«Теледидардан балаларға арналған қандай бағдарламаларды қарайсыздар?»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**13.02-17.02.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	13.02.2023	14.02.2023	15.02.2023	16.02.2023	17.02.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға кеңес. «Үйдегі бала тәрбиесіндегі қиыншылықтар».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді,	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және

	төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	**(еңбек дағдылары)**	фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	"Қайсы ең ауыр?" логикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр)	**«Көңіл-күйді анықтау»** Ойынның мақсат-міндеттер: мейрімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу . Педагог балаларға айналасындағы адамдарға көңіл бөлу керектігін түсіндіреді. Бір бірінің көзіне, бет-әлпетіне қарап, көңіл-күйді анықтауды ұсынады. Балалар жұптасып, қолдарынан ұстайды. Тәрбиеші оларға: «Тек көздеріңе қарап, бір-	**Текшелермен ойын.** Балаларға текшелер туралы тақпақты тыңдай отырып, оларды бір-бірінің үстіне қойып, бағанға қалауға ынталандыру. Қызыл, сары, көк текше, Әрбіреуі ерекше. Көлемдері бірдей, Бір-бірінің үстіне. **(құрастыру)** **"Біздің көмекшілеріміз кім?" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер. Ересектердің жұмысын жеңілдететін тұрмыстық	**«Қызықты лото».** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін дамыту. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	**"Үйдегі жиһаздар" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Үй ішіне қажетті жиһаздардың жеке бөліктерін сөзбен дұрыс айтуға үйрету; бөлменің ішіндегі жиһаздар туралы айта білуге жаттықтыру; жиһаздары күтуге тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**

	Педагог әуелі дөңгелек пішінге ұқсайтын, содан соң сопақшаға ұқсайтын заттарды салыстыруға ұсынады. Жауаптарын айтып болғаннан кейін балалар шынайы заттарды қолға алып, қайсы жеңіл не ауыр екендігін тексеріп табады. Жаттығуды тек екі заттан салыстырып көруге болады. Балалар заттың көлемі мен оның салмағы бірдей еместігін түсіндіреді. Педагог заттардың қасиеттеріне көңіл аудару туралы айтады. Мысалы: әуе шары жеңіл ауаға толған, қарбыз - жидектің шырыны мен тұқымдарына толған (яғни су салмақты қосады). **(қоршаған ортамен танысу, математика негіздері)**	біріңнің қолдарыңнан ұстап, әр түрлі эмоцияларды үнсіз жеткізуге тырысыңдар: «Мен көңілсізбін, маған көмектес! Мен көңілдімін, кел ойнайық! Мен сенімен дос болғым келеді!» және т.б. деп айтады. Балалар тапсырманы жұппен орындайды. Содан кейін балалар қандай эмоцияның берілгенін және қабылдағанын талқылайды.	заттар туралы балалардың білімдерін бекіту. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**"Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** Педагог: - Балалар, қатарда түзу тұрамыз. Енді менімен бірге жаттығуларды орындаймыз. Қолдарыңдағы доптарыңды жоғары көтеріп, көрсетіңдерші! Енді осы доптармен жаттығулар жасаймыз! Аудиозапись ритмичной мелодии для общеразвивающих упражнений.				

	№11 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау." **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.*

	Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	"Техника және біз" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**	Заманауи техникалар туралы әңгіме айту, жаңалықтар ашу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**	Тұрмыстық техниканы қолдану жайлы және қауіпсіздік ережелері жайлы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**	Суретке қарап компьютер құрылғысы туралы, компьютермен қандай жұмыстар атқаруға болатыны туралы балалардың өздігінен әңгімелеулері. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**	Жиһаздар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Велотренажер". "Велосипед". Мақсат-міндеттер: құм салынған қапшаны 3 м қашықтықтан оң қолымен (иық тұсынан) тік ұстап, нысанаға лақтыру (5-6 рет); биіктігі 40 см таяқтың (арқанша) астынан еңбектеп өту (2-3 рет) және биіктігі 40 см арқаннан аттап жүруге (2-3 рет), велотренажер "Велосипедпен" жаттықтыру.	**Қазақ тілі** "Тұрмыстық техника. Жеңіл - ауыр. Суық - ыстық" Мақсат-міндеттер. Тұрмыстық техника туралы түсініктерін кеңейту, тұрмыстық техниканың адам өміріндегі рөлі туралы түсінік беру; «жеңіл - ауыр», «суық - ыстық» заттардың қасиеті жайлы түсініктерін бекіту; құрылғыларға күтім жасау ережелері туралы түсініктерін дамыту. Балаларға тұрмыстық техника туралы тақпақты	**Дене шынықтыру** "Аяқпен жасалатын қимылдардың түрлері". Мақсат-міндеттер: балаларды ұсақ және алшақ адыммен жүру дағдыларын қалыптастыру; табан мен алақанға сүйеніп, төрттағандап еңбектеуге үйрету.	**Музыка** "Ойыншық аспаптар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру.	**Дене шынықтыру** "Жүгірушілердің жарыстары". Мақсат-міндеттер: балаларды аяқтарын алшақ қойып секіруге; 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету.

		мұқият тыңдап, таныс сөздерді тауып атауды үйрету; сөз тіркестеріндегі тұрмыстық техниканың қызметін бейнелейтін етістіктерді дұрыс айтуға жаттықтыру; сөз тіркестерін, антонимдік жұптар құрауға үйрету; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту, заттардың сапасына қызығушылықтарын арттыру. Ізденімпаздылыққа, ұқыптылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Серуен **10.40:12.20**	**Қыстың негізгі белгілерін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: балаларды қыстың белгілерін ажырата білуге үйрету. Көркем сөз. Аппақ, аппақ, ақшақар Бірін ұстап алайын ... Ұстадым! Жоқ, ақша қар, Қайдан іздеп табайын? (Жақан Смаков) Қимылды ойын. «Аяз». Мақсаты тез жүгіруге жаттықтыру. Еңбек: үйдің ауласын қардан тазартып қою. Мақсаты: күрекпен жұмыс істеуге үйретіп, еңбекке баулу. Қимылды жаттығулар: мұзды жолмен сырғанай білуге жаттықтыру. Жорамал. Түтін будақтап шықса, аяз болады.	**Өзен, көл, су тоғандарына саяхат. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: балаларды өзен, көл, су тоғандарының қыстағы өзгерістерімен таныстыру. Мұздың қасиетімен жете таныстыру. Мұз қауіпсіздігіне арналған ережелермен таныстыру? Тапсырма: «Сүңгі мұз» тақырыбына сурет салу. Сұрақтар. 1. Өзендегі суға не болды? 2. Су неге қатты? 3. Өзеннен нені көруге болады? 4. Қай кезде мұздың үстімен жүріп, коньки тебуге болады? *Көркем сөз.* Тез қарасын батырды, Қар жаңбырлы сиқыр бұлт. Жел көк мұзды қатырды, Жердің бетін типыл ғып.	**Қардың қасиетін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер. Қар туралы балалардың білімдерін толықтыру, ақ, ұлпа сияқты, күн нұрына шағылысып жылтырайды. *Көркем сөз.* Аққала. Аула сырты баққа да, Тұрғызамыз аққала Аққаланы айналып, Ойлаймыз біз шаттана. **Қимылды ойын. «Ұстап ал». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: белгі берілісімен бірден іске кірісіп, жаттықтыру. **Еңбек:** қарды күреу. **Жеке жұмыс:** қарды жұмырлап, қатты қысу. *Жұмбақтар.* Мамықтай ұлпа, Қанттай ақ. Қыста жер бетін басады, Жазда сайға қашады. *Мақал.* Сыртта тау болып жатса, Үйде су болып тұрады.	**Қардың түсуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер. Маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (учаскедегі қарды белгілі бір жерге күрекпен салу; кіреберіске апаратын жолды тазарту.) **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер. Жұмысқа жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Аяз ата", "Қар айналады". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер. Өзіне тән қимыл-қозғалыстарды жасай білуге баулу; өз әрекеттерін ойынға	**Табиғат күнтізбесі бойынша ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: өткен күндердегідей ауа райын бақылау. Ағаштарды анықтап зерттеу. Күзде олар қандай болғанын еске түсіру. Қандай өзгеріс бар? Бір ағашты анықтап, суретін салып, оны күнтізбеге сақтау. Балалар бала бақшада тәрбиешінің көмегімен ауа райының жағдайын күнтізбеге белгілеу. *Тапсырма.* «Ашық аспан» тақырыбында сурет салу. Қағаз түстерінің бояуын түстеп, бір бояудың үстіне екінші бояуды жаға отырып, түсін келтіруге үйрету. *Көркем сөз.* Бүрсең қағып жапырақтар, Көше кезіп көшіп жатыр. Тыныш қалған атыраптар,

	Балалардың берген жауабын қорытындылау. Мұздың жұқа кезінде оның үстімен жүгіруге, коньки тебуге болмайтынын балаларға айту. **Қимылды ойын. «Шортан мен табан балықтар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, жүгірген баланы тез ұстап алуға жаттықтыру, айналаны бағдарлай білуге үйрету. **Жеке жұмыс:** денені тепе-теңдікте ұстап, мұз үстімен сырғанай білу. **(дене шынықтыру)** *Жұмбақтар.* Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз)	Далада қар болса, Қамбада астық болады.	қатысушылардың әрекеттерімен байланыстыруды үйретуді жалғастыру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Нысанаға тигіз" **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: дәлдікті дамыту.	Аппақ қарға тосып жатыр. **Қимылды ойындар. «Соқыр теке».** Мақсат-міндеттер: шеңберде тез жүгіруге жаттықтыру,ептілікке үйрету, ойынның сөздерін дұрыс айтқызып жаттатқызу. **Еңбек**: қатқан мұз жолын тазалап, су құйып ретке келтіру. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: алаңшада тазалық, тәртіп сақтап, судың мұзға айналғанын көріп, қызықтау. **Жеке жұмыс.** «Кім алысқа лақтырады?» Қар түйіршіктерін алысқа лақтыруға жаттықтыру. *Жорамалдар.* 1. Қыс аязды болса, жаз ыстық болады. 2. Қыста қар мол болса, жазда жаңбыр мол болады. 3. Ағашқа қырау тұрса, күн жылы болады.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балаларға жағымды әуен қойып ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Шынығу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүру. Көзге арналған жаттығу. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** Тұрмыстық техника жөнінде "Не күшті?" әңгімесін мазмұндау. Мақсат-міндеттер: балалардың тұрмыстық техника жөнінде ұғымдарын дамыту; сөйлеудің әңгіме түрі мен	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Үйді жинаудың әдебі". Мақсат-міндеттер: балаларға қағаз бетіндегі заттардың орналасу бағдары жөнінде жаңа білімдер беру, "үстіңгі сол жақ", "үстіңгі оң	**Сурет салудан ойын-жатттығу** "Үтік". Мақсат-міндеттер: балаларды үтік суретін заттық салу техникасына үйрету; үтіктің негізгі құрылымы бөлшектеріне қарап, тұтас техника құралы бейнесін танып,	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Ауа баптағыш (кондиционер)". Мақсат-міндеттер: балалардың ауа баптағыш туралы білімдерін кеңейту; қыста жанды және жансыз табиғатта	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Пойыз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Пойыз" туралы өтірік өлеңмен таныстыра отырып, өтірік өлең мазмұны бойынша өлең жолдарын мәнерлеп оқу; өтірік өлең

	оның құрылу мазмұны жөнінде білімдерін жетілдіру. **Вариативті компонент. Математика негіздері** "Ғажайып сандық". Мақсат-міндеттер: балаларда геометриялық пішіндерді: дөңгелек, шаршы және үшбұрышты тану және атау; геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажырата білу дағдыларын дамыту; пішіндерді сипап-сезу және көру тәсілдерімен зерттеу.	жақ", "төменгі сол жақ", "төменгі оң жақ" ұғымдарын қалыптастыру. **Ұлттық ойын. Түйілген орамал** Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады. **(дене шынықтыру)**	атауға талпындырту; тұрмыстық техника құралдарының адамның өмірінде алатын орны туралы мәліметтерді тиянақтау. **Қимылды ойын. Кетті, кетті орамал!** Ойынға қатысатын балалар шеңбер құрап отырады және бір-біріне иығын тірейді. Тізелерін аздап бүгеді. Жүргізуші шеңбердің сыртында қалады. «Кетті, кетті орамал!» деген сөздерді қайталап, орамалды тізенің астынан береді. Жүргізуші орамалдың кімнің қолында екенін айтуы тиіс. Егер жүргізуші орамалдың кімнің қолында екенін тапса, сол ойыншымен орын алмасады. **(дене шынықтыру)**	болатын құбылыстар жайлы түсініктерін нығайту; адамдар мен техника құралдарының қысқы дайындықтары жөнінде түсінік беру. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Тазалық - денсаулық кепілі". Мақсат-міндеттер: балаларды қалдық материал: йогурттың қалдық ыдысынан және қағаздан қолжуғышты құрастыруға үйрету. **Тұрмыстық техника мультфильмін көру. (сөйлеуді дамыту)**	мазмұнын зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. **Ұлттық ойын. Кім жылдам?** Ежелгі ойындардың бірі - Кім жылдам? Ойын аулада, спорт залында, бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі бала бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді.

					Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады. **(дене шынықтыру)**
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Дидактикалық ойын «Артық затты тап».** Мақсат-міндеттер: үй жиһаздарын басқа заттардың арасынан ажырату іскерліктерін жетілдіру, танымдық қабілеттерін дамыту. Барысы: педагог балаларға үй жиһаздарымен қатар басқа да заттардың суретін таратады. Артық заттарды алып тастайды. Алып тастаған затты атайды. Педагог жиһазға жатпайтын затты алып тастағанын айтады. **(қоршаған ортамен танысу)**	**«Луллий шеңбері» ойыны.** Балалар заттар мен заттардың түстерін сәйкестендіреді. Сол заттарды сипаттайды. Мысалы, теледидар - сұр түсті. Педагог балаларға теледидар жайлы ақпарат береді. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**Зейінді дамытуға арналған жаттығу.** Бәрін байқау (елеу). Бір қатарға 5-7 (ең көбі - 10) зат немесе сурет орналастырып, оларды жауып қойыңыз. Заттарды 10 сек., ашып, қайта жабыңыз да, балаларға есінде қалған барлық заттарды атауын ұсыныңыз. Заттарды қайтадан 8-10 сек., ашып, балалардан заттардың қандай ретпен орналасқанын сұраңыз. Кез келген екі заттың орындарын ауыстырып, барлық заттарды қайтадан 10 сек., көрсетіңіз. Балалардан қандай заттардың орны	**Театрды сахналау.** "Қаңтар мен Ақпан" ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет)** **"Не зат, не үшін керек?" дидактикалық ойыны.** Педагог балалардың тапқан суреттерін тақтаға ілуді ұсынады. Барысы: Бірінші бала техника бұйымдарының атын атайды, ал екінші бала қажеттілігін, пайдасын айтады. - Бұл не? Бұл - үтік. - Үтікпен не істейміз? Оны алдымен тоққа қосамыз. Ол ысиды, содан кейін киім үтіктейміз. Онымен балаларға қолдануға болмайды.	**Демалу гимнастикасы.** Педагог балаларды топтың ортасына шеңберге тұрып, демалу гимнастикасын жасауды ұсынады. Әр бала өздеріне ұнаған таяқшаға ілінген гүлді таңдайды. Сөздерді айтып, қимылдарды қайталайды. Қане, қане, балалар, (балалар тұрады) Шаршағанда ырғалып, (тербеліп тұрады) Гүлге ұқсап демалам. (отырады) Жұпар иісін бір искеп, (мұрнымен демді ішіне тартып, шығарады) Гүлдей болып жайқалам. (қолдарын жоғары көтереді) Балалар 2 рет қайталайды.

			ауысқанын сұраңыз. Заттарға қарамай, әр заттың түсін айтып беруді сұраңыз. **(қоршаған ортамен танысу)**	- Неге? Үтік қауіпті, онымен қолымызды күйдіріп аламыз. Үтік адам тұрмысына өте қажет. Егер үтік болмаса киімдеріміз мыжырылып, қыртыстанып тұрады. Педагог ойын кезінде балаларға қосымша сұрақтар қойып, балалардың жауаптарын толықтырады. - Осы заттардың барлығын тұрмыстық техника деп атаймыз. Техникаларды ойлап шығаратын адамдар, сондықтан үлкендердің еңбегіне құрметпен қараңдар. - Бұл заттарды адамдар не үшін ойлап тапты? Ғалымдар қазіргі заман талабына сай жаңа технологияларды ойлап табуда. - Техникалардың бәрі бізге керек, олар бізге қызмет етеді. Тек қана, пайдаланған кезде абай болу керек. Педагог балаларға "Естеріңде болсын!"	(дене шынықтыру)

				тақырыбында сурет бойынша қауіпсіздік ережелерін түсіндіреді: - Сулы қолмен токты қосуға немесе ажыратуға болмайды. - Балаларға ересектерсіз электр токтарын ұстауға болмайды. - Ересектерсіз тұрмыстық техникаларды қолдануға болмайды. **(қоршаған ортамен танысу)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Өзге қалаларға саяхат» тақырыбына фотокөрме ұйымдастыру.	Кеңес. «Баланы ұлтжандылыққа тәрбиелеу жолдары».	Ата-аналарға кеңес. «Үйдегі бала тәрбиесіндегі қиыншылықтар».	«Немерелерді тәрбиелеуге арналған бірнеше кеңестер» қабырға газеті.	Жаднама. «Балаға қандай ойыншықтар сатып алуға болады».

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**20.02-24.02.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	20.02.2023	21.02.2023	22.02.2023	23.02.2023	24.02.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Баланың балабақшаға бейімделуіне байланысты денсаулығын қадағалап отыру. Таңертең балаларды қабылдап, бала ауырған жағдайда балабақшаға ескертуі керектігін ата-аналарға айту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп».** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттер: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;	**"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық".** Мақсат-міндеттер: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; қажетіне қарай

	шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуді үйрету. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	оларды сабақтан кейін орнына жинау. **(еңбек дағдылары)**
	«Спорт-лото». Мақсат-міндеттер: балаларға спорт түрлерін үйрету, олардың бір-бірінен айырмашылығын танып білу; спортқа деген қызығушылығын арттыру. Ойын атрибуттары: спорт түрлеріне байланысты суреттер. Ойынның барысы: балаларға спорт түрлері салынған сурет карточкасы үлестіріліп беріледі. Оны балалар тиісті суреттермен жабады. Карточканы кім бұрын жауып таса, сол жеңіске жетеді. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**«Адалдық шеңбері»** Ойынның мақсат-міндеттер: балаларды адалдыққа тәрбиелеу, зейінді дамыту. Педагог балаларды екі командаға бөледі. Бір команданың қатысушылары қолдарынан ұстап, «адалдық шеңберін» құра отырып, қолдарын жоғары көтереді. Екінші команданың мүшелері бірінің артынан бірі сапқа тұрып, көңілді музыкамен «адалдық шеңберінің» ішіне кіріп, шығады. Музыка тоқтағанда «адалдық шеңберін» құрып тұрған балалар қолдарын төмен түсіреді. Шеңбердің ішінде қалып	**Тақпақ жаттау** "Тазалықтың досы" Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолың жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. Тазалықтың досы - Су дегенің осы. Бай! Бай! -Бұл бала Қай бала? Қарашы Үстіне, Өзіне - Не түсті Көзіңе? Бет-ауыз Кір айғыз. А.Меңжанова **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**Дидактикалық ойын. «Не артық?», «Спорт».** Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілеттерін дамыту, қызықтыру. Спорт атауларын бекіту. **(сөйлеуді дамыту)**	**«Тек жақсы қасиеттерді ата»** Педагог қолына доп алып, балалардың алдына тұрады да, олардың әрқайсысына допты лақтырады. Балалар допты кез-келген «жақсы қасиет» (адалдық, мейірімділік, ұқыптылық) айтылған кезде ғана ұстап алуы тиіс. Бұл жағдайда олар педагогке қарай қадам жасайды. Егер балалар байқаусызда «жаман қасиет» (сараңдық, ашуланшақтық) айтылғанда допты ұстап алса, олар артқа бір қадам шегінеді. Педагогке бірінші жеткен бала жеңімпаз болады.

		қойған қатысушылар өздерінің адал әрекеттері туралы кезекпен айтып береді. Содан кейін командалар орындарымен алмасады, ойын қайта басталады. **(сөйлеуді дамыту)**			**(сөйлеуді дамыту)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**"Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** Педагог: - Балалар, қатарда түзу тұрамыз. Енді менімен бірге жаттығуларды орындаймыз. Қолдарыңдағы доптарыңды жоғары көтеріп, көрсетіңдерші! Енді осы доптармен жаттығулар жасаймыз! Аудиозапись ритмичной мелодии для общеразвивающих упражнений. №11 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау." **(дене шынықтыру)**			

Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Бата беру** Рахмет дәміңе, Ризалық берсін бәріңе. Аман болсын басыңыз, Жүзге жетсін жасыңыз. **Салт-дәстүр. Қонақасы** Танысын, танымасын үйге келген кісіге әр қазақ отбасы кәделі тағамдардан қонақасы береді. Бұл қазақ қонақжайлылығын танытатын үлкен дәстүр. Салт бойынша әр кісінің түскен үйінде лайықты қонақасы жейтін хақы бар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	"Дені саудың - жаны сау" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	"Спорт" түрлері туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Жеке бастың гигиенасы туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Денсаулық туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(көркем әдебиет)**	Дәрумендер жайлы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Гимнастикалық қабырғамен өрмелеу". Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен әртүрлі тәсілдерді қолдана отырып, қолдарын жіңішке тақтайшалардан ажыратпай, төртінші жіңішке тақтайшаға дейін өрмелеп, қайта түсу (2 рет өрмелеу); гимнастикалық	**Қазақ тілі** "Кел, жаттығайық! Адамның дене мүшелері. Оң - сол." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы адамның дене мүшелері туралы түсініктерін дамыту; саламатты өмір салты, жаттығудың маңызы жайлы түсініктерін қалыптастыру; дәрумендердің пайдасы,	**Дене шынықтыру** "Қол мен аяқтарымыз шымыр". Мақсат-міндеттер: балаларды қозғалыс бағытын өзгертіп жүру; таяқтың астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету.	**Музыка** "Зырлайды шанамыз". (қайталау) Мақсат-міндеттер: балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру.	**Дене шынықтыру** "Қанатпен тарту ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға бір-бірден сапқа тұру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру; таяқтың астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету.

	орындықтың үстімен қолды белге қойып, бір аяқтың өкшесін екінші аяқтың ұшына қойып, жүру (2-3 рет) және 6 м қашықтыққа дейін алға жылжи отырып, аяқтан аяққа секіру (2-3 рет), 8 м қашықтықта жүріп келе жатып, допты (баскетбол вариантындағы үлкен диаметрдегі доп) соғуға жаттықтыру.	«сол», «оң» жақ туралы түсініктерін бекіту. Балаларды сызбадағы дене мүшелерінің бейнеленуін өз денесімен сәйкестендіре білуге үйрету; дене мүшелерін атауды үйрету; артикуляциялық аппараттарын, оң және сол қолдарын ажырату біліктіліктерін, ойлау, еске сақтау қабілеттерін, жағымды эмоция білдіре білуді дамыту. Ұйымшылдыққа, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. **Музыка** "Зырлайды шанамыз". Мақсат-міндеттер: балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру.			

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен 10.40:12.20	**"Қырауды бақылау." (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті, біздің буымыз суықтан қырауға айналды. Сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнек шынысына, ағаш бұтақтарына, басқа заттарға қатып, қырауға айналған. Қырау күннің ашық кезінде пайда болады. *Көркем сөз.* Тазартып бар кір шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет салып тастады. **Қимылды ойын. «Ақ қоян». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер:	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **Болжау.** Аязды күні қар жауса, күн жылынады. Суықтан қорықпа, суық сумен жуын. Мақал-мәтел, Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** жылы күндері жауған қар жабысқақ болатыны. Жабысқақ қардан аққала жасауғаыңғайлы екенін балаларға түсіндіру. Ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын. «Бәйге». (дене**	**Қардың тереңдігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Бақылау.** Балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және әр жердегі қар қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын. «Ақшақарды изде». (дене шынықтыру)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін	**Қарлы боранды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер. Желді ауа райындағы қардың қозғалысы туралы түсінік беру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** желді қарауға арналған айналмалы бағыттаушыны жасау. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттер. Бірлесіп шығармашылық жұмыспен айналысу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене шынықтыру)** **"Ұшақ".** Мақсат-міндеттер. Бір-біріне соқтығыспай жүгіру қабілеттерін дамыту; епті, жылдам болуға тәрбиелеу. **Өзіндік еркін ойын**	**Қардың жауғанын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада би билегендей ұшады, жылырақ күндері қар ауырлау тартады,- қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады. Тапсырма. «Қыс» тақырыбына символдар арқылы суреттер салуды ұсыну. *Көркем сөз.* "Көкше мұз" Сейіл Боранбаев. Көл бетінде көкше мұз, Көкше мұзда қызық көп. Сырғанаймыз кеште біз, Айқыш-ұйқыш сызып кеп.

	қимылды жаттығуларды жасауды үйрету, тапқырлық таныта білу. **Еңбек:** бір-біріне кедергі жасамай, жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** тәжірибе жасау: мұз бу су (заттың бір түрден басқа түрге айналуы). *Жорамал.* Ағашқа қырау түссе, аяз болады. Тұман болса, күн жылынады. Егерде түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды. *Жұмбақ.* Қанат сияқты ақ, Ұлпа боп жерде жатады.	**шынықтыру)** Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді). Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Қардан жолды тазартуға тәрбиешіге көмектестіру. Тәжірибе. Қардың қасиеттері. 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, одан қаршық жасауға болады. Қар дымқыл әрі жабысқақ болады. **Қорытынды.** - Балалар, біз бұдан дымқыл қарды жабыстырудың оңайлығын байқадық.	өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек.** Гүлзардың орнын жинастыруды ұйымдастыру. Қар тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқаруда кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар.** Өз құрдастарымен, 2-3 рөлден тұратын ойын ойнағанда, бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	**әрекеттері: "Келесі кім?" (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер. Бір жерде тұрып және жүгіріп келіп ұзындыққа секіруді үйрету.	Қыза-қыза келгенде, Құйын болып кетеміз. Жүйрік деген желден де , Басып озып кетеміз. **Қимылды ойын: «Аңшы мен қояндар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: жылжымалы лақтырған нысанаға затты тигізу, жүгіруге өрмелеп шығуға жаттықтыру. **Еңбек:** тәрбиеші жұмысты әркімге бөліп беруге көмектеседі. Бірі қарды жинаса, енді бірі оны тасиды, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Мақсат-міндеттер: жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру. **Жеке жұмыс.** «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастыру. *Жұмбақ.* Құм сияқты ұсақ болғанымен, жер бетін жауып

					үлгереді. (қар)
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Бата беру** Рахмет дәміңе, Ризалық берсін бәріңе. Аман болсын басыңыз, Жүзге жетсін жасыңыз. **Салт-дәстүр. Қонақасы** Танысын, танымасын үйге келген кісіге әр қазақ отбасы кәделі тағамдардан қонақасы береді. Бұл қазақ қонақжайлылығын танытатын үлкен дәстүр. Салт бойынша әр кісінің түскен үйінде лайықты қонақасы жейтін хақы бар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Күн астындағы Күнекей қыз» әңгімесін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім" Мақсат-міндеттер: тыныш ұйқыға қолайлы жағдай ояту. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жеті ағайын тақпағын мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балаларды "Жеті ағайын"	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Қанекей, сапқа тұр!" Мақсат-міндеттер: балалардың топтас достармен бірігіп	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Қатарға тұрайық, спортшылар". Мақсат-міндеттер:	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жалбыз өсімдігі". Мақсат-міндеттер: балаларды жалбыз емдік	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Денсаулығым - байлығым". Мақсат-міндеттер:

әрекеттер) 16.00:16:15	тақпағымен таныстыру; денсаулыққа байланысты "жеті ағайын" сөз тіркесінің ауыспалы мағынасын түсіндіру. **Театрды сахналау.** "Қаңбақ шал" ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет)**	таңертеңгі жаттығуды жасап жатқан балалар бейнесін салуға бейімдеу; адамның денесін салуда пропорцияларды ұстану техникасына үйрету. **Вариативті компонент. Құрастыру** "Аққу құсы әдемі". Мақсат-міндеттер: балаларды табиғи материал: қарағай бүршігі және ермексаздарды пайдалана отырып аққуды құрастыруды үйрету; ермексаздың көмегімен жеке бөлшектерді біріктіру іскерліктерін жетілдіру; табиғи материалдар туралы білім бере отырып, жыл құстары, аққу туралы туралы білімдерін кеңейту.	балалардың бірден беске дейінгі реттік сандар, тура және кері санау жөніндегі білімдерін нығайту. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Аурудан аяған күштірек". Мақсат-міндеттер: балаларды "Аурудан аяған күштірек"әңгімесімен таныстыра отырып, мазмұны бойынша мәтіндегі жолдарды мәнерлеп оқу; әңгіме мазмұнын зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету.	өсімдігімен таныстыру; жалбыздың шипалы қасиеттері жайлы түсініктерін нығайту. **Сюжетті-рөлдік ойын "Ауруханa"** Мақсат-міндеттер: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы: Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек	балалардың денсаулық туралы білімдерін кеңейту; денсаулықты сақтау үшін денсаулық ережелері мен қағидаларын бала бойына сіңіру; әркімнің өз денсаулығына өзі жауапкершілікпен қарауы туралы ұғым беру. **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Дәрумендер". Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі-түсті майлықтарды жырту, умаждау әдісі арқылы өздері таңдап алған жеміс қимаүлгісінің үстіне желімнің көмегімен жапсыруға, дайын жемістерді қағаздан жасалған себеттің үстіне жапсыруға үйрету.

				көрсетеді, емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады. Тәрбиешіге назарын балалардың науқастардың жағдайына жанашырлық танытып, қамқорлық көрсетуіне аударуы керек.	
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Ескен Елубай. Жаңа санамақ** Бір - Таңертен тұр. Екі - Шынығып, бекі. Үш - Тазала тіс. Төрт - Сабындап жу бет. Бес - Сүртін тез. Алты - Үйді жина жалпы. Жеті - Киін енді. Сегіз -	**"Менің ой-қиялым" шабыттану сәті.** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-қиялын дамыту; босаңсыту жағдайын жасау. - Балалар, қазір, сурет салу алдында, әрқайсымыз біраз ойнанып, әуенді тыңдап, шабыт алайық. Құралдары: әдемі әуен жазбасы. Жаттығу аяқталғаннан кейін педагог балаларды аралап, нені салуды ойлағандарын сұрайды.	**«Өс, ұлан!»** Сау болсын десең, Он екі мүшең! Ерте тұр! Құлақ түр! Тыңда сыр, Жапырақтар сыбырлар. Күн нұрын күт! Таза ауа жұт! Бойыңа құт! Жүгір, желмен жарысып, Нұрға сылан, Болып қыран Өс ұлан! Ө. Тұрманжанов **(көркем әдебиет)**	**Мазақтамалар жаттау.** Мақсат-міндеттер. МАУБАС Маубас, маубас, маубассың! Мүлгігеннен танбассың, Қалғығанға қанбассың… Өміріңде осылай Ұйықтап өтсең оңбассың! САЛАҚ Салақ, салақ, салақсың: Өз үйіңе қонақсың; Таза емесссің, кір- кірсің; Ақ емесссің, жолақсың; Кейде қара күйесің; Кейде қызыл далапсың;	**"Дене мүшелері" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау) Бәрін осы басқарған. (Сұқ

	Асыңды жеп, іш. Тоғыз - Ыдысты жу тегіс. Он - Сабақ оқы Осыдан соң. Бұл санамақ жаңа, Күнде өстіп сана. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**	**(сөйлеуді дамыту, сурет салу)**		Әй, салақсың, салақсың! ҚОМАҒАЙ Әй, қомағай, қомағай! Екі ұртың тола май, Екі уысың және май, Соғып жатсың қарамай, Болмайсың ғой Толағай! **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек-кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Бала мінезін тәрбиелеу мәселелері» ата-аналарға кеңес.	«Отбасылық үлгі өнеге» ата-аналармен әңгімелесу.	«Бала құқығын қорғау парызымыз» ата-аналарға кеңес.	«Баланы ойлауға қалай үйретуге болады?» ата-анларға кеңес.	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**27.02-03.03.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	27.02.2023	28.02.2023	01.03.2023	02.03.2023	03.03.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	«Қайрымдылық пен қуаныш сыйлайтын күн» әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету. Жеңді түру, шүберекті сулау	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа

	Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Түлкі мен қырғауыл". Мақсат-міндеттер: балаларды "Түлкі мен қырғауыл" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, мәтін бойынша кейіпкерлер сөзіне зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. Ертегі желісінің сюжетті суреттерін бояу. **(сурет салу)**	**«Ата-аналарға қамқорлық жасау»** Ойын мақсаты: елгезектікке, ата-аналарға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу. Балалар бірнеше қадам қашықтықта педагогке қарама-қарсы тұрады. Педагог кезекпен балаларға допты лақтырып, мынадай жағдайларда қалай қамқорлық жасауға болатынын сұрайды: - анаң ауырып қалды; - анаң жұмыстан шаршап келді; - анаңның көңіл-күйі жоқ; - анаңның шаруасы көп;	**Дидактикалық ойын «Ғажайып кітап».** Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын ертегілердің атауларын білдіретін сөздермен байыту. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**"Лото" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Ән салып, құс келді". Мақсат-міндеттер: балалардың құстар туралы түсініктерін қалыптастыра отырып, олардың көктемдегі мінез-құлқында болатын өзгерістермен таныстыру; жыл құстарының белгілері мен ерекшеліктерін ажыратып, атай білуге үйрету. **"Суретті жина" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер:

		- әкеңнің жұмысында қолайсыздықтар болды. Ата-аналарға қалай көмектесуге болатынын ойлап тапқан бала алға бір қадам жасайды, бірінші болып тәрбиешіге жеткен бала жеңімпаз болады. Ойын соңында педагог балалардан өмірлік жағдайда өздері айтқандай әрекет етуді айтады. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**			балаларды бөлшектерден тұтас жинауға үйрету. Құралдары: төрт-алты бөлікке бөлінген суреттер. **(танымдық дағдылар)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (құрсаумен)** 1. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде денені тік, аяқты алшақ, қолды төменде ұстау. 1 - құрсаудың ішінде отыру; 2 - құрсауды екі жанынан ұстап, бел деңгейіне әкелу; 3 - құрсаудың ішіне отырып, оны жерге қою; 4 - басапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсауды тігінен артына ұстау. 1 - 2 - денені оңға бұру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, құрсауды жоғары жағынан екі қолымен ұстап, тігінен жерге қою. 1 - 2 - құрсауға сүйене тұрып, оң аяғын артқа ұстау; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, бүгілген қолымен құрсауды алдына ұстау. 1 - 2 - отыру, құрсауды алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге арқасымен жатып, құрсауды түзу ұстап, басынан асыра қою. 1 - оң тізесін бүгіп, құрсаудың шетіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде тұрып, қолын беліне қою. Педагогтің 20-ға дейін санауы бойынша құрсаудан шығып секіру, қайтадан құрсауға секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау).			

	1 - құрсауды алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне тағам, міне ас, Қасық түк те қалдырмас! *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Көктем жаршысы - құстар тақырыбында әңгімелесу. Аналар мейрамдары туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Көктемнің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Көктемнің суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	Көктем туралы тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту)**	Көктем туралы ән айту. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Арқан үстімен адымдап жүру". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бірінің артынан бірі бір бағытта	**Қазақ тілі** "Көктем мезгілі. Көктемгі табиғат құбылыстары." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы көктем мезгілі және	**Дене шынықтыру** "Цирк атлеттерінің сайысы". Мақсат-міндеттер: балаларды "жыланша" ирелеңдеп жүру; аяқты	**Музыка** "Анаға сәлем". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата	**Дене шынықтыру** "Түрлі жолдармен жүре аламыз". Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды алысқа дәлдеп оң

	жүру және жүгіруге жаттықтыру; педагогтің белгісі бойынша жүріп және жүгіріп келе жатып, басқа бағытқа ауысуға дағдыландыру; жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығуларды жасауға және шашырап жүгіруге үйрету.	көктемгі табиғат құбылыстары жайлы білімдерін кеңейту; құстардың ерекшеліктері жайлы түсініктерін қалыптастыру; 8 наурыз - аналар мерекесі жайлы түсініктерін дамытуға ықпал етуді жалғастыру. Балаларға қазақ тілін тақпақтар арқылы түсініп, қабылдауды үйрету; қазақша әңгіме мен тақпақ жанрларын ажырату біліктіліктерін дамыту; көктем жайлы тақпақ жаттауға жаттықтыру; жыл мезгілі жайлы кішігірім, тұтас әңгімені модельдеу біліктіліктерін, көктемгі құбылыстар жайлы жай сөйлем құрастыруды дамыту; еске сақтау, көру, ойлау қабілеттерін, жағымды эмоция таныту біліктіліктерін дамыту. Байқампаздыққа, ізденімпаздыққа, табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін дамыту.	алшақ қойып, біреуін - алға, екіншісін - артқа қойып, бір орында тұрып секіруге үйрету.	білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.	қолымен лақтыруға (3,5-6,5 метрден кем емес) үйрету.

		Музыка "Анаға сәлем". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Серуен 10.40:12.20	**Қардың алғашқы еруін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Тақпақ."Көктем". Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау-бақшада, орманда Құстар әні төгілді. **Бақылау.** Балалардың назарын қардың алғашқы еріген тұстарына аудару, неліктен барлық жерден қар бірдей еріп кетпейді? (ең алдымен жазық жерлер мен төбелердің қары ериді, себебі ол жерге күн көзі мол түседі.) Күн сәулесі мен	**Күннің көзін бақылаймыз. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Жұрттың бәрі соны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күннің көзі) **Бақылау.** Күннің көзін бақылауды жалғастырамыз, күн неғұрлым жоғары тұрса соғұрлым жылуды аз береді. Далада күн бұлтты болса жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді. Қара және ашық түсті	**Мұз сұңгісін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз) **Бақылау.** Табиғат өзгерістерін бақылауды жалғастыру, қар ерігенде төбеден су тамшылап, аязбен ол сұңгіге айналды. Сұңгінің түр-түсіне назар аудару. Көшеде жүру ережелерін пысықтау (мұз сұңгілері бар үйлердің жанында жүрме). **Тәжірибе:** мұз сұңгісін	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көзіне көрінбейді, Қолына ілінбейді. Бірақ та, құлағына, Ұдайы күбірлейді. (Жел) **Бақылау.** Ауа райы жағдайы: жел соғып тұр, өте жылы (сыртқы сипатына қарай), оның бағыттарын анықтап, балалардың байқағыштығын дамыту. **Қимылды ойын: «Түрлі-түсті автокөліктер». (дене**	**Аспанды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Жұмбақ. Орманның, таудың үстінен Ірі кілем төселген Менің де, сенің де Үстіңнен жайылған Бірде сұр, бірде көк, Бірде көгілдір. (Аспан) **Бақылау.** Аспанды бақылауды жалғастыру. Оның қою-көк, ашық және өте әдемі болатынына назар аударту. Тірі және өлі табиғатта болған өзгерістер арасында жай

	жарық жердің қарлары тез еритіндігі туралы балаларға түсіндіру. Байқампаздықты дамыту. **Қимылды ойын. «Жүгір-отыр-жүгір!» (дене шынықтыру)** Белгі бойынша әрекет жасауды дамытуды жалғастыру. («Жүгір!» балалар алаңда жүгіреді, «Отыр!» отырады); жылдамдықты (бұйрықты тез орындау). Күнделікті белсенді қимыл әрекеттерін қалыптастыру. **Еңбек.**Терезе алдындағы бақша (суару). **(еңбек дағдылары)** Өз бетімен суару ережесін орындауды үйрету, топырақты қопсыту, су бүрку. Ұқыптылық пен еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Ойын барысында бірігіп 2-3 рөлден тұратын ойындарды құрдастарымен бірігіп	заттарды қолмен ұстап көру, салыстыру, шешімін жасау. **Қимылды ойын: «Күн мен түн». (дене шынықтыру)** Рөлдерде ойнағанда өзін-өзі ұстаудың мәдени дағдылары мен адамгершілік, мейірімділік, қамқорлық қасиеттерін көрсетуге ынталандыру. **Еңбек.** Серуеннің соңында балалар құмның жан-жағын жинап, құмсалғыштың шетін сыпырып, қопсыттады, жоғарылатып жинайды. **(еңбек дағдылары)** Ойын орнын тазалықта ұстауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Ойын ережелерін сақтап, жауапты рөлдерді орындай білуге үйрету. **(дене шынықтыру)**	қолда ұстау, бақылау, түрін, түсін анықтау. Қорытынды: мұз сұңгі - бұл қатқан су, күн жылы болғанда ериді. **Қимылды ойын. «Қоймадағы тышқандар». (дене шынықтыру)** Өрмелеу тәсілдерін орындау білімін бекіту. Ойынның ережесін сақтау. Белгі бойынша ұйымдасқан түрде ойнау. **Еңбек.** Ауладағы еңбек. **(еңбек дағдылары)** Қоқысты балаларға жинауды үйрету және оларды белгіленген жерге апарту. Тазалыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** Сүйікті ойыншықтармен ойын. Балалардың сүйікті ойыншықтарымен көңілді ойнауын қадағалау. Ойын барысында ойыншықтарға ұқыпты болып, жанашырлықпен қарап әрекет етуге тәрбиелеу.	**шынықтыру)** Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. **Еңбек.** Өсімдіктерге су құю. **(еңбек дағдылары)** Балалар тәрбиешінің басқаруымен аулада пайдалы еңбекпен айналысады. Өз бетімен өсімдіктерді суаруды үйренеді (суару тәртібін сақтау). Өсімдіктерді ұқыпты күтуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Аулада ойын ойнау. **(дене шынықтыру)** Ұялшақ және жасқаншақ балаларға ұжымдық іс-әрекетке араласу үшін барынша ыңғайлы жағдай жасау.	байланыстарды орнатуға үйрету (бұлт жоқ, ашық аспан,ақша бұлттар, күн шуағын шашып тұр, жылы); қарапайым түсініктерді қалыптастыру. **Қимылды ойын. «Қоңырау». (дене шынықтыру)** Балаларды қол ұстасып, шеңбер бойымен қозғалуды, әр тарапқа жүгіруді бекіту, гимнастикалық баспалдаққа, орындыққа мінуді үйрету (ойыншыны ұстап алғанда ғана қоңырау шалып үлгіру). Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек.** Тұқымды отырғызу. **(еңбек дағдылары)** Топырақты жәшіктерге өз беттерімен салуды үйрету, оған тұқым себу. Құралдарға ұқыпты болуға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Дәлізде ойын ойнауға,

	ойнау. Ойын әрекетін орындау.				оқу іс-әрекетіне қолайлы жағдай туғызу. Ауа райына байланысты жағымды тәртіп дағдыларын қалыптастыру. **(дене шынықтыру)**
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне тағам, міне ас, Қасық түк те қалдырмас! *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Алма» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Массажды алашалардан өту. Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығу жасау. **(дене шынықтыру, мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Көктемгі ғажайыптар. Геометриялық денелер мен геометриялық пішіндер". Мақсат-міндеттер: балаларды геометриялық денелермен таныстыру; геометриялық денелер және геометриялық пішіндерге ортақ ұқсастық, айырмашылық туралы негізгі ұғымдар беру.	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-у] дыбысы. "Тырналар жыры" әңгімесін оқу." Мақсат-міндеттер: балаларды дауыссыз [У] дыбысымен таныстыру; аналар мерекесі жөнінде мағлұматтарды тиянақтау; жыл құстары, тырналардың тіршілігі жөнінде білім беру; "туған жер", "мекендеу орны" ұғымының адам мен аң-құстарға тән құбылыс екенін түсіндіру.	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Дос болайық, көбелек" Мақсат-міндеттер: балаларды үлгі бойынша есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруға үйрету.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Құмыраға салынған гүлдер". Мақсат-міндеттер: балалардың вазадағы гүлдер композициясын салу техникасына үйрету; гүлдердің бастарын қылқалам алқылы жақпалап салу, вазаны жарты шеңбер тәрізді етіп, қағаз бетінде бейнелердің үйлесімдігін сақтауға талпындырту.	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Аққуды мүсіндейміз". Мақсат-міндеттер: балаларды ермексаздан кесек үзіп, домалату, есу арқылы аққуды мүсіндеуге үйрету.
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Жаңылтпаштар жаттау.** Үміт түбіт түтті, Түбітті түтіп бітті. Оюға ою өрнектеп, Үйрет өстіп қолды ептеп. Құлық таудан, Құлық бие көрдім. Қуанғаным — құлындапты.	**Түрлі-түсті моншақтарды тізбектеу.** Мақсат-міндеттер: ойындар арқылы балалардың білім және біліктерін қалыптастыру. Моншақтарды сыртқы белгілеріне қарай ажыратуға үйрету. Ойындар арқылы баланың	**Мақал-мәтелдер жаттау.** Ананың сүті – бал, Баланың тілі – бал. Әдепті бала – арлы бала, Әдепсіз бала – сорлы бала. Әдептілік белгісі –иіліп сәлем бергені.	**"Құстар келді" тақпағын жаттау.** Биікке, биікке Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кенелді, Бүршік атып бар ағаш. Келіп көктем құстары Бау-бақшада ән салды. Оларды жас достары Ұя жасап қарсы алды.	**"Сюжетті суреттер қарастыру.** Мақсат-міндеттер. "Қазақ халқы" тақырыбында сюжетті суреттер қарастыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

	Құлық таудың қойнауындағы Қорқауларға ұрынбапты. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	қызығушылығын туғызу және моншақтардың түсін, көлемін, пішінін тану арқылы ақыл-ой белсенділігін арттыру. Қол мен саусақ ұштарының қимылдарын дамыту. Әдіс-тәсілі: Түсіндіру, көрсету,ойын, саусақ жаттығулары, салыстыру. Қажетті құралдар: үш түрлі-қызыл, көк, ақ түсті моншақтар, үш түрлі түсте боялған үш түрлі макарон өнімдері, жіптер, қапшықтар, сандықша, қуыршақ. Барысы: балалар жартылай шеңберге отырады. **(танымдық дағдылар)**	Бала –көңілдің гүлі, көздің нұры. Әкені көріп ұл өсер, Ананы көріп қыз өсер. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Отбасылық салт-дәстүр» атты тақырыпта әңгімелесу.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Қайрымдылық пен қуаныш сыйлайтын күн» әңгімелесу.	«Баланың демалысын дұрыс ұйымдастыру».	«Абайла! Төбедегі мұз».

18.00:18.30					

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**06.03-10.03.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	06.03.2023	07.03.2023	08.03.2023	09.03.2023	10.03.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Жоба "Әсем гүлдер".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажетіггі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.		**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;

		Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**		төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**
	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Таза бұлақ". Мақсат-міндеттер: балаларды "Таза бұлақ" әңгімесінің мазмұнымен таныстыра отырып, мәтін бойынша кейіпкерлер сөзін зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Судың қасиеті". Мақсат-міндеттер: балалардың су туралы түсініктерін қалыптастыра отырып, тәжірибе арқылы судың қасиеттерімен таныстыру; суға арналған көркем сөздер арқылы сөздік қорын молайту.		**"Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: қонақтарды қарсы алу туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Таза су". Мақсат-міндеттер: балалардың судың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейте отырып, судың көктемдегі пайда болатын ерекшеліктерімен және өзгерістерімен таныстыру; көктемгі табиғаттың белгілері мен сұлулығын ажыратып, атай білуге үйрету.
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (құрсаумен)** 1. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде денені тік, аяқты алшақ, қолды төменде ұстау. 1 - құрсаудың ішінде отыру; 2 - құрсауды екі жанынан ұстап, бел деңгейіне әкелу; 3 - құрсаудың ішіне отырып, оны жерге қою; 4 -				

	басапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсауды тігінен артына ұстау. 1 - 2 - денені оңға бұру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, құрсауды жоғары жағынан екі қолымен ұстап, тігінен жерге қою. 1 - 2 - құрсауға сүйене тұрып, оң аяғын артқа ұстау; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, бүгілген қолымен құрсауды алдына ұстау. 1 - 2 - отыру, құрсауды алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге арқасымен жатып, құрсауды түзу ұстап, басынан асыра қою. 1 - оң тізесін бүгіп, құрсаудың шетіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде тұрып, қолын беліне қою. Педагогтің 20-ға дейін санауы бойынша құрсаудан шығып секіру, қайтадан құрсауға секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау). 1 - құрсауды алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	"Жылғалардан су ақты" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	"Көктем" туралы тақпақтар, әндер жаттау. **(сөйлеуді дамыту және**		Табиғи апаттар, қауіпсіздік ережелері жайлы әңгімелесу.	Көктем мезгілінің тақырыптарына байланысты

		көркем әдебиет, музыка)		**(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	дидактикалық ойындар ойнау. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Қапшаларды нысанаға лақтыру". Мақсат-міндеттер: педагогтің белгі беруі бойынша шеңбердегі бағытты өзгертіп, кубиктердің арасымен шашырап жүру және жүгіруге үйрету.	**Қазақ тілі** "Ертегі оқу "Торғай мен тышқан". Алдымен, кейін." Балаларға «Торғай мен тышқан» ертегісін таныстыру; қазақ тіліндегі сөздердің алуан түрлілігі туралы білімдерін дамыту, маусымдық өзгерістер, табиғат арасындағы байланыс туралы түсініктерін дамыту. Балаларды қазақ тіліндегі «Торғай мен тышқан» ертегісін тыңдауды, мазмұнын еске сақтауды үйрету; мәтін мазмұны бойынша сұрақтарды түсініп, жауап беруді меңгерту; құбылыстар тізбегін түсініп, «алдымен», «кейін» ұғымына сәйкес орналастыру біліктіліктерін дамыту; логикалық ойлауын, есту зейінін, еске сақтауын,		**Музыка** "Нұрлы көктем". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді орындау кезінде оның сипатын ажырата білу қабілетін қалыптастыру; әнді топпен орындау дағдыларына жаттықтыру; музыка әуенімен бірге би қимылдарын және адым жаттығуларын үйлесімді орындауға дағдыландыру.	**Дене шынықтыру** "Қақпашы бола аламыз ба?" Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден бытырап жүру; затты жанау арқылы орнынан жоғары секіру; тепе-теңдікті сақтап тақтаймен жүруге үйрету.

		сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту. Байқампаздыққа, әдептілікке, жаңашырлыққа, ертегілерге деген сүйспеншілікке тәрбиелеу. **Музыка** "Әніміз сыйлық болсын". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Тырсылдап түседі, Жер бетіне жетеді, Жер бетіне жеткен соң, Ғайып болып кетеді. (Бұршақты жаңбыр)	**Аулада тазартушының еңбегін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Еңбек сүйсең, жасыңнан, Бақыттысың, жас ұлан – Дейді атам ылғи да, Сипап менің басымнан.		**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек). (қоршаған ортамен танысу сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ақ көйлекті, көк желек, Орманда орны бір бөлек. Әннің аты деседі, Сызды жерде өседі.	**Тамшыны бақылау. (қоршаған ортамен танысу сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Мұрны жоқ шымшық, Мұз тесер.(Тамшы) Бақылау. Көктем құбылыстары. Тамшыға назар аударып

	Тақпақ. «Жаз келеді». Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі-сайран бақ **Бақылау.** Ауа райының құбылмалы сәттерін бақылауға, салыстыруға үйрету (күн шықты – ыстық болды, жаңбырдан кейін шөптер көтеріліп өсіп қалды, ашық аспан, жылы жел) бір бағыт бойынша бақылап отыру. **Қимылды ойын: «Құлыншақтар». (дене шынықтыру)** Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойынға қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек.** Жеке және ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балаларды арақашықтықты сақтай отырып, допты көздеген жерге лақтырып тигізуге жаттықтыру. **(дене шынықтыру)**	**Бақылау.** Аула тазартушының еңбегін бақылау. Еңбек іс-әрекеттерін көру (қар күреу, белгілі бір жерге лақтыру, жолдарды сыпыру). Үлкендердің еңбегін бағалауға тәрбиелеу, көмектесуге ынталандыру. **Қимылды ойын: «Жүгір, отыр, жүгір». (дене шынықтыру)** Балаларды белгі бойынша үйрету, «отыр», «жүгір» ойын шартын сақтау. Балалардың кеңістікте бағыт-бағдарын тездетуге үйрету. **Еңбек:** Аулада үлкендерге көмек беру. Еңбектің маңыздылығын білу. Ойын барысында мадақтау, шапшаңдығын дамыту. Татулық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Бірлескен іс-әрекет барысында ереже мен тәртіп нормаларын белсенді қолдана білуге ынталандыру. **(дене**		(Қайың) **Бақылау.** Ауладағы ағаштарды қарап шығу. Барлық ағаштардың бұтақтарында бүршік бар және олар әр түрлі екендігіне назар аудру. Ағаштың бұтағы мен діңдерін салыстыру. Ағашты қастерлеуге, күте білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Кім бірінші жүгіріп келеді». (дене шынықтыру)** Балаларды тез және белгі бойынша жүгіруге үйрету. Кедергі жасамай өзінің орнына қайтып келіп тұру, есте сақтау қабілетін дамыту. **Еңбек.** «Ағаштың жан-жағын қопсыту». **(еңбек дағдылары)** Берілген жеке тапсырмаларды орындауға үйрету. Тәрбиешіге көмек беруге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Ойын барысында балалардың бір-бірімен қарым-қатынас жасауын	бақылау. Балалардың сөздік қорларын байыту. Көктемге байланысты айтылатиын «күн қыздырады», «төбеде қар ериді» деген түсініктермен таныстыру. **Қимылды ойын: «Кім жоғары секіреді». (дене шынықтыру)** Бір орында секіру, қимыл-қозғалыстың шапшаңдығын арттыру. Жолдастық сезімдерін арттыру. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. Балықтарды тамақтандыруға үйрету. Еңбекке деген сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** «Көпіршік сабын буларды үрлеу». **(дене шынықтыру)** Балалар арасында қалыпты қарым-қатынасты орнату, көпіршіктермен ойнау.

		шынықтыру)		қадағалау, олардың іс-әрекеті мен қылықтарын білдіру, өз ойын іске асырту.	Достарының пікірімен санасуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Батпан құйрық» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. "Сылдыр, сылдыр, сылдыр су" ойын жаттығулары. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Торғай ұшып келеді". Мақсат-міндеттер:	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Көктем туралы тақпақты жаттау".		**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Тамшыларды қалай	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Көктем белгісі - бәйшешек".

әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	балаларды ұшып жүрген құстардың бейнелерін салу техникасына үйрету; доғалы сызықтың бойына құстың басын, денесін, құйрығын салып, қанаттар мен тұмсығы деталдерімен толықтыру білігін арттыру. **Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар".** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке,	Мақсат-міндеттер: балалардың "тақпақ" ұғымын қалыптастыруды жалғастыру, көктем туралы көркем сөз үлгісімен таныстыру; көктемді сипаттайтын көркемдеуіш сөздердің мағынасын түсіндіру. **Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта"** Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық		санаймыз?" Мақсат-міндеттер: балаларда дыбыстарды естіп алып, жиынын белгілі санмен немесе эквивалентімен сәйкестеу туралы ұғымдар қалытастыру. **Сюжетті-рөлдік ойын "Театр".** Мақсат-міндеттер: балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалар арасындағы достық қарым-қатынас қалыптастыру. Мәдени ошақтар олардың әлеуметтік маңызы жайлы ұғымдарын бекіту. Балалардың театр, театр труппасы, театр қызметкерлері жайлы білімдерін бекіту. Театр жұмысының ұжымдық мінезін көрсету, сөйлеу мәнерін дамыту. Құрал-жабдықтар: ширма; әртүрлі театр түрлері; афишалар; билеттер; бағдарлама; костюм элементтері.	Мақсат-міндеттер: балаларды мақта табақшаларын екіге бүктеп, шыққан жарты шеңбердің үстіңгі жағынан ортасына қарай қайшымен сопағынан қию арқылы бәйшешек гүлінің басын дайын жазық қағаз бетінде орналасқан сабақтардың үстіне жапсыруға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын"Пиццерия".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше рөлдерді бөлу және рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалардың достық қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. Балаларды ойын барысында қоршаған өмір жайлы білімдерін кеңінен қолдануға жетелеу. Керекті-құралдар: алжапқыштар, ыдыс-аяқ жиынтығы; подносы; ас мәзірі; скатерти; орамалдар; майлықтар; азық-түлік жиынтықтары; пиццерия. Ойын

	еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	құралдарын қолданып, қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**		Барысы. Балаларға театр таңдау ұсынылады; билеттер, афишалар дайындау; көрермендердің театрға келуі; әртістердің спектакльге дайындығы; театр қызметкерлерінің сахнаны қойылымға дайындау; антракті бар спектакль. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	барысында балалар өз дербестіктерін көрсетеді, үстелді таңдау; ас мәзірімен танысу; тапсырысты қабылдау; тапсырысты дайындау; ас ішу; тапсырысты төлеу; үстел үстін жинау, ыдыстарды жуу. Тәрбиеші диалог кезінде, әдеп ережелерінің сақталуын реттеуі мүмкін. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**"Көркем әдебиет шығармаларын оқу.** Мақсат-міндеттер: балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда көркем әдебиетке қызығушылықтарын ояту. **(көркем әдебиет)**	**Саусақ жаттығулары** Көтеріліп шаңырақ, (шеңбер құрады) Уықтары шаншылар. (қолдарын жоғары созады) Керегелер керіліп, (қолдарын жандарына созып, үлкен шеңбер жасайды) Өрімдей боп өрілер. Бәріміз жүрсек айналып (шеңбер бойымен айналады) Киіз үй боп көрінер. **(сөйлеуді дамыту)**		**Дидактикалық ойын. "Ғажайып нүктелер".** «Ғажайып нүктелер» арқылы гүлдің суретін салады. Нүктелерді қосып, гүлдің суретін шығарады. **(сурет салу)**	**«Мозаика».** Мақсат-міндеттер. Балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы. Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның атауын дауыстап

					атайды, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсіне үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Ата-аналарға арналған 6 кеңес.	Жоба "Әсем гүлдер".		Психолог кеңесі. "Бала тілін қалай дамытамыз?"	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**13.03-17.03.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	13.03.2023	14.03.2023	15.03.2023	16.03.2023	17.03.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажетіггі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;

	Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**
	«Салт-дәстүр» тақырыбында фото суреттер қарастыру. Суреттер бойынша әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту мен көркем әдебиет)**	**Дидактикалық ойын "Сандықтағы қазына".** Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, ойлау қабілетін дамыту. Ойын шарты: сандықтағы тапсырмаларды орындау. **(танымдық дағдылар)**	**"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез келген балаға қарай	**Ұлттық ойын. Бес тас** «Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады. Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата	**"Өрнек құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: эстетикалық талғамдарын, қағаз бетінде бағдарлауын дамыту. **(жапсыру)**

			лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. **(танымдық дағдылар, дене шынықтыру)**	тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады. Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар. **(математика негіздері)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қолдағы доптар төменде 1.1 - балалар доптарымен қолдарын жоғары көтеріп, оң жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу. 1.3 - балалар доптарымен сол жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 2.1 - аяқтың ұшына тұрып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын сермейді; 2.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқтары бірге, дене тік, доптар төменде 3.1 - жерге жартылай отырып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын көрсетеді; 3.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде 4.1 - доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында айналып секіру (оң және сол жаққа). 4.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Көктем мезгілінің ерекшеліктері жайлы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Наурыз тойын бастайық, Жақсы тілек айтайық.	«Салт-дәстүрлер» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Күнмен бірге тұрамыз , Құспен бірге ән саламыз	Фольклор туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

		Дастарханда жайылсын, Қуанышты той болсын. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**		Қайырлы таң! Ашық күн! Көңілді біз тұрамыз. Күлім қағып қолымды, 1,2,3 деп соғайын. **(сөйлеуді дамыту)**	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Футбол ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды доғаның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету.	**Қазақ тілі** "Азық-түліктер. Наурыз көже дайындаймыз." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы Наурыз мерекесі, оның маңыздылығы туралы түсініктерін дамыту; азық-түлік түрлері (сүт өнімдері, ет тағамдары, ұн тағамдары) туралы білімдері мен түсініктерін кеңейту; наурызкөженің құрамы, оған қасылатын жеті тағаммен таныстыру; қазақтың ұлттық тағамдары туралы түсініктерін нақтылау. Балаларға азық-түліктерді ортақ белгілері (сүт, ет, ұн) бойынша үш топқа жіктеу дағдыларын үйрету; құрдастарымен топта жұмыс істеу, өз орнын табу, сұрақтарға еркін жауап беру біліктіліктерін дамыту; логикалық ойлау, есту	**Дене шынықтыру** "Аю сияқты алақан мен табанды тіреп еңбектеу". Мақсат-міндеттер: балаларды бубеннің жиі дыбысына қысқа, кібіртік адымдарды жасауға және бубеннің сирек дыбысына кең адымдарды жасауға үйрету.	**Музыка** "Әжеміздің әні тамаша". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру.	**Дене шынықтыру** "Тауға шыққан альпинисттер". Мақсат-міндеттер: балаларды бытырап жүргіру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру; гимнастикалық орындық арқылы еңбектеп өтуге үйрету.

		зейіні, қатынастық дағдыларын дамыту. Әдептілікке, ұйымшылдыққа, табандылыққа, дұрыс тамақтану дағдысына тәрбиелеу. **Музыка** "Бесік жыры". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Бірінші будақ бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қанаты жоқ ұшады, Аяғы жоқ, жетеді, Ауызы жоқ ұлиды. (Жел)	**Қарды, қар түсуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қыста ғана болады, Ұстасаң қолың тоңады. (қар) Өлең.	**Қар суын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Жатты да жатты, Жылғаға жаратты. (Қардың еруі) **Бақылау.**	**Көктемдегі құбылыстарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Жылт-жылт еткен. Жырадан өткен. (су) **Бақылау.** Көктемдегі	**Күннің шұғыласын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Жұмбақ. Ақ сандығым ашылды, Ішінен дүрлер шашылды (Күнніңкөзі) **Бақылау.** Күннің шұғыласын

	Бақылау. Балаларға бұлтты бақылауды үйрету: олардың өте әдемі, бірегей негізді, күмбез тәрізді аппақ көлемнен түрлі болатынын; таңертен пайда болып кешке жоқ болтынын ескеру. Өлі табиғат құбылыстарына қызығушылығын, байқағыштығын дамыту. **Қимылды ойын: «Түзу шеңбермен». (дене шынықтыру)** Балаларға жаттығуларды шеңбер бойынша бірге орындауға үйрету. Қозғалыс келісімділігін жетілдіру. **Еңбек.** Өсімдіктердің топырағын қопсыту. **(еңбек дағдылары)** Аулада еңбекпен айналысу. Балаларды өсімдіктерді күтуге үйрету. **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Әткеншек тебу. Балалар арасында жақсы қарым-қатынасты қалыптастыру: достық	Көктен тартып күн нұрын, Жерден тартып жылылық. Әнін тыңдап бұлбұлдың, Қызғалдақтар тұр күліп. **Бақылау.** Қарды бақылауды жалғастыру, көктемгі қардың қасиеті туралы түсініктерін нақтылау. Қыста болған қармен көктемдегі қардың түстерін салыстыру (сұр, боз, лас). Балалардың назарын үстінде мұз қабаты пайда болып, оның астында боз қар болатынына; қар бірінен соң бірі еріп, суға айналады, сондықтан қардың шөгуіне назар аудару. **Қимылды ойын: «Таспаны ұстап ал». (дене шынықтыру)** Балаларды (белбеуге артынан байланған) таспаны сақтай отырып жүргізушіден қашуға үйрету. **Еңбек.** Аулада өз беттерімен міндеттерін орындауға үйрету	Қар қалындығының өзгеруіне назар аудару. Күннің қыздыруымен қардың жұқа жері еріп, қар суына айналады. Қар суы күннің жарқырап тұрғанында және қыздырған жерінде пайда болады. Қар астынан пайда болған алғашқы көк шөпке назар аудару, көктемнің сұлулығына қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын. "Горелки" (орыс халқының ойыны). (дене шынықтыру)** Жолдастарымен келісіп алаңда жүгіруге (және орындарына тұруды) үйрету. Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Өз бетімен ойындар.** Қар бетіне сурет салу. **(сурет салу)** Балаларды жерге қардың бетіне сурет салуға тарту, қызығушылықтарын артыру. Өзіндік талабын мадақтау.	құбылыстар туралы білімдерін қалыптастыру. Жылғалардың пайда болуына назар аудару: неліктен су бір жерде ғана ағады, ал бір жерде ақпайтынын түсіндіру. Жинақталған тәжірибе арқылы табиғат құбылысының байланысын анықтау. **Қимылды ойын: «Қармақ». (дене шынықтыру)** Балалар шеңбер бойымен тұрады. Ортада тәрбиеші. Оның қолында «қармақ» (скакалка) қармақты төменнен айналдырады, ал балалар «қармаққа» түсіп қалмау үшін орында тұрып жоғары секіреді. Кімге қармақ тиіп кетсе, сол ойыннан шығады. **Еңбек.** Аула маңын қоқыстан тазарту. **(еңбек дағдылары)** Ұжымда еңбектене білуді қалыптастыру, жұмысты жоспарлау, бақылауды іске асыру. Ұқыптылық пен белсенділікке тәрбиелеу.	бақылау, балалардың ойнауына қандай әсер беретінін түсіндіру. Кішкентай айнамен «сәулелі қоян» деген ойынды ойнату. **Қимылды ойын. «Ақсақ түлкі» (татар халық ойыны). (дене шынықтыру)** Санамақ арқылы жүргізуші таңдап алу. Ойын барысында бір-біріне соқтықпай, кедергі келтірмей жүгіруге үйрету. **Еңбек.** Жолдарды қардан тазарту. **(еңбек дағдылары)** Берілген тапсырманы жауаптылықпен орындау. Өз еңбегінің нәтижесін көруге, бағалауға үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Өз бетімен атрибуттар мен көмекші заттарды таңдай білуін, ойын шартын орындауға талаптандыру, мадақтау. **(дене шынықтыру)**

	қатынас, өзара көмек.	(ыдысына жем шашу). Табиғат мекендеушілеріне деген сүйіспеншілігін арттыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Спорт алаңындағы ойындар. **(дене шынықтыру)** Қозғалыс белсенділігін, шапшаңдығын дамыту. Алаңда өз бетімен ойынды таңдауға үйрету.		**Өз бетімен ойындар: «Қайық станциясы». (дене шынықтыру)** Қайықшалар жіберуге ұсыныс жасау. Өз еріктерімен пайда болған ойын тобын мадақтау.	
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**			
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Ай мен Күн» ертегіін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				

Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Пойыз» ойын жаттығулары. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Тұмарша". Мақсат-міндеттер: балаларды қағаздың бетіне тұмарша үшбұрышын салып, сұлбасы іші мен сыртын қазақтың белгілі ою элементтерімен безендіру тәртібіне үйрету; "ирек", "мүйіз" ою элементтерінің салу техникасын ұштау; тұмаршаны қосымша бөлшектер, шашақтармен толықтыруға бейімдеу. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Үй жиһаздары". Мақсат-міндеттер: балаларды құрамында: тақтайша, білеу, текше бар құрылыс материалдар жинағынан үй жиһаздарын құрастыруға үйрету. **«Арқан тартыс» дидактикалық ойыны.** «Арқан тартыс» ойынының негізгі шарты 2 топтың сынасуы болса, қазақ тілі сабағында 2 топ білім сынасады. Мұны былай жасадым: жуандығы 2 елідей ұзын жіпті тақтаның жоғарғы жағына 2 шегеге іліп, ұштарын теңестіріп қоямын. 2 топтан бір оқушыдан шығып, бір мезгілде мақал-	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жеті ата тақпағын мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балаларды халықтың дәстүрі, жеті ата туралы тақпақпен таныстыру, "жеті ата шежіресі" ұғымын түсіндіру; туыстық жөнінде түсініктер аясын кеңейту; сөйлеудің монолог және диалог мысалыдарын көрсету. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Бәйшешек". Мақсат-міндеттер: балалардың бәйшешек туралы түсініктерін кеңейту; көктемде пайда болатын бәйшешектің ерекшеліктерімен	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Алдар Көсенің мерекелік сыйлары". Мақсат-міндеттер: балалардың сілтеуіш арқылы қатарда орналасқан геометриялық пішіндерді санап, жиынын асық эквивалентімен және санмен сәйкестеу туралы ұғымдарын жетілдіру. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Ұлттық әшекейлер". Мақсат-міндеттер: қазақтың ұлттық әшекей бұйымдарымен таныстыру; тұзды қамырдан мүсіндеуге және бұйымдарды қосымша бөлшектермен безендіруге, өрнекті	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Баланы қырқынан шығару". Мақсат-міндеттер: балаларды "Баланы қырқынан шығару" рәсімімен таныстыра отырып, бар ықыластарымен түсініп, тыңдауға үйрету. **Ұлттық ойыны. Сиқырлы таяқ** Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын

	отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **(дене шынықтыру)**	мәтелдерді тоқтамай айтып шығады. Қай топтың оқушысы бұрын шығарса, жіптің ұшын өзіне қарай тартады. Нәтижесінде арқан қай топқа қарай көп жылжыса сол жеңеді деп есептеледі. Бұл ойынды барлық пәндерге қолдануға болады. **(дене шынықтыру)**	таныстыру; наурыз айындағы көктемгі табиғаттың белгілерін ажыратып, атай білуге үйрету.	қырнауыштың көмегімен бедерлер түсіру арқылы толықтыруға үйрету.	жүргізуші қолындағы таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді. **(дене шынықтыру)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні)	**Саусақ жаттығуы.** Дөңгеленіп тұрайық, (шеңбер құрайды) Керегені құрайық. (қолдарын жандарына созып бір-бірінің арқаларына қояды) Уықтар боп иіліп,	**Жаңылтпаштар жаттау.** Арқада алты арқар бар, Қырқада қырық арқар бар. Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар бар.	**"Наурыз" өленің жаттау.** Қарды ерітіп жылғасы, Наурыз келді – жыл басы. Шуақ төкті жарық күн, Мейрамында халықтың. Бата беріп атамыз, Бата беріп апамыз,	**Артикуляциялық жаттығу "Дәмді тосап".** Мақсат-міндеттер: тілдің жалпақ ұшын жоғары көтеріп, тілді кесе (ожау) тәрізді қалыпта ұстауын үйрету. Қысқаша сипаттамасы.

	топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру. **(математика негіздері)**	(қолдарын жоғары созып, сәл иіледі) Киіз үйді құрайық (қолдарына жанына созып, шеңбер бойымен айналады) **(сөйлеуді дамыту)**	**(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Тәтті болып жасалған, Наурыз дәмін татамыз. Б.Жақып **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Жалпақ тілмен жоғарғы ерінді жалап, ауыз қуысына кіргізу. Әдістемелік нұсқау. 1. Жаттығуды орындаған кезде тек тіл жұмыс істеуін, иектің қимылдамауын қадағалау керек. 2. Тіл жалпақ болып бүйірлері ауыз бұрыштарына тиіп тұруы керек. 3. Тіл оңға және солға емес, тек төмен және жоғары қозғалу керек. 4. Егер бала жаттығуды жасай алмай жатса, «пя-пя-пя» жаттығуына оралу қажет. Бала тілін жалпақ қалпына келтірген соң шпательмен тілді жоғары еріннің үстіне қайыру керек. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				

Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту».	Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу.	Мектепке дейінгі баланың жан-жақты дамуындағы театрлық іс-әрекет.	«Әкем, анам және мен – біз тату отбасымыз» жоба.	Ата-аналар үшін ашық есік күнін ұйымдастыру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**20.03-24.03.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	20.03.2023	21.03.2023	22.03.2023	23.03.2023	24.03.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Кеңес. "Саусақ жаттығулары". Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.				**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)**

	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**				
	«Менің көңіл-күйім» Ойынның мақсаты: мейрімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу . Балалар кезек-кезек жылдың қай мезгілі, табиғат құбылысы, ауа-райы олардың бүгінгі көңіл-күйіне ұқсас екенін айтады. Салыстыруды тәрбиеші бастауы тиіс: «Менің көңіл-күйім көгілдір аспандағы ақ ұлпа бұлттарға ұқсайды, сенің көңіл-күйің қандай?» деп, балаларды ойынға тартады. Ойынның соңында тәрбиеші қорытындылайды – бүгін топтың көңіл-күйі қандай: көңілсіз, көңілді, күлкілі, ызалы екенін айтады.				**"Киіз басу" рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларға киізді басу әрекеттеріне машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**

	Қолайсыз ауа-райы, суық, жаңбыр, түнерген аспан сияқты агрессивті элементтер эмоционалды күйзелісті көрсететінін түсіндіру керек.				
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қолдағы доптар төменде 1.1 - балалар доптарымен қолдарын жоғары көтеріп, оң жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу. 1.3 - балалар доптарымен сол жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 2.1 - аяқтың ұшына тұрып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын сермейді; 2.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқтары бірге, дене тік, доптар төменде 3.1 - жерге жартылай отырып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын көрсетеді; 3.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде 4.1 - доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында айналып секіру (оң және сол жаққа). 4.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста,				

	Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**Шаттық шеңбер** Балаларға жағымды эмоциялық ахуалды ұйымдастыру үшін бәсеңдеу дыбыста салмақты әуенжазбасын қосуға болады. Неткен сұлу көктем шақ! Көгалда өскен бақбақ. Сары түс мұнда көп екен, Күннің көзі – нұр көктем. **(сөйлеуді дамыту)**				**Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Дала гүлге оранады, Түрлі түске боянады, Нұрлы көктем келген кезде Табиғат та оянады. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Көктемгі демалыс.** (сюжетті ойындар, үстел үсті ойындар, театр қойылымдары, басқатырғыш, логикалық ойындар, қыс қызығына байланысты суреттер бояу)				**Көктемгі демалыс.** (сюжетті ойындар, үстел үсті ойындар, театр қойылымдары, басқатырғыш, логикалық ойындар, қыс қызығына байланысты суреттер бояу)
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				

Серуен 10.40:12.20	**Көктемде қайың ағаштарын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер: ағаштардың көктемде тіршілік ету ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру; өсімдіктерге деген құрмет сезімін тәрбиелеу. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** "Табиғаттың жас көмекшілері" операциясы. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: байқау қабілетін дамыту, тіршілік иелеріне қолайлы жағдай жасауға ұмтылу, табиғаттағы мінез-құлық ережелерін сақтау. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Айна", "Күн мен түн". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: қимылдардың көркемдігі				**Қоғамдық өмір құбылыстарын бақылау: "Жүретін бөлік". (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ойлау қабілеттерін дамыту. **Шығармашылық тапсырмалар: "Кел, ойнайық, балақай!"** Мақсат-міндеттер: пантомимикалық дағдыларды дамыту, эмоционалды көңіл-күйлерін көтеруге ықпал ету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жоғары". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: физикалық қасиеттерін, ептілігін, бұлшық ет, тыныс алу қимылдарын дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту:** "Қуып жет". **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: жүгіру

	мен мәнерлілігін дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту: "Дорба". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіру іскерліктерін жетілдіру.				жылдамдығын, төзімділікті дамыту.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Оқтауы бар түлкі» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	"Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру." **(дене шынықтыру)**				

Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Көркем әдебиет шығармаларын оқу.** Мақсат-міндеттер: балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда көркем әдебиетке қызығушылықтарын ояту. **(көркем әдебиет)**				**"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып

					жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. **(дене шынықтыру)**

Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер. Балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**				**"Көңілді сан" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тура және кері санауды дамыту, кезкелген ұсынылған цифрден санай бастауды меңгерту. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық **16.30:16.50**	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Балабақша, мен және отбасы – денсаулық формуласы» спорт ойынына ата-аналар тізімін дайындау.				Жоба қорытындысын шығарып, ата-аналарға нәтижесін хабарлау.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**27.03-31.03.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	27.03.2023	28.03.2023	29.03.2023	30.03.2023	31.03.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Баланың қабілеті жайлы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңдерді орап, шүберекті сулаңыз

	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	тәрбиелеу. Балаларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	және құрғатып сығыңыз, ластанған кезде оны сумен шайыңыз. **(еңбек дағдылары)**
	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Өнер алды - қызыл тіл". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңылтпаштармен таныстыра отырып, бар ықыластарымен түсініп, тыңдауға үйрету.	**Дидактикалық ойын. "Ғажайып музыкалық аспаптар".** Мақсат-міндеттер: балаларды тыңдау, ән салу қабілетін дамыту. Өнерге баулу. Ойын барысы. Балаларға түрлі аспаптардың әуенін қосып, қай аспаптың дыбысы екенін анықтауға үйрету.	**"Қазақ ою-өрнектерінің орнын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балаларға қазақтың ою-өрнектерін ажыратып, кез келген кескіннің (тақия, етік, ыдыс, белдік, кілемше) бетіне дұрыс таңдап, орналастырып, безендіруге ынталандыру; қолдың ұсақ моторикасын, ойлау қабілетін дамыту, қазақ ұлттық қолөнеріне қызығушылықты арттыру. Шарты. Педагог балалардың әрқайсына тақия, етік, ыдыс, белдік, кілемше кескінін және түрлі оюлардың үлестірмелі жинақтарын	**Үстел үсті ойыны. "Дойбы".** Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, зейінін дамытады. Зеректікке баулиды. Ойынның мақсаты. Қарсыласының тастарын түгел жою немесе жүріс жолдарын бөгеп тастау. **(танымдық дағдылар)**	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Оюлы текемет". Мақсат-міндеттер: балаларды дайын тіктөртбұрыш, қошқар мүйіз дайындамасын қағаз бетіне оюлы текемет бейнесін құрастырып, желімнің көмегімен текеметтің сол жағына, ортасына және оң жағына оюды жапсыруға үйрету.

			табақшаларға салып ұсынады. **(қоршаған ортамен танысу)**		
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* М. Жаманбалиев "Екі қол".				

	Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	"Өнер көзі - халықта" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Өнер туралы тақпақтар жаттау, өнерлерін көрсету. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Өнерлі, атақты тұлғалар жайлы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Өнер туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	"Өнерлі өрге жүзер" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Қапшаны көлденең лақтыру". Мақсат-міндеттер: құм салынған қапшаны 3 м қашықтықтан бір қолымен төменнен көлденең лақтыру (5-6 рет); таяқтың (арқаншаның) астынан оң және сол жағымен еңбектеп шығуды (6 рет) және үрілген доптардың арасымен аяқтың ұшымен жүруге үйрету.	**Қазақ тілі** "Музыкалық аспаптар шеберханасы. Наурыз мерекесі." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы Наурыз мерекесі туралы түсініктерін дамыту, Қазақстан халықтарының ұлттық музыкалық аспаптары туралы түсініктерін қалыптастыру; қазақтың ұлттық аспаптары: домбыра, қобыз, сырнаймен таныстыруды жалғастыру; балалайка,	**Дене шынықтыру** "Кімді мерген деп санаймыз?" Мақсат-міндеттер: балаларды жұппен түрлі бағытта жүгіру; заттарды алысқа дәлдеп сол қолмен лақтыруға (3,5–6,5 метрден кем емес) үйрету.	**Музыка** "Домбыра". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балалардың домбыра туралы түсініктерін кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** "Топқа ұпай жинайық". Мақсат-міндеттер: балаларды жетекшінің ауысуымен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету.

		дутар жайлы түсінік беру; музыкалық аспаптар шеберінің еңбегі жайлы білімдерін қалыптастыру. Қазақтың ұлттық аспаптары мен Қазақстанда тұратын өзге ұлт аспаптарының атауларын еске сақтауды үйрету; ұлттық музыкалық аспаптарға, қазақтың ұлттық мәдениетіне деген қызығушылықтарын дамыту; аспаптардың шығаратын үндерін дыбыстау арқылы артикуляцияларын дамыту; еске сақтау қабілетін, ой-өрістерін дамыту. Қазақстан халықтарының ұлттық мәдениетіне деген достық қарым-қатынасқа, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Музыка** "Домбыра". Мақсат-міндеттер: балалардың домбыра туралы түсініктерін			

		кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Бұтақтардың бүршіктенуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Тақпақ. Көк орманда көп ағаш, Өскен жақсы аралас. Ең әдемі меніңше, Құс ұясы бар ағаш. **Бақылау.** Балалармен бүршіктерді бақылау. Балаларға ісініп бүр жарып тұрған бүрден жапырақтар шығып келе жатқанын көрсету. Күн жылынғанда ағаштардың бүршіктері ісінеді, содан жапырақтар пайда болатынын түсіндіру **Тәжірибе.** Құмырадағы бұтақ жылы жерде тез	**Аққайыңның шырын бөлген уақытын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Тақпақ. Көк орманда көп ағаш. Өскен жақсы аралас. Ең әдемі меніңше Құс ұясы бар ағаш. **Бақылау.** Балалардың назарын ақ қайыңға аудару. Көктем келісімен ағаштардың шырындық қозғалысы болатынын атап өту. Бұл жағдай көктемде еріген қардың суын тамыры арқылы жұтып, шырын бөліндісі содан пайда болатынын түсіндіру. Ол қыс бойғы өсімдіктердің тағамдық	**Ағаштардың гүлденуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақтар. Жаз болса жайнап, Саясында ән салып, Құстар жүрген сайрап. Бұл не? (Ағаш) Жазда жатсаң – көленкесіне алады, Қыста жатсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) **Бақылау.** Ағаштар бүр жарды, одан кейін жапырақ шықты, кейін гүлдеді. Басқа гүлдеген ағаштардың гүлімен салыстыру. Балаларды табиғатты қорғауға тәрбиелеу арқылы	**Қылқанды ағаштарды бақылау (қарағай, шырша). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кеңелді, Бүршік атып бар ... (Ағаш) Тақпақ. Алма ағаштың құшағы – Қанат жайған бұтағы. Жапырағы жүрегі, Бұтақтары білегі. **Бақылау.** Балаларға қылқанды ағаштарды білуге үйрету. Балабақша аймағындағы өсіп жатқан екі түрлі қылқанды ағашты,	**Теректі бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Тақпақ. Гүлдерге толы ауламыз, Біз өсеміз, толамыз. Бәріміз де ер жетіп, Үлкен жігіт боламыз. **Бақылау.** Терек – ағаштардың бір түрі екені туралы түсінік беру, табиғатқа сүйсінуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Түйілген орамал». (дене шынықтыру)** Шеңберге тұрып, екі қолмен түйілген орамалды қағып алу, икемділіктерін арттыру. Ойын барысында достық

	бүршік жарады. **Қимылды ойын. «Лақтырып қағып ал». (дене шынықтыру)** Ептілікті, шапшаңдықты ,тапқырлықты талап ету. **Еңбек.** Балалар үлкендермен бірге көшет отырғызады. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Жақсы көретін ойыншықтармен ойнау. Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. **(дене шынықтыру)**	қорының еруінен пайда болатын ерітінді. Балалардың қызуғышылығы мен қабілетін дамыту. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін ояту. **Қимылды ойын. «Орман дақтары». (дене шынықтыру)** Балалардың өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуін дамыту. Ойын шарты бойынша. Ағашқа арқасын беріп тұрған, қос қолымен ұстасып тұрған баланы қозғауға болмайтынын айту. Ойынға деген қызығушылықты арттыру. **Еңбек.** Ағаштың жан-жағын дөңгелетіп қопсыту, еңбекке тәрбиелеу. Жалпы пайда үшін еңбектенуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Бірлескен іс-әрекет барысында ереже мен тәртіп нормаларын белсенді қолдана білуге	олардың әдемілігіне сүйсіндіру. **Қимылды ойын. «Домалақты жерге түсіріп алма». (дене шынықтыру)** Берілген дыбыс бойынша қасықты қолына алады. Қасыққа кішкентай домалақ шарды салып түсірмей берілген жерге жеткізу, ептілікке баулу. **Еңбек.** Алаңдағы жұмыстар. Жасаған құс ұясын ағашқа орнату. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** «Доппен ойнаймыз».	сыртқы белгілерінен білу. Басқа ағаштардан ерекшеліктерін көру, оларды атау. Ағаштарды қастерлеп, оларды күтуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Жіпті көтеру». (дене шынықтыру)** Жіпті бекітіп, белгі бойынша жүгіріп келу. Кім бірінші болып мәреге келіп, жіпті бірінші болып тартып алса, сол жеңімпаз. Баланың шапшаңдығы мен ептілігін дамыту. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Табиғат бұрышындағы жұмыс. Гүлдерді отырғызу. Балаларды жерді қопсытып, суаруға үйрету. Үлкендерге көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік	және құрдастар арасында қарым-қатынасты, ойын шартын сақтауға үйрету. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. Көшетті суару. Су бұрқақпен жапырақтарға су себелеу. Балаларға табиғат бұрышындағы гүлдерді суарту, бүркіп шашу әдісін үйрету. Үлкендерге көмек көрсеткеніне риза болып, мадақтау. Еңбек етуге деген оңды қатынасқа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балалардың ойын тақырыбын өз бетінше таңдап алуы, шығармашылық қабілеттерін, қимыл-әрекеттерін дамыту. **(дене шынықтыру)**

		ынталандыру.		білдіре білу, рөлдерге бөлу, ойыншықты бөлісе білуге дағдыландыру.	
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* М. Жаманбалиев "Екі қол". Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Ақылды егінші» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыдан оянғаннан кейін, бірден төсекте жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (2-3 минут төсекте жатып жасалған гимнастика балалардың ұйқыдан ояу күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықты**ру)				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

15.40:16.00					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Дастарханды жаяйық дидактикалық ойыны". Мақсат-міндеттер: балалардың қонақты қарсы алу, дастарханды жаю дәстүрі туралы ұғымдарын жетілдеру, кеңейту; наурыз көженінің азықтық құрамымен таныстыру, дәстүрлі ұлттық тағам атауларын, олардың жасалу негіздері жөнінде білімдерін тиянақтау. **Ұлттық ойын. Ақсүйек** Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Жиһазға арналған қалың және жұқа тақтайшалар". Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың қалыңдығы туралы білімдерін кеңейту, "ең қалың", "жұқалау", "ең жұқа" ұғымдарын жетілдіру. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Шеберлер елі". Мақсат-міндеттер: балаларды ою-өрнек түрлерімен таныстыра отырып, ою-өрнек жөніндегі мәліметтерді зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Кебежені безендіру". Мақсат-міндеттер: балаларды кебеже сұлбасын қазақтың оюларының элементтерімен безендіруге үйрету; тіктөртбұрышты ортасына "тышқан ізін", бұрыштарына "балтаны", шеттеріне "ботакөзді" салу және орналастыру техникасын қалыптастыру. **"Қыз қуу" ұлттық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың қозғалыс белсенділігін дамытуды жалғастыру; ережелерді өз бетінше орындауға үйрету, ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Төлдер". Мақсат-міндеттер: төрт түліктің төлдерін бір-бірінен ажыратып, атай білуге үйрету. **Сөздік жаттығуы. "Төлдерін ата".** Бір үстелде отырған балалар жұбына, екі жабайы аңның енелері мен төлдері бар екі жұп суреттері араластырылып ұсынылады. Үстел басында отырған бала кез келген жабайы аңның енесі мен төлінің жұбын құрастырады. Жұп құрастырылғаннан кейін, әрбір бала жабайы аңды және төлін айтады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**Ұлттық ойын. Бес тас** «Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады. Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп

	жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей, көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуғатырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді. **(дене шынықтыру)**				алып отырады. Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар. **(математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30		**«Қолымда не бар?» ойыны.** Мақсаты. Мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші, оң - сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну			

		сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Балалар қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалы, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балалар қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әртүрлі екі таяқша немесе жуандығы әртүрлі, ұзындығы бірдей екі қарындаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұқсас 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі.			
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер:				

16.30:16.50	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Балабақша, мен және отбасы – денсаулық формуласы» спорт ойынына ата-аналар тізімін дайындау.	Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу.	Баланың қабілеті жайлы әңгімелесу.	"Үйде демалысты қалай өткізу керек" әңгімелесу.	Жоба қорытындысын шығарып, ата-аналарға нәтижесін хабарлау.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**03.04-07.04.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	03.04.2023	04.04.2023	05.04.2023	06.04.2023	07.04.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға кеңес. "Қыңырлықты шешу жолдары".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Пияз отырғызу".** Мақсат-міндеттер: балаларды мақсат қоюға, жұмыс орнын, құралдарды дайындауға және өздерін тазартуға үйрету. Балалардың шамның құрылымы, пияздың өсуіне қажетті жағдайлар туралы	**"Көшет отырғызу, оған күтім жасау".** Мақсат-міндеттер: түсініктерін қалыптастыру балалардың негізгі кезеңдеріндегі өсу және даму өсімдіктер (тұқым, тамыр, сабағы, жапырағы); негізгі	**"Гүлдер мен көгөністердің тұқымын себу".** Мақсат-міндеттер: балаларға әр өсімдіктің тұқымы болатыны туралы білім беру. Тұқым себу кезінде қажетті әрекеттердің реттілігін біліңіз:	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. **(еңбек дағдылары)**	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.

	білімдерін бекіту. Еңбек дағдыларын, жермен, сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті дамыту. Экологиялық мәдениетті, нәтижеге жетуді, жалпы іске қатысуды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	тәсілдері өсімдіктерді өсіру және күту (отырғызу жерді қопсытып, тұқымды орналастыру, топырақ салу, суару). Көшеттер отырғызған кезде абай болыңыз, өйткені өсімдіктер өте нәзік. Еңбек дағдыларын, топырақ, су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	топырақта қопсыту жасаңыз (тұқым себу үшін, әр уақытта олардың арасындағы қашықтықты және ойықтарды таяқпен белгілеңіз); жұмыс кезінде мәдени және гигиеналық дағдыларды сақтауға үйреніңіз. Балалардың көшеттерді дайындау үшін топтағы қораптарға қандай тұқымдар себілетіні және қандай тұқымдар ашық жерге себілетіні туралы білімдерін бекіту. Еңбек дағдыларын дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Үстел үсті ойыны «Бір сөзбен ата» Балаларға суреттер беріледі, бір сөзбен ғана атауын атайды. Мысалы. "Қалам, қағаз, кітап, дәптер" - Мектеп құралдары. "Теледидар, радио,	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Ғаламшарға зымыран жібереміз". Мақсат-міндеттері: балаларды тіктөртбұрыштан цилиндр, шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруға үйрету.	**«Суретті жалғастыр» ойыны.** Балаларға суреттің үлгісі және жартылай боялған суреті беріледі. **"Ғарышкер" қимылды ойыны.** Педагог: - Балалар, бүгін жаңа	**Үстел үсті ойыны. «Есіңе сақта».** Балаларға 5 әртүрлі сурет көрсетіледі, сосын педагог көздерін жұмуларын ұсынады да, 1 суретті алып тастайды, балалар қай суретті алып тастағанын айтады. Педагог балалардың	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Байқоңыр" ғарыш айлағы. Мақсат-міндеттер: балаларды ермексазды алақанның арасына салып домалатып алғаннан кейін тігінен есу арқылы шұжық тәріздес пішін

	компьютер, ұялы телефон" - Техника құралдары.		ойын ойнаймыз. Ойынымыз "Ғарышкер" деп аталады. Мен сендерді ойынның ережесімен таныстырамын, мұқият тыңдап алыңдар. "Ғарышкер" ойынында педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топтың балалары екі жақта тұрып, педагогтің белгі беруі бойынша тапсырмаларды орындаулары тиіс. Педагог ғарышкердің әрекеттері туралы сөзбен айтады (ғарышкер ауада қалқиды, ғарышкер аспанға ұшады, ғарышкер скафандр киеді, ғарышкер қолын бұлғайды) балалар сол қимылды қайталап отырады. Қай топтың балалары тапсырманы дұрыс орындайды, сол топ жеңген болып есептеледі. **(дене шынықтыру)**	қаншалықты естеріне сақтағандарын байқайды.	шығарып, зымыранның денесін жасауға,оның тұрақтылығын тексеру, екінші бөліктен домалатып, шыққан бөліктің басын шымшып конус денесіне айналдыруға үйрету.
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет				

	қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Ғарышқа саяхат жасау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен**	Планета түрлерімен таныстыру. **(сөйлеуді дамыту,**	Жер планетасы жайлы әңгімелеу. **(сөйлеуді дамыту,**	Жұлдыздар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту,**	Ғарышкерлермен таныстыру. **(сөйлеуді дамыту,**

	танысу)	**қоршаған ортамен танысу)**	**қоршаған ортамен танысу)**	**қоршаған ортамен танысу)**	**қоршаған ортамен танысу)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Еңкіс тақтайдың үстімен жоғары-төмен жүру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге үйрету.	**Қазақ тілі** "Ғарышкер боламыз. Адамның дене мүшелері. 10 дейін тура және кері санау." Мақсат-міндеттер. Балаларға ғарыш жайлы алғашқы түсініктірін дамытуға жәрдемдесу; «ғарыш» туралы түсінік қалыптастыру; ғарышкерлер киімдерінің ерекшеліктері жайлы түсінік беру; сандық қатар, тура және кері санау жайлы түсініктерін бекіту; адамның дене мүшелері мен бет әлпет бөліктері туралы білімдерін нақтылау. Балаларды қазақ тілінде сөйлеуді мұқият тыңдауды үйрету; зат есімді сөздерге көптік, тәуелдік жалғауларды дұрыс қосып айтуға үйрету; сөз ішінде [ғ] дыбысын дұрыс дыбыстауға жаттықтыру; еске сақтауды, қиялды, ой-өрістерін дамыту.	**Дене шынықтыру** "Денеміздің тепе-теңдігін сақтайық". Мақсат-міндеттер: балаларды жүруді секірумен кезектестіру; қарқынды жылдамдатып жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша оң аралықтан сол аралыққа ауысуға үйрету.	**Музыка** "Ғарышкерлер жыры". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету; музыканың көңілді, ойнақы сипатын алақандарымен баяу, ырғақты ұрып, әуен сүйемелдеуімен жұбымен жүре отырып, көңілді билеу дағдысын меңгерту.	**Дене шынықтыру** "Цирк шатыры астында". Мақсат-міндеттер: балаларды қырлы тақтаймен жоғары-төмен жүруге үйрету.

		Ізденімпаздыққа, әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. **Музыка** "Ғарыштағы қоңыраулар". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Торғай, көгершін, үйрек құстарын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Ұшып, қонып жүр торғай, Жем іздейді. Серігіне табасын жегізбейді, Құттай дәнді қиядан көзі шалып, Байғұс сірә көрмейді өгіздерді. **Бақылау.** Құстардың көлеміне, түрі-түсіне, шығарған дыбыстарына	**Көктемде ұзақ, тырна, қараторғайлардың ұшып келуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақтар. Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы)	**Құстардың ұяларын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. "Шым тостаған". Далаға кім тастаған? (Құстың ұясы) **Бақылау.** Тұмсығымен тістеген шөп, жүн-жұрқаны ұясына алып келген қараторғайды бақылау. Үй алдында ән салуын, қанат қағысын, басын шұлғып тұмсығын кеңінен ашады. Құс үйшігінің жанында,	**Ұяны бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ши түбінде шым кесе. (Ұя) Тақпақ. Құстар ұя салады, Жасауға жұмсақ ұяны. Жабағы жүнді жияды, Жайлы қып жасап ұяны Жұмыртқасын салады. **Бақылау.** Шатыр астындағы ұяны бақылау, ағаштағы құстардың ұяларының ерекшелігін	**Өсімдіктердің бірінші көктеуін бақылау (Акселеу). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Үлбіреген бақбақ, Үлпілдеген аппақ. "Уф!"-десем бақбақ, Ұшасың ғой қаптап. **Бақылау.** Назар аударыңыздар: жердің жылуымен жаңа өсімдіктер пайда бола бастайды. Өсімдіктер алдымен күннің жылы қызуымен өседі. Бір-екі

	қарай, аттарын айыра білуге, қимыл іс-әрекетіне назар аудару, қимылдарын салыстыру. Торғай секіреді, ал көгершін жүреді. **Қимылды ойын. «Көптерді қуып жет». (дене шынықтыру)** Жарысуға үйрете отырып, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Еңбексүйгіштікке баулу. **Еңбек.** "Құстарды тамақтандыр". **(еңбек дағдылары)** Құстарды тамақтандыруға және олардың қасында өзін-өзі ұстай білуге және құстарға қамқор бола білуге баулу. **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзіне ұнайтын ойынды ойнауға мүмкіншілік беру. **(дене шынықтыру)**	**Бақылау.** Көктемнің келуімен жәндіктердің жандануына байланысты, құстар көбейеді. Қар ерігенде ұзақтар құрт-құмырсқаны іздеп жерді шұқылайды. Олардың қимылдарына көңіл бөлу керек. Құстарға қамқор болуға баулу. **Қимылды ойын. «Құлыншақ» (ұлттық ойын). (дене шынықтыру)** Тізесін жоғары көтеріп, шеңберді айнала отырып, алға секіре білуге үйрету. Арқашықтықты сақтай білу, белгі бойынша кері жүруге үйрету, балалардың ұйымдастырушылық қабілетін дамыту. **Еңбек.** Ауладағы жұмыс. Көшеттерді отырғызу. Балаларды бақта жұмыс істеуге баулу, гүлзар қазу, суару. Еңбекке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.**	балаларды өзін байсалды ұстай білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Өрт сөндірушілер». (дене шынықтыру)** Гимнастика баспалдағынан жүру, балалардың өздерінің қимыл қозғалыстарын үйлестіре алуы. Сорғышты шайқау. Балалардың белгі бойынша қимыл әрекетін дамыту. **Еңбек.** Жер қазу жұмысы (ағаштардың түптерін қопсыту, құрғақ жапырақтарды жинау). Балаларды құрғақ жапырақтарды жинауға қатыстыру, белгілі бір жерге апарғызу. Балаларды тазалықты сақтауға және еңбек етуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. «Гараж».** Балалардың құралдарды дұрыс пайдалана білуге үйрету. Ойын барысында «жол» салуға басшылық жасау. Танымал	белгілеу. Құстар ұяны жасайды. Өздері ағаш бұтақтарынан, жүннен, шөптен құрайды. Балапандарын ұрғашы құс басады, ал еркегі тамақ тауып, ұяның жанында ән айтып отырады. **Қимылды ойын. «Кім шақырды?» (дене шынықтыру)** Белгі арқылы шеңберге тұруға дағдыландыру. Жолдасының дауысын тануға үйрету, ойын шартын орындату. Жануардың дауысын салу, бұйрықсыз бұрылмау. Есте сақтау мен төзімділік қабілетін арттыру. **Еңбек.** Жер қазу жұмысы. Гүлзарлар қазу. Гүлзар жұмысында тәрбиешіге көмектесу, еңбек ету тапсырмаларын орындату. Ересектерге көмектесу, бастамасын мадақтау. **Өз бетімен ойындар.** «Ғарышкер». **(құрастыру)**	өсімдіктерді айыра білу. Өсімдіктерді аялауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Күшік пен мысықай». (дене шынықтыру)** Гимнастикалық қабырғада 4 аяқтап өрмелеу қабілетін арттыру. Ептілік пен төзімділікке тәрбиелеу. **Еңбек.** Гүлзарға гүл тұқымын себу. **(еңбек дағдылары)** Өз еркімен таяқшамен қуыс жасауды және суаруды үйрету. Өз еңбегіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Құммен ойын. Алдын ала келісім арқылы өзара жұмыстарды бөлісу, бір-бірінің жұмысын үйлестіру және біріккен жігермен нәтижеге жетуге үйрету.

		«Үй». Балаларды 2-3 рөлге бөлу, ойын барысында бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	ойындарды өз қатарларымен ұйымдастыру қабілетін арттыру.	Балалар құрылыс ойынында зымыран құруға үйрету, жағдай жасау, керек заттар мен ыңғайлы орын дайындау. Ойында татулық қарым-қатынасын тәрбиелеу.	
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Өгіз» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес	**Қоршаған ортамен**	**Сөйлеуді дамытудан**	**Сурет салудан ойын-**	**Математика**	**Көркем әдебиеттен**

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**танысудан ойын-жаттығу** "Әуе кемесі". Мақсат-міндеттер: балаларға әуе кемесі туралы түсінік бере отырып, оның жалпы әуе көлігі екені жөнінде білімдерін кеңейту. **Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер".** Мақсат-міндеттер: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, дене шынықтыру дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін	**ойын-жаттығу** "Ғарышқа саяхат. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-к], [-ғ] дыбыстары." Мақсат-міндеттер: балаларды қатаң [К] және ұяң [Ғ] дауыссыз дыбыстармен таныстыру, жалпы мағлұматтар беру; көңілдерін дауыссыз дыбыстардың қатаң және ұяң болуы туралы түсініктерді беру. **Қимылды ойындар "Ұшақтар".** Балалар ұшақтардың рөлін орындайды. Олар залдың әр жеріне тұрады. Педагог: «Ұшуға дайындал!» деген белгі берген кезде, балалар қолдарын қозғалтып, «ұшақты оталдырады». «Ұшамыз!» деген белгі берілгенде қолдарын алға созып, залды айналып шашырап жүгіреді. «Қонамыз!» деген белгі берілген кезде, ұшақтар тоқтайды, жерге қонады (балалар бір тізесін бүгіп отырады). Ойын 5-6 рет	**жаттығу** "Ғарыштың түрлі планеталары". Мақсат-міндеттер: балаларды шар бетіне бояу жағып, қағаз бетіне басып алу дәстүрлі емес сурет салу техникасымен таныстыру; "градиент" ұғымын қалыптастыру; топтас достарымен біріге отырып, ғарыш ғаламын сюжеттік суретте көрсету білігін жетілдіру. **"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру	**негіздерінен ойын-жаттығу** "Зымыранның түрлі құрылысы". Мақсат-міндеттер: балалардың геометриялық денелер мен пішіндер туралы білімдерін жетілдіру. **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат".** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы: Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді	**ойын-жаттығу** "Ай мен Күн". Мақсат-міндеттер: балаларды "Ай мен Күн" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. **Ұлттық ойын. Үш табан** Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше

	талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран құрастыруды ұсынуы мүмкін. Зымыранды құрастыру барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі). Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы	қайталанады. **(дене шынықтыру)**	шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) **(дене шынықтыру)**	кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	созылады.

	орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады. Мысалы, тәрбиеші балаларға хабарлайды, кейбір адамдар кеме жасаса, ал басқалары оларды сынап, ұшуға дайындайды, үшіншілері - ұшу мен қонуды қамтамасыз етеді. Әр ойыннан кейін тәрбиеші балаларды ойын жағдаяттарын талдауға тартады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**				
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	*Жаңылтпаш жаттайық* Ғарышкер ұшты ғарышқа. Ғарышқа ұшты ғарышкер. Айтшы, ғарыш алыс па?		**«Бес саусақ».** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортаң терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**		
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру;				

	- өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Кеңес. "Саусақ жаттығулары". Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.	Балалардың танымдық үрдістерінің диагностикасы (психолог)	Кеңес. «Су тасқыны».	Кеңес. "Баланың бос уақытын тиімді пайдалану".	Ата-аналарға кеңес. "Қиыңырлықты шешу жолдары".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**10.04-14.04.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	10.04.2023	11.04.2023	12.04.2023	13.04.2023	14.04.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	«Бала бөлмесіне арналған гүлдер» тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңдерді орап, шүберекті сулаңыз

	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	тәрбиелеу. Балаларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	және құрғатып сығыңыз, ластанған кезде оны сумен шайыңыз. **(еңбек дағдылары)**
	Сурет салудан ойын-жаттығу "Құлыншақ шауып келеді". Мақсат-міндеттер: балаларды қылқаламмен шауып келе жатқан құлыншақ бейнесін салу амалдарына үйрету; құлыншақтың дене бөлшектерін салуда дене пропорцияларын сақтауға талпындырту; құлыншақ бейнесін қағаздың ортасына, мөлшері кішкентай емес етіп, салуға машықтау.	**"Көктем белгілерін ажыратамыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды тез ойлауға тәрбиелеу. Барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнайтын боламыз. Мына, жерде жыл мезгілдеріне тән белгілерінің суреттері тұр. Осы белгілердің ішінен қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, балалар, суреттерді тезірек ажыратып алайық. Балалар, суреттерді тезірек қойып шығады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Көктемде жер бусанды". Мақсат-міндеттер: балаларға көктем мезгілі туралы түсінік бере отырып, көктемгі табиғатқа тән ерекшеліктермен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Ақылды егінші". Мақсат-міндеттер: балаларды "Ақылды егінші" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету.	**Саусақ жаттығуы. «Тұқым себу».** Ішіне топырақ толтырылған бір рет пайдаланатын кішкентай пластмасса ыдысты таратып береді. Алдыларындағы қорапшадан өсімдік тұқымын алып, ыдысқа отырғызуды ұсынады. Бұл өсімдіктер апат болған ғаламшардың ауасын тазартады. Педагогтің көрсетуімен кішкентай пластмасса ыдыстарға қорапшадағы тұқымдарды себеді. **(қоршаған ортамен танысу)**

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (қысқа секіргіштермен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіргішті жоғары көтеру; 2 - б.қ. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті төменде ұстау. 1 - секіргішті жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - б.қ. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіргішті жоғары ұстау. 1 - 2 - еңкейіп, секіргішті аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіргішті төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіргішті алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіргішті ұстап, алдына қою. 1 - 2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіргіш жерде. Секіргішпен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргіш төменде (секіргіштің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіргішті алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады." **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**«Игі істер қоржыны»** Түрлі-түсті қағаздан дөңгелектерді немесе жүрекшелерді қиып алуға болады. Әр күннің соңында балаға «қоржынға» бүгін қанша игі істер жасаса, сонша дөңгелек салу ұсынылады. Бала қиналған жағдайда, оған көмектесу керек. Мұндай ойын баланы игі істер жасауға ынталандырады. **(сөйлеуді дамыту, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**	Туған жер туралы өлеңдермен танысу, жаттау. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**«Әдепті сөздер шеңбері»** Ойынның мақсат-міндеттері: сыпайы қарым-қатынас жасауға үйрету, зейінділікке, мейірімділікке баулу. Балалар шеңберге тұрады, бір-біріне ойыншықты бере отырып, әдепті сөздер айтады. **(сөйлеуді дамыту, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**	"Алтын микорофон" арқылы тақырыпқа байланысты сұхбат жүргізу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Тақырыпқа байланысты мақал-мәтелдер жаттау. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Құрсауға кіру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге үйрету.	**Қазақ тілі** "Ағаш түрлері. Тақпақты мәнерлеп оқу "Аққайын"." Мақсат-міндеттер. Ағаштың құрылымы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру; емен, қарағай, терек ағаштары жайлы мәлімет беру; «шырынды ағын» сияқты табиғи құбылыспен таныстыру; аққайыңның құрылымдық ерекшелігі жайлы білімдерін	**Дене шынықтыру** "Құрсаумен жаттығулар". Мақсат-міндеттер: балаларды қырлы тақтаймен жоғары-төмен жүру және жүгіру; қарқынды жылдамдатып және ақырын жүгіруге үйрету.	**Музыка** "Туған жер". (қайталау) Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** "Құрсаумен жарыстар". Мақсат-міндеттер: балаларды бағытты өзгертіп жүруге; жай қарқында үздіксіз жүгіру; затты тігінен (нысана ортасының биіктігі 1,5 м) 1,5-2 м арақашықтықтан оң қолмен лақтыруға үйрету.

		нақтылау; ізденімпаздыққа, байқампаздыққа, табиғатқа сүйіспеншілікке, ағаштарға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Қазақ тілін қабылдауды, қазақ тілінде өлең сөздерін нақты, дұрыс дыбыстауды, ағаштардың атауын еске сақтауды, аққайың құрылымының өзіндік ерекшеліктерін байқауды үйрету; артикуляциялық аппараттарын жаттықтыру, қиялдарын дамыту; әлемді эстетикалық қабылдау негіздерін қалыптастыру. **Музыка** "Туған жер". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты			

		ойнай білуге үйрету.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Жәндіктердің ұшуын бақылау (Көбелек, маса, ара). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Тісі жоқ, ауызы бар, Атқарар ісі бар. (Ара) Тақпақ. Дастарқанды аралады, Ет пен майды жағалады. Өмір сүре берсінші деп, Өлтіргем жоқ бал араны. **Бақылау.** Күн жылына жәндіктер пайда бола бастайды. Жәндіктерді танып аттарын атау. Қоңыз, маса, көбелектер және оларды салыстыру. Жәндіктерді аялауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Көбелектер, көлбақалар, тырналар». (дене шынықтыру)** Жәндіктердің өмірінен балалар достық қатынас	**Бақбақ гүлін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Кіп кішкентай қауғабас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) **Бақылау.** Бақбақ гүлінің сары басты екенін бақылай отырып, көп күлтелерін күндіз ашылып, кешке жақын күлтелерінің жабылып тұратынын балаларға түсіндіру. **Қимылды ойындар: «Түсті автокөліктер». (**Өз бетімен атрибуттар мен көмекші-заттарды таңдай білуін, шартты ойын әрекетін орындауға талаптануын мадақтау. **Еңбек.** Алаңдағы жұмыстар. **(еңбек дағдылары)** Гүлзарға гүлдердің тұқымдарын егеміз.	**Терек ағаштарының жапырақтарын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Отырғыз ағаш көктемде, Жөн болар еңбек еткенің. Келмесе шамаң егуге, Сындырма жұрттың еккенін. М. Қуанышбеков. **Бақылау.** Терек ағашынын жапырағын ақ қайыңнын жапырақтарымен салыстыру, айырмашылықтарын бақылау. **Қимылды ойын. «Допқа дейін жеткіз». (дене шынықтыру)** Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек.** Ағаш түптерін әктеу. **(еңбек дағдылары)**	**Ересек балалардың ойындарын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ «Балабақша». Балабақша базарлы үй, Қаладағы ажарлы үй. Шаттығы бар шуақты, Өз үйіміз сияқты. **Бақылау.** Балалардың киімдеріне назар аудару (куртка, шапка, бессаусақ т.б.), балаларға қыста қалай киінгендерін естеріне түсіру. Балаларға бұрынғыдан қарағанада көбірек серуендеуге болатынын байқату. Күннің жылынғанын, ауа райының қалай өзгергенін бақылау. **Қимылды ойындар. «Батыл балалар». (дене шынықтыру)** Жіпке тартып өрмелеу: балаларды батырлыққа,	**Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақал-мәтел. Еңбек етпесең, елге өкпелеме, Егін екпесең, жерге өкпелеме. Тақпақ. Бітік егін өсіріп, Еліне бақ сыйлаған. Егінші ісін дос біліп, Ол-халыққа сыйлы адам. **Бақылау.** Көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында балалардың түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын балаларға түсіндіру. **Қимылды ойын.**

	тілектерін қолдануға тәрбиелеу. **Еңбек.** Гүлзарды суару. **(еңбек дағдылары)** Өздігінен өсімдіктерді суаруға үйрету. Гүлдер мен құралдарға ұқыпты қарап, жұмыстан кейін орындарын жинауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. Сумен ойнау.** Балалар арасында достық қарым- қатынастарын дамыту және оларға көмектесу.	Егілген тұқымдарға су құямыз. Тұқымдарды еккенде арақашықтарын сақтау, еңбекке баулу. **Өз бетімен ойындар.** «Белдіктермен ойындар». Өз бетінше ойнай білу қабілеттерін арттыру.	Ағаш түптерін әктесек одан құрт-құмырсқа аулақ болатынын ескерту. Балаларды табиғатты қорғауға, бұтақтарды сындырмауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	күштілікке, ептілікке тәрбиелеу. **Еңбек.** Ауладағы жұмыстар: арамшөпті жұлып, ағаштардың түптерін қопсыту. **(еңбек дағдылары)** Балалармен арамшөпті жұлып, оны бір орынға жинау, бірге жұмыс жасауға үйрету. Таза, жинақылыққа, тиянақтылық пен ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Барлығына бірге топтасып ойындар ойнату.	**«Арқан тартыс». (дене шынықтыру)** Күш-жігерді дамыту, қарсыласын өз жағына тартқанда шыдамдылық таныту. **Еңбек.** Гүлзарға гүл отырғызу. **(еңбек дағдылары)** Гүл отырғызатын орынды таңдап алып, оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету (еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза,ұқыпты ұстау). **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениеттік білдіріп, келіспеушілік тұстарын анықтап, өз ойын іске асыра білуге тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз*				

	Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Ғажайып бақ» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Төрт түлік мал туралы тақпақ жаттау". Мақсат-міндеттер: балаларды төрт түлік мал туралы тақпақпен таныстыру; қазақтың төрт түлік малы туралы ұғымдарды қалыптастыру; малды күту, құтты қасиеті туралы баяндау.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Аквариумдағы балықтар". Мақсат-міндеттер: балаларды көк түсті шеңбердің үстіне, сары түсті шаршыларды бүктеп, оригами әдісі бойынша аквариумдағы балықтар бейнесін құрастырып, балықтарды өз қалаулары бойынша, балдырларды тігінен, тастар дайындамаларын қатар бойымен тізбектеп	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Бес төлді жарыстырайық". Мақсат-міндеттер: балаларға ұзындықтың бес түрлі шамалары жөнінде ұғымдар қалыптастыру; беттестіру мен тұстастыру, санап салыстыру тәсілдері жөнінде түсініктерін тиянақтау. **Ұлттық ойын. Соқыр**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Туған жерім тамаша". Мақсат-міндеттер: балалардың туған жер туралы білімдерін кеңейту; туған жердің адамдар өміріндегі мәнін түсіндіру.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Көктемде жер бусанды". Мақсат-міндеттер: балаларға көктем мезгілі туралы түсінік бере отырып, көктемгі табиғатқа тән ерекшеліктермен таныстыру. **Театрды саханалау.** "Өсімдіктер мен кемпірқосақ" ертегісін сахналау.

		жапсыруға үйрету.	**теке** Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ, Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ, Мені ізден тап-тап - деп өлеңмен айтады. Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.		**(көркем әдебиет)**
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**«Табиғат жайлы әңгімелесу».** Мақсат-міндеттер. Балалардың дүниетанымын, тіл байлығын дамыту. - Табиғат дегеніміз не? Табиғат – жер, тау, ағаш, су, орман, өсімдіктермен жан-жануарлардан	**Дидактикалық ойын "Ұшады, жүзеді, секіреді".** Мақсат-міндеттер: әртүрлі жануарлардың қозғалу іс-әрекеттері туралы білімдерін бекіту. Мысалы: Балық - жүзеді, аққу - ұшады, қоян - секіреді.	**"Туған елдің ұлымын" өлеңін жаттау.** Аспанымдай мөлдірмін, Жайлауымдай жазықпын Өзенімдей өршілмін, Гүлдерімдей нәзікпін. Қуат алған өзіңнен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген Отанымның гүлімін.	**"Көктем белгілерін ажыратамыз" дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттер. Балаларды тез ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнайтын боламыз. Мына жерде жыл	**«Көктем».** Көктем келді бүгін, Күнім төкті нұрын. Сайрап барлық құстар, Ән салуға құштар. Түрлі түсті әйбәт, Гүлдер шықты жайнап. Қызыл-жасыл аймақ, Қырға шықты ойнап.

	тұратын қоршаған орта. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	А.Сәрсеков **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	мезгілдерінің белгілерін білдіретін суреттер тұр. Осылардың ішінен қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, ендеше, балалар, суреттерді тезірек ажыратып алайық. Балалар суреттерді жылдам қойып шығады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға арналған сауалнама.	«Бала бөлмесіне арналған гүлдер» тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	«Гүлдер» атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Баланың эмоциялық жағдайы.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**17.04-21.04.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	17.04.2023	18.04.2023	19.04.2023	20.04.2023	21.04.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға кеңес. «Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді көлеңкеге	**«Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку».** Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу.	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу,

	төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**
	Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Қайық". Мақсат-міндеттер: балаларды желкенді қайық мүсіндеуге үйрету; заттың жиектері мен бетін мұқият тегістеуді, шеттерін әсемдеуге үйрету.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Гүлденген өрік бұтағы". Мақсат-міндеттер: балаларды көктемгі гүлдеген бұтаның бейнесін салу амалына үйрету; суреттің негізі ретінде бормен жапырақтарды, содан соң бояуға малынған саусақты басып, гүлдерді салу техникасын жетілдіру.	**«Мен 10 заттың атауын білемін …»** Ойын барасы. Бұл топтық ойын. Оқушылар шеңберге отырғызылады. Допты шеңбер бойынша бір-біріне бере отырып, әр оқушы бір сөзден айтады: «Мен … ағаштардың … 10… атауын … білемін… қайың – бір, самырсын – екі, емен – үш» деп ары қарай жалғастырады. Жалғастыра алмаған оқушы ойыннан шығады.	**«Бағбандар мен гүлдер»** Топ екі шағын топқа бөлінеді және тәрбиеші ойын ережелерін түсіндіреді: «Егер топта тұрған гүлдер ұзақ уақыт бойы суарылмаса-олар қурап қалады. Бірақ бүгін біз суды қажет етпейтін гүлдер өсетін ерекше баққа барамыз. Егер олар ұзақ уақыт бойы өздері туралы мейірімді және сыпайы сөздерді естімесе, қурап қалады. Бір шағын топ қурап қалған гүлдер, ал екіншісі қурап қалған гүлдерге көмек көрсетуге шақырылған бағбандар	**Саусақ жаттығуы. «Тұқым себу».** Ішіне топырақ толтырылған бір рет пайдаланатын кішкентай пластмасса ыдысты таратып береді. Алдыларындағы қорапшадан өсімдік тұқымын алып, ыдысқа отырғызуды ұсынады. Бұл өсімдіктер апат болған ғаламшардың ауасын тазартады. Педагогтің көрсетуімен кішкентай пластмасса ыдыстарға қорапшадағы тұқымдарды себеді. **(зерттеу іс-әрекеті)**

				болады. Бағбандар бақшаны аралап, әр гүлге сыпайы сөздер айту керек, содан кейін гүлдер біртіндеп гүлдей бастайды. Балалар рөлдермен ауысады, ойын жалғасады.	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (қысқа секіргіштермен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіргішті жоғары көтеру; 2 - б.қ. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті төменде ұстау. 1 - секіргішті жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - б.қ. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіргішті жоғары ұстау. 1 - 2 - еңкейіп, секіргішті аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіргішті төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіргішті алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіргішті ұстап, алдына қою. 1 - 2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіргіш жерде. Секіргішпен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргіш төменде (секіргіштің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіргішті алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады." **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу.				

	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	"Көктемгі ағаштар" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	"Гүлденген ағаштар" суретіне қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Ағаштың түрлері, қасиеттері туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Ағашқа байланысты мақалдар жаттау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Тақырыпқа байланысты қызықты мәлімет айту. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Жермен еңбектеу". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарда бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, жүру және сапқа тұруға дағдыландыру; саптан қатарға ауысып, бір-бірден жүре отырып, педагогтің белгісі бойынша тапсырмаларды орындауға үйрету.	**Қазақ тілі** "Достық жайлы ән. Жазықтықта бағдарлау: оң жақта, сол жақта, жоғары, төмен, ортасы." Мақсат-міндеттер. Достық түсінігін қалыптастыру; достық ұғымын қалыптастыратын жақсы әдеттер жайлы түсініктерін нақтылау; заттардың жазықтықтағы орналасу (сол жақта, оң жақта, жоғары, төмен, ортасы) орны туралы білімдерін дамыту; Қазақстандағы халықтар	**Дене шынықтыру** "Жүру, еңбектеу және секіру жаттығулары". Мақсат-міндеттер: балаларды 50-60 метрге жүгіруге үйрету.	**Музыка** "Көктем шақырады". Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға және музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету; дыбыстарды биіктігіне қарай ажырату және әуеннің басталуы мен аяқталуына мән беру дағдыларын қалыптастыру.	**Дене шынықтыру** "Қимылдар тізбегін үзбе". Мақсат-міндеттер: балаларды биіктігі 5-10 см 2-3 заттың үстінен кезектесе секіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүруге үйрету.

		достығы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру. Қазақ тіліндегі тақпақты ұғынып, тыңдауды үйрету; достықты айқындайтын әдеттерді білдіретін сөз бен сөз тіркестерін түсіну біліктерін дамыту; жақсы әдеттерді жаман әдеттерден ажыратуды үйрету; тақпақ жолдарынан достықты айқындайтын сөз тіркестерін дұрыс дыбыстап, айтуға жаттықтыру; еске сақтау, ойлау қабілеттерін, қатынастық дағдыларын дамыту. Мейірімділікке, қайырымдылыққа, әдептілікке, достарына деген сыйластыққа, патриоттық сезімдерге тәрбиелеу. **Музыка** "Көктем келді". Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға және			

		музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету; дыбыстарды биіктігіне қарай ажырату және әуеннің басталуы мен аяқталуына мән беру дағдыларын қалыптастыру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Тырсылдап түседі, Жер бетіне жетеді. Жер бетіне жеткен соң, Ғайып болып кетеді. (Бұршақ) **Бақылау.** Ауа райының құбылмалы сәттерін бақылауға, салыстыруға үйрету (күн шықты, ыстық болды, жаңбырдан кейін шөптер көтеріліп өсіп қалды, ашық аспан, жылы жел). **Қимылды ойын. «Допты дәлдеп тигіз». (дене шынықтыру)**	**Күннің көзін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Жұрттың бәрі соны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күннің көзі) **Бақылау.** Күннің көзін бақылауды жалғастырамыз, күн неғұрлым жоғары тұрса, соғұрлым жылуды көп береді. Далада күн бұлтты болса жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді. Тәжірибе: қара және ашық түсті заттарды қолмен ұстап көру.	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Келсе де даусы құлаққа, Өзін ешкім көрмейді. (Жел) **Бақылау.** Жел қай жақтан болып тұрғанын бақылау (салқын жел, жылы жел, самал жел, қатты жел). Тәжірибе: жапырақтарды жел қалай ұшырып әкететінін аңықтау. **Қимылды ойын. «Кім ұшты?» (дене шынықтыру)** Сөздің мағынасына қарай ойынды ойнау, мұқият	**Аспанды бақылаймыз. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Бір түкті кілем, Бір түксіз кілем. (Аспан) **Бақылау.** Аспанды бақылай отырып бұлт жоқ, аспан ашық ,ақша бұлт, көгілдір екенін бақылаймыз. Аспанның өзгерістерін, күннің ашық болып, жылу шашып тұрғанын, бұлттың жоқтығын бақылау. **Кимылды ойын. «Ұшқыштар». (дене шынықтыру)** Балалардың біліктілігін	**Жаңбырды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Түрі кірер даланың. (Жаңбыр) Тақпақ. Жаңбыр, жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Жауған жері шөп болсын. **Бақылау.** Аспандағы бұлттардың көшіп қозғалып жүргенін бақылай отырып, бұлттанып күннің түнеруіне бақылау

	Дұрыс дәлдеп допты түзу лақтыру арқылы ойынды жалғастыру, арақашықтықты сақтау. **Өз бетімен ойнау.** «Сабынды сумен ойнау». Табақшаға көпіршікті жинап, дөңгелек көпіршіктерін жіберу немесе дайын көпіршіктерді қолданып үрлеп, ойнауды жалғастыру.	Шешім қабылдау. **Қимылды ойын. «Күн мен түн». (дене шынықтыру)** Ойын әрекетін орындауға талаптануын мадақтау. **Еңбек.** Аулада жұмыс. Балалар ойнайтын құмның жан-жағын жинап, жоғары көтеру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балаларға ойнауға жағдай жасау. Ертегіден көріністер көрсету, бағыт-бағдар беру.	тыңдау. **Еңбек.** Тоты құстың торын жуамыз, балаларды өз бетінше торды жуып, сүртіп тазалауға үйрету. Ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балалардың ойлау қабілетін кеңейту. Бір жағдайға байланысты ойынды жандандырып, ұжыммен жұмыс жасау.	бекіте отырып, бір-бірін итермей, орынға таласпай, сөздерді анық, мәнерлеп айтқызу. Мәтінге сай сөздерді қайталату. **Еңбек.** Алаңда ойын бұрышындағы құмдарға су құямыз. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Әр түрлі көлемді ыдыстарды қолданып ойыншықтар жасау.	жасаймыз (бұлтты, күңгірт, сұр бұлт, бұлыңғыр бұлт, жаңбыр жаууы мүмкін). Жыл мезгілінің өзгеруіне, күннің күркіреуіне назар аудару. Тыңдау. Жаңбырдың дауысын тыңдаймыз. **Еңбек.** Ауладағы жұмыс. Тротуарды, жол жиегін әктеу, сыпыру, жинау. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қағаздан қайықтар жасап, жырақтағы шалшық суларға жүзгіземіз.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы,				

	Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы **13.00:15.10**	«Кішкентай тас пен құмырсқа» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары **15.10:15.40**	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау . **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Тиіннің арманы әңгімесін мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балалардың "Тиіннің арманы" әңгімесімен таныстыру; әңгімеде сипатталған жабайы аңдар кейіпкерлерінің бойындағы адам қасиеттерінің ерекшеліктерін көрсету; жануарлар туралы әңгіме туралы ұғымдарды қалыптастыру; "арман" сөзінің мағынасын түсіндіру.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Биіктігі әртүрлі ағаштар саябағы". Мақсат-міндеттер: балаларда төрт объектінің төрт түрлі ұзындық шамасы туралы ұғымдар қалыптастыру.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Ағаштар бүршік жарды". Мақсат-міндеттер: балаларға ағаштар мен бұталар туралы түсінік бере отырып, табиғаттың жанды құбылыстарының ерекшеліктермен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Өгіз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Өгіз" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету.	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Қызғалдақ гүлін жапсырамыз". Мақсат-міндеттер: балаларды қағазды бүктеу әдісі бойынша гүлдің басын құрастыруға, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне орналастырып жапсыруға үйрету. **Ритмикалық ойын. "Би билеген баламыз".** Мақсат-міндеттер. Балаларды әуеннің ырғағына сай қимылдап, тақпақ сөздерін айтуға

					ынталандыру; түйсікті, эмоциялық сфераны дамыту. - Жаттығу жасап көреміз, (адымдау) Қолды көкке көтереміз, (қолдар жоғары) Түсіріп белге төмен, (қол белде) Еңкейеміз, еңкейеміз. (оң-сол жаққа еңкею) Өкше қойып, басамыз, (оң жақ өкше, адымдау) Өкше қойып, басамыз. (сол жақ өкше, адымдау) Міне, қандай әдемі, (қол белде, бас шайқау) Би билеген баламыз. (шапалақтау) **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Тыныс алу жаттығулары** "Түлкіні тап" ойыны. Мақсат-міндеттер: тыныс алу жолдарын ретке келтіру және қалыптастыру. Біріңнің артыңнан бірің ақырын жүріп отырып, асықпай іздейміз, түлкіні тауып алған балалар	Баламен еркін таңдалған, кез келген ертегінің кейіпкерлері, мазмұны жайлы әңгімелесу. **(көркем әдебиет)**	**"Шеберхана" үстел үсті ойыны.** Балалар "шеберхана" сюжетті-рөлдік ойынын ұйымдастырып, етік түрлерін жасап көрсетеді. Педагог дайын етік түрлерін және ою түрлерін таратады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен**	**Дидактикалық ойын. «Қасқырдан құтқар».** Мақсат-міндеттер: тіл байлықтарын арттыру, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың назарын үстел үстіндегі ойыншықтарға (үй жануарлары мен қасқырдың	**«Түрлі-түсті гүл шоғы».** Мақсат-міндеттер. Балалардың эмоцианалды көңіл-күйін көтеру. - Балалар біз, орман алаңымен келеміз деп елестетіңдер. Күн ашық, құстар сайрап жүр, самал жел соғып тұр. Өсімдіктердің хош иісін байқадыңдар ма?

	қолдарыңды жоғары көтересіңдер! Педагог балаларды осылай ынталандырып, ойын түрінде тыныс алу жаттығуларын өзімен бірге орындатады. **(дене шынықтыру)**		**танысу)**	нақпішіндеріне) аударады. Әр үй жануарын қасқырдан құтқару үшін ол туралы өлең, жұмбақ, жаңылтпаш айту керектігін түсіндіреді. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Біз орманда саяхаттамыз, мұнда түрлі-түсті гүлдер бар, ақ, қызыл, көк, сары т.б.. Гүлдерді жұлуға болмайды. Олар біз секілді өмір сүреді. Енді, сіздерге ұнаған гүлді таңдаңыз. Оның түсін, көлемін байқаңыз, естеріңе сақтаңыздар. Енді бізге кейін оралу керек. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Ата-аналарға кеңес. «Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы».	«Ата-аналарға арналған 10 кеңес».	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту».	Әңгіме жүргізу.	Кеңес: «Саусақ жаттығулары. Қол моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**24.04-28.04.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	24.04.2023	25.04.2023	26.04.2023	27.04.2023	28.04.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға кеңес. "Ұйқының жетіспеушілігі неге әкеледі?"				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттері: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және	**"Төсектерді төсеуге күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу;	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім	**Аквариумдағы балықтарды қоректендіру.** Мақсат-міндеттер: балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру.	**"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге

	орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	жасау ниетін дамыту. Балаларды көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. **(еңбек дағдылары)**	**(еңбек дағдылары)**	үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу "Көктемгі ауа райын бақылау". Мақсат-міндеттер: көктемгі табиғаттың ғажайып құбылыстарын бір шаңырақ астында тамашалаудың ерекшеліктерімен таныстыру.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Алан мен Данаға сыйлық". Мақсат-міндеттер: балаларға Алан мен Дана суретін үзік сызық бойымен дұрыс қиып алуға; қағаз бетіне жіп қиындыларын орналастырып, олардың үстіне шарларды жапсыруға үйрету.	**Бір апта** Дүйсенбіде достарыммен ойнадым, Сейсенбіде серуенге тоймадым Сәрсенбіде суда жүздім салқындап. Бейсенбіде би билеуге тоймадым. Жұма күні бардым үлкен жарысқа, Сенбі күні сапар шектім алысқа Жексенбіде еш жерге мен бармадым Анашыма көмегімді арнадым! **(сөйлеуді дамыту)**	**«Адал достар»** Ойынның мақсаты: ұжымда достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Педагог балалардан бөлменің екі бөлікке бөлінгенін (бір бөлігі-«құрлық», бір бөлігі-«теңіз») айтады және ойынның шартын түсіндіреді. Балалар шеңберге тұрып, музыканың басталуымен хороводпен жүре бастайды. Музыканы тоқтатқан кезде балалар да тоқтайды. «Құрлықта» қалған қатысушылар «теңізде» қалғандарды	**Саусақ жаттығуы.** "Достық" Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес. (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

				мүмкіндігінше тезірек құтқаруы керек. Ол үшін «құтқарушылар» секіргішке үрлемелі дөңгелекті өткізіп, оны батып бара жатқан қатысушыларға лақтырып, оларды «құрлыққа» шығарып алуы тиіс. Ойын осылай жалғасады.	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар**				

09.00:09.30	Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	Көктем мезгілі, табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Тақырыпқа байланысты жұмбақтар жасыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	"Бір шаңырақ" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	"Ұлттар достығы" туралы әңгіме, сұхбат жүргізу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	"Ұлттар" туралы суреттер көрсетіп, ұлттармен таныстыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Секіртпеден секіру". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарда бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, жүру және сапқа тұруға дағдыландыру; саптан қатарға ауысып, бір-бірден жүре отырып,	**Қазақ тілі** "Сарбаздар! Адымда!". Өзіне қатысты кеңістікті бағдарлау: алға, артқа, оңға, солға." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы әскери қызмет туралы жалпы түсініктерін, «Отан» туралы	**Дене шынықтыру** "Секіртпені игерейік". Мақсат-міндеттер: балаларды 5 метрден 3 рет жүгіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүгіруге үйрету.	**Музыка** "Дос болайық бәріміз". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** "Бірігіп шеңбер құрайық". Мақсат-міндеттер: балаларды қарқынды өзгертіп жүру; 20-25 см биіктіктен секіруге үйрету.

	педагогтің белгісі бойынша тапсырмаларды орындауға үйрету.	түсініктерін дамыту; сарбаздың кім екенін түсіндіру; алдыға, артқа, оңға, солға ұғымдары жайлы түсініктерін нақтылау. Балаларды саптық әндерді марш ырғағында айтуды, адымдап қозғалуды, қарапайым бұйрықты есту, түсіну, орындауды үйрету; сарбаздардың негізгі қимыл-қозғалыстарын айқындайтын етістіктерді айтуды меңгерту; есту мен еске сақтау, ойлау қабілеттерін зейінділіктерін, кеңістікті бағдарлау дағдысын, қатынастық біліктіліктерін дамыту. Отанға деген сүйіспеншілікке, ұйымшылдыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Музыка** "Дос болайық бәріміз". Мақсат-міндеттер: балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін			

		тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Күннің күркіреуін, найзағайды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақтар. Әуеден күбі түсті, Күбінің түбі түсті. (Күннің күркіреуі) Жөңкейді бұлттар дүркіреп, Жауады жауын күркіреп Аспанның жүзі жарқ етті, Ақ найза жерге сарт етті. (Найзағай) **Бақылау.** Найзағайдың жарқылдауын бақылау, найзағай - бұл бұлт пен жердің арасында, бұлт арасында пайда болатын үлкен электр шашуы. Күннің күркіреуі әрбір найзағайдан соң болып отырады, одан кейін қатты жауынға ұласады,	**Бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Күнді жабады, Жаңбыр болып жауады. (Бұлт) Бақылау. Табиғат құбылыстары жайында білімдерін кеңейту, бұлттарды салыстыру. Бұлттар формалары бойынша әртүрлі, өзгермелі. Жеңіл, түссіз бұлттардың уақыт ара үлкейіп немесе кішірейіп тұратынын айту. Балаларды жаңбырлы күнгі бұлт пен басқа кездегі бұлтты айыруға үйрету. **Қимылды ойын. «Құстар мен мысық». (дене шынықтыру)**	**Кемпірқосақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Аспанда әсем белбеуді, Алып белге буынсам. (Кемпірқосақ) Бақылау. Балалармен кемпірқосақтың құбылысын бақылау. Оның қай кезде пайда болатынын айту, қарау және олардың түстерін айту. Табиғат құбылыстарының сұлулығына сүйіспеншілікпен қарау. **Қимылды ойын: «Түрлі-түсті автомобильдер». (дене шынықтыру)** Түстерді білу, білімін түйіндеу, балаларды	**Өзенді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Еркелеп жатамын, қаңтарда қатамын. (Көл) Мақал-мәтел. Қалған көлге бақа басшы. Болжам. Егер жазда көлде су көтерілсе, онда бұл құрғақ ауа райына әкеледі. Егер көлдегі балық секіріп маса ауласа, жаңбыр жауады. **Бақылау.** Су айдынының өмірін бақылауға үйрету (бақалар қатты бақылдайды, суда кішкентай балықтар көрінеді, судың бетінде суөлшеуіш қозғалады, өсімдік пайда болады, құстар жүзеді,	**Балықтарды қадағалау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Ақ балық-ау, ақ балық! Қармағымды қап, балық! Жұмбақ. Аузы бар, тілі жоқ, Терісі бар, жүні жоқ. Тірегі бар, ізі жоқ, Қанаты жоқ ұшпайды Су астында қыстайды. (Балық) **Бақылау.** Судың астындағы балықтардың өмірі туралы мәлімет беру (ұстаған балықтың қабықты, жіңішке денесін «талқылап», жүзу қанаттары және құйрығы туралы, олардың төмен, жоғары және бағыттарын жиі ауыстыратыны жөнінде айту. Кішкентай

	табиғат жанданады, ауа тазарады, ал өсімдіктер тазаланады және жарқырайды. Қауіптен құтылу үшін, күннің күркіреуі кезінде балаларға өздерін қалай ұстау керек екенін түсіндіру керек. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен секіру эстафетасы»(тәжік халқының ойыны). (дене шынықтыру)** Сап түзеп, екі топқа бөліну. Бір-біріне эстафетаны тапсыра отырып, бір аяқпен секіріп, қуып жетуге үйрету. Сыпайылықпен, тартысты әділ шешуге тәрбиелеу. **Еңбек.** Тотықұс үшін бақажапырақ тұқымын жинау. **(еңбек дағдылары)** Тотықұсты тамақтандыру үшін тұқымды өз бетінше жинауға тәрбиелеу. Табиғат бұрышында мекендеушілерге жақсы қарым-қатынаста тәрбиелеу.	Санамақ арқылы мысықты таңдап алу, белгі немесе дабыл арқылы қимылдау. Өз бетінше тапсырманы орындауға үйрету, шапшаңдық пен белсенділігін арттыру. **Еңбек.** Бақшадағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді қопсыту. Өсімдіктерді күтуге баланың қатысуын қадағалау. Өзіндік жұмысқа тәрбиелеу, бастаған істі аяғына дейін жеткізу, өсімдіктерге деген махаббат пен белсенділікті арттыру. **Өз бетімен ойындар.** Велосипед тебу. **(дене шынықтыру)** Велосипед тебуді үйрету, тепе-теңдік сақтау. Балаларға белгілі бір іс-әрекетті ұйымдастыруға көмектесу, сол іс-әрекеттен жағымды әсер алуға көмектесу.	дыбысқа сай қозғалуға үйрету. Балаларды жолдастарымен достық қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Балаларды бөлме гүлдерін күтуге үйрету: жапырақтарын сүрту, су бүрку. **Өз бетімен ойындар.** Асфальтқа бормен сурет салу. Асфальтта сурет салуға балалардың көңілдерін аудару, өзінің ойыншықтарымен ойнауға, бір-бірімен тіл табысу дағдыларын арттыру.	қанаттарын тазалайды, дәндерді тереді); су айдынының әсемдігін тамашалауға болады (су көп, күннің көзіне су жарқырайды, өзеннің айналасында шөптер, гүлдер өседі, олар өзенді жарқыратады, ағаш бұтақтары өзенге иіліп, оның бейнесі түседі). Жаздың басында су таза, көгілдір, өсімдік көп болатынына назар аудару керек, ал жаздың аяғында бұлдыр, өсімдік аз. Көгілдір суда құм, тас, өсімдік және шағын балықтар көрінеді. Су айдынына ілтипатпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Қарғып секір және бұрыл». (дене шынықтыру)** Орнынан жоғары секіруге үйрету. «Хоп!» белгісі бойынша кеңістікке бейімделу. **Еңбек.** Балаларды ең үнемді жұмыстарға үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетіне тәрбиелеу.	балықтар – уылдырықтардан шыққан балықтар. Оларды дұрыс тамақтандыруға үйрету, өзенге, табиғатты аялауға тәрбиелеу, көпірде тұрған кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Қимылды ойын. «Көпірдегі лақтар». (дене шынықтыру)** Өз бетінше ойынды ойнату, физикалық сапасын, шапшаңдығын, ептілігін дамыту. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Балықтарды тамақтандыру. Аквариумға су құю. Балықтарды тамақтандыру әдісін бекіту, балықтарды байқау. Тапсырмаларға жауапты болуға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларды құрастыру ойынына қажетті заттарды жинастыруға, ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.

	Өз бетімен ойындар. Әр балаға оларды қызықтыратын ісімен айналысуға мүмкіндік беру.			**(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Жаппаның астында ауа-райының жағдайын ескере отырып, іс-әрекет және ойын үшін жағдай жасау. Жағымды әдет ғұрпын қалыптастыру.	
Серуеннен оралу					
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде				

	орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)**				
Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Сарғыш марғау – қонақжай " тақпағы бойынша әңгіме құру. Мақсат-міндеттер: балалардың "Сарғыш Марғау - қонақжай" тақпағымен таныстыру; адамның, "қожайын", "үй иесі", "қонақ" сөздерінің мағынасын түсіндіру. **Қимылды ойындар. Марғаулар мен күшіктер** Ойынға қатысатын балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтағы балалар марғаулардың, екінші топтағылар – күшіктердің рөлін орындайды. Марғаулар гимнастикалық қабырғаның қасында тұрады; күшіктер залдың екінші жағында (орындықтың артындағы	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Алан мен Дананың мерекеге дайындалуы. Геометриялық пішіндер." Мақсат-міндеттер: балалардың дөңгелек, шаршы, сопақша, тіктөртбұрыш пішіндері туралы білімдерін жетілдіру. **«Сыпайы өтініш»** Ойынның мақсаты: балаларды мейірімділікке, зейінділікке тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог түрлі бұйрықтар береді, мысалы, қолды жоғары көтер, қолыңды шапалақта, көзіңді жұм және т.б., бірақ «мархабат» сөзі айтылған өтініштерді ғана орындау керек.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Әке мен бала". Мақсат-міндеттер: балаларды "Әке мен бала" әңгімесінің мазмұнымен таныстыра отырып, әңгіме желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. **Ритмикалық жаттығу** Біздер тату баламыз, (қолдарынан ұстайды) Гүлдей жайнап жанамыз. (екі қолын жоғары көтеріп гүлдің бейнесін жасайды) Жаттығулар жасасақ, Жақсы сергіп қаламыз. Орнымыздан тұрамыз, (орындарынан тұрады) Қолды белге қоямыз, (қолдарын белге қояды) Бұрыламыз оңға бір, (оңға бір рет бұрылады) Бұрыламыз солға бір.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Біздің көше". Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі түсті фломастерлер арқылы бірнеше қабатты түрлі үйлерді салу амалдарына үйрету; суретті тіктөртбұрышты салудан бастап, сұлбасы бойын айқасқан сызықтармен безендіріп, сызықтардың айқасқан орнында пайда болған шақпақтар ішін шахмат тәртібінде бояу техникасына үйрету. **Ұлттық ойын. Теңге ілу** Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Ұлттар достығы". Мақсат-міндеттер: балаларға елімізде өмір сүріп жатқан әртүрлі ұлт өкілдері туралы түсінік беру; әртүрлі ұлт өкілдерінің мәдениеті туралы білімдерін кеңейту. **Қимылды ойын. Кетті, кетті орамал!** Ойынға қатысатын балалар шеңбер құрап отырады және бір-біріне иығын тірейді. Тізелерін аздап бүгеді. Жүргізуші шеңбердің сыртында қалады. «Кетті, кетті орамал!» деген сөздерді қайталап, орамалды тізенің астынан береді. Жүргізуші орамалдың кімнің қолында екенін айтуы тиіс. Егер

	үйшікте, бүйірімен қойылған баспалдақтың артында). Педагог марғауларды ақырын жүгіруге шақырады. «Күшіктер!» деген кезде – екінші топтағы балалар орындықтан өрмелеп өтеді. Марғаулардың соңынан төрт аяқтап қуады, үреді. Марғаулар мияулап, гимнастикалық қабырғаға өрмелеп шығады. Күшіктер үйшігіне қайтып оралады. Екі-үш рет ойнағаннан кейін орындарымен алмасады. Ойын қайта жалғасады. **(дене шынықтыру)**		(солға бір рет бұрылады) Бір, екі, үш, төрт. (санайды) Жоғары қолды созамыз (қолдарын жоғары созады) Аяқ ұшында тұрамыз. (аяқ ұшында тұрады). **(қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)**	шұңқыр қазылады. Шұңқырға он- оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.	жүргізуші орамалдың кімнің қолында екенін тапса, сол ойыншымен орын алмасады. **(дене шынықтыру)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Саусақ жаттығуы.** "Достық" Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес.	**"Күнді ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші	**Дос туралы мақал-мәтелдер жаттау.** 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Досы көппен сыйлас, Досы азбен сырлас. 3. Достық-татулық белгісі. **(сөйлеуді дамыту және**	**Тыныс алу жаттығуы.** Қолға, алып шарды, Үрлеймін мен былай. Уф-ф-ф, Үрлеймін деп қатты, Жарып алдым шарды. Пах. **(дене шынықтыру)**	**"Достық" тақырыбында әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын достық сөзі білдіретін жаңа сөздермен толықтыру. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі)**

	(шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. **(сөйлеуді дамыту, мататематика негіздері)**	**көркем әдебиет)**		
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Суреттер көрмесін ұйымдастыру.	Ата-аналарға кеңес. "Ұйқының жетіспеушілігі неге әкеледі?"	Үйде балалар кітапханасын ұйымдастыру туралы әңгімелесу.	"Баланың қозғалыс белсенділігін қалыптастырудағы отбасының рөлі" тақырыбына әңгімелесу.	Әңгіме жүргізу: "Бала танымын дамытудың маңыздылығы".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**01.05-05.05.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	01. 05. 2023.	02. 05. 2023.	03. 05. 2023.	04. 05. 2023.	05. 05. 2023.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Балалардың үйде күн тәртібін сақтауларын және уақтылы ұйықтау керектігін талап ету.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45		**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер. Еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. **(еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп». (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсат-міндеттер. Балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттер. Балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту

			шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуді үйрету. **(еңбек дағдылары)**	және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**	әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
		«Ұлттар достығы» тақырыбында фотосуреттер қарастыру. Суреттер бойынша әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: ұлттар достығы тақырыбында бояу бояту. **(сурет салу)**	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Отан қорғаушыларға сыйлық". Мақсат-міндеттер: балаларды қалдық материал: ысқыштан танкті құрастыруға үйрету. Көршілермен сыйластық туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Алтын күн аспаны". Мақсат-міндеттер: балалардың жер бетінде тіршілік пен бейбітшілік болуы үшін Күннің қажеттігі туралы негізгі ұғымдарын қалыптастыру. «Бәріне ортақ мереке» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру.	**Ритмикалық жаттығулар** Бір екі, бір екі, аяқты аламыз. (марш жасайды) Адыммен бір келкі, сап түзер баламыз. (сап түзейді) Біз жауынгер баламыз. (қолдарын бас тұсына қояды) Бір екі, бір екі, жігерлі ән саламыз. (марш жасайды) Тізіліп бір келкі, ертең өсіп жеткенде (қолдарын бас тұсына қояды) Ел қорғайтын боламыз. (қолдарын бас тұсына қойып, марш жасайды) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау.				

	1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне, дәмді тағам! Міне, пайдалы ас! Қасық түк те қалдырмас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45		**«Достық» шеңбері.** Дос болам десең, Досынды сыйла, қымбаттым! Досыма сонда, Досымен ғана қымбатпын. - Ол - қуаныш, махаббат және достық шуағы. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. Жеңіс күнін тойлаймыз тақырыбында сұхбат жүргізу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Барлығымыз табиғатты сүйеміз, Үлкендердің сөзін ойға түйеміз. Денсаулықты әрқашанда сақтаймыз, Бейбіт өмір баршамызға тілейміз! Жарты шеңбер жасап отырады. Бәрі бірге айтады. Ел, бейбітшілік, туған жер тақырыптарына байланысты мақал-мәтелдер жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	"Бейбітшілік қорғанында" тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**«Қайырлы таң».** Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға, Ертемен, ақ пейілмен, «Қайырлы таң!» - деймін мен. Күндіз де елді елеймін: «Қайырлы күн!» - тілеймін. Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін: «Кеш жарық!» - деп кіремін. Ұлы ардагерлер көрмелерін ұйымдастырып, хикаяларын айтып беру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45		**Қазақ тілі** "Гүлдер. Алыс-жақын" Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы гүлдердің түрлері жайлы білімдерін кеңейту, олардың сыртқы ерекшеліктерімен таныстыру; нысанның орналасуын «жақын», «алыс» бақылау жайлы түсініктерін дамыту;	**Дене шынықтыру** "Допты қабырғаға лақтыру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге және жұппен	**Музыка** "Жауынгерлер маршы". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне үйрету.	**Дене шынықтыру** "Доппен жаттығулар". Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша тоқтап жүру; түрлі бағытта жүгіру; бөрене арқылы еңбектеп өтуге үйрету.

		көктемгі табиғат өзгерістері туралы білімдерін нақтылау. Балаларды қазақ тілінде гүлдердің сыртқы ерекшеліктерін суреттеу кезінде түсіну мен естуді үйрету; гүлдердің атауын анықтамалық сөз тіркестерін қайталау, жұмбақ шешу арқылы еске сақтауды үйрету; суреттегі нысанның орнын, алыс немесе жақын орналасуын айтуды жаттықтыру; ойлау, еске сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту. Байқампаздыққа, әдептілікке, айналасындағы заттарға деген мұқияттылыққа тәрбиелеу. **Музыка** "Жеңіс күнін тойлаймыз". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне үйрету.	жүру, жүгіру жаттығуларын дұрыс бағыт пен кері бағытта жасауға үйрету.		

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен 10.40:12.20		**Шырша, қарағай, жөке ағаштарын бақылау. Жапырақты ағаштармен салыстыру. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Үстінде жасыл тоны бар. Балаларды қуантар. (Шырша) **Бақылау.** Балаларды ағаштардың құрылымын салыстыруға, қарастыруға қызықтыру. Шырша мен қарағай, олардың белгілерін ажыратуға үйрету, бұтақтардың қалыңдығы мен орналасуы (қарағайда бұтақтары жоғары, шыршада төменіне дейін). Олардың бояулары (қарағай – ақшыл, шырша - жасылдау), жапырақты және жөке ағаштарын салыстыру, ерекшеліктерін көрсету.	**Бағбанның жұмысын бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Жеміс біткен бау-бақша Желі жайды жан-жаққа. Бақта құс та сайрады, Құйқылжытып сан-саққа Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып. Арам шөпті жұламын. **Бақылау.** Үлкендердің жұмысы жөніндегі түсінікті қалыптастыру. Жұмысқа қажет құрал-саймандармен таныстыру (тырнауыш, күрек, суқұйғыш т.б.). Бағбанның жұмысының нәтижесіне қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Біз көңілді балалар». (дене шынықтыру)** Құрдастары және ересектермен жағымды	**Бақаны бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. «Бақа». Бақа, бақа, балпақ, Басың неге жалпақ, Темір телпек көп киіп, Басым содан жалпақ Бақа, бақа, балпақ, Көзің неге тостақ Қарауылда көп қарап, Көзім содан тостақ, **Бақылау.** Бақаны бақылау, оның ерекшеліктерін айту, түсі жасыл және дақтары бар, шөпте көрінбейді, саусақтарының арасындағы бос тері, жүзуге көмек береді, секіреді, жәндіктермен қоректенеді. Бақаның өмірі жайлы білімді кеңейту. **Қимылды ойын. «Өз үйшігіңді тап». (дене шынықтыру)**	**Құмырсқаларды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Көркем сөз. Ұзын мұрты құмырсқа. Бара жатты жұмысқа Допты алып қолына, Қойдым оның жолына Оң жағына қарады, Сол жағына қарады. «Биік тау,» - деп ойлады. **Бақылау.** Құмырсқалар ұсақ, нәзік, еңбексүйгіш жәндіктер. Олар жердің астында өмір сүреді. Өмір сүретін жерін «илеу» деп атайды. Илеуді бұзуға болмайды, өйткені құмырсқалар бізге пайдалы. **Қимылды ойын: «Туннель ішімен еңбектеу». (дене шынықтыру)**

		Жөке ағаштары жіңішке, ұзын және жапырақтары ине тәріздес қатты келеді. **Қимылды ойын. «Бөркіңді тап». (дене шынықтыру)** Жоғарыға секіруге үйрету; физикалық сапасын шапшаңдығын, ептілігін ұйымдастыру қажеттілігін жалғастыру. **Еңбек.** Жөке ағаштарының маңын тазарту. Жөке ағаштарын қурап түскен қылқанын жинастыруға, ағаштарға жақсы қарауға ұмтылдыру. Жинақылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларға өз орнын сақтауға үйрету. Ойын жүрісінде қажет болған жағдайда 2-3 рөлдерді де орындауға үйрету; қарым-қатынас ережелерін білу, тең дәрежеде болу және басқару.	эмоционалдық қарым-қатынас жасау дағдыларын дамыту. **Еңбек.** Гүлдерді күтуде бағбанға көмек. **(еңбек дағдылары)** Тапсырмаларды орындауға үйрету, жұмысты ұжыммен келісіп орындауға үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойнау. **(дене шынықтыру)** Доппен ойнау әдістері: жоғары лақтыру, ұстап алу, тебуді бекіту, жылдамдыққа баулу.	Әртүрлі қиымыл қозғалыстарды жасау жөніндегі білгілерді бекіту: жүгіру, жүру, секіру, белгі бойынша қимылдау (өз үйшіктерін табу), кеңістікті бағдарлауға үйрету. **Еңбек.** Балаларды еңбек етуге, үлкенге көмек көрсетуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қағаз бақамен ойнау. Өз бетінше ойнай білу қабілеттілігіне тәрбиелеу.	Ептілікті, шапшандықты, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек.** Құмды қопсыту. **(еңбек дағдылары)** Жұмысқа жауапкершілікпен қарауға, үлкендерге көмектесуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** Құмнан шаһар жасау. Балалар ақылдасып не салу керек екенін шешеді. Ұжым болып жұмыс істеу дағдыларын арттыру.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				

Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне, дәмді тағам! Міне, пайдалы ас! Қасық түк те қалдырмас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Алтын санаған аштан өледі» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім" Мақсат-міндеттер: тыныш ұйқыға қолайлы жағдай ояту. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15		**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Тікұшақ". Мақсат-міндеттер: балаларды қарындашпен тікұшақты салу техникасына үйрету; тікұшақты қағаз бетінің ортасына, түрлі сопақшаларды үйлесімдікте	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жауынгерлер маршы. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-ң] дыбысы". Мақсат-міндеттер: балаларды дауыссыз [Ң] дыбысымен таныстыру; буын мен сөздердің құрамында дыбыстың болуын түсіндіру; әскері	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Көлшіктегі үйректің балапандары". Мақсат-міндеттер: балаларды үйректің балапанымен таныстыру, композиция жасауды үйрету. **Ұлттық ойын. Ақсерек -**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Көгершін". Мақсат-міндеттер: балаларды Т. Таймасұлының "Көгершін" өлеңімен таныстыра отырып, көгершінді бейбіт елдің тірегі мен белгісі ретінде сипаттайтын көркем

		орналастырып, тікұшақ бейнесін салу амалдарын игерту; әскери қызмет, көліктер туралы білімдерді пысықтау. **Ұлттық ойын. Түйілген орамал** Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады. **(дене шынықтыру)**	қызмет ұғымы туралы негізгі мағлұматтар беру. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Әскери көліктерге арналған ені әртүрлі жолдар". Мақсат-міндеттер: балаларда біркелкі заттардың шамасы, төрт түрлі ені туралы ұғымдар қалыптастыру.	**көксерек** Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек, Бізден сізге кім керек. 2-ші топ. Ақсерек-ау, ақ серек, Сізден бізге ... (бала аты) керек. Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді. **(дене шынықтыру)**	сөздерді қайталап айтуға үйрету және жаттату.

Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**		**"Лабиринт" дидактикалық ойыны.** Ойынның мақсат-міндеттері. Балаларды тез қимылдауға тәрбиелеу. Ойынның барысы. Балаларға дайын лабиринт (қоян мен көгөніс) беріледі, балалар жылдам орындап шығады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**"Қайсар рухты баламын" тақпағын жаттау.** Алатау, Алтай арасы – Қазақтың кең даласы. Мен боламын сол елдің Қайсар рухты баласы. Өсіп, өніп, ержетіп, Ақылымды өрлетіп. Елімнің атын шығарам Мықты елдермен тең етіп. Д.Сүлейменов **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**Артикуляциялық жаттығу.** "Дәмді тосап". Мақсат-міндеттер. Жалпақ тілдің ұшын жоғары көтеру және тілді кесе (ожау) тәрізді қалыпта ұстауын үйрету. Қысқаша сипаттамасы. Жалпақ тілмен жоғарғы ерінді жалап, ауыз қуысына кіргізу. Әдістемелік нұсқау. 1. Жаттығуды орындаған кезде тек тіл жұмыс істеуін, иектің қимылдамауын қадағалау керек. 2.Тіл жалпақ болып бүйірлер ауыз бұрыштарына тиіп тұруы керек. 3.Тіл оңға және солға емес, тек төмен және жоғары қозғалу керек. 4. Егер бала жаттығуды жасай алмай жатса, «пя-пя-пя» жаттығуына оралу қажет. Бала тілін жалпақ қалпына келтірген сон шпательмен тілді жоғары еріннің үстіне қайыру керек.	Бір екі, бір екі, аяқты аламыз. (марш жасайды) Адыммен бір келкі, сап түзер баламыз. (сап түзейді) Біз жауынгер баламыз. (қолдарын бас тұсына қояды) Бір екі, бір екі, жігерлі ән саламыз. (марш жасайды) Тізіліп бір келкі, ертең өсіп жеткенде (қолдарын бас тұсына қояды) Ел қорғайтын боламыз. (қолдарын бас тұсына қойып, марш жасайды) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**

				(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30		Кеңес: «Баланы ұлтжандылыққа тәрбиелеу жолдары».	Ата-аналарға балалардың жетістігі жайлы айту; апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.	Жоба: "Ұлы Отан ардагерлері". Балалардың майданға қатысқан ата-әжелерінің фотосуреттерін әкеліп, көрме ұйымдастыруға тапсырма беру.	«Майдангер аталар» атты тақырыбында сурет көрмесін ұйымдастыру.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**08.05-12.05.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	08. 05. 2023.	09. 05. 2023.	10. 05. 2023.	11. 05. 2023.	12. 05. 2023.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Медбикеден кеңес: «Тазалық – денсаулық кепілі».				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45			**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді	**"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"** Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа

			Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
			Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Жұмбақ жасырмақ жаттығулары". Мақсат-міндеттер: балаларды көркем сөздің жұмбақ формасымен таныстыруды жалғастыру, жұмбақтың тақпақтан негізгі айырмашылығы жөніндегі түсініктерін пысықтау; заттардың ортақ қасиеттер бойынша топталу принципін қайталау.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Мақта табақшаларынан гүлді жапсырамыз". Мақсат-міндеттер: мақта табақшаларымен жұмыс жасау дағдыларын дамыту.	**Саусақ жаттығуы.** Гүлдер . Көктемде жайнар алқаптар - (Ортаңғы және сұқ саусақтармен "жүру"). Айналаға гүл қаптар. (Алақанды ашып, қолмен айналаны көрсету.) Шашағы аппақ түймедақ, (Алақанды, саусақтарды ашып, қозғау.) Көктікен мен қызғалдақ Жердің көркін ашады. (Көктікен - саусақтардың бастарын қосып, жан-жаққа шашырату, "қызғалдақ"- саусақтарды кесеше жинау).

					(О.И. Крупенчук; Е.Елубаев) **(сөйлеуді дамыту)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (шығыршықтармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен алдына ұстау. 1-2-шығыршықты қолымен аяғына дейін бұрап, айналдыру; 3-4- бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-отыру, шығыршықты жоғары көтеру; 2-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 7-8 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-қолдарын жанына жіберу; 2-қолдарын жоғары көтеріп, шығыршықты екінші қолына салу; 3-қолдарын жанына жіберу; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды келесі қолымен орындау. Жаттығу 6-8 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқты табан деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-сол аяғын бүгіп, көтеру, аяқтың астынан шығыршықты келесі қолға салу; 2-қолын жіберіп, бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-түзу қолдарын алға ұстау; 2-еңкейіп, шығыршықты жерге тигізу; 3-тіктеліп, шығыршықты алдына әкел; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты басына, екі қолды беліне қою. 1-оң аяғын жанына қою; 2-сол аяғын орнына қою; 3-сол аяғын жанына қою; 4-оң аяғын орнына қою. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 7. Бастапқы қалып: шығыршық жерде, аяқ бірге, қолды белге қою. Шығыршықты айналып, 1-4-ке дейін оңға және 5-8-ге дейін солға секіру. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Нан мен қасықты ал да, Тамақ ішуді баста! (Тусипжанова-Шагирова А.)				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45			**«Күлімдеген күн».** Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік. Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік! Дөңгелене кілемде отыр. Бәрі бірге айтады. Әскери көліктер, әскерлер туралы суретке қарап әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	**Таңғы сәлемдесу.** Мақсат-міндеттер: балаларды жағымды көңіл-күйге бөленуге тарту, сәлемдесу рәсіміне баулу; қоршаған объектілерге, жақын тұрған балаларға көңіл аудартып, жылы шыраймен қабылдауға тәрбиелеу. Армысың, Әлем! Армысың, Жарық күн! Армысың, абзал Адам! Армысың, менің досым! **(сөйлеуді дамыту)**	**Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік! Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік! **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45			**Дене шынықтыру** "Допты ұстай алған кім?" Мақсат-міндеттер: балаларды сызықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету.	**Музыка** "Біз өмірдің гүліміз". Мақсат-міндеттер: балаларды ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету; жәй және қатты шығатын дыбыстарды педагогпен бірге айта білу	**Дене шынықтыру** "Ұзындыққа екпінмен секіру" Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; қатарда жүріп келе жатып, жүру, жүгіру

				дағдыларын жетілдіру.	жаттығуларын дұрыс бағыт пен кері бағытта жасауға үйрету.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен 10.40:12.20			**Тұманды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қаратаудың басында Киік кетіп барады. Қол аяғы бауырына Тиіп кетіп барады. (Тұман) **Бақылау.** Табиғаттағы тұманды бақылау ол туралы түсініктерін кеңейту. Жыл мезгіліндегі құбылыстар туралы нақты білімдерін қалыптастыру. **Қимылды ойын: «Жасырған затты тауып ал». (дене шынықтыру)** Әр бағытта жүріп, жасырған затты тауып алу, жылдамдыққа тәрбиелеу, ойын шарттарын бұзбай ойнау.	**Құстарды бақылау (торғай, көгершін). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап, Бөтегесі томпиып, Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. **Бақылау.** Немен көректенеді, қайда мекендейді, пайдасы қандай болатыны туралы білімдерін толықтыру. **Қимылды ойын. «Құстар және түлкі». (дене шынықтыру)** «Түлкіні» санамақ арқылы тандай алу. Алаңда секіру, жүгіруді	**Құстардың шомылғанын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Мойны ұзын, ақ қауырсынды үлкен ақ құс. (Аққу) **Бақылау.** Сырттан құстардың шомылғанын бақылау: қауырсындарын тазартады, суды ішеді. Құстарға деген сүйіспеншілігін дамыту, қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын. «Аңшылар және аңдар». (дене шынықтыру)** Дөңгеленіп тұруға және допты лақтырып, қағып алуға үйретуді бекіту. Ойынның шартын орындауға, әділеттілік сезімдерін дамыту.

			Еңбек. Бақшада жұмыс істеу. Көгөністерді суару. Өсімдіктерді өз бетімен суаруға үйренуін қалыптастыру (суару ережелерін сақтау). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құмда ойыншықтармен ойнау. Құммен ойнау әдістерімен түрлендіру. Қызығушылықтарын арттыру, шығармашылықтарын дамыту. Әр балаға өз әрекеттерін ұйымдастыруды үйрету.	бекіту. **Еңбек.** Құстарды тамақтандыру. **(еңбек дағдылары)** Құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық-тербеткіш. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	**Еңбек.** Ауладағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Арамшөпті жұлу. Үлкендерге көмектесуге талпындыру. Бастаған істі аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Әртүрлі ойындарға қызығушылығын арттыру және ойнай білу дағдыларын дамыту.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз*				

	Нан мен қасықты ал да, Тамақ ішуді баста! (Тусипжанова-Шагирова А.) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40					
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15			**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Даладағы гүлдерді санайық. Жиын сандар". Мақсат-міндеттер: балалардың "сан" мен "санау" ұғымдары туралы білімдерін жетілдіру, жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіру. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Әдемі шәйнек". Мақсат-міндеттер: балалардың қылқалам ұшы мен бояу арқылы шәйнектің сұлбасын татар ою түрімен, гүлмен,	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Көктем келді гүл алып". Мақсат-міндеттер: балаларды Ө.Тұрманжановтың "Көктем келді гүл алып" өлеңімен таныстыра отырып, көктем мезгіліне тән құбылыстарды сипаттайтын көркем сөздерді қайталап айтуға үйрету және жаттату. **Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Нәркес". Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат гүлденуі туралы негізгі	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Таңғажайып табиғат". Мақсат-міндеттер: балаларды көктемгі табиғаттың таңғажайып құбылыстарымен таныстыра отырып, табиғат туралы түсініктерін кеңейту. **Дамытушы жаттығу. "Көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтау".** Балаларды көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру. вестибулярлық аппаратты, түйсік қабілетін дамыту.

			безендіру техникасымен таныстыру; жасыл көктем мезгіліндегі гүлдердің түрлері туралы ұғымдар жиынтығын пысықтау.	ұғымдарын қалыптастыру; нәркес гүлдері жайлы білімдерін кеңейту.	Шарты. Тік тұрып, екі қолды екі жаққа созып жаю; екі аяқтың бірінде кезегімен, тепе-теңдікті сақтау. Алғашқы жаттығудың үлгісін педагог өзі көрсетеді. Тепе-теңдікте тұру ұзақтығын реттеу керек. **(дене шынықтыру)**
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**			**Дидактикалық ойын "Ғажайып нүктелер".** «Ғажайып нүктелер» арқылы гүлдің суретін салады. Нүктелерді қосып, гүлдің суретін шығарады. **(сурет салу)**	**Саусақ жаттығуы.** Гүлдер . Көктемде жайнар алқаптар - (Ортаңғы және сұқ саусақтармен "жүру"). Айналаға гүл қаптар. (Алақанды ашып, қолмен айналаны көрсету.) Шашағы аппақ түймедақ, (Алақанды, саусақтарды ашып, қозғау.) Көктікен мен қызғалдақ Жердің көркін ашады. (Көктікен - саусақтардың бастарын қосып, жан-жаққа шашырату, "қызғалдақ"- саусақтарды кесеше жинау). (О.И. Крупенчук; Е.Елубаев) **(сөйлеуді дамыту)**	**"Санамақтар".** Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық - солпық, Сен кір, сен шық! **(сөйлеуді дамыту)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30			Медбикеден кеңес: «Тазалық – денсаулық кепілі».	«Р» дыбысын айтуда қиналатын балаларға арналған «Тіл туралы ертігі».	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбына әңгіме жүргізу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**15.05-19.05.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	15. 05. 2023.	16. 05. 2023.	17. 05. 2023.	18. 05. 2023	19. 05. 2023.
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Баланың балабақшаға бейімделуіне байланысты денсаулығын қадағалап отыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Бөлме өсімдіктерінің топырақты қопсыту".** Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер. Өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді,

	білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**	орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өз-өзіне қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**	фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	"Зоологиялық домино" үстел үсті ойыны. Дидактикалық міндеті. Балалардың жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін бекіту; зейіндерін тәрбиелеу. Ойын ережесі: кім өз суреттерін бірінші қойса, сол жеңімпаз болады. Ойын әрекеттері: зейінді болу, өз суретін уақытында қою, жүрісін өткізіп алмау. **(қоршаған ортамен таныстыру, математика негіздері)**	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Көбелек". Мақсат-міндеттер: балалардың жәндіктер туралы білімдерін тиянақтау; сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, көбелекті мүсіндеуді үйрету.	**"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде	**Тұқым мен жемістің таралуы жайлы әңгімелеу.** Мақсат-міндеттер: бұталар мен ағаштардың тұқымы мен жемістері жайлы білім беру; тұқымның бейімделуі мен таралу тәсілдерін түсіндіру. **(қоршаған ортамен таныстыру)** Тұқым таралуына байланысты бейнематериал көрсету. (Tigtag junior медиа бөлімінде)	**Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа

			отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. **(танымдық дағдылар, дене шынықтыру)**	**(қоршаған ортамен таныстыру)**	Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. (
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (шығыршықтармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен алдына ұстау. 1-2-шығыршықты қолымен аяғына дейін бұрап, айналдыру; 3-4- бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-отыру, шығыршықты жоғары көтеру; 2-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 7-8 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-қолдарын жанына жіберу; 2-қолдарын жоғары көтеріп, шығыршықты екінші қолына салу; 3-қолдарын жанына жіберу; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды келесі қолымен орындау. Жаттығу 6-8 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқты табан деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау.				

	1-сол аяғын бүгіп, көтеру, аяқтың астынан шығыршықты келесі қолға салу; 2-қолын жіберіп, бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-түзу қолдарын алға ұстау; 2-еңкейіп, шығыршықты жерге тигізу; 3-тіктеліп, шығыршықты алдына әкел; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты басына, екі қолды беліне қою. 1-оң аяғын жанына қою; 2-сол аяғын орнына қою; 3-сол аяғын жанына қою; 4-оң аяғын орнына қою. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 7. Бастапқы қалып: шығыршық жерде, аяқ бірге, қолды белге қою. Шығыршықты айналып, 1-4-ке дейін оңға және 5-8-ге дейін солға секіру. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Көктемгі егістік туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Балабақша ауласындағы ағаштар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу, қоршаған ортамен танысу)**	Егістікке жаңбырдың пайдасы туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Көктемгі егістік тақырыбында суреттерге қарап мәтін құрап әңгімелеу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Өсімдіктердің гүлдеуі туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Бақалар ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта тұрып оңға және солға	**Қазақ тілі** ""Егістікке арбамен барамыз". Еркелетіп ата." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы	**Дене шынықтыру** "Кенгурудың қимылдарын қызықтайық" Мақсат-міндеттер:	**Музыка** "Жау, жау, жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың көңілді әнді педагогпен бірге айта	**Дене шынықтыру** "Түрлі жазықтықтарда бүйірлеп адымдау". Мақсат-міндеттер: балаларды допты қағып

09.45:10.45	бұрылыстар жасауға; затты көлденеңінен (2–2,5 м арақашықтықта) оң қолмен лақтыруға үйрету.	ауыл тіршілігінің ерекшелігі, жыл құсы - қарлығаш туралы білімдерін нақтылау; үй жануарлары туралы білімдерін бекіту; көктемгі егістік жұмыстарының маңыздылығы туралы түсініктерін қалыптастыру. Балаларға қарлығаш туралы қазақ тіліндегі әнді айтуды, олардың қимыл-қозғалыс ерекшеліктерін ым-ишара арқылы жеткізуді үйрету; үй жануарларының дауыстарын есту арқылы ажырату біліктіліктерін дамыту; үй жануарларының төлдерін еркелету сөздерімен атау барысында артикуляцияларын, көру және есту зейінін, еске сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Байқампаздыққа, туған жерге сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Музыка** "Кемпірқосақ	балаларды затты көлденеңінен (2–2,5 м арақашықтықта) сол қолмен лақтыруға үйрету.	білу дағдыларын қалыптастыру; ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге және аяқ қимылдарын жасауда аяқты өкшемен және ұшына қоюға үйрету.	алып жүгіру; бір-бірінен қашық қойылған үрленген 5-6 доп арқылы кезекпен аттап өтуге үйрету.

		жолақтары". Мақсат-міндеттер: балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің мағынасын түсініп айта білу қабілетін жетілдіру.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен 10.40:12.20	**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек, діңі, бұтағы). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш) **Бақылау.** 2-3 түрлі ағаштарды бір-бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың пайдасы туралы айту. **Қимылды ойын. «Мен**	**Суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. «Көктемгі су» Н.Айытов Қаусатып қар боранды, Сарқырады бұлақтар. Көктем қайтып оралды, Құлпырды сай қыраттар. Таулар тастап ақ тонын Сағым ойнап, көзді алып Көк торғынға оранды Жақын тартты жырақтар **Бақылау.** Көктемде күн қызуын мол шашып, күн жылына бастайтынын түсіндіру. Өзен мен көлдерде сең жүре бастайды.	**Заттардың көлеңкесін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) **Бақылау.** Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің	**Дәрілік өсімдіктерді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** (шақпашөп, сасықшөп, үлкен жапырақтар т.б.) Жұмбақтар. Қай өсімдік болады Болмаса да ең көркем Шипалы шөп ... (Жолжелкен) Өзіне шап-шақ Киген қалпағы аппақ Далада тұр қаптап (Бақ-бақ) **Бақылау.** Балабақшаның ауласында өсіп жатқан өсімдіктерді тану, аттарын есте сақтауға үйрету. Дәрілік	**Шөптесін өсімдіктердің гүлденуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ; «Гүл» А. Меңжанова. Қызыл-жасыл гүл егіп, Баптап, күттік, түрлеттік, Апта сайын суардық. Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. **Бақылау.** Бұл өсімдіктердің шалғындарда өсетінін, сол себепті жарықты жақсы көретінін түсіндіру. Балаларды алаңда өсетін шөптесін өсімдіктермен

	атаған ағашқа барыңдар». (дене шынықтыру) Балаларды бірге жүруге үйрету, өз ағашын табуға көмек беру. Аймақта өсетін ағаштардың аттарын есте сақтау. Балалар аталған ағашқа қарай тәртіппен жүгіреді, көрсетеді, дәлелдейді, сөйтіп аталған ағаш туралы білімдері қалыптасады. **Еңбек.** Ұқыпты, мұнтаздай таза болуға, ересектердің көмегімен киімдерін ретке келтіруге, тазалауға, құрғатуға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құм бетіне таяқшамен сурет салуға үйрету. **(сурет салу)**	Табиғат құбылыстарына деген байқампаздық пен қызығушылықты дамыту. Ойларын өздері қорытындылауға үйрету, сөздік қорларын байыту. **Қимылды ойын. «Қояндар». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша қателеспей әрекет жасауға үйретуді жалғастыру (бастаушы айтады, бірақ өзі басқа қимылдарды жасайды). Өзенге секіру, жағаға секіру (жерде бір-біріне қарама-қарсы сызықтар). Ойын кезінде жаттығу жасауда, күш пен жігерлілікті дамыту. **Еңбек.** Өз қалауымен еріген қар бетіндегі қоқысты тазартады. Бірлескен еңбек әрекетіне қатыса білуге тәрбиелеу. Еңбек әрекетіне белсене қатысқан балаларды мадақтау. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Әр баланы өз қалауы бойынша ойындар таңдап	ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар суық, күннің көзінде жылы болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. **Қимылды ойын. «Қақпа». (дене шынықтыру)** Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. **Еңбек.** Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетіне тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға	өсімдіктерді қандай өсімдік, қандай мақсатпен қолданылатыны жайлы балаларға түсіндіріп өту. Мысалы: түймегүлді – антисептикалық емге, шақпашөпті – дәрумендер бар т.с.с.. **Қимылды ойын. «Қиын өткел». (дене шынықтыру)** Ұқыпты, тиянақты болу керек екенін айтып өту, ойынның шартын қадағалау. Ойын ойнап жатқанда балалардың достарына көмектесу, бір-біріне деген қарым-қатынастарын ояту. **Еңбек.** Емдік өсімдіктерді топтастыру. **(еңбек дағдылары)** Балаларды емдік өсімдікті жинауға шақыру, оларды табу. Бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрену. **Өз бетімен ойындар.** Балаларды ойын уақытында бір-бірімен араласуды, ойыншылардың тәртібіне	таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы түсініктерін қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр,сабағы, жапырақ, гүл, тұқымы), олардың әр өсімдікте әртүрлі екендігін түсіндіру, өсімдіктер гүлдейді. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене шынықтыру)** Екі топқа бөліну, ойын ережесін сақтау (ешкіні ұстап, бір аяқпен қозғалу, жүргізуші сенің белгіңді атаған кезде ғана жүгіру). Шыдамдылыққа үйрету. **Еңбек.** Емдік өсімдіктерді кептіру. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді жинауда жинақылыққа үйрету, айналаға пайда тигізу, қауіпсіздік ережелерін үнемі сақтау. **Өз бетімен ойындар:** Әр балаға өзіне ұнайтын іспен айналысуға мүмкіндік беру.

		алып ойнауға, ұжым болып ойнай білуге тәрбиелеу.	ойынға кірісуге көмектесу, өте белсенді балалардың басқалардың да ынтасын білдіруіне кедергі келтірмеуін қадағалау.	өзінің қарым-қатынасын білдіруге машықтандыру.	
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00					
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Қаңбақ шал» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Ғажайып орман тұрғындарына үйшік құрастырамыз". Мақсат-міндеттер: балаларды қағаз бетінің оң жағына есептеу таяқшаларынан қоянның үйшігін, ал сол жағына аюдың үйшігін құрастыруға үйрету.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жау, жау, жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңбыр туралы негізгі ұғымдарын қалыптастыру; жансыз табиғат нысандары туралы білімдерін кеңейту.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Апалы-сіңлілі үш қыз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Апалы-сіңлілі үш қыз" ертегісі мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіге қызығушылықтарын қалыптастыру; ертегі желісіндегі кейіпкерлердің қасиеттері	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Жайлаудағы гүлдер". Мақсат-міндеттер: балаларды сия тамшысы техникасына бейімдеу; сия тамшыларын қағаз бетіне түсіріп, пайда болған тамшыларды түтікшемен гүлдерге айналдырып, гүлденген дала пейзажын салу	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Тышқандарды санаймыз. Жиын сандар". Мақсат-міндеттер: балаларға заттардың беске дейінгі жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіруді жалғастыру.

			мен әрекеттерін зейін қойып, бақылай білуге үйрету.	амалдарына үйрету. **Ұлттық ойын.** **Алтыатар ойыны** Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі. **(дене шынықтыру)**	
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**Театрды сахналау.** Балалар еркін жұмыс таңдайды, кез келген	**"Еңбек" тақпағын жаттау.** Гүл өсірсең, терлеп,	**Ойын жаттығуы: "Сөз ойлап тап".** Мақсат-міндеттер:	**"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.**	**Ойын-тапсырма: "Қайшымен контур бойынша сурет қию".**

	ертегіні сахналайды. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	қарама-қарсы мағыналы сөз тауып айтуға үйрету. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	Мақсат-міндеттер: балалардың егіншілер туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **(жапсыру)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				

Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Ата-аналарға арналған 10 кеңес».	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» тақырыбына ата-аналармен әңгімелесу.	Кеңес: «Саусақ жаттығулары». Қол моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.	Ата-аналарға кеңес. "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	Ата-аналарға балалардың жетістігі жайлы айту, апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қарлығаш»				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**22.05-26.05.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	22 05 2023	23 05 2023	24 05 2023	25 05 2023	26 05 2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға "Балалардың жануарлар мен құстарға деген қызығушылығын дамытамыз" тақырыбында кеңестер беру; әңгімелесу; ата-аналардың мазалап жүрген сұрақтарына жауап беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер. Еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. **(еңбек дағдылары)**	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық".** Мақсат-міндеттер. Кезекшінің міндеттерін өз бетімен, адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; қажетіне қарай оларды сабақтан	Үлкендердің көмегімен жаз айларында даладағы гүлдерді суару, ағаштарға су құю, түптерін қопсыту, сыпырысу, қоқыстарды жинауға үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".** Мақсат-міндеттер. Балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту

	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		кейін орнына жинау. **(еңбек дағдылары)**		әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетке, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	"Санамақтар". Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық-солпық, Сен кір, сен шық! **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру. **(математика негіздері)**	**"Дойбы" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың логикалық ойлауын, байқағыштықты, зейінділікті дамыту. **(математика негіздері)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын	**"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді	**"Пазлдарды жинаймыз" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: ұсақ қол моторикасын, шыдамдылықты дамыту.

			жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(математика негіздері, қоршаған ортамен таныстыру)**	қайталаса, осы тақырыпқа байланысты көркем сөз үлгісін жатқа айтады. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау.			

	8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын-бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	Жаз туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Жаз туралы тақпақтар жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Жаз табиғатының суретіне қарап әңгіме құрау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Жаз туралы жұмбақтар шешу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Жаз туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Дене шынықтыру** "Кімнің адымы нық?" Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірінен қашық қойылған үрленген 5-6 доп арқылы	**Қазақ тілі** "Жайдары жаз келді! Жыл мезгілдері. Жаз. Кемпірқосақ түстері." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында	**Дене шынықтыру** "Орындықта бүйірлік адыммен жүру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан	**Музыка** "Кел, билейік!" (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде	**Дене шынықтыру** "Етпетімен еңбектеу". Мақсат-міндеттер: гимнастикалық орындықпен етпетінен жатып, екі қолымен

	кезекпен, қолдың түрлі қалпымен аттап өтуге үйрету.	жаз мезгілі мен жазғы табиғатқа тән құбылыстар, жәндіктер туралы түсініктерін кеңейту; кемпірқосақ түстерінің атауларын бекіту; жаз қызықтары жайлы білім алуларына ықпал ету. Балаларды қазақ тілінде әуен ырғағына сәйкес мәнерлеп тақпақ айтуды үйрету; өз бетінше сөз тіркестерін құрап, еркін жауап беруге жаттықтыру; «Жаз» тақырыбы бойынша көру және есту арқылы сөйлеуді қабылдау, ырғақты сезіну сезімдірін, сондай-ақ, еске сақтау, ойлау қабілеттерін, жағымды эмоцияларын, эстетикалық талғамдарын дамыту. Әдептілікке, байқампаздыққа, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Музыка** "Кел, билейік!"	бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге және жұппен жүру, жүгіру жаттығуларын дұрыс бағыт пен кері бағытта жасауға үйрету.	әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету.	(орындықтың екі жанынан ұстау) тартыла еңбектеуге үйрету.

		Мақсат-міндеттер: балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылары)**				
Серуен 10.40:12.20	**Жәндіктерді бақылау (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) **Бақылау.** Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту. Сары маса, көбелектер атауларын ажырату тағы басқа негізгі түрі,	**Гүлдерді бақылау (петунья, космея). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ, Аулада тұр қаптап. (Бақбақ) **Бақылау.** Балаларды гүлдердердің 3-4 түрін танып білуге үйретуді жалғастыру, гүлдерді түсіне және жапырағының түріне қарай айыра білу, атауларын есте сақтау.	**Шықты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақ. Маржандарым тығылды, Таң атқанша ағылды. (Шық) **Бақылау.** «Шық» деп аталатын өлі табиғаттағы құбылыс жөніндегі түсінікті қалыптастыру. Шықтың тек таң ата шығып, күн көтерілгенде еріп кететініне назар аудару. Табиғатқа деген қызығушылықтарын қалыптастыру.	**Құстарды бақылау (торғай, көгершін). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Көркем сөз. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап, Бөтегесі томпиып, Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. **Бақылау.** Немен көректенеді, қайда мекендейді, пайдасы	**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек, діңі, бұтағы). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш) **Бақылау.** 2-3 түрлі ағаштарды бір-бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың пайдасы туралы

	пішіндері жайлы мағлұмат беру. Гүлдің бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді, олар өз орнынан қозғалған жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. **Қимылды ойын. «Ұшады не ұшпайды». (дене шынықтыру)** Құстар, жануарлар, жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Оларды аттары бойынша ажырату, дабыл берілгеннен бастап балалардың білгірліктерін анықтау. Ойынның шартын сақтау арқылы балаларды ойынға тарту, ойынды өз беттерінше үлкендердің көмегісіз ойнау. **Еңбек.** Гербарий жасау. Ересектердің тапсырмасын жауапкершілікпен және	Өсу үшін су, жылу және т.б.. түсінІктерді кеңейту. Гүлдерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене шынықтыру)** Балалалардың ойын ережелерін сақтауын, жауапты рөлдерді орындай білу дағдыларын дамыту. **Еңбек.** Гүлзардағы жұмыс, гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді өз бетімен суаруды қаншалықты білетіні жөніНдегі түсінігін бекіту (суару ережелерін ұсыну). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар.** Айналмамен ойнау. Балаларды айналмамен ойнату дағдыларын арттыру. Жылдамдыққа, алғырлыққа баулу, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу, қауіпсіздік	**Қимылды ойын. «Менің көңілді добым». (дене шынықтыру)** Доппен ойнау әдістерін бекіту, қимыл-қозғалыстарын дамыту ептілікке баулу. **Еңбек.** Ауылдағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктердің солып қураған жапырақтарын алып тастау. Қолданған еңбек құралдарын ретке келтіріп өз орнына қоюға дағдыландыру. **Өз бетімен ойындар.** Өз бетінше ойнай білу қабілеттерін арттыру.	қандай болатыны туралы білімдерін толықтыру. **Қимылды ойын. «Құстар және түлкі». (дене шынықтыру)** «Түлкіні» санамақ арқылы тандай алу. Алаңда секіру, жүгіруді бекіту. **Еңбек.** Құстарды тамақтандыру. Құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық-тербеткіш. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	айту. **Қимылды ойын. «Мен атаған ағашқа барыңдар». (дене шынықтыру)** Балаларды бірге жүруге үйрету, өз ағашын табуға көмек беру. Аймақта өсетін ағаштардың аттарын есте сақтау. Балалар аталған ағашқа қарай тәртіппен жүгіреді, көрсетеді, дәлелдейді, сөйтіп аталған ағаш туралы білімдері қалыптасады. **Еңбек.** Ұқыпты, мұнтаздай таза болуға, ересектердің көмегімен киімдерін ретке келтіруге, тазалауға, құрғатуға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құм бетіне таяқшамен сурет салуға үйрету.

	өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге деген сүйіспеншілігін туғызу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Ойын түрін таңдауындағы дербестік әрекетін жетілдіру.	ережесін сақтау.			
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын-бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	«Ақылды етікші» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу,	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан				

сауықтыру шаралары 15.10:15.40	күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Арманшыл сарғыш марғау" тақпағы негізінде түстер туралы әңгімелеу. Мақсат-міндеттер: балалардың тақпақ оқу және әңгімелеу сөйлеу формалары жөнінде білімдерін пысықтау, зат есімдердің құбылысты, затты, аңды, құсты бідіретіні жөніндегі түсініктерін тиянақтау; сөздердің логикалық ой құрылымына тізілетінін көрсету; түстерді пысықтау.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Өз қалауы бойынша". Мақсат-міндеттер: балаларды өз қалаулары бойынша сурет салу әрекетіне машықтандыру; барлық игерген сурет салу техникаларын естеріңе түсіріп, белгілі композицияны, бейнелерді салу амалдарын пысықтау. **Ритмикалық жаттығу** Жолдарыңа үңіліп, Екі бақа жүгіріп, Секіреді, бақ-бақ, Ағаштарды аттап. Олар ерте тұрады, Беті-қолын жуады. Оңға-солға шайқалып, Бақылдайды ән салып. Судан шіркей табады, Өсіп үлкен болады. Бақ-бақ, нақ-нақ,	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Өсімдіктер мен кемпірқосақ". Мақсат-міндеттер: балаларды "Өсімдіктер мен кемпірқосақ" ертегісі мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіге қызығушылықтарын қалыптастыру; ертегі желісінде кездесетін заттардың қасиеттері мен әрекеттерін зейін қойып, бақылай білуге үйрету. **Ұлттық ойын. Теңге ілу** Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Күн сәулесі". Мақсат-міндеттер: балаларға күн жайлы мәлімет беру; күннің пайдасы туралы білімдерін кеңейту; күннің көзі жарқырап тұрса, жылу беретіні жөнінде ұғымдарын қалыптастыру. **Ұлттық ойын. Түйілген орамал** Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Судағы ғажап балық". Мақсат-міндеттер: қағазбен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру. **"Эстафета".** Ойынның мақсат-міндеттер. Балалардың тілін және сөздік қорын дамыту. Ертегі кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту. Ойынның барысы. Балалар дөңгеленіп тұрады, жүргізуші қолында эстафаталық таяқша болады. Жүргізуші бір ертегі кейіпкерінің атын айтып, қолындағы таяқшаны қасындағы балаға береді. Таяқшаны алған бала сол ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекет қимылына

		Біздер айттық тақпақ. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, дене шынықтыру)**	шұңқыр қазылады. Шұңқырға он- оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді. **(дене шынықтыру)**	қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады. **(дене шынықтыру)**	байланысты сөз айтып, келесі балаға тездетіп таяқшаны беруі тиіс. Жүргізуші қолына таяқша қайтып келгенде, ол жаңа сөздер айтып, басқа балаға бере бастайды. Балалар сөз тауып айта алмаса, айып салынады. **(дене шынықтыру)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**«Әдемі кілемшелер». (Сарғыш марғауға кілемшелер жасау)** Ойынның мақсат-міндеттер. Бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа	**"Суретші нені шатастырды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтау мен логикалық ойлауын, зеректікті дамыту. Жаз мезгіліне байланысты суреттер. Мысалы: жаз мезгілінде	**Жаңылтпаштар жаттау.** 1) Топ бала, топ бала Ойнап жүр, топтала. Зымырап допты ала, Қуады көп бала. 2) Омар томар алар, Орал орақ орар. 3) Қырда қырау Қызыл ала бұзау. **(сөйлеуді дамыту және**	**Ойын жаттығуы: "Кім көп сөз ойлап табады?".** Мақсат-міндеттер: тапқырлықты дамыту. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**"Жаз келді" тақпағын жаттау.** Жайқалып жапырақ, Құлпырып қызғалдақ. Тұратын көз тартып, Жаз келді күн шуақ. Ж.Молдағалиев **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

	тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары: қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны. Балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ құрайды. **(математика негіздері, шығармашылық дағдылар)**	қар жауып тұр. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**көркем әдебиет)**		
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Ата-аналарға кеңес. "Егер бала жиі ашуланса ..."	Баланың эмоциялық жағдайы.	Әңгіме: «Жаздағы дамытушылық ойындары».	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Ата-аналармен балалардың жетістігі жайлы айту; апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**29.05-31.05.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	29. 05. 2023.	30. 05. 2023.	31. 05. 2023.		
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналарға кеңес. "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттер. Еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. **(еңбек дағдылары)**	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу;	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою.		

		еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өз-өзіне қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**	Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		
	Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді". Мақсат-міндеттер: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар	**Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Бірдей гүл жұбын тап" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдау, зейін, ойлау қабылеттерін дамыту; гүлдердің түрлерін білуге машықтандыру. Педагог балаларға бір алаңның екі қатарында орналасқан сегіз гүлдерді көрсетеді. Балалар гүлдердің арасында бірдей гүлдерді табу керек. Педагог гүлдерді атауға да шақырады. **(математика негіздері)** **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту.		

	ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар қызарған. ("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасырынып жатқаны, Көзге түспей, тәп-тәтті! Еңкейіп кеп, ерінбей, (Қалған балалар ортаға шығып, сұқ саусақтарын қозғалтады) Теріп салам себетке. Кіп-кішкене, моншақтай, Әсер етер тәбетке. Аударған А. Көкенова. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	**"Мозаика", "Лото" үстел үсті ойындары.** Мақсат-міндеттер: ақыл-ой қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(математика негіздері)**	**(сурет салу)**		
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау.				

	1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жаз мезгілі туралы әңгімелесу.	Жаз мезгіліне байланысты сюжетті	Жаз мезгілі туралы жұмбақтар шешу.		

09.30:09.45	**(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру)**	суреттерге қарап әңгіме құрау. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Дене шынықтыру** "Жәндіктерді бақылаймыз, еңбектейміз, жорғалаймыз". Мақсат-міндеттер: балаларды ұзындыққа 4-6 сызықтың үстінен секіруге (сызықтардың арақашықтығы 40-50 см) үйрету.	**Қазақ тілі** "Жайдары жаз келді! Жыл мезгілдері. Жаз. Кемпірқосақ түстері." (пысықтау) Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында жаз мезгілі мен жазғы табиғатқа тән құбылыстар, жәндіктер туралы түсініктерін кеңейту; кемпірқосақ түстерінің атауларын бекіту; жаз қызықтары жайлы білім алуларына ықпал ету. Балаларды қазақ тілінде әуен ырғағына сәйкес мәнерлеп тақпақ айтуды үйрету; өз бетінше сөз тіркестерін құрап, еркін жауап беруге жаттықтыру; «Жаз» тақырыбы бойынша көру және есту арқылы сөйлеуді қабылдау, ырғақты сезіну сезімдірін, сондай-ақ,	**Дене шынықтыру** "Жайдары жаздың ойындары". Мақсат-міндеттер: балаларда қатарға үшеуден тұрып, сапты қайтадан құру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру және жүгіру дағдыларын жетілдіру.	**Жазғы сауықтыру бағдарламасы.**	**Жазғы сауықтыру бағдарламасы.**

		еске сақтау, ойлау қабілеттерін, жағымды эмоцияларын, эстетикалық талғамдарын дамыту. Әдептілікке, байқампаздыққа, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.			
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылары)**				
Серуен 10.40:12.20	**Гүлдерді бақылау (петунья, космея). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ, Аулада тұр қаптап. (Бақбақ) **Бақылау.** Балаларды гүлдердің 3-4 түрін танып білуге үйретуді жалғастыру, гүлдерді түсіне және жапырағының түріне қарай айыра білу, атауларын есте сақтау. Өсу үшін су, жылу және т.б.. түсінІктерді кеңейту.	**Жәндіктерді бақылау (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) **Бақылау.** Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту. Сары маса, көбелектер атауларын ажырату тағы басқа негізгі түрі, пішіндері жайлы мағлұмат беру. Гүлдің	**Шөптерді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. «Айт» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) **Бақылау.** Аулада өсетін өсімдіктерді танып білу, 3-4 түрін. Жапырақтарын, гүлдерін, тамырларын қарап көру. Гүлді жұлмауға, баспауға үйрету. **Қимылды ойын «Бірінші болу». (дене шынықтыру)** Бір сызықта тұрған әртүрлі заттарды айнала		

	Гүлдерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене шынықтыру)** Балалалардың ойын ережелерін сақтауын, жауапты рөлдерді орындай білу дағдыларын дамыту. **Еңбек.** Гүлзардағы жұмыс, гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді өз бетімен суаруды қаншалықты білетіні жөніНдегі түсінігін бекіту (суару ережелерін ұсыну). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар.** Айналмамен ойнау. **(дене шынықтыру)** Балаларды айналмамен ойнату дағдыларын арттыру. Жылдамдыққа, алғырлыққа баулу, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу, қауіпсіздік ережесін сақтау.	бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді, олар өз орнынан қозғалған жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. **Қимылды ойын. «Ұшады не ұшпайды». (дене шынықтыру)** Құстар, жануарлар, жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Оларды аттары бойынша ажырату, дабыл берілгеннен бастап балалардың білгірліктерін анықтау. Ойынның шартын сақтау арқылы балаларды ойынға тарту, ойынды өз беттерінше үлкендердің көмегісіз ойнау. **Еңбек.** Гербарий жасау. Ересектердің тапсырмасын жауапкершілікпен және өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге	жүгіру. Ойын ережелерін бұзбай, жарысқа қатыстыру. **Еңбек.** Тәрбиешінің көмегімен жұмысты бөліп алуға келісу, бірлескен тапсырманы өз уақытында аяқтау іскерліктерін қалыптастыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Өзіндік ойнау, өзін-өзі басқара білуге үйрету.		

		деген сүйіспеншілігін туғызу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын түрін таңдауындағы дербестік әрекетін жетілдіру.			
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**				

Бесін ас **15.40:16.00**	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Сақина" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды зеректікке, ептілікке, шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Бастаушы шеңбер ішіне, ал балалар шеңберді айнала тұрады. Алақанында сақина бар, оны екі қолды біріктіріп, кезек-кезек балалардың алақанын ашып, байқатпай біріне беруге тырысады. Балалар бастаушының әрекетін және достарын мұқият бақылайды. Сақинаға ие болған бала басқаларға білдірмеу керек. Белгі бойынша бастаушы: "Сақина, сақина, қане шықшы ортаға!" – дегенде сақина ұстаған бала шеңбер ортасына жүгіріп шығады да, бастаушы болады. Егер ойыншылар белгі бергенге дейін балалардың бірінен сақинаны байқап қалса,	**"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім	**Ритмикалық жаттығу** Шынығу үшін шымыр боп, (оң қолын жоғары көтереді) Шынығамыз шаршамай. (сол қолын жоғары көтереді) Бұлшық еттер шымыр боп, (қолдарын кеуде тұсында кереді) Аламыз сосын тыныс жай. (төменнен жоғары әкеліп, дем шығарады) **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**		

	оны шеңбер ортасына жібермейді. Ондай жағдайда ойынды сол бастаушы қайта жалғастырады. **(дене шынықтыру)**	боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**			
Балалармен жеке	**Жаз мезгілі туралы**	Жаз мезгіліндегі	**Театрды сахналау.**		

жұмыс **16.15:16.30**	**тақпақтар жаттау.** Жарқын жаз Көл жағалай көп құстар Ұшып-қонып жатады. Қиқуласып әр тұстан Сызылтып үн қатады. Дөңгеленіп төбеден, Сәулесін күн төгеді. Жарқын жаздың не деген, Жасыл түсі көп еді. А.Омарова **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	қауіпсіздік ережелері жайлы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Балалар еркін жұмыс таңдайды, кез-келген ертегіні сахналайды. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**		
Серуенге дайындық **16.30:16.50**	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Ата-аналарға кеңес. Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі.	"Жазда баланың демалысын қалай ұйымдастырасыз?" ата-аналарға кеңес.		

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**29.05 - 02.06.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
				01.06.2023	02.06.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Балалар бірінші күн толық құжаттарымен, дене қызуын өлшеп, дене терісін тексеріп, медбикенің рұқсатымен қабылданады. Бойы, салмағы өлшенеді.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45				**"Киім шкафын реттеу" (тәрбиешінің көмекшісімен бірігіп).** Мақсат-міндеттер: балаларды киім-кешекке арналған жеке шкафты таза ұстауға үйрету: шкафты киімдер мен аяқ киімнен босату, дымқыл шүберекпен сөрелерді сүртіп, киімдерді қайта орнына тиянақты жинау. Тәртіпке бағынуға,	**"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

				еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ұжымдағы ұйымшыл еңбекке үйрету. **(еңбек дағдылары)**	
				"Текшелер" құрастырғышымен ойындар. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Балалар құрылыс материалдардан балабақша құрастырады. Құралдары: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар. **(құрастыру)** **"Балабақша" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: мәтіннің мәніне, ырғағына сай қозғалуға ынталандыру; дене мүшелерін жетілдіру, жағымды эмоцияларды дамыту; балабақшада ұйымшыл болуға баулу. - Балабақша, балабақша (Орнында марш басу, қолдармен сермеу) Біздің ортақ үйіміз. Бізбен бірге, бізбен бірге (Орнында жүріп, шапалақтау) Ойыншықтар,	**"Дойбы" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын мақсаты. Қарсыластың фигураларын толық жою немесе жүру жолын бұғаттау. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс!

				достарымыз. Ойнап-күліп, ойнап-күліп, (Орнында секіру, қолдармен жоғары шапалақтау) Бізбен бірге қоймайды, Қолды бұлғап, қолды бұлғап, (Орнында жүріп, қолдармен алдыда бұрмалау) Кейіпкерді сомдайды. Отырады да тұрады, (Қолдар белде, аяқтарды бүгіп, тік тұру) Теңселеді жан-жаққа, (Қолдар белде, оң-сол жақтарға теңселу) Оңға-солға бұрылады, (Қолдар белде, оң-солға бұрылу) Жүреді болашаққа. (Орнында марш басу, қолдарды жоғары көтеру) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	(Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Ақымақ қасқыр"ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні оқып беру, мазмұнын әңгімелеуге үйрету; ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, сөздерін айтқызу арқылы байланыстырып сөйлеуге, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауға үйрету; сөздік қорларын молайтып, тіл байлықтарын дамыту; достыққа, бірлікке тәрбиелеу.
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шынықса жас денеміз, Жылдам өсе береміз. **(дене шынықтыру)**				

Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**				**"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру. Жау, жау, жаңбыр, селдетіп, Күткеніміз сең едің. Жас егін де ер жетіп, Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр, тағы да, Дала, тауға көрік бер. менің еккен бағымда, Өссін жүзім, өріктер. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**«Кім не істейді?" сөздік ойыны.** Мақсат-міндеттер: көрсетілген объектінің, құбылыстың суретіне қарап немесе атауын естіп, оның не істейтінін айтуға машықтандыру; сөздік қорды молайту: ойлау, есте жаңғырту қабілетін дамыту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-				**Музыкадан ойын-жаттығу** "Қош келдің, жаз!" Мақсаты: Балалардың	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Қос кемпірқосақ" Мақсат-міндеттер:

әрекет **09.45:10.45**				жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жазғы кемпірқосақ" Мақсат-міндеттер: Балалардың жыл мезгілінің табиғи құбылыстары, ай аттары, апта күндері жайындағы білімдерін бекіту; таң, күн, кеш, түн мезгілдерінің атауы мен ауысуы туралы түсініктерді тиянақтау; сөздік қорын молайту, логикалық ойлауын, қолдың қимыл қозғалыс моторикасын дамыту; аңғарымпаздыққа, жан-жақтылыққа тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Қала аспанындағы кемпірқосақ" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі құралдардың көмегімен әдемі табиғи құбылыстар жайлы түсініктерін	Балаларды сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұруға; 2-3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту. **Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Түрлі-түсті ертегі әлеміне саяхат" Мақсат-міндеттер: Балалардың түстер туралы білімдерін бекіту (қызыл, сарғыш, сары, жасыл, көк, көгілдір, күлгін). Сөйлеу, есте сақтау, ойлау, зейін,қиялын, шығармашылық қабілеттерін дамыту. Топтағы өзара достық қарым-қатынасқа белсенділікке, тәуелсіздікке, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу.

				шығармашылық түрде жеткізе білуге, негізгі түстерді тануды, саусақпен сурет салуды үйретуді жалғастыру; балалардың түстерді қабылдау, түсті таңдау біліктілігін дамыту; зейіндерін тұрақтандыру, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, табиғатты аялауға, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен 10.40:12.20				**Өрмекшіні бақылау. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: өрмекшілер олардың ерекшеліктері, тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейтуді жалғастыру; қоршаған ортаға деген қызығушылықтарын арттыру. **Зерттеу.** Ұлғайтқыш әйнек арқылы үлкен өрмекшіні бақылау (өрмекшінің көзі мен ауызы басында, ал кеудесі төрт аяғына тірелген). **Ересектермен бірге**	**Күн-жылу мен жарық көзі. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. **Зерттеу.** Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме?

				орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүлзарда гүлдеп тұрған өсімдікті (барқыт гүлді) топқа ауыстыру. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: гүлдің айналасын ұқыпты қазуды үйретуді жалғастыру; гүлдерді топырағымен бірге құмыраға ұқыпты ауыстыруды үйрету; өсімдіктерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **"Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып,	Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды. Біраз уақыттан кейін, балалар күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына қорытынды жасау. **Еңбек тапсырмалары:** кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Ойын мақсат-міндеттері: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу.

				отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Бір, екі", "Үнсіз адымда". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: дұрыс жүру дағдысын, қозғалыс координациясын меңгерту; төзімділікке тәрбиелеу. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, алаңда**	Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. **"Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: қабырғаға өрмелеу

				шығарылған материалмен ойындар: баяу қарқында ұзақ жүгіру. **(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: ептілікті, төзімділікті, дұрыс тыныс алуды дамыту.	біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар. **"Шеңберді дәлде". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.
Серуеннен оралу	Өз бетінше шешініп, жылдам киіну біліктіліктерін бекіту; балаларды аяқ киімнің бауын тағып, сырт киімнің түймесін ағыта білуді үйретуді жалғастыру.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларға қолын жуар алдында жеңдерін түруді, суды жан-жағына шашыратпай бетін жууды үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жууды үйрету. *Көркемсөз* Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз, кешке де, Жуын күндіз, түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар алдында, Жуын ақ таң атқанда. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15				**"Не жасырылған" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын, байланыстыра сөйлеуін дамыту; заттардың қасиеттерін танып, білуге деген қызығушылықтарын арттыру. Барысы. Алдымен педагог, кейін балалар кезектесіп, жүргізуші рөлін атқарады. Жүргізуші сөзбен балалар жасырған (ойыншықты, құбылысты, жан-жануарды, құсты, өсімдікті) затты суреттейді, бірақ атамайды. Ойыншы балалар жауабын табуға тырысады. Алдымен педагог балаларға заттың қарапайым, анық сипаттамасын береді, кейін тапсырма күрделенеді. Мысалы. "Бұл өсімдік қылқан жапырақты ағаштарға жатады, үшбұрыш пішінді болып келеді"; "Бұл жиһаз, пластиктан ғана емес, сондай-ақ ағаштан да	**"Көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтау" дамытушылық жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балаларды жұмылу көзбен, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру; вестибуляр аппараттарын, көру қабілеттерін дамыту. Барысы. Орындарынан тұру, қолдарын екі жаққа созу; екі аяқпен кезек-кезек тепе-теңдікті сақтай отырып, тұру. Жаттығудың алғашқы үлгісін педагог өзі көрсетеді. Тепе-теңдік ұзақтығын реттеу қажет. Театрландырылған қойылым. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** **"Алма" ертегісі** Мақсат-міндеттер: балалар жадында ертегі мазмұнын қайта жаңғырту, есте сақтау, ойлау, эмоциялық, ым-ишаралық, коммуникативтік

				жасалады, адамның тынығуына жағымды әсер етеді". **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Балабақша". Мақсат-міндеттер: балалардың балабақшадағы негізгі қызмет түрлері мен жұмыс атқаратын мамандар жайлы жалпы түсініктерін бекіту; өзара өнімді қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Балабақшада жұмыс атқаратын медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, аула сыпырушыға қажетті құрал-жабдықтар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін ойнайтын балалар, өздеріне қажет құрал-жабдықтарды тандап, белгіленген бұрышқа жинайды.	қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Алма пішіні, костюмдер, ертегі кейіпкерлерінің бетперделері (қоян, қарға, аю, кірпі). Барысы. Педагог балаларға "Алма" ертегісінің мазмұнын қайталатады. Балалар өз қалауы бойынша кейіпкерлерді таңдайды, кейін кейіпкерлер костюмдарын киіп, өз орындарына барады. Басынан автор рөлін педагог өзі алады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге кім ненің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс-балалар, көрермендерге құрмет білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мадақтауларға ие болады. Соңында педагог балалардан, шығарманың олай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетін қысқаша талдап береді. **(сөйлеуді дамыту,**

				Балалар мен мамандардың рөлін ойнайтындар өзара кімнің қайда баратының және не істейтінің кеңесіп, жоспарлайды. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды бекітуге ықпал етеді, қосымша сұрақтар қояды, анықтайды, қандай қимыл-әрекет қабылдап, не істеу керектігін, балалардың ауысуына бағыттайды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)**	**көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)**
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**				**"Ғажайып қап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: ойыншық атауларымен сөздік қорларын арттыру. Көркем сөзді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады.	**"Менің әжем" тақырыбында әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорларын, жақын туыстық атауларды білдіретін жаңа сөздермен толықтыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**

				Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен 16.50:18.00				**Кемпірқосақты бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. Көркем сөзді жаттау жаттығуы. Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру.	**Желді бақылау.** Мақсат-міндеттер: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер:

				"Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. **Еңбек әрекеті:** ойын жабындысын жинау. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын бекіту. "Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді.	балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды

				Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. "Тым-тырақай" ойыны. Мақсаты: балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Допты түсіріп алма"	үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар

				ойын-жаттығуы. Мақсаты: допты қағып алу біліктілігін жетілдіру; сөздік қорды байыту; заттардың топтастыра білу қабілетін, ой шапшаңдығын дамыту. Балалар шеңберде тұрады, кімнің қолына доп түссе, оны түсіріп алмай, келісілген топтамаға жататын заттың бірін атау керек." Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. Мақсаты: ракетканы қарсыласы жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30				Ата-аналарға арналған кеңес. "Бала белсенділігі - оның денсаулық кепілі."	Айына бір рет "Отбасы күнін" өткізу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**05.06. - 09.06.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	05.06.2023	06.06.2023	07.06.2023	08.06.2023	09.06.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз".** Мақсат-міндеттер: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды ұйымдастырылған іс-әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды тиянақты жинауға үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге жылу мен жарықтың қажеттілігі жайлы білімдерін кеңейту, жапырағы бойынша өсімдіктердің ылғалсүйгіш, құрғақшылыққа төзімді, жарық сүйгіш, көлеңке сүйгіш екенін анықтау. Ұқыптылықты, өз іс-әрекетіне сенімділікті, су мен өсімдіктермен істелетін еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа деген қамқорлық сезімдерін және оны аялауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Орындықтарды жуу".** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін қалыптастыру. Ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Ойыннан кейін топты ретке келтіру".** Мақсат-міндеттер: балаларда тазалыққа, тәртіпке саналы түрде ұмтылу біліктіліктерін пысықтау, ойыннан кейін ойыншықтарды жинау әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алда атқарылатын қызмет іс-әрекетіне қажет материалдарды таңдап алуды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Ойыншықтарды реттеу".** Мақсат-міндеттер: балаларды жұмыс жасау алдында алжапқыш киюге үйрету; ойыншықтарды ұстау тәртібі: жуу, кептіру, сүртіп орнына қою. Еңбекке баулу. Сумен жұмыс жасау кезіндегі зейінділікті дамыту. Өздерінің және өзгелердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

	"Бұл үйде кім тұрады?" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Барысы. Тәрбиеші үйдің терезесінен отбасы мүшелерінің суреттерін көрсетеді. Балалар оларды атайды, өзінің отбасы мүшелеріне сипаттама береді. **"Қане, көрсет" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау, қабылдау, зейін, елестету, пантомималық қабілеттерін дамыту; көліктер туралы түсініктерді пысықтау; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балаларды шеңберге немесе қатарларға тұруға ұсынуға, ырғақты әуенді қосып қоюға болады. Ұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту) Машина жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) Пароход жүзіп келеді,	**Саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз. Бас бармақ – әкем, Балаң үйрек – шешем, Ортан терек – ағам. Шылдыр шүмек – мен, Кішкентай бөбек – сен. Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** **"Қайсы ең ауыр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр). Педагог әуелі дөңгелек пішінге ұқсайтын, содан	**"Лото" үстел үсті ойыны (отбасы).** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)** **"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары жоғарыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне	**"Менің жанұям" фотосуреттерді қарастыру.** Мақсат-міндеттер: байланыстырып сөйлеу қабілетін жетілдіру, сөздік қорын молайту; туыстарға деген сүйіспеншілікті арттыру. Фотосуретте бейнеленген отбасы жайлы әңгімелеу. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** **Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?".** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып,	**"Үй құрастырамыз" құрастыру ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту; отбасына деген сүйіспеншілігін дамыту. Балалар құрылыс материалдардан түрлі үйдерді құрастырады. Құралдары: құрылыс материалдар жинақтамасы: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар. Сондай-ақ; "Лего" немесе ағаш құрастырғыш ойыншықтары. **(құрастыру)** **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус,

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шынықса жас денеміз, Жылдам өсе береміз. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	Балалардың беті-қолдарын жуу, таңғы асқа отыру. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс қолдануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу.

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Отбасы" тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру.** Мақсат-міндеттер: балаларды, суреттерді әңгімелеу кезінде, отбасы мүшелерінің отбасыда алатын орны туралы ойлармен бөлісуге ынталандыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. **(сөйлеуді дамыту)**	**Әңгімелесу: "Мен тұратын қала (ауыл, аймақ)".** Мақсат-міндеттер: балалардың сүйікті қаласының көрікті жерлері жайлы білімдерін бекіту. Оларды фотосуреттерден тануды және атауды үйрету. Байланыстырып сөйлеуді, қиялдарын сын есімдерін таңдау біліктіліктерін дамыту. **(сөйлеуді дамыту,**	**Отбасы жайлы мақалдар-мәтелдер жаттау.** Мақсат-міндеттер: балаларды әдептілікке, үлкенге құрмет көрсету қағидаларына тәрбиелеу. Жақсы ата – орман, Жақсы бала қорған. Отан - қуат, Отбасы - шуақ. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Жұмбақтар әлеміне саяхат" Мақсат-міндеттер: Балаларға жұмбақтар туралы түсінік беру; жұмбақты толық тыңдап, жауабын табуға үйрету; есте сақтау қабілетін жетілдіру; балалардың ой-өрісін дамыту; өз ойын еркін айтуға үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Әсем қала" Мақсат-міндеттер: Балалардың сандық және реттік санау туралы білімдерін бекіту; геометриялық фигураларды ажырата және атай білуге үйрету; заттарды санымен байланыстыру туралы білімдерін бекіту. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Біздің қала" Мақсат-міндеттер: Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Жаз да келді пейілді" Мақсат-міндеттер: Балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, қолын жоғары көтеріп тақтай бойымен жүру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіру; 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіру іскерліктерін жетілдіру; қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру.	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Үйдің құрылысы" Мақсат-міндеттер: Өтілген мүсіндеу техникалар бойынша бұйым жасап үйренуді қалыптастыру; ауызша нұсқаулық бойынша, алгоритм әрекеттерінің көрінісі, балаларды ұзын сопақшаны есіп, бір-біріне тығыз қосуды үйрету; қолөнер жасауда қиял мен шығармашылықты дамыту; ұсақ қол маторикасын, үйлестіру қозғалысын дамыту; бастаған жұмысын аяқтауға, ермексазбен ұқыпты жұмыс жасаға тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Таңқаларлық құм" Мақсат-міндеттер: Балаларды құрғақ және дымқыл құмның қасиеттерімен таныстыру, балаларға құм өте ұсақ бөлшектерден - құм түйірлерінен тұратынын көрсету; эксперименттік іс-әрекет арқылы себеп-салдар байланысын орната білу, балалардың сөздік қорын кеңейту; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру., зерттеу қызметіне қызығушылық.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен **10.40:12.20**	**Желді бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті:** ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау. **(еңбек дағдылары)**	**Көліктерді бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: көліктерді жүргізетін тек ересектер болатынын байқату; көлікті жүргізу үшін рұқсат болу керектігін түсінуге жағдайлар жасау; жол ережелерін пысықтау. Ережені есте сақтау жаттығуы. Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". Мақсат-міндеттер: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол	**Жазғы ағаштарды (саябақта, аулада) бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: аққайын мен көктеректі діңгегінің түсінен және жапырағынан ажыратуды дағдыландыру; ағаштың бөліктері (діңгегі, бұтағы, тамыры) жайлы түсініктерін бекіту; туған жердің табиғатына деген сүйіспеншілік сезімін тәрбиелеу. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** гербарий жасау үшін көктерек пен аққайын жапырақтарын жинау. Мақсат-міндеттер: жапырақтарды ажыратуды үйрету; ағаштарға деген сүйіспеншілікті арттыру. **"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре	**Торғайларды бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: торғайдың дене ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. Балалардың назарын торғайдың бір орында тоқтамайтынына аудару; торғай - өте пысық, жылдам, шапшаң, зерек, көңілді құс екені туралы айту. Торғай жыртқыштардан тез құтылу үшін көп қимылдайды, қауіпті сезетін құс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құраған ұсақ бұтақтарды жинау. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жұмыс дағдыларын меңгерту;	**Терек мамығын бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: терек ағашы жайлы білімдерін бекіту; ағаштардың тұқым беру амалдарының біріне көз жеткізу; өсімдіктерді тануға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Педагог бүршіктерден терек мамықтарының шығатынын, содан соң желмен ұшырылып, жерге түсінінін көрсету. Балаларға әрбір мамықтың ұшында бір тұқым жабысып тұрғанын байқату. **Еңбек әрекеті:** терек мамығы қол еңбегі сабақтарына қағаз қаптарына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Педагог аллергиясы бар балалардың қатысы-қатыспауын ескеру керек. **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты

Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуды, өз киімін өзі шешуді, өз қажеттері жайында айтуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Түскі ас 12.30:13.00	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері.
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік	**"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып атайды. Мысалы, "су"-балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Кемпірқосақ" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: негігзгі және қосымша түстер жайлы түсініктерін бекіту. Ойын барысында балалар түрлі түсті жолақтарды таңдайды, түстерді сәйкес рет-ретімен орналастырып, кемпірқосақ құрайды. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Жануарлар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың жануарлар бағы, қорғауға алынған жан-жануарлар жайлы түсініктерін бекіту; ветеринар дәрігер, орнитолог туралы түсініктерін бекіту; мамандардың жануарлар бағында қандай рөл ойнайтынын анықтау; жануарларға қамқорлық танытуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші балалармен бірге ойын алдында жануарлар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлем бойынша қорғалатын	**"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл;	**Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын."Дәріхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту;

Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	"Менің жанұям", отбасы туралы мақалдар мен жаңылтпаштар айту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Кім спортшы?" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау)	**Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; көркем сөзді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз. Бас бармақ – әкем, Балаң үйрек – шешем, Ортан терек – ағам. Шылдыр шүмек – мен, Кішкентай бөбек – сен. Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**	**"Жоғалған зат" үстел үсті ойыны.** Барысы. Педагог үстел үстіне бірнеше заттар қояды. Балалар мұқият қарап алғаннан кейін, артқа бұрылады. Үстел үстінен бір затты алып тастайды. Бала жоғалған затты табу керек. Жоғалатын заттар санын біртіндеп көбейтуге болады. **(танымдық дағдылар)**	**Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; көркем сөзді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Әлди-әлди, балапан (екі қол алдыға қаратулы, оң-сол жаққа бұрмалау), Саусақтарың, алақан (екі қол саусақтары жұдырықтарға жұмылып, ашылады), Санамаққа ашылсын (орнында адымдау, қолдармен сермеу, жүру темпі жылдам), Кезекпенен басылсын (қос аяқ иық енінде, қолдар белде). Қарт атам – бас бармақ (адымдау кезінде екі қол алға тік созылады, бас бармақтар көрсетіледі), Ақ әжем – балаң үйрек (екі қолды төмен, жан-жаққа жіберу, алақандар жинақы, бүгулі, адымдап тұрғанда жанбасқа соғылады), Әкешім – ортан терек (екі қол иықтардан жоғары көтеріліп, иыққа қайта	**Санамақ.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бір дегенім - білім Екі дегенім - елім. Үш дегенім - үміт, Төрт дегенім - түлік. Бес дегенім - берік, Алты дегенім - арық. Жеті дегенім - желім, Сегіз дегенім - сенім, Тоғыз дегенім - той, Он дегенім -ой, Онға дейін санап қой! **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақтамалары, шаршы пішінді парақтар. **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Серуен 16.50:18.00	**Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: аула тазалығы пен аумақ әсемдігін сақтау үшін күнде еңбек ету керектігі туралы түсінуге, еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу; аула сыпырушының қолданатын құралдары туралы білімдерін жетілдіру. Балаларға ауланы тазалау үшін арнайы еңбек қажет; аула сыпырушы (тазалаушы) шаштараз, дәрігер сияқты маман адам екендігін түсіндіру. Аула сыпырушының арнайы киімі, құрал-жабдықтарын көрсету; осы заттардың адамның еңбегіне ыңғайлылық пен жеңілдікті қамтамасыз ететінін әңгімелеу. Алаңды сыпырып, содан соң қоқысты күрекпен жинап, арбаға салып, белгілі жерге шығару жүйесімен таныстыру. Қолдағы қоқысты арнайы қоқыс жәшігіне тастау ережесін бекіту. **Еңбек әрекеті:** ауланы (құмсалғыштың	**Көліктерді бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауға, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атауға тарту; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды	**Желді бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп жұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу	**Күнді бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофил жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді.	**Аққайыңды бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: қайыңның ерекшеліктерін атау; басқа ағаштардан ажырату; ағаштың әсемдігіне тамсану сезімін тәрбиелеу . Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көгөністер жинаудағы ұжымдық еңбек: көкөністерді жинау. Мақсаты: ұжымдық жұмысқа үйрету; топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру. **"Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар,

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Ата-аналармен "Менің үйім - менің отбасым" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жанұя үлгісі" тақырыбында әңгімелесу.	Айына бір рет "Отбасы күнін"өткізу.	"Бала демалысын дұрыс ұйымдастыру" тақырыбына ата-аналарға арналған кеңес.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	«Болашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**12.06. - 16.06.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	12.06.2023	13.06.2023	14.06.2023	15.06.2023	16.06.203
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Өсімдіктер құнарлығы".** Мақсат-міндеттер: балаларға өсімдіктер қоректік заттарды топырақтан алатынын, бірақ ол біртіндеп таусылатынын түсіндіру. Балалардың біліміне сүйене отырып, өсімдіктердің өсуіне топырақ құнарлығының қажеттілігі жайлы айту. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз топ және жатын бөлмелерінің терезе алдын дымқыл матамен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс жасау барысында келесі ережелерді сақтауды: жеңді түру, матаны сулап, қатты сығу, былғанған жағдайда жууға үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз орындықтарды орындарына қоямыз".** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырмаларды жылдам, ұқыпты орындау. **(еңбек дағдылары)**	**"Кітап бұрышындағы еңбек" (кітаптарды қалпына келтіру).** Мақсат-міндеттер балаларды жөндеуді талап ететін кітаптарды таңдауды үйрету, оларды мұқият желімдеу (қайшы мен желімді дұрыс қолдану, майлықты дұрыс пайдалану). Кітаптарды ұқыпты қолдануға, жұмыс істеу біліктілігін, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Өз төсек-орнымызды жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер. Балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. **(еңбек дағдылары)**

	"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) (сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру) **"Үйшіктер" құрылыс ойындары.** Мақсат-міндеттер: балалардың ұсақ қол моторикасын, ақыл-ойын, қиялын, зейіндерін, қамқорлыққа тәрбиелеу. Ойын жабдықтары. **(құрастыру)** **"Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары.**	**"Лото" үстел үсті ойыны (геометриялық пішіндер).** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала бір геометриялық пішінді алып, сол пішінге ұқсас заттар бейнеленген карточкаларды таңдайды. **(математика негіздері)** **"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру. Жау, жау, жаңбыр, селдетіп, Күткеніміз сең едің. Жас егін де ер жетіп, Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр, тағы да, Дала, тауға көрік бер. менің еккен бағымда,	**"Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. **(математика негіздері)** **"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары	**"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған:	**"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен**

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Кешенді жаттығу** Қызыл-жасыл гүл ектік, Баптап, күттік, түрлеттік. Қалмасын деп қуарып, Апта сайын суардық. Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. А. Меңжанова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	Жанды және жансыз табиғат жайлы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **"Дене мүшелері" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау) Бәрін осы басқарған. (Сұқ саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек-кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	**"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру) Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	**"Неге солай?" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды белгілі оқиғаның, құбылыстың не себептен болғанын тануға, түсіндіруге дағдыландыру; логикалық ойлау қабілетін дамыту. Құралдары: жыл мезгілдері туралы суреттер. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгілдері жайлы білімдерін бекіту, мезгілдік өзгерістерді талқылау. Құралдары: жыл мезгілдері туралы суреттер. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру. Жау, жау, жаңбыр, селдетіп, Күткеніміз сең едің. Жас егін де ер жетіп, Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр, тағы да, Дала, тауға көрік бер. менің еккен бағымда, Өссін жүзім, өріктер. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Су-тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Балаларға су туралы айту, судың маңызы мен пайдасын түсіндіру; сөздік қорларын молайту; сөз байлығын, дүниетанымын, ой өрісі мен зейінін дамыту; қоршаған ортаны қорғауға, табиғатты сүюге тәрбиелеу.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Тұп-тұнық су" Мақсат-міндеттер: Балаларды жетекшінің ауысуымен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету; балаларда жүруді жүгірумен кезектестіру; жұппен түрлі бағытта жүгіру дағдыларын жетілдіру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Аққу - қаздар" ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларды ертегінің мазмұнын толық өз ойларын жеткізіп айтуға үйрету; ертегіге деген қызығушылықтарын арттыру; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөздік қорын молайту; адамгершілікке, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Тоғандағы балықтар» Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілі боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен сурет салу техникасымен таныстыру; адам үшін судың маңызы жайлы білімдерін бекіту; шығармашылық қабілеттерін, эстетикалық талғамдарын, түстерді үйлестіру біліктілігін, қиялдарын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, тиянақтылыққа тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ата-ананы тыңдаймыз" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке,татулыққа тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** «Сиқыршы су» Мақсат-міндеттер: Судың қасиеттері туралы түсінік беру.Балаларды ойларын жеткізе білуге, сөйлемдерді дұрыс құруға, қорытынды жасай білуге үйретуді жалғастыру. Балалардың сөйлеуін, ойлау қабілетін, зейінін дамыту. Тәжірибе арқылы балалардың су туралы білімдерін нығайту.Балаларды табиғатқа, суға қамқор болуға тәрбиелеу.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен **10.40:12.20**	**Суды бақылау. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: ыдысқа құйылған суға қарап, оның айнадай мөлдір екеніне көз жеткізу; судың қозғалуын, ағымын, жерге сіңіп, жоғалуын байқатып, өсімдіктердің тамырларына өте қажет екендігін түсіндіру; байқағыштыққа, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы: балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару. Су сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, жылы, суық). Су мөлдір, айна ұқсап заттарды бейнелейді. Суды далада ыдысқа құйып қойып, оның бетіне қараса, көк аспан, бұлттар, өзіміздің де бейнеміз көрінеді. Суға тастарды салса - түбінде жатқан олар айқын көрінетін болады. тіпті балықтарды жіберсе, олар нақытыл көрінеді. **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**	**"Ауа-райын бақылау (бұлтты күн)". (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру, дене шынықтыру)** "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** гүл суару. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: түскен гүл жапырақтарын тырмамен тазалау. **"Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**	**Суды бақылау. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: судың көптеген қасиеттерін зерттеуге деген ынталарды ояту; суды үнемдеп қолдану ережелеріне үйрету; экологиялық білімдерді қалыптастыру. Балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару. Асфальтқа шашыраған су тез кебеді. Неге екенін сұрау. Қыста суды шашыратқаны туралы бейнежазбаны көрсету. Су неге айналатынын, бұл не себептен болатынын сұрау. Балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. **Еңбек әрекеті:** гүлзарда өскен гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, бастаған ісін аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. **"Бояулар" қимыл-**	**Суды бақылау. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балаларға сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екендігіне көз жеткізу; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштан мұздар текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысыйды. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Қыста су қар, мұз күйінде болу мүмкін, ұстаса - өте суық. "Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. Мақсаты: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында	**Кемпірқосақты бақылау. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. Көркем сөзді жаттау жаттығуы. Мақсат-міндеттер: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** гүл

Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.
Түскі ас 12.30:13.00	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Велосипед жаттығуы. Аяқ-қолды жоғары көтеріп, кезек-кезек аяқпен сермеу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың мезгілдік табиғат құбылыстары жайлы білімдерін бекіту; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту. Барысы. Педагог барлық жыл мезгіліне тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылысты, жыл мезгілін табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын бір сөзбен ғана емес, сондай-ақ не себепті құбылыстың болғанын түсіндіру. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Асхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті	**"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдық: доп. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді. Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" - жануардың, жәндік аты. **(сөйлеуді дамыту,**	**Дамытушылық ойын.** "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын	**"Не қалай дыбыстайды?" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды кейбір табиғат құбылыстарының дыбысын ажыратуға жетелеу, табиғат үндерін дыбыстық сөйлеу мәдениеті арқылы білдіруді меңгерту; дыбысты есту біліктілігін, дыбыстарды артикуляциялауды, қиялдарын дамыту; зейіндікке, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: табиғи құбылыстары дыбыстарының үнтаспасы. Барысы. Педагог балалардың алдына түрлі жетондар қойып, біреуін тандап алуды ұсынады. Құбылысты таңбамен белгілеп, оны аудиожазбалардың арасынан табу керек. Балалар құбылыстың дыбысы естіліп, танған бетте, оның үнін артикуляция арқылы білдіруге тырысады. Мысалы, Жел "ш-ш-ш" немесе "у-у-у" - деп	**"Ұстап алда, жылдам айт" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды допты ұстап алуға, аталған түске боялған белгілі заттарды (құбылыстарды, аңдарды, құстарды) тез атау біліктілігін жаттықтыру; зеректілікті, зейіндерін, дүниетанымдарын, түстерді ажырату біліктілігін, дамыту. Керекті құрал-жабдық. Доп. Балалар шеңбер немесе қатар құрып отырады (тұрады). Ойынды педагог немесе балалардың бірі жүргізеді . **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк".** Мақсат-міндеттер: балалардың циркте жұмыс жасайтын көркемөнерпаздар (сайқымазақ, гимнастшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы) туралы түсініктерін қалыптастыру ; цирк көркемөнерпаздар әртістерінің жұмысын

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	Апта тақырыбына байланысты өлең жаттау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**"Табиғат әлемі" тақырыбында сюжетті суреттер қарастыру.** Мақсат-міндеттер: балаларды суретке қарап, сөйлемдер құрастыра білуге баулу; байланыстырып сөйлеуге машықтандыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Су кімге керек?" әңгімелесуі.** Мақсат-міндеттер: бүкіл тіршілік үшін судың маңызы жайлы білімдерін кеңейту; балалардың жердегі су ресурстары жайлы түсініктерін нақтылау; суды үнемдеуге, ұқыпты қолдануға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Жаз" тақырыбына сюжетті суреттер көрсету.** Сұрақтар қою. Сұрақтарға толық жауап талап ету. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Жаз" мезгіліне байланысты жұмбақтар айту.** Жаз мезгілінде болатын табиғат құбылыстарына байланысты жұмбақтар жасыру. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Айына бір рет "Отбасы күнін" өткізу.	Балалармен "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзіңді қалай ұстау керек?" тақырыбында әңгімелесу	Ата-аналармен балалардың бүгінгі әрекеті жайлы әңгімелесу.	Ата-аналармен балалардың тазалығы жайлы әңгімелесу.	"Менің достарым" тақырыбында әңгіме.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**19.06. - 23.06.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	19.06.2023	20.06.2023	21.06.2023	22.06.2023	23.06.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Балалармен "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзіңді қалай ұстау керек?" тақырыбында әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Өсімдіктер құнарлығы".** Мақсат-міндеттер: балаларға өсімдіктер қоректік заттарды топырақтан алатынын, бірақ ол біртіндеп таусылатынын түсіндіру. Балалардың біліміне сүйене отырып, өсімдіктердің өсуіне топырақ құнарлығының қажеттілігі жайлы айту. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз топ және жатын бөлмелерінің терезе алдын дымқыл матамен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс жасау барысында келесі ережелерді сақтауды: жеңді түру, матаны сулап, қатты сығу, былғанған жағдайда жууға үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге жылу мен жарықтың қажеттілігі жайлы білімдерін кеңейту, жапырағы бойынша өсімдіктердің ылғалсүйгіш, құрғақшылыққа төзімді, жарық сүйгіш, көлеңке сүйгіш екенін анықтау. Ұқыптылықты, өз іс-әрекетіне сенімділікті, су мен өсімдіктермен істелетін еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа деген қамқорлық сезімдерін және оны аялауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Орындықтарды жуу".** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін қалыптастыру. Ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Кітап бұрышындағы еңбек" (кітаптарды қалпына келтіру).** Мақсат-міндеттер балаларды жөндеуді талап ететін кітаптарды таңдауды үйрету, оларды мұқият желімдеу (қайшы мен желімді дұрыс қолдану, майлықты дұрыс пайдалану). Кітаптарды ұқыпты қолдануға, жұмыс істеу біліктілігін, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды,	**Саусақ жаттығуы.** Мақсатміндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Он саусақ. Жалғыз саусақ тіпті де, (Сұқ саусақты ашып жұмамыз) Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, (Бас бармақ пен сұқ саусақты қосамыз) Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды, (Бас бармақ пен сұқ саусақты және ортаңғыны қосып қимыл жасаймыз) Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! (Он саусақты көрсетеміз) Қала салсақ, жол салсақ. (Қолымызды алға қарай созамыз) М. Әлімбаев **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар.	**"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	**"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті құрастыру үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-	**"Мен өзіммен бірге жолға аламын" ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: бір заттардың суреттері бар суреттер. Балаңызға жүзуге баруды ұсыныңыз. Бірақ сапардың сәтті өтуі үшін оған мұқият дайындалу керек, қажет нәрсенің бәрін жинау керек. Баладан бір суретті алып, бұл заттың қалай пайдаланатынын сұраңыз. Суреттердегі заттар өте әртүрлі болуы керек. Мысалы, бала доптың бейнесін алады: "сіз демалыс кезінде доп ойнай аласыз, допты құтқару шеңберінің орнына қолдануға болады, өйткені ол батып кетпейді және т.б.." Бала суретті алдына қойып, әртүрлі жерге саяхаттау үшін не қажет болатынын айтуы керек (шөл далада, пойызда, ауылда). **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	**Кешенді жаттығу** Соз қолыңды оң жаққа, Соз қолыңды сол жаққа. Қолды айналдыр бұлданбай Шеңбер жасап тұрғандай **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Таңғы асты қалдырмау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Не қалай дыбыстайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: құстарды дыбыстары бойынша тануға, ажыратуға дағдыландыру; құстарға деген қызығушылықты арттыру. Құралдары: құстардың дыбыстары жазылған жазбалар, суреттері. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**"Қимылдарға қарап, нені көрсеткенімді айт?" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларға ым-ишара арқылы іс-қимылды түсіне білуге машықтандыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттерін дамыту. **(дене шынықтыру)**	**"Көкек" ертегісі желісін әңгімелеу.** Мақсат-міндеттер: балаларды анаға деген сүйіспеншілікті арттыру; көкек құсының балапанды неге ұяға баспайтыны туралы түсініктерін пысықтау. **(көркем әдебиет)**	**"Жеріміздің ғажайып құстары" тақырыбына әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: сыртқы келбеті немесе тіршілігі ерекше құстар туралы ұғымдарды дамыту. Құралдары: тотықұс, түйеқұс, пингвиннің суреттері. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**"Ұшты, ұшты не ұшты?" ойыны.** Мақсат-міндеттер: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді: Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! Ұшты - ұшты қарға ұшты! Ұшты - ұшты арба ұшты! Ұшты - ұшты дауыл ұшты! Ұшты - ұшты ұшақ ұшты! Ұшты - ұшты торғай ұшты! Ұшты - ұшты жылан ұшты! **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Т. Тойбазарұлы "Қайтпай қалған қарлығаш" (әңгімесі)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгіме бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру, қыстап қалған құстарға қамқорлық жасауға, оларды баптап күте білуге тәрбиелеу; әңгіме мазмұнын өз қиялымен баяндауға дағдыландыру; ойлау қабілетін, сөйлеу мәдениетін дамыту; бүкіл жан-жануарларға, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Балапандарға арналған ұялар" Мақсат-міндеттер: Балаларға табиғи материалдан құрылыс салуға үйрету, туған жердің құстары туралы білімдерін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Гүлдерайым" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Бұл балапан қандай мықты" Мақсат-міндеттер: Балаларды педагогтің түрлі нұсқаулары бойынша жүгіру дағдыларын дамыту; 4-5 сызық арқылы орнынан ұзындыққа секіруге (сызықтардың арақашықтығы 40–50 см) үйрету; балаларда қолдарын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жанап өту дағдыларын жетілдіру.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Ертегі құс" Мақсат-міндеттер: Балалардың ертегі құс туралы ұғымдарын қалыптастыру; бірнеше бөліктерге қиып, қағаз бетіне жапсыруға үйрету; бөліктерді үйлесімді қолдана білуін жетілдіру; қол, саусақ қимылдарын дамыту; өз жұмыстарын бағалай білуге,шыдамдылыққа, төзімділікке, құстарға деген мейірімділік пен сүйіспеншілдікке тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Құстар" Мақсат-міндеттер: Балалардың қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы жалпы ұғымдарын қалыптастыру, қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды жіктей білуге үйрету. Дидактикалық ойындар арқылы зейінді, сөйлеуді, көру қабілеттерін дамыту. Құстарға деген қамқорлықты, қиын жағдайда оларға көмек беруге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				

Серуен **10.40:12.20**	**Сауысқанды бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың сауысқан құсы туралы түсініктерін тиянақтау; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау. Мақсаты: балаларды серуеннен кейін орындарын ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды тазалау және жинау, себетке салу. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-	**Қарғаны бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: қарға жайлы білімдерін кеңейту; құстардың тіршілік етуіне ізденімпаздық пен қызығушылықты тәрбиелеу, құстарды қорғауды түсінуге баулу. Қарға, қарға, қарғалар, Қар үстінде жорғалар. Боран соқса қар болар, Бұтаға қонар қарғалар. (Ел ауызынан) Балалар қарғаның дыбыстарын тыңдап ("қар-қар" деген үн қатады; "қарға қарқылдайды"), сыртқы пішініне қарап (қара мен сұр түсті), денесі кесек, өзге құстарға өте ұқсаматынын байқайды. Педагог қарғаның өте ақылды құс екенін дәлелдейтін оқиғалар жайындағы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Балаларға "Қарға мен түлкі" мысалын еске түсіру; түлкінің қарғаны қаншалықты алдап кеткені туралы әңгімелеу. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ойын алаңындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: бірігіп	**Торғайды бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: торғайдың тіршілігі, сыртқы ерекшеліктері жайындағы түсінік пен білімді тиянақтау, құстарды аялау сезімін тәрбиелеу. Торғайдың адамға жақын, бір топ болып мекендейтінін байқату; торғайдың, қыстағы тіршілігі мысалында көрсетіп, өте төзімді, батыл құс екеніне көңіл аудару. Торғайдың сыртқы дене пішініне қарағанда, қоңыр, сұр, қара түстерді байқауға болатынын көрсету. "Торғай". Торғай, торғайсың, Жылдамсың, сондайсың, Шырылдап қоймайсың, Ұшасың, талмасың. Шомылып ал шалшыққа, Қона ғой біздің баққа. Д. Ахметова. **"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көгөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын алаңының түрлі	**Құстарды бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың аула құстары, олардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілікке, қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға ойын алаңына, бау-бақшаға ұшып келген құстардың дыбыстарын тыңдап, ажыратуды ұсынады. Құстардың түрі көп болмаса, педагог смартфонына жазылған құстардың дыбыстарын тыңдатып, дұрыс атауды ұсынады. Балалар құстардың үнін сөзбен қалай айтуға болатынын түсіндіреді. Торғай - шырылдайды. Қарға - қарқылдайды. Сауысқан - шықылықтайды. Бөдене - бытпылдайды. Бұлбұл - сайрайды. **"Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды,	**Құстың ұшуын бақылау. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** Мақсат-міндеттер: құстардың түрлілігі, олардың қозғалу тәсілі жайлы түсініктерін нақтылау. Педагог ұшып-қонып жүрген құстардың қимылдарына көңіл аударады, балалардан құстар неге дәл осылай қимылдайтынын анықтайды. Қанаттардың көмегімен құстар бір орыннан, екінші орынға, жерді баспай, ұшып, қалықтайды. Құстардың қанаттары қауырсындардан тұрады. Құстар аяқтарымен жүреді де секіреді. Мысалы, түйеқұс жылдам жүгіреді. Құстар әуеде қанаттарын желкендей жайып, қалықтайды. Мысалы, бүргіт биік ұшып, қалықтап, қорегін аңдиды. Балаларға құстардың ұшып, қалыптап жүретінін бейнежазбадан көрсету. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаш үгінділерімен бақша үлескесін жабу. Мақсат-міндеттер:

Серуеннен оралу	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері.
Түскі ас 12.30:13.00	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Үстел үстіндегі бесін асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**Дамытушылық жаттығу.** "Қандай және қанша айырмашылықтар бар?" Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте бірнеше өзгеріс бар). Барысы. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетеді, ал кейін сондай екінші суретке қарауға ұсынады. Балалар екінші суретте, бірінші суретке қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Асхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас	**Логикалық ойын.** "Болашақта неге айналады?" Мақсат-міндеттер: балалардың айналасындағы заттар мен құбылыстар, адамдар мен аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту; логикалық ойлау, есте сақтау қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Заттық суреттер мен мнемокарточкалар болуы мүмкін. Педагог тапсырмаларды тек қана сөзбен беруі мүмкін. Барысы. Педагог атап, көрсеткен жанды және жансыз нысандардың суреттеріне қарап, болашақта нысан неге айналатынын айту керек. Педагог балаларға ойын шартын келесі үлгі бойынша түсіндіруі мүмкін: "Мен атаған (көрсеткен) жанды немесе жансыз нысан?" Педагог ұсынған сөз және сөз тіркесі: жасыл жапырақ күзде; өзен қыста; бала өскенде; ұн; жаңбыр қыста; балапан; бұзау; түн; күшік; фундамент; көшет; үсік жүруі; бидай дәні; жұмыртқа; қар жауып тұр; қар көктемде; желмен ұшқан сары жапырақтар; кеш; көже; көп еңбек; оқу;	**"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш,	**Дамытушылық жаттығу.** **"Не өзгерді?"** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй құрастыру".** Мақсат-міндеттер: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке,	**"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Театр".** Мақсат-міндеттер: ойын

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**"Торғай-торғай, тоқылдақ" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**Тілге арналған жаттығу.** Әртүрлі өлеңдер оқу. Әйнегі - күн, шатыры - аспан, Кең дала.... Төсі толған егін. Көлдері күміс шашқан, Қазақстан - Республикам менің! **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**"Үйдің есігін жабайық" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Заттарды көлемі бойынша салыстыруды, қалың және жұқа заттарды ажыратуды үйрету. Ойлау қабілеттерін дамыту. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	**"Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**"Жұмбақ сан" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балаларды қарапайым математикалық амалдар қосу мен азайтуды шығаруға дайындауға, алғашқы ондықтағы алдыңғы және кейінгі сандарды анықтау дағдыларын бекітуге ықпал ету; Барысы. Мысалы, үштен үлкен сан, бірақ бес санынан кіші; қандай сан үштен кіші, баладан сол санды табуды сұрау. Бала әртүрлі сандарды атайды, ал тәрбиеші аталған саннан үлкен немесе кіші санды айтады. Кейін баламен рөл ауыстыруға болады. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".	Ата-аналар арналған кеңес: "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйретуге болады".	Айына бір рет"Отбасы күнін" өткізу.	Сұрақ-жауап: "Балада салауатты өмір салтын ұстануға бағытталған, отбасы дәстүрлері".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**26.06. - 30.06.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	26.06.2023	27.06.2023	28.06.2023	29.06.2023	30.06.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Қуыршақтарды жуындыру".** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешіге қуыршақты жуындыруға көмектесуге үйрету: суға салынған қуыршақтарды шаюға, оларды щёткаңың көмегімен тазалауды меңгерту. Сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз ойын бөлмесі мен жатын бөлменің терезе алдын, дымқыл матамен сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс істеу барысында, келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, матаны сулау және сығу, кірлеген кезде сумен жуу. **(еңбек дағдылары)**		**"Таза орындықтар".** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын бөлмесіндегі орындықтарды таза және ұқыпты ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін орындарына қою. Еңбек дағдылары мен жұмыс барысында мәдени – гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттер: балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. **(еңбек дағдылары)**

	"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту (зат есі мен сын есімді байланыстыру). **(сөйлеуді дамыту)** **"Қатарға тұрып билейік" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік.	**"Лото" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: қоршаған ортамен таныстыру, танымдарын кеңейту. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, байқампаздық, зейін, есте сақтау қабілеті дамиды, ұсақ қол моторикасы жетіледі. **(танымдық дағдылар)** **"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс!		**"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер).** Мақсат-міндеттер: балалардың жеміс пен көгөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар.	**"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық қабілеттерін ұштау. **(сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)** **"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым".

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	Балалардың беті-қолдарын жуу, таңғы асқа отыру. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс қолдануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді".** Мақсат-міндеттер: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар қызарған.("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасаңдаршы жастарға	**Әңгімелесу: "Құс ұясын бұзба; ағаштарды сындырма; демалып отырған орнына қоқыс тастама; бұлақты ластама".** Мақсат-міндеттер: табиғатты аялау қағидаларына бейімдеу. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**		**"Еркелетіп ата" дидактикалық ойыны** Мақсат-міндеттер: сөз тудырушы жұрнақтар арқылы жана сөз құрау. **(сөйлеуді дамыту)**	**"Тікұшақ қайда ұшып барады?" дамытушылық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды суретке қарап, тікұшақтың қай жаққа ұшып бара жатқанын анықтап айтуға машықтандыру; кеңістікті, жазықтықты бағдарлау қабілеттерін пысықтау. Педагог балаларды алдын-ала тікұшақтың қалай қозғалып, ұшатынын бейнежазбалар арқылы көрсетеді. Солдан соң түрлі бағыттарға ұшқан, түрлі кеңістік пен жазықтықта ұшып-қонғаны туралы суреттерді кезегімен көрсетеді. Құралдары: тікұшақтың жоғары, төмен, оң, сол жақтарға ұшқаны туралы суреттері. Балалар мысалы жауаптары: "Тікұшақ солға ұшады", "тікұшақ солға ұшады", "тікұшақ жоғары ұшады", "тікұшақ төмен ұшады", "тікұшақ жерге қонады", "Тікұшақ аспанда ұшады". Балалар тікұшақтың иілгіш екенін байқайды.

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Нұрлы күн" Мақсат-міндеттер: Жазғы ауа-райы,жазғы күннің ерекшелігі туралы түсіндіру.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Күлімдеп тұр нұрлы күн" Мақсат-міндеттер: Балаларды аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұруға; көлбеу тақтаймен (ені 2 см, биіктігі 30-35 см) жоғары және төмен жүру іскерліктерін жетілдіру; қатарға екеуден тұру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар допты алысқа дәлдеп лақтыру дағдыларын дамыту. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Әңгімелеп үйренеміз. А. Осеева "Тәтті тоқаш" Мақсат-міндеттер: Балаларды байланыстырып сөйлеуге, өз ойларын еркін айтуға үйрету; оқылған әңгіменің мазмұнын меңгерту; еңбекті бағалап, адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру; оқиғаны өмірмен байланыстыра айту дағдысын дамыту; ата-анаға, үлкендерге сыйластыққа тәрбиелеу.		**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аспандағы ғажайып құс» Мақсат-міндеттер: Балаларды аспандағы құстың суретін салуға, дене бөліктерінің пішінін бере білуге үйрету; ұсақ қол моторикасын , зейіндерін, қиялдарын, жазықтықты бағдарлай білу біліктіліктерін дамыту ; бояу, қылқаламмен сурет салуға жаттықтыру; сұлулық жайлы түсініктерін кеңейту, табиғат нысандарына қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Әсем табиғат" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Әрқашан күн сөнбесін!" Мақсат-міндеттер: Аспан денелерімен танысуды жалғастыру, жердегі жарық пен жылу көзі күн туралы кеңірек түсінік беру. Күннің жердегі тіршілік үшін маңыздылығын анықтау. Балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен **10.40:12.20**	**Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: гүлдің өсуі мен дамуын бақылауды жалғастыра білуге дағдыландыру; ойлау, зейін, қабылдау қабілеттерін дамыту. Балаларға календула, космея гүлдерін салыстыруға шақыру. **Еңбек әрекеті:** дала өсімдіктеріне күтім жасау (қопсыту, суғару, шөптеу). **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: Ұжымдық еңбектен алатын жағымды сезімдерін тәрбиелеуді жалғастыру. **"Кім спортшы?" жаттығуы. (сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз,	**Торғайды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: торғайдың сыртқы дене ерекшеліктері, тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; сөздік қорларын молайту. "Торғайдың әні". Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Торғайдың қимылдарын бақылап, құстың екі аяқпен секіретіні, алаңның өзге жеріне секіріп, қанаттарымен бір-екі рет қағып, тез жете білетіні, ағаш бұтасына шыр етіп ұшып кететіні туралы әңгімелеу. **Еңбек әрекеті:** ойын жабындысын жинау. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамыту. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын		**Раушангүл бұталарын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: Өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау, табиғи ортаға қамқорлық көзқарасты қалыптастыруды жалғастыру. **Еңбек әрекеті:** гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеу, тапсырманы тиянақты орындау. Су құйғыштарды қолдану. **"Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттар жиынын санға сай құрастыруға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді	**Кемпірқосақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттер: жаз мезгілінің ерекшеліктерін, табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін бекіту, "кемпірқосақ" жайлы түсініктерін кеңейту. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. **Еңбек әрекеті:** ойын алаңын ұсақ бұтақтардан жинау. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеу, ортақ тапсырманың орындалуына қол жеткізу, өзара көмекке тәрбиелеу. **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне

Серуеннен оралу	Өз бетінше шешініп, жылдам киіну біліктіліктерін бекіту; балаларды аяқ киімнің бауын тағып, сырт киімнің түймесін ағыта білуді үйретуді жалғастыру.
Түскі ас 12.30:13.00	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік	**"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып атайды. Мысалы, "су"-балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**		**"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл;	**Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын."Дәріхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту;

Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**"Сөздегі дыбысты анықта" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың фонематикалық есту қабілетін, сөйлеу тілін дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	**"Өрнекті жина" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауын дамыту. **(математика негіздері)** **"Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**		**"Сөйлем құра"дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды берілген сөзге сөйлем құрау білуге дағдыландыру, сөздік қорларын молайту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Жәндікті ата" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жәндіктер жайлы білімдерін толықтыру. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Жаз" тақырыбына әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: сұрақтарға толық, нақты жауап беру біліктіліктерін пысықтау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық **16.30:16.50**	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				

Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Балалалық ұяңдық" тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	"Жаман әдеттерден қалай құтылуға болады?" тақырыбында әңгімелесу.		"Балабақшадағы күн тәртібі" тақырыбында әңгімелесу.	Кеңес "Баланы еңбекке баулу".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ						
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы					
Топ	**Ересек топ**					
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш					
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**					
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира					
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**01, 03.07. - 07.07.2023ж.**					
Апта күндері	***Сенбі***	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	01.07.2023	03.07.2023	04.07.2023	05.07.2023	06.07.2023	07.07.2023
Күн тәртібі						
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**					
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.					

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ойыншықтарды жөндеу".** Мақсат-міндеттер: балаларды ойыншықтарды жөндеуге тарту; ойыншықтарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Ойыншықтарды орындарына жинау".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше топ ішіндегі тазалықты біліктіліктерін жетілдіру. Топтың тазалығын реттеу (ойыншықтарды, құрылыс материалдарын жинау). Эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу, еңбекке баулу. **(еңбек дағдылары)**	**"Өсімдіктердің жапырақтарын сүрту".** Мақсат-міндеттер: жапыраққа қолды батырмай, дымқыл шүберекпен ұқыпты сүрту, гүлдерді аялауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		

	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)** **"Қайсы ең ауыр?"**	**"Адымдар" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сөздік қорларын кеңейтуге ықпал ету, тілді дамыту. Сипаттау: екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Олардың арасынан бөлу сызығы жүргізіледі. Әртүрлі тақырыптарды қолдануға болады, қажет сөзді атап, адым жасауға болады. Бөлу сызығына бірінші жеткен топ, жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату)	**"Сөз мағынасы" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: өз ойын нақты жеткізуге, заттың ерекшелігін сипаттай отырып, оның қолданылуының негізгі түрін көрсете білуге үйрету. Балаға сөздің мағынасын түсіндіруді ұсыну: "велосипед", "пышақ", "қалпақ", "доп", "хат", "қолшатыр", "жастық", "шеге", "есек", "гауһартас", "біріктіру", "күрек", "қылыш", "ыңғайсыздық", "ержүрек", "батыр", "өлең" және т. б.. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру.	**"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады,		

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Оятуға қуанышты, эмоционалды жағдай орнату, ағзаның барлық мүшелері мен жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуін дамыту. Кешенді жаттығу. Ал балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай бұрылып, Солға қарай бұрылып, Бір отырып, бір тұрып, Ұйқымызды ашайық. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Қолды көбік пайда болғанша сабындау, мұқият шаю, құрғақ етіп сүрту дағдыларын пысықтау. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Жидектер жинау" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: түстерді (жасыл, қызыл) қабылдауды, ұсынылған түстердің аталуын ажырату және сөйлеу кезінде қолдану біліктіліктерін дамыту. **(қоршаған ортамен таныстыру)**	**Әңгімелесу: "Бау мен бақша".** Мақсат-міндеттер: бау және бақша өсімдіктері жайлы қарапайым ұғымдарын қалыптастыру; бау-бақшадағы мезгілдік жұмыстар жайлы түсініктерін қалыптастыру; еңбекке баулу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". **(қоршаған ортамен таныстыру, көркем әдебиет)**	**"Жаз" тақырыбы бойынша иллюстрацияларды қарастыру.** Мақсат-міндеттер: жаз мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістер жайлы түсініктерін кеңейту, жазғы табиғат сұлулығына деген жағымды-эмоционалды қарым-қатынас қалыптастыру. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**		

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** Ы. Алтынсарин "Аурудан аяған күштірек" (әңгімесін оқу, мазмұны бойынша әңгімелеу) Мақсаты: Балаларды өмірдің әртүрлі жағдайларында саналы әрекет жасауға үйрету; анаға деген құрмет сезімдерін тәрбиелеу, орын алған жағдайларды бағалай білуге дағдыландыру; өзіне және өз күшіне сену қасиеттерін дамыту; анасына деген құрмет сезімге тәрбиелеу.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** «Лунтик пен оның достарының саяхаты» Мақсат-міндеттер: Санақ негізінде екі топ заттардың теңдігі мен теңсіздігі туралы білімдерін бекіту; 5 шегінде санау қабілетін қалыптастыру; зейін мен есте сақтауды дамыту; ұқыптылыққа, зейінділікке тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Маусымжан" Мақсат-міндеттер: Балалардың педагогпен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Ертегідегідей гжель" Мақсаты: "Ертегідегідей Гжель" тақырыптарында балалардың сөздік қорын дамыту. Балаларды ермексазбен дәстүрлі емес тәсілдермен жұмыс істеуді үйретуді жалғастыру; ұсақ қол маторикасын дамыту; өткен мүсіндеу тәсілдерін бекіту; тегістеу, кесектен үзіп алу; гжель ыдысы, ертеде, қолөнер шеберлері, т.б. *«Ыдысты құрастыр» ойыны.* **Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Құлпынайдан жасалған тосап" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету; балаларда сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүру; аяқтың ұшымен жүгіру	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балалардың жидектер туралы, олардың сыртқы түрінің ерекшеліктері, өсу орындары туралы, олардың түрлерімен, адам өміріндегі пайдасымен таныстыру; жидектер мен олардан жасалатын өнімдердің атауларына байланысты сөздік қорларын байыту, "жидектер" туралы жалпылама түсініктерін қалыптастыру; еске сақтау, байланыстырып сөйлеу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу.		

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**	

Серуен **10.40:12.20**	**Құмырсқаларды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: құмырсқалармен олардың тіршілігімен, олардың басқа тіршілік иелеріне тигізетін пайдасымен таныстыруды жалғастыру; танымдық әрекеттерін белсендету, бақылауға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. "Құмырсқа". Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп	**Мезгілдік өзгерістерді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жаз мезгілінде өсімдіктер мен жан-жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді анықтауды дағдыландыру; жазғы ауа-райы жайлы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз. "Жазғы сурет". Артымнан ай туғандай, Алдымнан күн. Түнде жұлдыз күлімдеп, Қағады ым. Мөлдір бұлақ, Сырлы өзен суы тұнық Кенет сылдыр етет те, Болады жым... Аппақ болып көсіліп, Бұйраланып, Бұрқ-сарқ ағып, көпіріп Жатар жайқын. Мөлдір судан бетімді Көрейін деп, Үңіледі өзенге, Шыңырау - шың.	**Жаңбырды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол	**Инелікті бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: инелік жәндәгәне деген қызығушылықты ояту; иненің сыртқы пішінін байқап, қимылын бақылап, өзге жәндіктерден ажыратуға дағдыландыру. Ұшағым бар кіші, Мінбейді еш кісі. (Инелік) Педагог балалардан иненің қандай көлік түріне ұқсастығы бар екендігін сұрайды. Иненің қимылына қарап, адам тікұшақты ойлап тауып, құрастырғанын айту. Иненің батыл, шапшаң жәндік екендігін түсіндіру. Балаларға Б. Житковтің "Батыл үйрек" әңгімесін мазмұндап беруге болады. **Еңбек әрекеті:** ойын		

Серуеннен оралу	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Қолды көбік пайда болғанша сабындау, мұқият шаю, құрғақ етіп сүрту дағдыларын пысықтау. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Шынығу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүру. Көзге арналған жаттығу. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Компот немесе тосап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: жемістер мен жидектерді ажыратып, өсу орнын анықтау біліктіліктерін дамыту. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Театр".** Мақсат-міндеттер: балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалар арасындағы достық қарым-қатынас қалыптастыру. Мәдени ошақтар олардың әлеуметтік маңызы жайлы ұғымдарын бекіту. Балалардың театр, театр труппасы, театр қызметкерлері жайлы білімдерін бекіту. Театр жұмысының ұжымдық мінезін көрсету, сөйлеу мәнерін дамыту. Құрал-жабдықтар: ширма; әртүрлі театр түрлері; афишалар;	**"Ғажайып қап" дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттер: балалардың кейбір бұйымдар жайлы түсініктерін бекіту; байланыстыра сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту, зейіндерін тұрақтандыру. Жүргізуші балалардың алдына қап қояды. Ойыншылар қапқа қолдарын салып, сипап сезу арқылы затты анықтау керек. Кейін затты сипаттап, неден жасалғанын, пайдаланылуы жайлы айтады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыур)** **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат"** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре	**"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: жалпылама сөздер "Жидектер", "Жемістер" жайлы түсініктерін бекіту. Сөздік қорларын молайту. Барысы. Балалардың алдына бақшаның, ағаштың, бұталардың, макеті қойылады. Бала бір жемісті немесе жидекті таңдайды, оны сипаттайды және сәйкес ағашқа, бақшаға немесе бұтаға бекітеді (жапсырады). **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін,	**"Түлкі, қоян және әтеш" үстел үсті театры .** Мақсат-міндеттер: сөйлеу тілі мен тілдік қарым-қатынасты дамыту. Ертегі мазмұндауына қосылу. Дыбысты нақты дыбыстау. Рөлдерге бөлу барысында балалар өзара келісіп, бір-біріне шыдамдылық және сыйластық танытуға дағдыландыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **Сюжетті-рөлдік ойын"Пиццерия".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше рөлдерді бөлу және рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалардың достық қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. Балаларды ойын барысында қоршаған өмір жайлы білімдерін кеңінен қолдануға жетелеу. Керекті-құралдар: алжапқыштар, ыдыс-аяқ жиынтығы; подносы; ас мәзірі;		

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Ойын-әңгіме: "Күн тәртібі және мен".** Мақсат-міндеттер: монологты сөйлеуді дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	**"Көңілді сан" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тура және кері санауды дамыту, кезкелген ұсынылған цифрден санай бастауды меңгерту. **(математика негіздері)**	**"Одан кейін не?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың тәулік бөліктері, әртүрлі тәулік бөліктеріндегі балалардың әрекеттері жайлы білімдерін бекіту. **(математика негіздері)**	**"Не-қандай?" ойын жаттығуы** Мақсат-міндеттер: орман және үй жидектерін атау, сын есімді таңдау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**		
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.					
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**					
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"«Балаларға қандай ойыншықтар керек?" тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	Әңгімелесу: "Ойыншықтарды өзім жинаймын".	Әңгімелесу: "Пайдалы жидектер"	Ата-аналарға ұсыным: "Балаларға не оқуға болады?"		

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**10.07. - 14.07.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	10.07.2023	11.07.2023	12.07.2023	13.07.2023	14.07.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Ойыншықтар шкафын реттеу".** Мақсат-міндеттер: балаларды өз бетімен ойыншықтарды әдемі реттеп қоюға, үйрету. Шкафтағы реттілікті сақтау, шаң сүрту. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамыту; эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу, еңбекке баулу. **(еңбек дағдылары)**	**"Ұйымшыл кезекшілер".** Мақсат-міндеттер: кезекші міндеттерін дербес және адал орындау. Тәрбиеші оқу қызметіне дайындаған материалдар мен нұсқаулықтарды үстелдерге орналастыру; оқу қызметінен кейін, жұмыс орнын жуу және жинау. Еңбексүйгіштікті, үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, басқалардың игілігі үшін, еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау".** Мақсат-міндеттер: бөлме өсімдіктерін тазалықта ұстау тәсілдері жайлы алған білімдерін нақтылау, балаларды өсімдіктердің сыртқы бейнесіне, құрылымына қарап шаңды анықтау және жою тәсілдерін үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз көмекшіміз".** Мақсат-міндеттер: тамақтан кейін ыдысты үстелден жинауды үйрету. Балаларды ересектерге шамасы келгенше көмек көрсетуге жетелеу. Еңбексүйгіштікті, үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Бет орамалдарды жуамыз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сабындау дағдыларын, майлықтарды шайқап, сығуға үйрету. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Еңбексүйгіштікті, сумен ұқыпты жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. Ұжыммен бірігіп жұмыс істеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

	"Өрнекті қайтала" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау мен зейінді тұрақтандыруға ықпал ету. **(шығармашылық дағдылар)** **Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсат-мінедеттер: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. **(көркем әдебиет)**	**"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. Ережені есте сақтау жаттығуы. **(танымдық дағдылар)** **Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары".** Мақсат-міндеттер: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін	**"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру)** **"Кім спортшы?" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі	**"Ал егер?" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауын, көру зейінділігін дамыту. **(танымдық дағдылар)** **"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары жоғарыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Көрсетеді қолғабыс (Шаңсорғышпен тазалаған сыңай таныту) Кішкентай шаңсорғыш! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Тоңазытқышты ашыңыз,	**"Қол шапалақта" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: бала зейінінің тұрақтылығы мен ауысуын, танымдық белсенділігін дамыту; ой-өрісін кеңейту. **(танымдық дағдылар)** **"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге,

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті дене шынықтыру жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны, Жақсы өтсін бұл күнім! **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**Әңгімелесу: "Күн тәртібі не үшін керек?".** Мақсат-міндеттер: өз денсаулықтары мен күн тәртібіне, дұрыс қарым-қатынас қалыптастыру. **(математика негіздері)**	**"Тікұшақ (инелік) қайда ұшып барады?" дамытушылық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды суретке қарап, тікұшақтың (инелік) қай жаққа ұшып бара жатқанын анықтап айтуға машықтандыру; кеңістікті, жазықтықты бағдарлау қабілеттерін пысықтау. Педагог балаларды алдын-ала тікұшақтың қалай қозғалып, ұшатынын бейнежазбалар арқылы көрсетеді. Содан соң түрлі бағыттарға ұшқан, түрлі кеңістік пен жазықтықта ұшып-қонғаны туралы суреттерді кезегімен көрсетеді. Құралдары: тікұшақты жоғары, төмен, оң, сол жақтарға ұшқаны туралы суреттері. Балалар мысалы жауаптары: "Тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ (инелік) жоғары ұшады", "тікұшақ (инелік) төмен ұшады", "тікұшақ (инелік) жерге қонады", "Тікұшақ (инелік) аспанда ұшады". Балалар тікұшақтың (иненіктің) иілгіш екенін байқайды. **(танымдық дағдылар)**	**"Мысық қалай қимылдайды?" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды саусақ жаттығуын көрсетіп, сөзбен сүйемелдеуге машықтандыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: саусақтарға тағылатын мысықтың маскалары. Мысық қалай қимылдайды? (Қолдар үсте бетінде сол мен оң жаққа сермеп қозғалады) Көрсетейік осындайда. Ақырын аяқ басады, (Үстел бетімен саусақтар ұштарымен кезек жүргізу) Күшіктер қуса - қашады. ("Жүгірту") Орнынан, шап, секіріп, (Орнынан алға сермеп бір орнынан жылжыту) Төбеге ытқып шығады. (Шапалақтау) Мысыққа жылуда, жарықта (Алақандар үстелде, саусақтар созулы) Болу өте қызықты: Күнге көзін жұмып-ашып, (Саусақтарды орындарынан кезек көтеріп-орнына түсіру) Созылып тыныш жатады. Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	**"Ауа-райына сай киінеміз" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды ауа-райына сәйкес киіну ережелерін игерту; қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтауды ескерту; жазғы ауа-райы ерекшеліктері, адам денсаулығына келтіретін әсері жайлы ұғымдарын жалпылау және толықтыру. **(қоршаған ортамен таныстыру)**	**Әңгімелесу: "Мен-жаяу жүргіншімін".** Мақсат-міндеттер: балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту, балаларға түрлі жағдайларда, жаяу жүргіншілер қалай әрекет ету керектігін, айтып беруді ұсыну. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **"Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. **(сөйлеуді дамыту, дене**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Балалар күні" Мақсат-міндеттер: Балалардың ойын-ауық әлемі туралы бұғымдарын жетілдіру; өз ойларын еркін жеткізуге, сөйлеуге баулу; есте сақтау қабілеттерін дамыту, тақпақтар,өлеңдер жаттау, мінерлеп айтуға дағдыландыру; достыққа, мейірімділікке, кішіге қамқор болуға, үлкенді сыйлауға тәрбиелеу.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Көңілді ойындар" Мақсат-міндеттер: Балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен (10 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру іскерліктерін дамыту.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Әдеби шығармалар әлемінде" Мақсат-міндеттер: Балаларға кітаптан білім алатындығын, оны шығару үшін көп адамдар еңбек ететіндігі жайлы түсіндіру; кітапқа деген қызығушылықтарын ояту; есте сақтау, түсіну дағдыларын дамыту; кітапты күтіп ұстауға тәрбиелеу.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Батпырауық" Мақсат-міндеттер: Қарындаш/фломастерді дұрыс ұстау, қағаз бетінде бағдарлау, түзу сызық, өрнек салу біліктілігін бекіту; ұсақ қол моторикасын дамыту, қоршаған ортамен таныстыру, сурет салуға қызығушылықтарын арттыру; өзара көмек қолын созу сезімдерін тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Би билейміз баршамыз" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** «Табиғат патшалығына саяхат» Мақсат-міндеттер: Балаларға қуанышты көңіл-күй туғызу, эмоционалды сезімталдықты ояту. Балалардың шығармашылық қабілеттерін , сөйлеу қабілетін, тапқырлығы мен эрудициясын дамыту. Балаларды табиғатты сүюге, құрметтеуге, жануарлар әлеміне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				

Серуен **10.40:12.20**	**Теректі бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: терекпен таныстыруды жалғастыру, оны қарастыру, оған тән белгілерді, басқа ағаштардан айырмашылығын анықтау. **Көркем сөз. "Сұлу терек"** Кербезісің маңызданған, сұлу терек! Орандың желбіреген жасыл желек. Тұрасың ырғатылып такаппарсың, Басқа ағаш көрінбейді саған серік. Сымбатты, оқтай түзу бойың мінсіз, Бұл жақта сенде - ақ көрдім мұндай көрік. Аспанға бой созасың үндемейсің, Такаппар, жалғыз өскен дәтің берік! Сәкен Сейфуллин **Еңбек әрекеті: гүлзарды қураған жапырақтардан тазалау.** Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауға үйрету. **"Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың ағаштар	**Аспанды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсас екендігін байқауға машықтандыру; ой-қиялын, зейінін, бақылау қабілетін дамыту. Көркем сөз. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я Қ. Мырзалиев **Еңбек әрекеті: ағаштағы құрғақ бұтақтарды жинау.** Мақсат-міндеттер: құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін дамыту. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай	**Шегірткені бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың шегіртке, кейбір жәндіктердің қорғаныс түрлері жайлы білімдерін кеңейту, (қорғаныс түсі); жәндіктердің тіршілігіне қызығушылықтарын, байқағыштық біліктіліктерін дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Балаларға шегіртке денесінің сыртқы реңкі (жасыл, қоңырқай) шөп, жапырақ, бұталардың түстеріне сай екендігін көрсету. Түстің неге осындай екенін сұрау. Шегірткенің құстардан, кесірткелерден жасырыну амалы туралы түсіндіру. Абай Құнанбаевтің И. Крыловтан аударған "Шегіртке мен құмырсқа" атты мысалын оқып беруге болады. **Еңбек әрекеті: бақшадағы топырақты қопсыту.** Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, тазалыққа тәрбиелеу. Жабдықтары: күрекшелер мен тырнауықтар, қолғаптар. **"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Ойын мақсаты:	**Көлікті бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: өтіп бара жатқан көлікті бақылауды, жеңіл және жүк көлігін және арнаулы көліктерді ажыратуды үйрету, байқампаздықты, өз ойын нақты жеткізе білу біліктіліктерін дамыту. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады.	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы.** Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау.** Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан қалташаларды қолдану. **"Тікұшақ (инелік) қайда ұшып барады?" дамытушылық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер:

Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыларынан оянып, төсекте жатып жасайтын жаттығу; балалар жатқан қалыпта, төсектен тұрмай, көрпе астында аз мөлшерде орындайды. Жалпы дамытушылық жаттығу; (төсекте 2-3 минут) балалардың ұйқыдан, ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған жаттығу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында уқалау жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет.	**"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың орман және көгал өсімдіктері жайлы білімдерін бекіту; сөздердің жалғауларын нақты айту; есте сақтауларын дамыту. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Менің жанұям".** Мақсат-міндеттер: өз бетімен жоспарланған сюжет үшін, ойын ортасын жасауға үйрету. Топпен жұмыс істеу ниетін тәрбиелеу. Барысы: балалар рөлдерді бөліп, өз бетінше ойнайды. Балалар өзара бір-бірімен ақылдасып, өз әрекеттерін жоспарлайды. Тәрбиеші диалогтардың нығаюына ықпал етеді, қосымша, бағыттаушы сұрақтар қоюы мүмкін. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	**"Еркелетіп ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сөздер арасындағы қосымшаларды дұрыс байланыстыру. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет"** Мақсат-міндеттер: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	**"Ағаш бұл…" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: ой-өрісін дамыту, балалардың өз білімдерін іс-тәжірибеде қолдана білуге, бір затты әртүрлі көзқараста көруге мүмкіндік беру. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта"** Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға	**"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Аурухана"** Мақсат-міндеттер: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы: Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді, емдеу шараларын жүргізеді),

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Саусақ жаттығуы: "Апта күндері".** Мақсат-міндеттер: қол саусақтарының қозғалысын дамыту . **(сөйлеуді дамыту)**	**Әңгімелесу: "Балабақшадағы менің сүйікті ойындарым".** "Қане, көрсет" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау, қабылдау, зейін, елестету, пантомималық қабілеттерін дамыту; көліктер туралы түсініктерді пысықтау; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту) Машина жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) Пароход жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Мотоцикл жүріп келеді, қане, көрсетші. (Екі қолды жұдырыққа түю, қолды кезек-кезек екі жаққа бұру) Тікұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту). Велосипед жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту, денені екі жаққа теңселту) Катер жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа	**Әңгімелесу: "Менің сүйікті жан-жануарларым".** "Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Сипаттамасынан таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрауды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту. (**"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру) Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	**"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту. **(математика негіздері)** **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. **(дене шынықтыру)**

Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Театр қуыршақтарын жасау" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Балалардың үйдегі ойыншықтары"	Кеңес: "Баланың көшедегі қауіпсіздігі".	Әңгімелесу: "Баланы еңбекке баулимыз".	Кеңес: "Бала тәрбиесіне онлайн ойындардың ықпалы".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**17.07. - 21.07.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	17.07.2023	18.07.2023	19.07.2023	20.07.2023	21.07.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Таза орындықтар".** Мақсат-міндеттер: балаларды топтағы орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін, орындарына қою. Еңбек дағдылары мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Үлкендерге көмектесу ниеттерін, олардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Біз ойыншықтарды әдемі жинаймыз".** Мақсат-міндеттер: топтағы ойыншықтарды өз бетінше реттеп, ұқыпты жинау біліктіліктерін жетілдіру. Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсат-міндеттер: балаларды кезекшілік міндеттерін өз бетімен тиянақты, адал орындауға үйрету. Қолды таза жуу, кезекшінің киімін кию, дастарханды дұрыс әзірлеу. Тамақтан кейін ыдысты тазалау. Еңбекке баулу, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Қуыршақтың киімдерін жуу".** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешіге қуыршақтардың киім-кешектері мен төсек жаймаларын жууға көмектесуге үйрету: балаларды жұмыс алдында алжапқыш киюді үйрету; жуу және кептіруге қажет арнайы құралдарды, сондай-ақ жұмыс орнын дайындау; сабынды қолдана білу. Еңбек дағдылары мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Кітаптарды жөндеу".** Мақсат-міндеттер: балаларды кітаптарды желімдеуді, желім мен қайшыны дұрыс қолдануды, майлықтарды пайдалануды үйрету. Еңбек дағдылары мен біліктіліктерін, көзбен мөлшерлеуді, ұсақ қол моторикасын, шығармашылық қиялдарын дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін, кітаптарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**

	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. Мақсат-міндеттер: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Базарда". Не қалайсың, базарда Барлығы бар, дайын да: Жеміс-жидек, көгөніс, Ет, балық пен сүтіміз. Құрт, ірімшік, қаймақ Барлығыңды тойдырмақ. Түрлі-түрлі азықтар, Тәттілер мен жармалар. Нан өнімінен бауырсақ, Бәліштер, тоқаш томпақ. Ұсақ-түйектен не қаласаң, Базардан сен табасың. Д. Ахметова **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Көгөністі танып, ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын байыту; денсаулық үшін көгөністер мен жемістердің пайдасын	**"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көгөністер).** Мақсат-міндеттер: балалардың жеміс пен көгөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көгөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көгөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көгөністер.) - Суреттегі көгөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар.	**"Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көгөністер мен жемістерді өсіріп, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көгөністерге тиісті адамның еңбегі туралы суреттер. **(сөйлеуді дамыту)** **"Қайсысы ең ауыр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр). Педагог әуелі дөңгелек	**"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды, салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көркем сөзіне деген қызығушылықты арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру. Тәттісін-ай, мына	**"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)** **"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. **(дене шынықтыру)**
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"- Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	**Әңгімелесу: "Кезекшілерге арналған ережелер".** Мақсат-міндеттер: балалардың дастарханды қалай жаю керектігін естеріне түсіру, реттілігін сақтай отырып, тиянақты әрекет етуге үйрету, орындалған жұмыстың өзектілігін талқылау. Кезекшілік барысында қажет еңбек дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**"Көгөністер дүкені - бұл...?" тақырыбына әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: балалардың көгөніс дүкені жайлы түсініктерін нақтылау, сөйлеулерін белсендету: көгөністер мен жемістерді, сатушы мен сатып алушының әрекеттерін нақтылайтын етістіктерді, сапалық сын есімдерді атау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?".** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, "тербету") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып, (Жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**Әңгімелесу: "Бақшада не өседі?"** Мақсат-міндеттер: балаларды қарапайым себеп-салдар байланысын орнатуға үйрету, оқиғаларды белгілі бір ретпен орналастыру, қалай дұрыс тамақтану керектігі жайлы түсінігіне алып келу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Жабайы аңдар, түлкі туралы ертегілер әлеміне саяхат" Мақсат-міндеттер: Балаларды ертегіде кездесетін хайуанаттардың мінез-құлқын, іс-әрекетін түсінуге, соның ішінде түлкінің жаман қылықтарын көре білуге жаттықтыру; әңгіме мен ертегіні салыстырып, қайсысы өмірдегі шындыққа жақын екенін ажырата білуге үйрету; ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; аңдарға қамқор болуға тәрбиелеу.	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Көгөністерге арналған себет" Мақсат-міндеттер: Балаларды үлгі схема бойынша құрастыруды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және қолдың ұсақ моторикасын дамыту, сөздік қорын кеңейту, тапсырмаларды орындау кезінде шыдамдылыққа, топта жұмыс істей білу қабілетін. тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Вокалдық, музыкалық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; шығармашылық белсенділікті дамыту. Музыкалық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу, музыкалық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Пайдалы көгөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды қозғалыс бағытын өзгертіп жүру; таяқтың астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; балаларда аяқтарын алшақ қойып секіру; 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; дене шынықтыру құралдарын пайдалануға ынталандыру.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Көгөністер мен жемістер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жемістер мен көгөністердің пішіні мен оларға тән ерекшеліктерді жеткізіп көрсете білуге үйрету; шаршы мен тіктөртбұрышты қағаздан әртүрлі пішіндерді қиып алу дағдыларын қалыптастыру; қосарлап бүктеу тәсілі арқылы заттарды қиюға жаттықтыру; жапсыруға деген қызығушылықтарын арттыру; ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Көгөністер" Мақсат-міндеттер: Балалардың көгөністер туралы білімдерін кеңейту, көгөніс бақшада өседі деген идеяны бекіту; көгөністерді сыртқы түрі бойынша ажырата білуге, оларды атауға үйрету; сөйлеу, ойлауды дамыту; адамдардың жұмысына, олардың еңбек өнімдеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**

Серуен **10.40:12.20**	**Бақшадағы көгөністерді бақылау (қияр). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды көгөністер қиярдың сыртқы пішіні және өсу ерекшеліктерін байқауға, суару ережелерін ескеруге баулу; көгөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Қиярдың түсі ақ тұқымын көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат,	**Бақшадағы көгөністерді бақылау (сәбіз бен қызылша). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды сәбіз бен қызылшаның сыртқы ерекшеліктерін байқап, салыстырып, ажыратуға бейімдеу; көгөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Сәбіздің ұсақ, қызылшаның кесек тұқымдарын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз) Сәбіз бен қызылшаның суықтан қорықпайтындарына көңіл аудару, күзге дейін өсетінін айту. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін,	**Бақшадағы көгөністерді бақылау (пияз). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: пиязды өзге көгөністерден ажыратуға дағдыландыру; көгөністердің өсіп, пісуіне жазғы мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Қалың киімді ұнатады, Шешіндірсең жылатады. (Пияз) **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** көгөністер жинаудағы ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: жымдық жұмысқа үйрету; ересектің еңбегін қадірлеуге баулу. **"Көгөністерді кім жылдам егеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің белгісі бойынша орындауға, шығармашылық, зейінділік, ұстамдылық танытуға бейімдеу.	**Бақшадағы көгөністерді бақылау (қызанақ). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды көгөністер туралы көп білуге ынталандыру; қызанақтың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру; көгөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Аласа талда алуан алма, Алқызыл болмай аузыңа салма. (Қызанақ) Қызанақтың ұсақ тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер	**Жазғы бақтағы жұмысты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: бақшада көктем, жазда жасалатын еңбек туралы білімді пысықтау; көгөністердің өсіп-өну жүйесін бақылауға бейімдеу; еңбекті құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **"Еңбек".** Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев Педагог пен балалар бақшаны баптауға және күтуге қандай еңбек керектігін әңгімелейді, етістік сөздерді қолданады; мысалы, топырақты қазу, тырнау, өскіндерді отырғызу, тұқымдарды егу, су құйғышпен суару, арам шөпті жұлу, қопсыту,

Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"- Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды дамыту. Барысы: Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. **(танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй құрастыру".** Мақсат-міндеттер: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші,	**"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін дамыту; ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді. Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" - жануардың, жәндік аты. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)**	**«Бақшаға не егеді?» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: заттарды ортақ белгілері бойынша (өсуі, қолданылуы) топтастыруды үйрету; ой ұшқырлығын, есту зейінділігін дамыту. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана"** Мақсат-міндеттер: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы: Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике	**"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Театрландырылған**	**"Бір сөзбен ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: біліктілігін жетілдіру ұсынылған үлгілерге жалпылама сөздерді таңдау, жалпылама сөздерді бекіту: көгөністер, жемістер, жидектер, гүлдер. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны"** Мақсат-міндеттер: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. Барысы. Балалар өз қалаулары бойынша, рөлдерді бөліп алады: әйелдер шебері, ерлер шебері, еден жуушы, клиенттер, тырнақ әрлеуші. Келушілер сыртқы киімдерін шешеді, шаштаразшымен

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Ойын-әңгіме: "Аудармашы".** Мақсат-міндеттер: орыс тіліндегі сөздерді бекіту. **(сөйлеуді дамыту)**	**Ойын жаттығуы: "Менің артымнан қайтала".** Мақсат-міндеттер: ым-ишара, қимыл-қозғалысты қайталау. **(дене шынықтыру)**	**Жағдаятты шешу:** "Егер сен, құстың ұясын бұзып жатқандарды көрсең не істейсің?". Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін, табиғатты аялау сезімдерін дамыту. **(танымдық дағдылар)**	**"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. **(танымдық дағдылар)**	**Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көркем сөзге деген қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру. Тәттісін-ай, мына жеміс-жидектің, Сүйсініп-ақ жейміз оны тәбетпен. Сүт ботқасын таңғы асқа береміз. Денсаулыққа пайдалысы-ет екен Ұннан піскен бауырсағым, бәлішім, Тәттілерім дастарханның сәні шын. Жеміс-жидек дәруменге бай екен, Ең дәмдісі піскен тәтті нан екен. Д. Бұланбаева. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Кеңес: "Баланы еңбекке баулу".	Ата-аналармен ішек инфекцияларын алдын алу жайлы әңгімелесу.	Медбике кеңесі: "Иммунитетті қалай көтеруге болады?"	Кеңес: "Балалардың зейіндерін дамыту"	"Сіздің баланың қандай ойындар ойнайды?" тақырыбына әңгімелесу.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**24.07. - 28.07.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	24.07.2023	25.07.2023	26.07.2023	27.07.2023	28.07.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) **08.30:08.45**	**"Ойыншықтарды орындарына жинау".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше топтағы тазалықты сақтау біліктіліктерін бекіту (құрылыс материалдары мен ойыншықтарды жинау). Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игіліктері үшін еңбектенуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Тәрбиешінің көмекшісіне көмектесеміз".** Мақсат-міндеттер: тамақтан кейін үстел үстіндегі ыдысты жинауға үйрету, балаларды ересектерге қолғабыс етуге үйрету. Еңбексүйгіштікті, ересектерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Гүлдер үшін тазалық".** Мақсат-міндеттер: сумен жұмыс істеу барысында балаларды гигиеналық дағдыларды сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау, қатты сығу, қажет жағдайда шаю. Еңбек біліктіліктері мен дағдыларын, сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережесін, жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. **(еңбек дағдылары)**	**"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу".** Мақсат-міндеттер: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпеу қарауға, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. Еңбекке баулу. **(еңбек дағдылары)**	**"Табиғат бұрышындағы кезекшілік".** Мақсат-міндеттер: бөлме өсімдіктеріне өз бетінше күтім жасау біліктіліктерін жетілдіру: суғару, жерді қопсыту. Жауапкершілікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелері мен жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. **(еңбек дағдылары)**

	"Үшінші артық" (өсімдіктер) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің түрлілігі жайлы білімдерін бекіту; зейін, ойлау қабілеттерін дамыту. Иллюстрацияларды қарастыру, жәндіктер мен өсімдіктер туралы қызықты мәліметтер. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді".** Мақсат-міндеттер: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар	**"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау мәтінің құрастыруды үйрету, зейіндерін, байланыстыра сөйлеулерін дамыту. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру) Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара ұқалау)	**"Гүлдер алаңқайы" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттың сұлулығын сезінуге көмектесу. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер:	**"Дойбы" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың логикалық ойлауын, байқағыштықты, зейінділікті дамыту. **(танымдық дағдылар)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)** **"Оң қолым мен сол**	**"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. **(дене шынықтыру)** **"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. **(танымдық дағдылар)** **Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсат-міндеттер:

Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Дененің барлық дене мүшелері мен жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуін дамыту. Кешенді жаттығу . Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны, Жақсы өтсін бұл күнім! **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. *Көркем сөз* Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	**"Әдепті өтініш" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларға біреуге өтінішпен жасау кезінде айтылатын, сыпайы сөздердің мағынасын түсінуге көмектесу. Балаларды қабылданған әрекеттердің, оқиғалардың адамгершілік жағын көруге, олардың мәнін түсінуге үйрету.	**Әңгімелесу: "Қауіпті жәндіктер".** Мақсат-міндеттер: балалардың қауіпті жәндіктер жайлы түсініктерін кеңейту, оларды сыртқы кейіпі, өзіндік ерекшеліктерді арқылы ажыратуды үйрету.	**Тұқым мен жемістің таралуы жайлы әңгімелеу.** Мақсат-міндеттер: бұталар мен ағаштардың тұқымы мен жемістері жайлы білім беру; тұқымның бейімделуі мен таралу тәсілдерін түсіндіру	**"Бірдей гүл жұбын тап" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдау, зейін, ойлау қабылеттерін дамыту; гүлдердің түрлерін білуге машықтандыру. Педагог балаларға бір алаңның екі қатарында орналасқан сегіз гүлдерді көрсетеді. Балалар гүлдердің арасында бірдей гүлдерді табу керек. Педагог гүлдерді атауға да шақырады.	**Әңгімелесу: "Түрлі-түсті көңіл-күй".** Мақсат-міндеттер: балаларды өз іс-әрекеттеріне, назар аудару, жанашырлық танытуға, басқаларға деген жағымды қарым-қатынас орнату біліктіліктерін қалыптастыру.

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жазғы гүлдер" Мақсат-міндеттер: Балаларға жаз құбылыстары,табиғаттағы ерекшеліктері,жазғы гүлдер туралы түсіндіру.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Емдік гүл" Мақсат-міндеттер: Балаларды заттарды алысқа дәлдеп оң қолымен лақтыруға (3,5-6,5 метрден кем емес) үйрету; балаларда "жыланша" ирелеңдеп жүру; аяқты алшақ қойып, балаларда тізені жоғары көтеріп жүгіру; қозғалыс бағытын өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; қимылды ойын арқылы біреуін - алға, екіншісін - артқа қойып, бір орында тұрып секіру іскерліктерін жетілдіру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Мақал-мәтелдер" мазмұны бойынша әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларды мақал-мәтелдер туралы түсінік беру. Балаларды халық ауыз әдебиетінің түрлерімен, мақал-мәтелдермен таныстыру; оларды бір-бірінен ажырата білуге, мәнін терең түсініп, мағынасын аша білуге үйрету; тіл байлықтарын дамыту, шығармашылық елестету қасиетін дамыту; өз ұлтына деген мақтаныш сезімдерін оятып, кішіпейілділікке, адамгершілікке тәрбиелеу.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Гүлденген жаз» Мақсат-міндеттер: Балалардың жазғы гүлдер жайлы түсініктерін нақтылау, табиғатқа деген қызығушылықтарын, сұлулығын көру біліктіліктерін ояту, "түрту" техникасымен таныстыруды жалғастыру; ұсақ қол моторикасын, көзбен мөлшерлеуді дамыту, зейіндерін тұрақтандыру; айналасындағыларға деген достық қарым-қатынасқа, шығармашылық қабілеттерін тәрбиелеу; дәстүрден тыс сурет салу тәсілдеріне қызығушылықтарын арттыру. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді арбакеш әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың педагогпен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** «Жабайы және бақша гүлдерінің әлемі» Мақсат-міндеттер: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.

Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.

Серуен **10.40:12.20**	**Жазғы гүлдерді бақылау (барқыт гүлі). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың барқыт гүлі жайындағы түсініктерін тиянақтау; барқыттың өзге гүлдерден айырмашылығын өздігінен көріп, айтуға бейімдеу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға барқыт гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдің түсін (сары, қызыл-сары), ортасы сарғыш, күлтешесі қалың қызыл-сары, пішіні шар тәрізді екендігін байқайды. Жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып (қараңғы жасыл түсті, сабағы жуан), ұстап-сипайды. Балалар барқыт гүлінің иіс хош екендігін айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. **Еңбек әрекеті:** гүлзарды қалыпқа келтіру. Мақсат-міндеттер: бірігіп еңбектенуге үйрету.	**Жазгы гүлдерді бақылау (бақбақ). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: емдік өсімдік-бақбақпен таныстыруды жалғастыру, табиғатты аялау және қорғау біліктіліктерін мен ниеттерін қалыптастыру. **Көркем сөз.** Гүлге айналып құлпырып, Түрлі-түсті бояулар. Киіп сары көйлегін, Бақбақ гүлі оянар. Қалықтайды ұлпасы, Ақ періште сияқты. Нәзік желмен ұшып жүр, Таңғажайып гүл басы. Д. Бұланбаева Бақбақты емді өсімдіктерге жатқызатынын түсіндіру. Бақбақтың гүлдеген және солған қалыптарында ерекше әсем көрінетінін байқату. Балаларға бақ-бақты үрлету; мамыққа жабысқан ұрық арқылы таралатынын көрсету. **Еңбек әрекеті:** гүлдердің топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер:	**Жазғы гүлдерді бақылау (петуния). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту; петуния гүлінің құрамы неден тұратынын түсіндіріп, гүлдерді суарып, баптау қажеттілігі туралы айтып, қамкорлыққа баулу. Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; көбею. Гүлдердің түсі ақ, қызыл, қызғышт, күлгін болады; тәңертең гүл күлтесінің ашылып, кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса, сонша жинау. Нәзік гүлдер петуния, Түсі күлгін, көк сия. Күлшесі күндіз ашылып, Кешке таман жабылып, Гүлзарды жаулап алады, Жаз бойы көз тартады. **Еңбек әрекеті:** кеуіп қалған петунияның тұқымдарын пакеттерге	**Жазғы гүлдерді бақылау (календула). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың календула гүлі жайындағы білімдерін тиянақтау; календула гүлінің өзге гүлдерден айырмашылығын айта білу қабілетін жетілдіру; гүлдерді күтуге, аялауға тәрбиелеу. Балаларға календула гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдердің түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып, байқап ұстап-сипайды. Балалар календула гүлдерінің пішіні қарапайым, күлтешесі сары түсті болуына, иісі хош екендігін айтады. Гүлдердің кеуіп, солып жатса, ұрық беретінін, ұрықтың сырғаға ұқсайтынын байқап айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. **Еңбек әрекеті:**	**Жел мен бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсаты: жаздың ашық аспан сұлулықты көру біліктіліктерін бекіту; шығармашылық қиялдарын дамыту. Болжамдар: бұлттар жылдам қозғалса – ауа-райы ашық болады. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Қ. Мырзалиев **"Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру;

Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. *Көркем сөз* Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Ұйқыларынан оянып, төсекте жатып жасайтын жаттығу; балалар жатқан қалыпта, төсектен тұрмай, көрпе астында аз мөлшерде орындайды. Жалпы дамытушылық жаттығу; (төсекте 2-3 минут) балалардың ұйқыдан, ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған жаттығу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында уқалау жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың мамандықтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Аяқ киім әлеміне саяхат".** Мақсат-міндеттер: топтастыра білу қабілетін дамыту; заттарды салыстыра білу біліктіліктерін жаттықтыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтары бойынша ерекшеліктерін табу; балтыры, өкшесі, басы, табаны, тілі, ұлтарағы, бауы, қорғау, жалаңаяқ сөздері арқылы сөздіктерін байыту; байланыстыра сөйлеуді, танымдық қызығушылықтарын дамыту, өз ойын дәлелдей алуға ықпал ету; киім-кешектеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	**"Кітап детективі" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны"** Мақсат-міндеттер: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. Барысы. Балалар өз қалаулары бойынша, рөлдерді бөліп алады: әйелдер шебері, ерлер шебері, еден жуушы,	**"Кім қайда?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: заттардың кеңістікте орналасуын ажыратуды үйрету (алдында, артында, арасында, ортасында, оң жақта, сол жақта, астыда, үстіде), талқылау біліктіліктерін бекіту. Барысы: ойыншықтарды бөлменің әртүрлі жеріне орналастыру. Балалардан сұрау, қандай ойыншық алдыда тұр, артында, жанында, алыста и т.б.. Сұрау, жоғарғы жағында не бар, төменде, оң жақта, сол жақта және т. б. Тәрбиеші ойлану үшін нақтылау сұрақтарын қоюы мүмкін. "Ал егер затты, ойыншықты ауыстырса? Ал сендер қалай ойлайсыңдар?". **(математика негіздері)** **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат".** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш	**"Достарыңды ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: ертегілердің басты кейіпкерлері мен мазмұны жайлы білімдерін бекіту; байқампаздықты, зейінді дамыту. Барысы. Балалар жүргізушіні таңдайды, ол ертегі кейіпкерлері бейнеленген лотоны алады, балалар карточкаларды топқа біріктіреді дедостары-ертегі кейіпкерлерін атайды: Буратино, Мальвина, Пьеро; Чебурашка, Гена және т.б, ертегінің қысқаша мазмұны. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта"** Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу.	**«Қандай құс екенін тап?» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы. Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды. (қоршаған ортамен таныстыру,) **Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет".** Мақсат-міндеттер: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті

Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Ойын жаттығуы: "Кім көп сөз ойлап табады?".** Мақсат-міндеттер: тапқырлықты дамыту. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**Ойын жаттығуы: "Иә - жоқ".** Мақсат-міндеттер: балалардың экологиялық санасын дамыту, табиғат аясында өзін-өзі ұстау мінез-құлқын бекіту. **(қоршаған ортамен таныстыру)**	**Ойын жаттығуы: "Неден жасалынған?".** Мақсат-міндеттер: әртүрлі материал түрлері жайлы білімдерін бекіту. **(қоршаған ортамен таныстыру)**	**Ойын жаттығуы: "Сөз ойлап тап".** Мақсат-міндеттер: қарама-қарсы мағыналы сөз тауып айтуға үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**Ойын-тапсырма: "Қайшымен контур бойынша сурет қию".** "Не артық?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. **(жапсыру)**
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Кеңес: "Жол жүру ережесінің маңызы".	Ата-аналарға арналған: "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Менің балам нені армандайды?"	Сауалнама: "Балаңыздың сұрақтарына қаншалықты төзімділікпен жауап бересіз?"	Кеңес: "Баланың қимыл әрекетінде, қимыл-қозғалыс ойындарының рөлі "

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**31.07. - 04.08.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	31.07.2023	01.08.2023	02.08.2023	03.08.2023	04.08.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Гүлдер" суреттер қарастыру.** Мақсат-міндеттер: жазғы гүлдер жайлы білімдерін кеңейту және байыту. **(еңбек дағдылары)**	**"Ойыншықтарды реттеп қоямыз".** Мақсат-міндеттер: балаларды жұмыс басталар алдында жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; ойыншықтарды жинақы: жуу, кептіру, сүрту және орындарына қою; еңбексүйгіштікті дамыту, ретсіздікті көре білу; сумен жұмыс істеу кезіндегі ұқыптылық. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Оқу қызметіндегі кезекшілік".** Мақсат-міндеттер: кезекші міндетін өз бетінше, адал орындау: үстелге тәрбиеші дайындаған материалдар мен құралдарды қою; оқу қызметінен кейін оларды жуу және орындарына жинау. еңбексүйгіштікті, ересектерге көмектесу ниетін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Құрылыс материалдарын жинау".** Мақсат-міндеттер: құрылыс материалын жуу, кептіру және жинауды үйрету, балаларды әрқашан және уақытылы ойын бұрышындағы тазалықты сақтауға үйрету, тәрбиеші дайындаған құрылыс материалдарын сабын ерітіндісімен жуу, шаю, кептіру; жеке бас гигиенасын сақтау. **(еңбек дағдылары)**	**"Орамалдарды ауыстырамыз".** Мақсат-міндеттер: еңбек ету ниетін дамыту, өз көмегін ұсына білуге дағдыландыру. **(еңбек дағдылары)**
	"Ұқсас сөздер"	**"Дойбы" үстел үсті**	**Түрлі-түсті борлармен**	**"Өсімдіктерді ата"**	**"Не (кім) қалай қимылдайды?"**

	дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: синонимдерді табуға көмектесу; берілген заттарды сипаттау үшін нақты, қайталанбайтын сөздерді тандауға үйрету; сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. Мақсаты: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырқтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтырының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. **(сөйлеуді дамыту)**	**ойыны.** Мақсат-міндеттер: ой-өрісін дамыту. **(танымдық дағдылар)** **"Пазлды құра" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: салыстыру, жалпылау, заттарды дұрыс атауға, ұсақ бөлшектерден тұтас бейнені, сюжетті құрастыруға машықтандыру; ұсақ қолмоторикасын, ойлау қабілетін дамыту. **(танымдық дағдылар)** **"Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. **(сөйлеуді дамыту)**	**асфальтта сурет салу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдау, елестету, ойлау қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. **(шығармашылық дағдылар)** **"Жеңіл - ауыр, баяу - тез" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды айтылған нұсқауды түсініп, ережеге сай қимылдауға машықтандыру; жабайы аңдардың қимылдары туралы пысықтау; ақыл-ой қабілеттерін дамыту. - Балалар, ал сендер аңдардың қалай қозғалатының білесіңдер ме? - Аңдар тез және баяу, жеңіл және ауыр қозғалады. Қане, қимылдарын көрсетейік. Тиін жеңіл секіреді, Қоян жеңіл секіреді, Түлкі жеңіл жүгіреді, Қасқыр жеңіл жүгіреді. Аю болса, ауыр аң, Есікті ауыр ашады ақ. Қозғалады қорбаңдап. Ай-ай, аюға қиын-ақ! **(математика негіздері)**	**дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: бөлме өсімдіктері жайлы балалардың білімдерін кеңейту, байланыстыра сөйлеуді дамыту. Құралдары: бөлме өсімдіктері. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **"Үш торай" ойын-санамағы.** Мақсат-міндеттер: балаларды санамақты ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай! Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды,	**дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**

				Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Дененің барлық дене мүшелері мен жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуін дамыту. Кешенді жаттығу . Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны, Жақсы өтсін бұл күнім! **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу. Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	**Әңгімелесу:** **"Демалысты қалай өткіздің?"** Мақсат-міндеттер: өз тәжірибелерінен қызықты, таныс оқиғаларды бере отырып,	**Сіріңке туралы әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: балаларға сіріңке не үшін керек екенін, олар қалай жасалатыны, не үшін қолданылатыны жайлы	**Әңгімелесу: "Ренжісуге жол бермеу".** Мақсат-міндеттер: балаларға жанжалдың бетін қалай алуды, қалай достасуға болатынын айтып беру, белгілі бір	**Әңгімелесу:** **"Балабақшаны кім салды?"** Мақсат-міндеттер: балаларға құрылысшылар еңбегінің маңызы жайлы түсінік беру, түрлі	**"Менен кейін қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалысты, ым-ишараны басқаруға дағдыландыру; қабылдау, есте сақтау қабілеттерін дамыту. **(дене шынықтыру)**

	әңгіме құрастыру біліктіліктерін қалыптастыру; тәрбиешінің көмегімен сюжетті баяндау құрылымына қойылатын талаптарға сәйкес әңгіме құру (экспозиция - қатысушы тұлғаларды сипаттау, оқиғаның орны мен уақыты; оқиғаның себебі, оқиғаның дамуы, шешімі). **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	айту. Өз бетінше қолдану мүмкіндігінің қауіпін талқылау. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **Көркем сөзді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	жағдайды адамгершілік тұрғыда көруге, өзінің және басқалардың іс-әрекетін бағалауды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	құрылыс мамандары жайлы айту, олардың мамандықтарына құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Орман-дәрігері" ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін көре білуге баулу; ертегіні тыңдауға үйрету; ертегіні рөлдерге бөліп ойнату арқылы	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Мысыққа қонаққа барамыз" Мақсат-міндеттер: Кеңістікте шарлау және оңға, солға, ортасына деген сөздердің шақыру қабілетін бекіту; **Музыкадан ойын-**	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Доғаның астынан еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды доғаның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету; тізені жоғары көтеріп,сапта бір-бірден бытырап жүгіру; қозғалыс бағытын	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Махаон көбелегі" Пластилинография. Мақсат-міндеттер: Мүсіндеудің дәстүрлі емес тәсілдерін оқыту; көбелектің құрылысы туралы білімдерін анықтау; бөлшектерді бір-біріне тығыз жалғауды үйренуді	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Қонжыққа көмектесейік" Мақсат-міндеттер: Жабайы жануарлардың өмірі туралы түсініктерді бекіту, жабайы жануарлардың ерекше белгілерін анықтауға, жануарлар туралы сипаттамалық әңгімелер құруға үйрету; көзбен қабылдауды, сөйлеуді, естуді, есте сақтауды, зейінді, логикалық ойлауды дамыту; жолдастардың жауаптарын тыңдай білуге, жануарларға қамқорлық

	балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту; ертегі арқылы балаларды табиғатты қорғауға, өсімдіктер мен құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	**жаттығу** "Ертегілер елі" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; допты қақпаға домалату іскерліктерін қимылды ойындар арқылы дамыту.	бекіту; ермексаздың қаситеттерін (жұмсақ, икемді, кез-келген форманы алады) түсіндіруді жалғастыру; кескішпен жұмыс істеп үйренуді бекіту.	көрсетуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Серуен 10.40:12.20	**Бұталарды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: бұталар жайлы білімдерін кеңейту және тереңдету. Балаларға жұпаргүл, итмұрын, қарақат бұталарын көрсетіп, айырмашылықтарын айтуды ұсыну. Балаларға көктемде бұталар гүлдеп, жазда итмұрын мен қарақат бұталарында жидектердің пісетінін байқату. Қарақат жидегінен тосап пісіріп, ал итбұрын жидегін кептіріп, емдік шайды бұқтыруға болатынын әңгімелеу. **Еңбек әрекеті:** бұталарды молынан суару.	**Аққайынды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер. қайыңға тән қасиеттері мен ерекшеліктерін бақылауды жалғастыру. Қайың – әдемі ағаш; ақ түсті қабығымен ерекше көзге түседі. Аққайың көктемде ерте бүршік жарады. Ал жапырағы кештеу шығады. Қайың ағашының бұтағы мен діңі берік, әрі шымыр. Жапырағы жұмыртқа пішіндес, жиектері ара тісті. Қайың көктемде гүлдейді және гүлдері сырға секілді салбырап жатады. Қайынның шырыны өте пайдалы, оны діңінен ағызып жинайды.	**Сауысқанды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жаз мезгіліндегі құстардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; жаңа сөздермен, түсініктермен білімдерін молайту. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). Сауысқанның шықылықтағанын тыңдату. Сауысқан жылтыр заттар мен әшекейлерді ұясына жинайтынын әңгімелеу.	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: ауа-райының өзгерістері жайлы түсініктерін бекітуді жалғастыру; жел оның қасиеттері жайлы түсініктерін қалыптастыру, желдің бағытын анықтауға үйрету. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер:	**Торғайларды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: торғайдың ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. **"Торғай-торғай, тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. **Еңбек әрекеті: сәбилер ойын алаңындағы құмды жинау.** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын, достық қарым-қатынасты қалыптастыру. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**

	Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға көмектесу, суғару кезінде суды бақылау. **"Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттар жиынын санға сай құрастыруға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. **"Құ түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды	**Еңбек әрекеті: құмсалғыштың сыртындағы құмды қырып жинау.** Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, нәтижесіне қуану. **"Қайыңға қарай жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: педагогтің белгісі бойынша жылдам әрекет етуге машықтандыру; тапсырманы зеректікпен және шапшаңдықпен орындауға дағдыландыру. **"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды	**Еңбек әрекеті:** ойын алаңындағы ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірігіп еңбектенуге, орындалған жұмыс пен нәтижесінен қуаныш сезінуге бейімдеу. **Жаңылтпаш жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру; артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту. Дөп-дөңгелек Доп дөңгелеп келеді. Тепкен бөгеп қарап Аяқ оған керегі. О. Асқар. **"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі	балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. **Еңбек әрекеті:** құммен құрылыс жасау. Мақсат-міндеттер: өз беттерінше рөлдерге бөліне білу, бірігіп әрекет ету. **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға;	Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. **"Нысанаға тигіз" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: ұшып келе жатқан заттың бағытын байқауға, қимылды дұрыс орындауға үйрету. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалысты дамыту, заттар арасынан "жыланша" жиырылып, оларды құлатпай жүруді үйрету.

	үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **"Секіріп өт" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз".**	бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. **"Қайда барсаң – соны**	ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. **"Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Нысана".** Мақсат-міндеттер: дәл тигізуді дамыту.	батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. **"Қасқыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру.	**табасың" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.		зейіндерін және тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты нысанаға лақтыру біліктіліктерін бекіту.** Мақсаты: дәлдікке, ептілікке тәрбиелеу.	
Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу.				

	Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Мәдени-гигиеналық дағдылар жайлы білімдерін бекіту және орындау. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Ненің жапырағы қайда?" дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттер: заттарды ортақ қасиеттері бойынша топтастыру біліктілігін, зейіндерін, есте сақтауларын дамыту; табиғатты тануға көмектесу. Ойын барысында балалар қолданады ойын материалдар мен көрнекі құралдар пайдаланылады: ағаштар (емен, үйеңкі) бейнеленген карточкалар, сол ағаштардың қиылған жапырақтары, тәрбиеші жапырақтарды араластырады да, балаларға мейірімсіз жел ағаш жапырақтарын	**"Қандай құс екенін тап?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: түсініктерін нақтылау және кеңейту құстардың жазғы тіршілігі, құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы: Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды.	**"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!",	**Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз".** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде	**"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды дамыту. Барысы. Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. **(танымдық дағдылар)** **Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар",** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара

	жұлып, барлығын араластырып тастағаны жайлы айтады. Енді олар тонып, өз ағаштарына оралғысы келіп жерде жатыр. Жапырақтарға өз аналарын табуға көмектесу керек.Балаға жапырақтарды сәйкес ағаштың жанына қоюды ұсыну. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын."Пошта".** Мақсат-міндеттер: балаларға поштаның алатын орны жайлы түсіндіру, онда қызмет атқаратын мамандар туралы жалпы ақпаратты бекіту; ойын барысында өтпелі заттарды (хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме) қолдануды үйрету; топпен бірігіп ойын желісіне қосылуға, өз орнын табуға жетелеу; ой-өрістерін, қиялдарын, қатынастық қабілеттерін, затпен сондай-ақ затсыз әрекет ету біліктіліктерін дамыту; еңбекті құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Пошта" жазуы, арнайы, белгіленген орын; қаптамаға арналған қағаз материал, байлауға	**(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда".** Мақсат-міндеттер. Әртүрлі өсімдіктер, дәндер, саңырауқұлақ атауларын бекіту. Табиғатқа деген сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: «Балалар, бүгін сендерге орман кілтін табу керек болады. Кілтті	немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып атайды. Мысалы, "су" - балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары, "жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Пиццерия".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше рөлдерді бөлу және рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалардың достық қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. Балаларды ойын барысында қоршаған өмір жайлы білімдерін кеңінен қолдануға жетелеу. Керекті-құралдар: алжапқыштар, ыдыс-аяқ жиынтығы; ас мәзірі; орамалдар; майлықтар; азық-түлік жиынтықтары; пиццерия. Ойын барысында балалар өз дербестіктерін көрсетеді, үстелді таңдау; ас мәзірімен танысу; тапсырысты қабылдау; тапсырысты дайындау; ас ішу; тапсырысты төлеу;	отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **(танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер".** Мақсат-міндеттер: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, дене шынықтыру дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға	әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.**(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**

	арналған жіп, қайшы; хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме сияқты заттардың жасанды макеттері; қаламдар, маркерлер, маркасы бар жетондар, қарындаш желім, телефон, рөл. Барысы. Педагог балалармен бірге поштаға экскурсия ұйымдастыруы мүмкін, болмаса фотосуреттер, поштаның қызметі жайында бейнеролик көру, таныс сюжет бойынша әңгімелесу. Дайындық кезеңінде педагог байланыс операторы, пошташы, байланыс бойынша кезекші, экспедитор сияқты поштада еңбектенетін мамандардың жұмысын түсіндіреді. Балалардың таңдауы бойынша рөлдер бөлінеді. қалған балалар поштаға келеді, қалаулары бойынша өтпелі заттың біреуін алады, оны рәсімдейді, қызметкерлерге береді. Педагог ойын барысында балалар ойнаған рөлдер бойынша қосымша сұрақтар қояды, ойын желісінің дамуын қамтамасыз етеді. Балалар, сұрақтарға	тапқан адам ешқашан орман ішінде адасып кетпейді, ол құстардың тілін түсініп, жердегі жан-жануарлардың ізін танитын болады. Бірақ кілтті табу оңай емес. Ол үшін сендерді орманда күтіп тұрған, барлық тапсырмаларды орындау керек. Балалардың қайсысы барлық тапсырмаларды бірінші орындап және сұрақтарға дұрыс жауап берсе, кілтке ие болып, орман шеруін бірінші бастауға құқылы. Тәрбиеші карнавалға дайындалуға белгі береді. Орман карнавал ортақ шеруден басталады,кейін балалар алдын-ала дайындалған орман тұрғындарының биін көрсетеді орман, құстар жайлы ән айтып, өлең оқиды, жұмбақ жасырады. Карнавал орман көгалында орман сыйымен — жидектермен, тәтті салмасы бар бәліштермен, шай ішумен аяқталады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	үстел үстін жинау, ыдыстарды жуу. Тәрбиеші диалог кезінде, әдеп ережелерінің сақталуын реттеуі мүмкін. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран құрастыруды ұсынуы мүмкін. Зымыранды құрастыру барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі). Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады. Мысалы, тәрбиеші балаларға хабарлайды, кейбір адамдар кеме жасаса, ал басқалары оларды сынап, ұшуға дайындайды, үшіншілері - ұшу мен қонуды қамтамасыз етеді. Әр ойыннан кейін тәрбиеші балаларды ойын жағдаяттарын талдауға тартады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	

	жауап беріп, өз рөлдерінің жаңа қырларын таниды. Соңында педагог балалармен бірге қортынды шығарады: адамдар арасындағы қарым-қатынас үзіліссіз және жылдам болу үшін, пошта қызметкерлері тынбай еңбек етеді; почта - қоғамдық орындардың бірі, әдептілік ережелерін ұстанып, сақтайтын орын. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**				
Балалармен жеке жұмыс **16.15:16.30**	**"Суретші нені шатастырды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтау мен логикалық ойлауын, зеректікті дамыту. **(танымдық дағдылар)**	**Ойын жаттығуы: "Сурет бойынша суретті аяқта".** Мақсат-міндеттер: 10 дейін санауды бекіту. **(математика негіздері)** **"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып	**"Болады, болмайды" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауын дамыту. **(танымдық дағдылар)** **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал!	**Ойын жаттығуы: "Еркелетіп ата".** Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорларын дамыту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Жеңіл - ауыр, баяу - тез" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды айтылған нұсқауды түсініп, ережеге сай қимылдауға машықтандыру; жабайы аңдардың қимылдары туралы пысықтау; ақыл-ой қабілеттерін дамыту. - Аңдар тез және баяу, жеңіл және ауыр қозғалады; қимылдарын көрсетейік. Тиін жеңіл секіреді,	**"Өрнек құрастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: эстетикалық талғамдарын, қағаз бетінде бағдарлауын дамыту. (

		отыру) Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту)**	Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **(сөйлеуді дамыту)**	Қоян жеңіл секіреді, Түлкі жеңіл жүгіреді, Қасқыр жеңіл жүгіреді. Аю болса, ауыр аң, Есікті ауыр ашады ақ. Қозғалады қорбаңдап. Ай-ай, аюға қиын-ақ! **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Әңгімелесу: "Балалар өз бетінше не істей алады?"	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Кеңес: "Ойын ойнаймыз, есте сақтауды дамытамыз".	Жолда жүру ереже бойынша әңгімелесу: "Балақай нені білу керек?"	Әңгімелесу: "Табиғат біздің анамыз!"

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**07.08. - 11.08.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07.08.2023	08.08.2023	09.08.2023	10.08.2023	11.08.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау.** Мақсат-міндеттер: балаларға өсімдіктердің жапырақтарын тиянақты, ұқыпты сүрте білуді пысықтау. **(еңбек дағдылары)**	**Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру.** Мақсат-міндеттер: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Қуыршақтың киімін жуу".** Мақсат-міндеттер: балаларға тәрбиешіге қуыршақтың киімдерін, төсек орын жабындыларын жууға көмектесуге үйрету, еңбек біліктіліктері мен дағдыларын дамыту,	**"Біз көмекшіміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды тамақтан кейін ыдыстарды үстел үстінен жинауды, шамасына қарай ересектерге көмектесуді, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтай білуді жетілдіру.	**Балалармен бірге аквариумды тазалау.** Мақсат-міндеттер: қармақпен ұқыпты жұмыс істеуге үйрету, зейінді дамыту; қарапайым еңбек дағдыларын жетілдіру. **(еңбек дағдылары)**

			басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**(еңбек дағдылары)**	
	"Менің аулам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: суретті пайдаланып сөйлем құрауға дағдыландыру; байланыстырып сөйлеуге бейімдеу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)** **"Қажет киімді тап" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларда қысқы және жазғы киімдерді ажырату біліктілігіне тәрбиелеу, есте сақтау мен логикалық ойлау қабілеттерін дамыту, зейінділікке тәрбиелеу. **(танымдық дағдылар)** **"Кім спортшы?" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды денсаулықты	**"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушылық ойыны (заттар).** Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік.	**"Есіне сақта да, қайтала" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: көзбен қабылдауды, қиялды дамыту, кеңістік пен жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. **(математика негіздері)** **Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; көркем сөзге деген қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін.	**"Дене мүшелері" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақату; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау) Бәрін осы басқарған. (Сұқ саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек - кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	**"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: саналы логикалық есте сақтауды және зейін бөлуді қалыптастыру. Құралдар: түрлі ойыншықтар топтамасы. **(танымдық дағдылар)** **"Үш торай" ойын-санамағы.** Мақсат-міндеттер: балаларды санамақты ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай! Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені енбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені енбекқор,

	сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алдыға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) Аударған А. Кокенова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	(Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. **(математика негіздері)** **"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру. **(математика негіздері)**	Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева. **(көркем әдебиет)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс ататқызып, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне	**"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды.	Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)**

			қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. **(дене шынықтыру, танымдық дағдылар)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Балалардың деңсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті дене шынықтыру жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Сағаттың тіліндей Иіліп оңға бір, Сағаттың тіліндей Иіліп солға бір, Оң аяқ, сол аяқ Жаттығу оңай-ақ. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас 09.00:09.30	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сиқырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. *Көркем сөз* Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**"Достарымызды кешіруді үйренеміз"**	**"Не (кім) қалай қимылдайды?"**	**"Қайда барсаң – соны табасың"**	**"Айнаға қара, біз қалай ұқыпты киінгенбіз"**	**"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер:

09.30:09.45	**дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларға бір-біріне ренжімеуді үйрету; абайсызда немесе қасақана жасалған әрекет екенін ажырату және сәйкесінше әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	**дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорлағайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады,	**дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам.	**ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: киімдегі ұқыпсыздықты көріп, сол уақытта түзетуді үйрету, таза жүруге тәрбиелеу.	балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді қайталаса, осы тақырыпқа байланысты көркем сөз үлгісін жатқа айтады.

		отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.			
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жазғы ойындар" Мақсат-міндеттер: Жаздың ерекшеліктерін, құбылыстарын пысықтау. Балаларды сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. Байланыстырып сөйлеу тілін, ұсақ қол қимылын, қабылдауын, зейінін дамыту. Салауатты өмір салтын ұстануға, денсаулығын сақтауға тәрбиелеу.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Аралықтан аралыққа өрмелейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша аралықтан аралыққа өрмелеу дағдыларын дамыту; балаларда қатарға бір-бірден сапқа тұру дағдыларын дамыту; бой түзулігін дұрыс сақтау.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Еріншек егінші мен еңбекқор құмырсқалар" ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларды кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету;мазмұнды эмоционалды қабылдай білу қабілеттерін дамыту; сұраққа жауап беруге және дәнді дақылдар, егістік туралы білімдерін кеңейту.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аулада ойнайтын жазғы ойындардың спорттық құрал-жабдықтары» Мақсат-міндеттер: Балаларды жазғы аулада ойнайтын ойындардың құрал-жабдықтары-доптың, обручтың, секіртпенің (қалауы бойынша) суретін салуды үйрету; балауыз мел мен түрлі-түсті қарындаштарды қолдану техникасын жетілдіру; қағаз бетінде сюжетті орналастыруға үйрету; эстетикалық қабылдауларын, қиялдарын дамыту; спортқа деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. *Жеке сүйемелдеумен дербес әрекет.* **Музыкадан ойын-жаттығу** "Біз өмірдің гүліміз"	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** «Епті, мықты, батылмыз» Мақсат-міндеттер: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.

				Мақсат-міндеттер: Балалардың мұғаліммен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Серуен 10.40:12.20	**Ағашты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсаты: туған өлкенің ағаштары жайлы білімдерін қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыру, балалардың жазғы құбылыстар туралы білімдерін бекіту, жағымды эмоциялар	**Табиғатты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жаз жайлы түсініктерін мезгілге тән ерекшеліктері бойынша жалпылау және тереңдету; балалардың қоршаған ортаға деген эстетикалық	**Жаңбырды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға	**Жерге құрап түскен жапырақтарды бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың жапырақтар жайлы білімдерін бекіту; сұрақ-жауап негізінде сөздік қорларын кеңейту; ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту;

	ояту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Балаларға ағаштар түрлерін ажыратуға ұсыну. балалар терек, қайын, қарағаш, үйеңкі ағаштарын діңдеріне, жапырақтарының пішіндеріне қарап ажырату мүмкін. **"Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы.** Мақсаты: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтарының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. **Еңбек әрекеті: қурап**	көзқарастарын қалыптастыру, табиғатты аялау. **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **Еңбек әрекеті:** жолдар мен орындықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, өзара достық көмек. **"Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер:	айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. **"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **Еңбек әрекеті:** ойын алаңын ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: бірігіп	дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: балабақшаның ойын алаңын жинау.** Мақсат-міндеттер: орындалған жұмыстан өздеріне және басқа балаларға көтеріңкі көңіл-күй сыйлауға үйрету, экологиялық мәдениетті тәрбиелеу. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене**	табиғат сұлулығын сезінуді тәрбиелеу. **Еңбек әрекеті: қураған жапырақтарды, солып қалған гүлдерді жинау, тұқымдарын келесі жылға жинау.** Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаз қалташаларын қолдану. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз.

	түскен жапырақтарды жинау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. **"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды"	балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да	жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. **"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Ойын мақсат-міндеттері: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек.	**шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!"	Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Шеңберден шеңберге" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды бағыттарды өзгетіп, алға екі аяқпен жылжи отырып, секіруге даңдыландыру; күш-қуатын, дамыту, дене мүшелерін жетілдіру;

	іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті	үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. **Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау.**	Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. **"Нысанаға кім бірінші жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс жылдамдығын, алғырлықты дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	- деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **"Тиіп кетпе" қимылды ойын-жаттығуы (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: жіптен15—20 см биіктікте секіруді, ойынды жинақтай білуді үйрету. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту нысанаға лақтыру.** Мақсат-міндеттер: қозғалыс координациясын дамыту.	дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.

	қадағалайды. **"Кегльді қағып ал" жаттығуы.** Мақсаты: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Секірмек".** Мақсаты: оң және сол аяқпен секіру біліктілігін дамыту.	Мақсат-міндеттер: ракетканы дұрыс ұстауға машықтандыру.			
Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сықырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. *Көркем сөз* Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				

Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Балаларды біртіндеп оятып, тұрғызу. Балалардың естеріне ұйқыдан тұрған соң киіну реттілігін түсіру. Көзге арналған жаттығу. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны** Мақсат-міндеттер: балалардың тірі табиғат өкілдері жайлы білімдерін бекіту; зеректілікті дамыту. Ойын шартын жеткізу үшін, бірінші кезеңде жүргізуші рөлін тәрбиешінің өзі орындауы мүмкін. Балалар шеңбер бойымен орналасады. Жүргізуші допты кезекпен әр балаға лақтырады да - "балық", "құс", "аң" сөздерінің бірін айтады. Допты ұстап алған бала, белгі сөзге сәйкес балық, құс, аң атын тауып айтады. Егер балалардың бірі қиналса, қалғандары көмектеседі. **(қоршаған ортамен**	**"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың мамандақтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана"** Мақсат-міндеттер: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту;	**"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларда сөйлеу белсенділігін, ой ұшқырлығын дамыту. Ойын барысы. Допты лақтырып, қағып алу. Аяқталған сөйлем шығатындай сөз тауып, айту керек. Бір сөз ғана қосу керек. Тәрбиеші бірнеше сөз айтады. ал балалар оны жаңа сөзбен, аяқталған сөйлем шығатындай толықтыру қажет, мысалы: "Анам ... - …кітаптар, дәптерлер, сөмке сатып алды", - деп балалар жалғастырады**.** **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер".** Мақсат-міндеттер:	**"Қатені түзе"дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. **(танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда".** Мақсат-міндеттер: әртүрлі өсімдіктер, дәндер, саңырауқұлақ	**"Керісінше" дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттер: балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы. Тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"-десе, бала: "Артқа!" -деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары - төмен, алыс - жақын, т. б). Үстеуді ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді:

	таныстыру) **Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене	сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы. Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді, емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады. Тәрбиешіге назарын балалардың науқастардың жағдайына жанашырлық танытып, қамқорлық көрсетуіне аударуы керек.	мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, дене шынықтыру дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, "Ғарышқа ұшу" ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға отыру, кемені қосу,	атауларын бекіту. Табиғатқа деген сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: "Балалар, бүгін сендерге орман кілтін	астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. **(танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Балалар кітапханасы".** Мақсат-міндеттер: кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Барысы. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: кітапханашы оқырман формулярларын рәсімдейді, өтінім қабылдайды, картотекамен жұмыс, кітап береді, оқу залында кітапханашы қажет кітапты таңдауға

	мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында тәрбиеші балармен бірге қорытынды жасайды: адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін. **(сөйлеуді дамыту,**	**(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран құрастыруды ұсынуы мүмкін. Зымыранды құрастыру барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі). Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады. Мысалы, тәрбиеші балаларға хабарлайды, кейбір адамдар кеме жасаса, ал басқалары оларды сынап, ұшуға дайындайды, үшіншілері - ұшу мен қонуды қамтамасыз етеді. Әр ойыннан кейін тәрбиеші балаларды ойын	табу керек болады. Кілтті тапқан адам ешқашан орман ішінде адасып кетпейді, ол құстардың тілін түсініп, жердегі жан-жануарлардың ізін танитын болады. Бірақ кілтті табу оңай емес. Ол үшін сендерді орманда күтіп тұрған, барлық тапсырмаларды орындау керек". Балалардың қайсысы барлық тапсырмаларды бірінші орындап және сұрақтарға дұрыс жауап берсе, кілтке ие болып, орман шеруін бірінші бастауға құқылы. Тәрбиеші карнавалға дайындалуға белгі береді. Орман карнавал ортақ шеруден басталады,кейін балалар алдын-ала дайындалған орман тұрғындарының биін көрсетеді орман, құстар жайлы ән айтып, өлең оқиды, жұмбақ жасырады. Карнавал орман көгалында орман сыйымен — жидектермен, тәтті	көмектеседі, оқырмандармен оқылған кітаптары жайлы әңгімелеседі, оқырмандар өзара әсерлерімен бөліседі. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**

	көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)		жағдаяттарын талдауға тартады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	салмасы бар бәліштермен, шай ішумен аяқталады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**Ойын-тапсырма: "Ою қиямыз".** Мақсат-міндеттер: қайшымен жұмыс істеуді жалғастыру. **(жапсыру)**	**Ойын-жаттығу: "Сипаттамасы бойынша таны".** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді ерекшеліктері бойынша бөлу (жақтарының, бұрыштарының саны). **(математика негіздері)**	**Ойын-жаттығу: "Қызықты штрихтеу".** Мақсаты: штрихтеуді дұрыс жасай білуді бекіту.	**"Пазлдарды жинаймыз" жаттығуы.** Мақсаты: ұсақ қол моторикасын, шыдамдылықты дамыту. "Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы. Мақсаты: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру.	Ойын жаттығу: "Ненің дыбысы?" Мақсаты: есту зейінділігін дамыту, қоршаған объектілер туралы білімдерін тиянақтау..
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілер және күн тәртібі".	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Әңгімелесу: "Сіздің балаңыздың тәртібі".	Кеңес: "Спорт және бала".	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілердің сұрақтары".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**14.08. - 18.08.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.08.2023	15.08.2023	16.08.2023	17.08.2023	18.08.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту.** Мақсат-міндеттер: құралдармен ұқыпты жұмыс жасау біліктіліктерін дамыту; зеректілікке, байқампаздық танытуға бейімдеу. **(еңбек дағдылары)**	**Аквариумдағы суды ауыстыру.** Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесінен алатын жағымды эмоцияларды дамыту, суды ұқыпты қолдану ережелерін еске түсіріп, қарапайым еңбек дағдыларын жетілдіру.	**"Ойыншықтарды әдемі орналастырамыз".** Мақсат-міндеттер: өз бетінше топтағы тазалықты қолдау, тазалық жүргізу біліктіліктерін жетілдіру; эстетикалық талғамдарын, өзгелердің игілігі үшін еңбектенуді	**"Терезе алдымен жиһаздарды сүртеміз".** Мақсат-міндеттер: шүберекті сулап, шайып, қысып, терезе алдын, сөрелерді сүртуге қатысты еңбек дағдыларын жетілдіру; бастаған істі аяғына дейін жеткізуге	**Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау.** Мақсат-міндеттер: балаларға өсімдіктер жапырағын тиянақты сүртуді үйрету; еңбекті ұқыпты болуға бейімдеу. **(еңбек дағдылары)**

		(еңбек дағдылары)	тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	машықтандыру. **(еңбек дағдылары)**	
	"Туған өлкеде не өседі?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, сөздік қорын қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық танытуға тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Көркем сөзді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды.	**"Жазғы көгал" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды сын есім мен зат есімдерді байланыстыруға жаттықтыру; сөздік қорларын молайту. **(сөйлеуді дамыту)** **"Иттің үйшігі" құрылыс ойындары.** Мақсат-міндеттер: балалардың қиялын, зейіндерін, жануарларға деген сүйіспеншілігін дамыту. Ойын жабдықтары. "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Педагог өз үйлерін құрастыруды ұсынады. **(құрастыру)** **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын	**"Не дөңгелек болады?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: ой-өрістерін, зеректікті, қиялдарын дамыту, білімдерін бекіту. **(танымдық дағдылар)** **"Стоп-кадр" пантомима жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын.	**"Ойлан да тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттау әңгімелерін құрастыруға жаттықтыру, құрдастарын мұқият тыңдау біліктіліктерін дамыту. **(сөйлеуді дамыту)** **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды,	"Лото: "Үй жануарлары"" үстел үсті ойыны. Мақсаты: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды, үй жануарларын, топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Түстер бойынша карточкаларды таңдау. "Еркелетіп ата" ойын-жаттығуы. Мақсаты: Құралдары: "Үй жануарлары мен төлдері" суреттері. - Балалар, білесіңдер ме, үй жануарларының төлдерін еркелетіп атасақ, шулағанын қояды екен. Еске түсіріп айтайық: - Құлын - құлыншақ. - Бұзау - бұзауқан. - Қозы - қошақан. - Бота - ботақан.

	Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	"Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенді қосу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон. **(дене шынықтыру)**	жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	- Мысық - марғау. - Ит - күшік. - Ешкі - лақ.
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Күнделікті дене шынықтыру жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым, Жоғары, төмен қарайық, Жаттығу жасайық. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету.				

	Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**Әңгімелесу: "Көгал иесінде қонақта".** Мақсат-міндеттер: балалардың жәндіктердің түрлері жайлы ұғымдарын кеңейту. Жәндіктердің дене құрылымы жайлы білімдерін бекіту.	**"Ұқсайды, ұқсамайды" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды салыстыруға, түсі , пішіні, көлемі, жасалған материалы бойынша ұқсастығын анықтай білуге дағдыландыру.	**"Ал одан кейін не?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту, логикалық ойлауларын дамыту. **"Мысық қалай қимылдайды?"саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды саусақ жаттығуын көрсетіп, сөзбен сүйемелдеуге машықтандыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: саусақтарға тағылатын мысықтың маскалары. Мысық қалай қимылдайды? (Қолдар үсте бетінде сол мен оң жаққа сермеп қозғалады) Көрсетейік осындайда. Ақырын аяқ басады, (Үстел бетімен саусақтар ұштарымен кезек	**Әңгімелеу: "Менің сүйікті жануарым".** Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеуінде сәйкес түсініктерді белсендету, байланысқан әңгіме құрастыру біліктіліктерін қалыптастыру, диалогқа қатысу.	**"Жұбын тап" ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауын дамыту; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру.

			жүргізу) Күшіктер қуса - қашады. ("Жүгірту") Орнынан, шап, секіріп, (Орнынан алға сермеп бір орнынан жылжыту) Төбеге ытқып шығады. (Шапалақтау) Мысыққа жылуда, жарықта (Алақандар үстелде, саусақтар созулы) Болу өте қызықты: Күнге көзін жұмып-ашып, (Саусақтарды орындарынан кезек көтеріп-орнына түсіру) Созылып тыныш жатады. Д. Ахметова.		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет 09.45:10.45	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Қасқыр мен қоян" ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалау дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сұрақтарға толық жауап беруде талап ету;	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Мысық" Мақсат-міндеттер: Балаларға қарапайым пішіндерді қағаздан жасауға, бүктемелерді диагональмен дұрыс бүктеуді үйрету; шығармашылық қабілеттерін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту; үй жануарларына деген	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Менің сүйікті үй жануарым" Мақсат-міндеттер: Балаларды жұппен түрлі бағытта жүгіру; заттарды алысқа дәлдеп сол қолмен лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) дағдыларын дамыту; балаларда қозғалыс бағытын өзгертіп, қосымша қадаммен алға;	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Менің қалаған үй жануарым" Мақсаты: Бұрын үйренген білімдер мен дағдыларды қолдана отырып, балаларды өз жұмысының мазмұнын өз бетінше таңдауға және жоспарлаған жұмысты орындауға үйрету; жапсырудың әртүрлі техникаларын бекіту;	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Тотықұс" Мақсат-міндеттер: Сәндік құстардың сыртқы құрылымының ерекшеліктерін нақтылау, құстардың сұлулығына назар аударту, құстарға күтім жасау ережелерімен таныстыру; байланыстырып сөйлеуді, логикалық ойлауды

	сөздік қорларын молайту; жабайы жануарлар туралы білімдерін толықтыру.	ұқыпты және қамқор қатынасты тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Қасқыр" әні Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	бытырап жүру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру іскерліктерін дамыту.	шығармашылық белсенділігін арттыру; тәуелсіздікке тәрбиелеу.	дамыту; балаларды құстарға деген сүйіспеншілікке, құстарға қамқорлық жасауға және қорғауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Серуен 10.40:12.20	**"Жаңғырықты" бақылау (тыңдау). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылысы (жаңғырықпен) таныстығын кеңейту, ой-өрістерін, байқампаздықтарын	**Мысықты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін,	**Көшеде өткен итті бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды жануарлардың қимылына, сыртқы келбетіне қызығушылықты арттыру; ит жануарының көп түрі болатыны туралы түсініктерін	**Араны бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: араны өзге жәндіктерден ажыратып, таныс жәндіктерді атай білуге дағдыландыру; олардың басты ерекшеліктерін нақтылау; тіршілік иелерін танып-білуге	**Бақ-бақты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер, оларды жинау және қолдану ережелері жайлы ұғымдарын қалыптастыру үрдісінде, танымдық белсенділіктерін дамыту. Баланың тәрбиешімен

	дамыту; айналасын қоршаған әлемді, құбылыстарды танып, білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. Балаларға әртүрлі ортаға барып, дауыстарын шығаруды ұсыну. Кең аулада, залда, ашық жерде дауыстың соңынан тағы бір қайталанып, бәсеңделіп естілетін дауыстар тізбегі туралы айту. Бұл ауада ерекше жағдайда пайда болатын құбылысты "жаңғырып" деп атау. **Еңбек әрекеті:** құмды құмсалғышқа жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек етуге ниеттерін тәрбиелеу. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа	байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. **Еңбек әрекеті:** ойын алаңын жинау бойынша тапсырмалар.	тиянақтау. **Педагог балаларға Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қ. Мырзалиев **Еңбек әрекеті:** ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалықты сақтау ниетін дамыту. **"Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын	деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. "Ара". Қызғалдақтың қасына Қойып едім қондырмай, Бізін сұғып басыма, Шақты ара оңдырмай. Енді тимен оған мен, Ісіп кетті бас, шекем. Балы тәтті болғанмен, Тілі өзінің ащы екен! Қ. Мырзалиев. Балаларға араның қауіпі мен пайдасы туралы айту. Балалар араның әрекетіне бөгет болмау керектігін түсіндіру. Сонда шағудан құтылуға болады. Араның бал өнімін жасай білу қабілетін түсініп, адам араларға арнайы бағып-баптау бақшаларын жасайтыны туралы әңгімелеу. **Еңбек әрекеті: балалармен бірге сәбилер тобының ойын алаңын жинау.** Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс жасау, бастаған ісін аяғына дейін жеткізу. **"Қарға мен торғай"**	және достарымен түрлі әсерлерімен бөлісу ынтасын қолдау. Өсімдіктерді, жан-жануарды күтіп-баптайтын орындарда, тағы басқа маман адамдардың еңбегі өте зор екендігі туралы баяндау. Көркем сөз. "Санамақ". Жиналған соң достары, Қаздай өзі басқарды, Қызықты ойын басталды: Бір болды бақшашы, Екіншісі - егінші, Үшіншісі - бақташы, Төртіншісі - теңізші. Бесіншісі - балташы, Алтыншысы - аспазшы. Жетіншісі - жылқышы, Сегізінші - сырнайшы, Тоғызыншы - тігінші, Оныншысы - орманшы. Е.Өтетілеуіов Балаларға айтылған мамандардың қайсысын білетінін сұрау. **Еңбек әрекеті:** тәрбиешімен бірге гүлзар ішіндегі құрап қалған гүлдерді тазалау. Мақсат-міндеттер:

	бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. **"Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: аласа	Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс жасап, нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады:	желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымым қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	**қимыл-қозғалыс ойыны (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: белгі бойынша , бір-біріне соғылмай, әртүрлі бағытта жүгіру біліктіліктерін дамыту; ойын шартын бұзбауға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қарға" мен "торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құстардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. **"Кім нысанаға тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: затты лақтыруды жаттықтыру; көзбен мөлшерлеуді дамыту. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы**	орындалған жұмыстан қуаныш сезімін алуды үйрету; экологиялық мәдениеттілікті тәрбиелеу. **"Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: орташа қарқында жүгіруді жаттықтыру, құс қанатын келтіру, отырып тұру. **"Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған**

	бөренемен жүру, тепе-теңдік сақтай білу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жан-жаққа шашырап жүгіру, координацияны дамыту. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру.** Мақсат-міндеттер: күш пен жылдамдықты дамыту.	- Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **"Допты көрсет" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. **"Кегльді қағып ал" жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. **Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті	**ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз".** Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтауға дамыту.	**материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен ойнау.** Мақсаты: ептілікке, зеректікке тәрбиелеу.

		Мақсат-міндеттер: допты лақтырып, қағып алуға, жүгіруге жаттықтыру. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеде секіру.** Мақсат-міндеттер: күш-қаутты жетілдіру.	бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру.		
Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Балаларды біртіндеп ұйқысынан тұрғызу. Ауа ванналары. Ояну жаттығуы. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті	**"Менің адал досым" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: өз	**"Қатені түзе" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер:	**"Керісінше айт" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер:	**"Кітап детективі" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер:	**"Пайдалы - зиянды" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: өз

ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	денсаулықтарын нығайту, пайдаланып отырған азық-түліктердің зиянды немесе пайдалы екенін түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға өздерінің сүйікті жан-жануарлары жайлы айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші ит жайлы бейне фильм көруді ұсынады, қолға үйретілген жануарлардың иелеріне тәуелділігі жайлы түсіндіру, балалармен жан-жануарларға қандай көмек тигізуге болатынын бірге талқылайды. Тәрбиешімен бірге балалар әртүрлі әрекеттердің нұсқасын ұсынады. **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер,	әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. **(танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын	балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы: тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"-десе, бала: "Артқа!"-деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары-төмен, алыс - жақын, т. б).Үстеуді ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді: астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет"** Мақсат-міндеттер:	әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)** **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат"** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу".	денсаулықтарын нығайту, пайдаланатын зық-түліктердің пайдасы мен зияндылығын түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға үлкен парақ бетте бейнеленген пайдалы азық-түліктерді жасыл маркермен қоршауды ұсынады, Ары қарай тәрбиеші басқа азық-түліктердің зиянын түсіндіреді, балалармен бірге талқылайды. Бағыттаушы сұрақтар арқылы ойын барысында тәрбиеші балаларға тағам бойынша маман, шынығу бойынша нұсқаушы болуға мүмкіндік береді. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну

	ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада	алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында тәрбиеші балалармен бірге	балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	Барысы. Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды

	кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында тәрбиеші балармен бірге қорытынды жасайды: адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**			қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы жауапкершілікті сезіну керек. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**"Мысық қалай қимылдайды? саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды саусақ	**Ойын-жаттығу: "Әдемі сөйлейміз".** Мақсат-міндеттер: дыбыстарды дұрыс дыбыстау, (ш), (с)	**Ойын-тапсырма: "Менің жануарым" (оригами).** Мақсат-міндеттер: парақ бетті сызба бойынша	**Тыныс алу жаттығуы: "Көбелектер"** Мақсат-міндеттер: сөйлеу аппаратын нығайту. **(дене шынықтыру)**	**Ойын жаттығуы: "Мені ата".** Мақсат-міндеттер: есту арқылы қабылдауды дамыту.

	жаттығуын көрсетіп, сөзбен сүйемелдеуге машықтандыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: саусақтарға тағылатын мысықтың маскалары. Мысық қалай қимылдайды? (Қолдар үсте бетінде сол мен оң жаққа сермеп қозғалады) Көрсетейік осындайда. Ақырын аяқ басады, (Үстел бетімен саусақтар ұштарымен кезек жүргізу) Күшіктер қуса - қашады. ("Жүгірту") Орнынан, шап, секіріп, (Орнынан алға сермеп бір орнынан жылжыту) Төбеге ытқып шығады. (Шапалақтау) Мысыққа жылуда, жарықта (Алақандар үстелде, саусақтар созулы) Болу өте қызықты: Күнге көзін жұмып-ашып, (Саусақтарды орындарынан кезек көтеріп-орнына түсіру) Созылып тыныш жатады.	дыбыстары бар жаңылтпаштарды қайталау. **(сөйлеуді дамыту)**	бүктеу біліктіліктерін бекіту. **(жапсыру)**	**"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады,	**(сөйлеуді дамыту)**

	Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**			жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Әңгімелесу: "Балаға арналған бас киім".	Әңгімелесу: "Судағы қауіпсіздік".	Кеңес: "Театрға арналған қуыршақтар жасау".	Әңгімелесу: "Бала гигиенасы".	Әңгімелесу: "Құммен ойнауға арналған ойыншықтар".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**21.08. - 25.08.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.08.2023	22.08.2023	23.08.2023	24.08.2023	25.08.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен балалар өздерін қалай сезінетіндері, көңіл-күйлері, бастан кешкен қызықты оқиғалары, ненің ұнағаны жайлы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу".** Мақсат-міндеттер: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз".** Мақсат-міндеттер: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды ұйымдастырылған іс-	**Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру.** Мақсат-міндеттер: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Шкафтың ішін ретке келтіреміз".** Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы киімдерін шкафқа жинауда ұқыптылық танытуға дағдыландыру; ретсіздікті көріп, оны түзеуге деген ынтаны дамыту.	**"Асхананы жинау".** Мақсат-міндеттер: үстелді дұрыс жасауды үйрету, тамақтан кейін ыдысты жинау, үстелдің бетін сүрту, еденді сыпыру дағдыларын жетілдіру. **(еңбек дағдылары)**

	көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпен қарауға, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу; еңбекке баулу. **(еңбек дағдылары)**	әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды тиянақты жинай білуді дағдыландыру. **(еңбек дағдылары)**		**(еңбек дағдылары)**	
	Әңгімелесу: "Таңғы сәлемдесу". Мақсат-міндеттер: балалардың естеріне ересектермен, құрдастарымен, жасы кішілермен амандасу қажеттілігін түсіру, әдептілік ережелерін айту. Әр түрлі жағдайлардағы мінез-құлық үлгілерін дамыту, тиісті сөйлеу құрылымдарын қолдануға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** **Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; көркем сөзге деген	**"Балабақша" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдап қозғалуға ынталандыру; дене мүшелерін жетілдіру, жағымды эмоцияларды дамыту; балабақшада ұйымшыл болуға баулу. - Балабақша, балабақша (Орнында марш басу, қолдармен сермеу) Біздің ортақ үйіміз. Бізбен бірге, бізбен бірге (Орнында жүріп, шапалақтау) Ойыншықтар, достарымыз. Ойнап-күліп, ойнап-күліп, (Орнында секіру, қолдармен жоғары	**"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға	**"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: аңдарды, құстарды, балықтарды топтастыру біліктіліктерін бекіту. Көркем сөз. "Аквариумдағы балықтар". Мекендеген теңіз-мұхиттарда Балықтар жіберілді аквариумға. Қозғалып, жүзіп жүр ары-бері, Түстері ала, қызықты пішіндері. Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы**	**"Не артық?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды.

	қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды. Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін. Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	шапалақтау) Бізбен бірге қоймайды, Қолды бұлғап, қолды бұлғап, (Орнында жүріп, қолдармен алдыда бұрмалау) Кейіпкерді сомдайды. Отырады да тұрады, (Қолдар белде, аяқтарды бүгіп, тік тұру) Теңселеді жан-жаққа, (Қолдар белде, оң-сол жақтарға теңселу) Оңға-солға бұрылады, (Қолдар белде, оң-солға бұрылу) Жүреді болашаққа. (Орнында марш басу, қолдарды жоғары көтеру) Ережені есте сақтау жаттығуы. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары".** Мақсат-міндеттер: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу	дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	**ойыны (заттар).** Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып	(қоршаған ортамен таныстыру) **Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?".** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, "тербету") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып, (Жұдырықтармен,

		қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін қайталайды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**		қойыңдар. **(математика негіздері)**	қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Күнделікті дене шынықтыру жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым, Жоғары, төмен қарайық, Жаттығу жасайық. **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал!				

	Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық 09.30:09.45	**"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді қайталаса, осы тақырыпқа байланысты көркем сөз үлгісін жатқа айтады.	**"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып,	**"Күлкі-сиқыр" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: өз құрдастарының жағымды қасиеттерін ғана көру біліктіліктерін дамыту.	**"Кім шақырғанын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есту мүшелерін жаттықтыру және зейіндерін тұрақтандыру, есте сақтауларын дамыту.	**"Сарбаздар! Адымда!" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтін сөздерін мәнерлеп айтуда ырғаққа сай қимылдауға машықтандыру; дене мүшелерін жетілдіру; отансүйгіштікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Желбіретті көк туды, Қазақстан әскері! Жасақталған жауынгер, Тап-тұйнақтай киінген. Бұйрық беріп басшысы, Алға бастап келеді. Жасақталған жауынгер, Жылдам сапты түзеді. Өз Отанын қорғайды, Әнге басып келеді. Жасақталған жауынгер, Қазақстан ерлері! "Айналамыздағы қауіп" тақырыбына әңгімелесу. Мақсаты: қауіптің көздері және олардың салдары туралы

		содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы.			білімдерін бекіту.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет **09.45:10.45**	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Біз татумыз" Мақсат-міндеттер: Балаларға достық,татулық туралы мағлұмат беру.	**Дене шынықтырудан ойын-жаттығу** "Достық біздің туымыз" Мақсат-міндеттер: Балаларды биіктігі 5-10 см 2-3 заттың үстінен кезектесе секіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүруге үйрету; қатарға үшеуден тұру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; 50-60 метрге жүгіру іскерліктерін дамыту; қимылды ойындарға қызығушылықтарын ояту.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Масақ" украин халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларды оқылған шағын ертегі желісі бойынша ертегі мазмұнын айтып бере білуге үйрету; өз ойларымен бөлісе білуге талпындыру; ертегі кейіпкерлерінің қимылын, дыбысын салдырып, кейіпкерлер бейнесін сомдау қабілеттерін дамыту; еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жалқаулыққа бой алдырмауға баулу адамгершілікке, достыққа, кішіпейілдікке тәрбиелеу.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Достық ғаламшары» Мақсат-міндеттер: Балаларыдың достық жайлы білімдерін жалпылау және кеңейту; "алақанда бастыру" арқылы сурет салу техникасын бекіту; қағаз бетінде еркін бағдарлау, ортақ композиция жасау барысындағы ұжымдық жұмыс біліктіліктерін қалыптастыру; логикалық ойлау қабілеттерін, суретті қағаз бетіне орналастыру біліктіліктерін дамыту; өз күшіне сенуге, шыдамдылыққа, әдептілікке тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-**	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** «Достығымыз жарасқан» Мақсат-міндеттер: Балаларға дос пен достық туралы білімдерін қалыптастыруды жалғастыру. Олардың сезімдері мен эмоцияларын басқара білуге ықпал ету, достық туралы түсініктерін кеңейту, балалардың мейірімділік туралы түсініктерін тереңдету; «дос» және "достық" сияқты ұғымдар туралы балалардың білімдерін кеңейту, Балаларда эмпатия қабілетін, қиын жағдайда бір-біріне көмекке келуге деген ұмтылысын дамыту,

				жаттығу "Дос болайық бәріміз!" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Бір-біріне деген әділетті қатынасты, басқаларға деген қайырымдылықты тәрбиелеу.
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Серуен 10.40:12.20	**"Жаңғырықты" бақылау (тыңдау). (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылысы (жаңғырықпен) таныстығын кеңейту, ой-өрістерін,	**Мысықты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте	**Көшеде өткен итті бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балаларды жануарлардың қимылына, сыртқы келбетіне қызығушылықты арттыру; ит жануарының көп түрі болатыны	**Араны бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: араны өзге жәндіктерден ажыратып, таныс жәндіктерді атай білуге дағдыландыру; олардың басты ерекшеліктерін нақтылау; тіршілік	**Бақ-бақты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер, оларды жинау және қолдану ережелері жайлы ұғымдарын қалыптастыру үрдісінде, танымдық белсенділіктерін дамыту.

	байқампаздықтарын дамыту; айналасын қоршаған әлемді, құбылыстарды танып, білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. Балаларға әртүрлі ортаға барып, дауыстарын шығаруды ұсыну. Кең аулада, залда, ашық жерде дауыстың соңынан тағы бір қайталанып, бәсеңделіп естілетін дауыстар тізбегі туралы айту. Бұл ауада ерекше жағдайда пайда болатын құбылысты "жаңғырып" деп атау. **Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа жинау.** Мақсат-міндеттер: еңбек етуге ниеттерін тәрбиелеу. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. **Еңбек әрекеті. ойын алаңын жинау бойынша**	туралы түсініктерін тиянақтау. **Педагог балаларға Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қ. Мырзалиев **Еңбек әрекеті:** ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалықты сақтау ниетін дамыту. **"Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға	иелерін танып-білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. "Ара". Қызғалдақтың қасына Қойып едім қондырмай, Бізін сұғып басыма, Шақты ара оңдырмай. Енді тимен оған мен, Ісіп кетті бас, шекем. Балы тәтті болғанмен, Тілі өзінің ащы екен! Қ. Мырзалиев. Балаларға араның қауіпі мен пайдасы туралы айту. Балалар араның әрекетіне бөгет болмау керектігін түсіндіру. Сонда шағудан құтылуға болады. Араның бал өнімін жасай білу қабілетін түсініп, адам араларға арнайы бағып-баптау бақшаларын жасайтыны туралы әңгімелеу. **Еңбек әрекеті:** балалармен бірге сәбилер тобының ойын алаңын жинау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс жасау, бастаған ісін аяғына дейін жеткізу.	Баланың тәрбиешімен және достарымен түрлі әсерлерімен бөлісу ынтасын қолдау. Өсімдіктерді, жан-жануарды күтіп-баптайтын орындарда, тағы басқа маман адамдардың еңбегі өте зор екендігі туралы баяндау. Көркем сөз. "Санамақ". Жиналған соң достары, Қаздай өзі басқарды, Қызықты ойын басталды: Бір болды бақшашы, Екіншісі - егінші, Үшіншісі - бақташы, Төртіншісі - теңізші. Бесіншісі - балташы, Алтыншысы - аспазшы. Жетіншісі - жылқышы, Сегізінші - сырнайшы, Тоғызыншы - тігінші, Онынышысы - орманшы. Е.Өтетілеуіов Балаларға айтылған мамандардың қайсысын білетінін сұрау. **Еңбек әрекеті:** тәрбиешімен бірге гүлзар ішіндегі құрап қалған гүлдерді тазалау.

	Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. **"Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: аласа	**тапсырмалар.** Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс жасап, нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп	дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	**"Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: белгі бойынша , бір-біріне соғылмай, әртүрлі бағытта жүгіру біліктіліктерін дамыту; ойын шартын бұзбауға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қарға" мен "торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құстардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. **"Кім нысанаға тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: затты лақтыруды жаттықтыру; көзбен мөлшерлеуді дамыту. **Еркін ойындар:**	Мақсат-міндеттер: орындалған жұмыстан қуаныш сезімін алуды үйрету; экологиялық мәдениеттілікті тәрбиелеу. **"Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: орташа қарқында жүгіруді жаттықтыру, құс қанатын келтіру, отырып тұру. **"Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. **Өз бетінше еркін ойын**

	бөренемен жүру, тепе-теңдік сақтай білу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жан-жаққа шашырап жүгіру, координацияны дамыту. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру.** Мақсат-міндеттер: күш пен жылдамдықты дамыту.	сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **"Допты көрсет" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене**	Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. **"Кегльді қағып ал" жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. **Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалысты	шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз". Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтауға дамыту.	**әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен ойнау.** Мақсат-міндеттер: ептілікке, зеректікке тәрбиелеу.

		шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты лақтырып, қағып алуға, жүгіруге жаттықтыру. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеде секіру.** Мақсат-міндеттер: күш-қаутты жетілдіру.	дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру.		
Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Балаларды біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Шығыс жаттығуларының элементтері. Беті-қолды салқын сумен жуу. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды	**"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары)**	**"Не өзгерді?" дамытушылық**	**"Жол белгілері" дидактикалық ойыны.**	**"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны.**	**"Сырт кейіпімізді өзгертеміз"**

ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. **(танымдық дағдылар)**	**жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларда қабылдауды, зейінді, есте сақтауды дамыту; ой ұшқырлығын, байқампаздықты тәрбиелеу. Керекті құралдар: әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Тәрбиеші балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Саны алдымен 6-дан басталады да, кейін 10-12-ге дейін жетуі мүмкін. Ойыншықтар бір қатарға қойылғаннан кейін, балалар олардың реттік санын айтулары мүмкін. Балалар көздерін жұмады, тәрбиеші қатардағы ойыншықтардың орнын ауыстырады. Балалар көздерін ашып, қай ойыншық, қандай орынға ауыстырылғанын айтады. **(танымдық дағдылар)** **"Кітаптар емханасы" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер:	Мақсат-міндеттер: логиканы дамыту, жолда жүру ережелерін есте сақтауды, белгі бойынша бағдарлауды үйрету. Барысы. Тәрбиеші белгілерді қарастырып, кейін оларды бөліп, қолданылу аясые түсіндіруді ұсынады. Егер бала жауап беруге қиналса, онда құрдастарынан көмек сұрауына болады. **(танымдық дағдылар)** **"Театр" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалар арасындағы достық қарым-қатынас қалыптастыру. Мәдени ошақтар олардың әлеуметтік маңызы жайлы ұғымдарын бекіту. Балалардың театр, театр труппасы, театр қызметкерлері жайлы білімдерін бекіту. Театр жұмысының ұжымдық	Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын молайту, зейіндерін, ой ұшқырлығын дамыту; өзара достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші балаларға "Құстар" тақырыбына сөздер құрауды тәрбиеші "Құстар" түсінігімен байланысты бір сөз айтады да, кезекті келесі балаға береді. Бала, белгіленген уақытта, керекті сөзді таппаса, қатені толтыру үшін, өз өнерін ортаға салады. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)** **"Ғарышкерлер" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, дене шынықтыру дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға	**дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: байқампаздықты, сөйлеу әрекетін, позитивті көңіл-күйін дамыту. Сипаттамасы: бірнеше адам ойнайды, барлығы бір қатарға тұрады, жүргізуші бір баланы атайды да, оған ойынның әр қатысушысының сыртқы келбетін есте сақтауды ұсынады. Оған 1-2 минут беріледі. Кейін бала басқа жаққа бұрылады, ойынның басқа қатысушылары киім-кешектеріне немесе шаш үлгілеріне, кішігірім өзгерістер енгізеді. Ойыншыларға бұрылған бастаушы, өзі байқаған өзгерістерді айту керек. **(сөйлеуді дамыту)** **"Ателье" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың киім-кешектер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық ойлауларын дамыту,

	"Машинаны кім жүргізеді?" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жүргізуші мамандығы жайлы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту, жаяужүргінші түсінігін нақтылау, жолда жүру ережелерін сақтау. Барысы. Балалар көлік жүргізу үшін не керек екенін, түсіну керек. Балалардың алдына әртүрлі көліктер қойылады: жүк, жеңіл көлігі, автобус. Балалар өздеріне көлік тандайды, жағдайды ойнайды, ары қарай сюжет бойынша біреуді автобус жүргізушісі, біреуді кондуктор етіп сайлайды, басқа балалар-жолаушылар, жүру барысында жол белгілері бойынша қозғалады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	кітаптарды ұқыпты ұстауды үйрету. Кітапты "ауырғанды емдеу" жөндеуді үйрету. Қайшыны дұрыс қолдануды, ұқыпты желімдеуді үйретуді жалғастыру. Кітапты қолдану ережелері жайлы әңгімелеу. Өлең оқу. Мақсат-міндеттер: балалардың өлең мәтінін есту арқылы қабылдау біліктіліктерін қалыптастыруды жалғастыру, жеке сөздер мен сөз тіркестерін есте сақтау. Көркем шығармаларға деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	мінезін көрсету, сөйлеу мәнерін дамыту. Құрал-жабдықтар: ширма; әртүрлі театр түрлері; афишалар; билеттер; бағдарлама; костюм элеметтері. Барысы. Балаларға театр тандау ұсынылады; билеттер, афишалар дайындау; көрермендердің театрға келуі; әртістердің спектакльге дайындығы; театр қызметкерлерінің сахнаны қойылымға дайындау; антрактпен спектакль. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға «Ғарышкерлер» ашықхат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымырынға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін	матаның қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Барысы: балалар өз қалаулары бойынша киім тігу шеберін тағайындайды, оған арнайы бұрыш дайындалады, ойыншы-балалар келіп, өз маталарын әкеледі, ал кейбіреулері өз көйлек үлгілерін алып келеді. Тігінші шебер тапсырысты орындайды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**

				тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран құрастыруды ұсынуы мүмкін. Зымыранды құрастыру барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі) Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады. Мысалы, тәрбиеші балаларға хабарлайды, кейбір адамдар кеме жасаса, ал басқалары оларды сынап, ұшуға дайындайды, үшіншілері - ұшу мен қонуды қамтамасыз етеді. Әр ойыннан кейін тәрбиеші балаларды ойын жағдаяттарын талдауға тартады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	
Балалармен жеке	**Ойын-жаттығу:**	**Ойын-жаттығуы:**	**"Айырмашылығын**	**Ойын-жаттығу: "Кім не**	**Ойын-жаттығу: "Неге**

жұмыс **16.15:16.30**	**"Ағашты ата"** Мақсат-міндеттер: балабақша алаңындағы ағаштардың атауы жайлы білімдерін бекіту. (**"Жапырақ" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтін сөздерінің ырғағына, мәніне сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны жетілдіру. Тақ-тақ-тақ (қолдарын оңға-солға сермейді), Біз айтамыз тақпақ (қол білезіктерін айналдырады). Рақ-рақ-рақ (орындарында тұрып айналады). Күзде түсер жапырақ (саусақ бастарын қимылдатады), Қол-қол-қол (қолдарын жан-жаққа жібереді). Күзде егін мол (қолдарымен үлкен шеңбер жасайды).	**"Ойлан тап".** Мақсат-міндеттер: көптік жалғауды дұрыс жалғауды жаттықтыру. **"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы.** Мақсат-міндерттер: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру.	**тап" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары.	**жейді?"** Мақсат-міндеттер: бала сөйлеуінде етістіктерді қолдану аясын кеңейту. **Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың көркем сөзге деген қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру. Тәттісін-ай, мына жеміс-жидектің, Сүйсініп-ақ жейміз оны тәбетпен. Сүт ботқасын таңғы асқа береміз. Денсаулыққа пайдалысы-ет екен Ұннан піскен бауырсағым, бәлішім, Тәттілерім дастарханның сәні шын. Жеміс-жидек дәруменге бай екен, Ең дәмдісі піскен тәтті нан екен. Д. Бұланбаева. **(сөйлеуді дамыту,**	**ұқсайды?"** Мақсат-міндеттер: қиялды, байқағыштықты дамыту. **Көркем әдебиет үлгіні оқу.** Мақсат-міндеттер: М. Төрежановтың "Адал дос" әңгімесін мәнерлеп оқу барысында балалардың достық туралы ұғымдарын нақтылылау; сұрақтарға жауап беруге ынталандыру; зейінділікке, ұғымталдыққа тіәбиелеу. **(көркем әдебиет)**

	Тоқ-тоқ-тоқ (саусақ бастарын бүгеді), Шыбын-шіркей жоқ (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**			**көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	Кеңес: "Ойыннан оқу қызметіне".	Әңгімелесу: "Баланың тамақтануы "	Кеңес: "Отбасылық мерекелер".	Әңгімелеу: "Бала экран алдында".	Кеңес: "Отбасындағы оқу".

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы	әБолашақ ұрпақ» бөбекжай балабақшасы				
Топ	**Ересек топ**				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Қарлығаш				
Балалардың жасы	**4 жасар балалар**				
Педагогтің аты-жөні	Тульбаева Эльмира				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**28.08. - 01.09.2023ж.**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.08.2023	29.08.2023	30.08.2023	31.08.2023	01.09.2023
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау 08.00:08.20	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру 08.20:08.30	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 08.30:08.45	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз".** Мақсат-міндеттер: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды ұйымдастырылған іс-	**"Орындықтарды жуу".** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды дағдыландыру; жұмыс		**"Тәрбиешінің көмекшісіне көмектесеміз".** Мақсат-міндеттер: тамақтан кейін үстел үстіндегі ыдысты жинауға үйрету, балаларды ересектерге қолғабыс етуге үйрету. Еңбексүйгіштікті,	

	әрекетке керек материалдар мен құрал-жабдықтарды тиянақты жинай білуді дағдыландыру. **(еңбек дағдылары)**	жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін жетілдіру; ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**		ересектерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	
	"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. **(дене шынықтыру)** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс ататқызып, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	**"Лото" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін дамыту. Заттарды топтастыруды үйрету. Байқағыштыққа үйрету. Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді. **(танымдық дағдылар)** **"Жапырақ" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтін сөздерінің ырғағына, мәніне сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны жетілдіру. Тақ-тақ-тақ (қолдарын оңға-солға сермейді),		**"Адымдар" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сөздік қорларын кеңейтуге ықпал ету, тілді дамыту. Сипаттау: екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Олардың арасынан бөлу сызығы жүргізіледі. Әртүрлі тақырыптарды қолдануға болады, қажет сөзді атап, адым жасауға болады. Бөлу сызығына бірінші жеткен топ, жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру;	

	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	Біз айтамыз тақпақ (қол білезіктерін айналдырады). Рақ-рақ-рақ (орындарында тұрып айналады). Күзде түсер жапырақ (саусақ бастарын қимылдатады), Қол-қол-қол (қолдарын жан-жаққа жібереді). Күзде егін мол (қолдарымен үлкен шеңбер жасайды). Тоқ-тоқ-тоқ (саусақ бастарын бүгеді), Шыбын-шіркей жоқ (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кожагулова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**		ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру) Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)**	
Таңертеңгі жаттығу 08.45:09.00	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шынықса жас денеміз, Жылдам өсе береміз. **(дене шынықтыру)**				

Таңғы ас **09.00:09.30**	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық **09.30:09.45**	**Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді".** Мақсат-міндеттер: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар	**"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. **(қоршаған ортамен таныстыру)**		**Әңгімелесу: "Күн тәртібі не үшін керек?".** Мақсат-міндеттер: өз денсаулықтары мен күн тәртібіне, дұрыс қарым-қатынас қалыптастыру. **(математика негіздері)**	

	ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар қызарған.("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасырынып жатқаны, Көзге түспей, тәп-тәтті! Еңкейіп кеп, ерінбей, (Қалған балалар ортаға шығып, сұқ саусақтарын қозғалтады) Теріп салам себетке. Кіп-кішкене, моншақтай, Әсер етер тәбетке. Аударған А. Көкенова. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Жазғы ойын-сауықтар	Жазғы ойын-сауықтар		Жазғы ойын-сауықтар	

09.45:10.45					
Серуенге дайындық 10.30:10.40	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Серуен 10.40:12.20	**Мысықты бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: мысықтың сыртқы келбетін бақылауға дағдыландыру; мысықтың тіршілігін тануға деген ынтасын дамыту. Көркем сөзді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көркем сөзді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды,	**Ауа-райын бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер. Өсімдіктер тіршілігіне мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек.** Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмысқа үйрету. **"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа,		**Мезгілдік өзгерістерді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: жаз мезгілінде өсімдіктер мен жан-жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді анықтауды дағдыландыру; жазғы ауа-райы жайлы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз. "Жазғы сурет". Артымнан ай туғандай, Алдымнан күн. Түнде жұлдыз күлімдеп, Қағады ым. Мөлдір бұлақ, Сырлы өзен суы тұнық Кенет сылдыр етет те, Болады жым... Аппақ болып көсіліп, Бұйраланып, Бұрқ-сарқ ағып, көпіріп Жатар жайқын. Мөлдір судан бетімді	

	Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова.ысықты **Еңбек әрекеті:** бақшадағы піскен көгөністерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазып алуды үйрету; топпен бірге жұмыс жасау ұмтылысын тәрбиелеу. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы	жылдамдыққа, қимылдардың үйлестере білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана.		Көрейін деп, Үңіледі өзенге, Шыңырау - шың. Ж. Саин. **Еңбек әрекеті:** гүлзардағы гүлдерді суару. Мақсаты: балаларды үйрету сәйкес еңбек әрекетін дамыту. **"Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған	

	тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртынды бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен	Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. Белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; қимыл координациясын пысықтау, лақтыруға күш бағыттауға машықтандыру. **"Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)**		болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақша болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. **"Өз түсінді іздe" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: түс	

	"тышқанның" қуалыспағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **"Допты түсіріп алма" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: допты қағып алу біліктілігін жетілдіру; сөздік қорды байыту; заттардың топтастыра білу қабілетін, ой шапшаңдығын дамыту. Балалар шеңберде тұрады, кімнің қолына доп түссе, оны түсіріп алмай, келісілген топтамаға жататын заттың бірін атау керек. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: жүгіру техникасын жетілдіру.** Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.	Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттер: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.		пен пішінді көру арқылы қабылдауды дамыту; түстерді жылдам атап, белгілі қимылдарды орындауға; есте сақтау мен зейінді дамыту. Балалар белгілі пішінді көрген кезде негізгі қимылдардың бірін орындайды (алға екі аяқпен секіру; бір аяқпен секіру, аяқты жоғары көтеріп жүру, т.б.). **Өз бетімен еркін ойын әрекеті:** шығарылған материалмен алаңдағы ойындар; "Допты тап"қимыл-қозғалысты дамыту ойыны. Мақсат-міндеттер: байқампаздықты дамыту. **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау	

				қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөленедер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттер: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.	
Серуеннен оралу	Серуен кезінде ұйымдасқан мінез-құлық дағдыларын бекіту: тыныштықты сақтау, өз достарына көмектесу, киімді ұқыпты шешу, аудару, шкафқа тиянақты бүктеп салу.				
Түскі ас 12.30:13.00	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң,				

	"Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы 13.00:15.10	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары 15.10:15.40	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас 15.40:16.00	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер) 16.00:16:15	**"Тергеушілер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, танымдық дағдылар)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".**	**"Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз" дамытушылық ойын.** Мақсат-міндеттер: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1- нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2- нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде		**"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **(қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".** Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог	

	Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар	отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. **(қоршаған ортамен таныстыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Дәріхана".** Мақсат-міндеттер: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен жетондар. Барысы. Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді		(құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды	

	арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	мамандардың міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**		алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары)**	
Балалармен жеке жұмыс 16.15:16.30	**"Ал одан кейін не?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: тәулік бөліктері жайлы	**"Жоғалған зат" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: қабылдау, зейін, есте		**Әңгімелесу: "Менің сүйікті жан-жануарларым".** "Сипатталған ғимаратты	

	білімдерін бекіту, логикалық ойлауларын дамыту. **(математика негіздері)**	сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Педагог үстел үстіне бірнеше заттар қояды. Балалар мұқият қарап алғаннан кейін, артқа бұрылады. Үстел үстінен бір затты алып тастайды. Бала жоғалған затты табу керек. Жоғалатын заттар санын біртіндеп көбейтуге болады. **(қоршаған ортамен таныстыру)**		тауып ал" зейінге жаттығу. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)**	
Серуенге дайындық 16.30:16.50	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын тандау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен 16.50:18.00	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру, еңбек дағдылары, дене шынықтыру)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес) 18.00:18.30	"Балаңыздың денсаулығы қаншалықты жақсарды?" атты сауалнама.	Кеңес: "Баланың көшедегі қауіпсіздігі".		"Күзге дайындық жоспары" тақырыбына кеңес.	